

Afgørelser – Reg. nr.: 06608.01

Fredningen vedrører: Margrethe Kog

Bemærkninger:

Domme:

Taksationskommissionen:

Miljø- og Fødevareklagenævnet: 12-11-1985, 24-02-1986

Fredningsnævnet: 01-03-1984

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med den nyeste til sidst

OVERFREDNINGSNÆVNET>

Kont 1111 I NV

06608.010

12/11-1985

Overfredningsnævnets afgørelse

af 12. november 1985

om fredning af Margrethe-Kog i Højer kommune,
Sønderjyllands amt (sag nr. 2605/84).

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds har ved kendelse af 1. marts 1984 besluttet at frede de landbrugsarealer i Margrethe-Kog i Højer kommune på ialt ca. 250 ha, som ejedes af lodsejersammenslutningen Frederikskogene. Fredningssagen er rejst i foråret 1983 af Sønderjyllands amtsråd og miljøministeriet v/fredningsstyrelsen i forening.

Fredningsnævnets kendelse er forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse i henhold til naturfredningslovens § 25. Kendelsen er endvidere for så vidt angår fredningens indhold påklaget rettidigt til overfredningsnævnet af Sønderjyllands amtsråd, miljøministeriet v/fredningsstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornithologisk Forening og 2 ejere af ejendomme i henholdsvis Ny Frederikskog og Gammel Frederikskog og dermed parthavere i de fredede arealer. Efter klagefristens udløb har Højer byråd og lodsejersammenslutningen fremsat ønske om forskellige ændringer af fredningsbestemmelserne.

Margrethe-Kog, der mod syd grænser til Tyskland, er fremkommet, efter at et fremskudt dige for Tønder Marsk er anlagt i henhold til lov af 8. juni 1977. Efter nu gennemført matrikulering udgør det samlede areal i kogen ca. 1.245 ha incl. selve diget med digeforland. Af dette areal ejes nu ca. 840 ha af staten v/jordfonden, ca. 245 ha af Kogsselskabet Ny-Frederikskog og herved 140 ha af Sønderjyllands amtskommune. De resterende arealer på

godt 20 ha ejes af henholdsvis Højer kommune, Margrethe-Kogs Pumpeanlæg og Digelaget for marsken ved Tønder. Efter § 3, stk. 3, i loven af 8. juni 1977 vil staten have ejendomsretten over tilvækstarealer foran det fremskudte dige.

I bemærkningerne til forslaget til loven af 8. juni 1977 er bl.a. anført, at jordfondens landareal i det inddigede område agtes anvendt til græsning med kornavl i sædvanligt omfang i forbindelse med omlægning, at spørgsmålet om arealets hele eller delvise anvendelse til kornavl formentlig vil blive rejst af statens jordlovsudvalg (nu jordbrugsdirektoratet) om nogle år, at ingen del af arealet vil overgå til kornavl uden forudgående aftale mellem landbrugsministeriet og miljøministeriet, og at yderligere retningslinier for anvendelsen af det inddigede område ikke på daværende tidspunkt kunne anses for nødvendige. I bemærkningerne til lovforslaget er tillige anført, at anlægget af det fremskudte dige vil medføre en omdannelse af det hidtidige Frederikskog Forland til kogsland med en negativ virkning for fuglelivet til følge, og at den hidtidige driftsform med græsning ønskes opretholdt for at formindske denne negative virkning.

Højer Kanal deler Margrethe-Kog i en nordlig og en sydlig del på henholdsvis ca. 235 ha og henved 800 ha. I den sydlige del er der som bestanddel af den såkaldte indvandsløsning etableret et indvandsreservoir til opsamling af vand fra Vidåen, når storm og højvande gør det nødvendigt at holde den nye Vidåsluse lukket. Reservoiret, der har en størrelse af henved 350 ha og ejes af staten v/jordfonden, er ved en tærskel delt i et dagligreservoir på ca. 90 ha og et højvandsreservoir på ca. 260 ha. Højvandsreservoiret er i henhold til lov af 2. marts 1983 anlagt som en lavvandet saltvandssø, men i højvands- og stormflodssituationer fungerer saltvandssøen fortsat som reservoir for Vidåens og dagligreservoirets ferskvand. De Europæiske Fællesskaber har afholdt halvdelen af udgifterne til anlægget af saltvandssøen, og staten har i forbindelse hermed forpligtet sig over for Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber til for fredningsnævnet at fremsætte et fredningsforslag med fredningsbestemmelser for saltvandssøen. Driften af saltvandssøen varetages af Landbrugsministeriets Vildtforvaltning, og den biologiske effekt følges af miljøministeriet under et igangværende treårigt forskningsprogram.

Ved kgl. resolution af 16. juli 1977 har Danmark ratificeret den i Ramsar den 2. februar 1971 vedtagne konvention om vådområder af international betydning navnlig som levesteder for vandfugle. Konventionen forpligter Dan-

mark til at udpege sådanne vådområder på dansk territorium, at fremme beskyttelsen af områderne og at tilstræbe at øge bestanden af vandfugle i egne vådområder. Vadehavsområdet er ikke udpeget af Danmark til den internationale liste over vådområder, men ved ratifikationen af konventionen oplyste den danske regering, at Vadehavet eller dele heraf skal optages på listen, når forhandlinger om digebyggeri ved Højer og forhandlinger med de vesttyske og hollandske regeringer om en særlig aftale om beskyttelse af Vadehavet giver mulighed for afgrænsning af dette meget vigtige internationale vådområde. Margrethe-Kog er beliggende inden for den del af Vadehavsområdet, der er omtrentligt afgrænset på et kort, der hører til udenrigsministeriets bekendtgørelse af 4. april 1978 om Ramsar-konventionen. I et svar af 13. marts 1984 på spørgsmål fra folketingets miljø- og planlægningsudvalg har miljøministeren udtalt, at den danske del af Vadehavet og visse tilgrænsende landarealer bør anmeldes som et Ramsarområde, og at en anmeldelse vil kunne ske i løbet af 1985/86.

Vadehavet - herunder den del, der ligger umiddelbart vest for det fremskudte dige - er i henhold til naturfredningslovens § 60 fredet ved miljøministeriets bekendtgørelse af 21. april 1982 om naturreservat Vadehavet.

Margrethe-Kog ligger inden for et område, som miljøministeriet i maj 1983 har udpeget foreløbigt som fuglebeskyttelsesområde i henhold til De Europæiske Fællesskabers Råds direktiv af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle.

Vadehavet og Margrethe-Kog er tillige omfattet af landbrugsministeriets bekendtgørelse af 5. juli 1984 om Vadehavet vildtreservat, der er udstedt i medfør af jagtlovens § 35. Efter bekendtgørelsen er jagtudøvelse i Margrethe-Kog forbudt, og der er forbud mod privates færdsel og ophold på stats-ejede arealer i kogen syd for Højer Kanal og i slikgårde vest for det fremskudte dige.

Efter § 8 i loven om det fremskudte dige må det inddigede areal ikke bebygges. Ministeriet for offentlige arbejder kan dog tillade, at der opføres bygninger til nærmere angivne formål.

Diget ejes af Sønderjyllands amtskommune, der i januar 1984 har fastsat regler for færdsel på diget. Efter disse regler har offentligheden ret til at færdes til fods eller på cykel i det indhegnede område omkring Vidåslusen og på den del af diget, der ligger nord for slusen, hvorimod offentligheden ikke har adgang til diget syd for slusen.

Det fredningsforslag vedrørende de privatejede arealer i Margrethe-Kog, som

Sønderjyllands amtsråd og miljøministeriet v/fredningsstyrelsen fremsatte, indeholdt bestemmelser med det sigte, at arealerne bevares som vedvarende græsarealer med åbne sidegrøfter. Fredningsforslaget var tiltrådt af landbrugsministeriet. I bemærkningerne til fredningsforslaget er anført, at man under en samlet gennemgang af de frednings- og jordbrugsmæssige interesser i Tøndermarsken har fundet behov for en hurtig afklaring af, hvilke regler der skal gælde for udnyttelsen af landbrugsarealerne i Margrethe-Kog, og at de privatejede arealer i Margrethe-Kog - i modsætning til jordfondens arealer - ikke i medfør af loven om det fremskudte dige er undergivet begrænsninger i den landbrugsmæssige udnyttelse. De privatejede arealer i kogen blev derfor og af hensyn til ejerne udtaget til forlods behandling.

Fredningsnævnet har ved sin afgørelse foretaget forskellige ændringer af de foreslåede fredningsbestemmelser. Som følge af et mageskifte mellem lods-ejersammenslutningen og jordfonden omfatter fredningsområdet, som det er afgrænset på kortbilaget til fredningsnævnets afgørelse, nu ca. 24 ha statsejet areal, medens ca. 21 ha privatejet areal ligger uden for fredningsområdet.

Sønderjyllands amtsråd og miljøministeriet v/fredningsstyrelsen har ønsket fredningsbestemmelserne fastsat i overensstemmelse med fredningsforslaget. Fredningsstyrelsen har herved anført, at de af fredningsnævnet foretagne ændringer betyder en uacceptabel forringelse af fredningen, især for så vidt angår bestemmelserne om omlægning af græsferner og om anvendelse af kemiske bekæmpelsesmidler.

Danmarks Naturfredningsforening har anført, at fredningsformålet er angivet for snævert i fredningsnævnets afgørelse. Fredningen bør sikre fredningsområdet opretholdt som fugtigt græsland og ikke blot som levested for vandfugle, men tillige for at tilgodese områdets botaniske og ferskvandsbiologiske interesser. Foreningen anser både de fastsatte fredningsbestemmelser og bestemmelserne i fredningsforslaget som utilstrækkelige til, at et sådant fredningsformål kan opfyldes. Foreningen har derfor dels stillet adskillige ændringsforslag, dels rejst spørgsmål om ekspropriation af de privatejede arealer og om en udvidelse af fredningen til at omfatte hele Margrethe-Kog. Foreningen har endvidere ønsket, at der gives offentligheden en større ret til færdsel i området end bestemt i fredningsnævnets kendelse.

Dansk Ornithologisk Forening har udtalt sig i det væsentlige som Danmarks Naturfredningsforening.

De to ankende parthavere i fredningsområdet har med tilslutning fra enkelte andre parthavere protesteret mod en fredning og ønsket ubegrænset ret til landbrugsmæssig udnyttelse af området. Den ene af de ankende parthavere har subsidiært ønsket arealerne overtaget af staten.

Højer byråd har ønsket, at fredningen ikke skal forhindre hverken detaildræning, omlægning, gødskning eller anvendelse af kemiske bekæmpelsesmidler, og at fredningen heller ikke skal begrænse offentlighedens adgang til området.

Kogsselskabet Ny-Frederikskog har ved Landskontoret for Landboret udtalt, at fredningsnævnets afgørelse ikke er påklaget til overfredningsnævnet, fordi den tilkendte erstatning kunne accepteres. Kogsselskabet finder imidlertid principalt, at fredningen ikke bør indeholde begrænsninger i den landbrugsmæssige udnyttelse, bl.a. fordi der ikke for tiden kan skaffes kreaturer til græsning, og ønsker subsidiært en udvidet ret til omlægning og ret til detaildræning.

Landbrugsministeriet v/jordbrugsdirektoratet har udtalt sig til støtte for amtsrådets og fredningsstyrelsens klage, men frarådet de videregående ændringer af fredningsbestemmelserne, som Danmarks Naturfredningsforening og Dansk Ornithologisk Forening ønsker.

Naturfredningsrådet har fremhævet betydningen af en fredning, der kan sikre området som et fugleområde, og har særligt fremhævet betydningen i så henseende af en højere vandstand.

Overfredningsnævnet har efter besigtigelse af Margrethe-Kog og afholdelse af offentligt møde om fredningen udbedt sig udtalelser fra amtsrådet, miljøministeriet og landbrugsministeriet til brug for overfredningsnævnets overvejelser med hensyn til, om en eventuel fredning bør besluttet udvidet til også at omfatte saltvandssøen og de statsejede landbrugsarealer i kogen.

Landbrugsministeriet v/jordbrugsdirektoratet har i denne anledning afgivet en udtalelse, hvis indhold er tiltrådt af miljøministeriet v/fredningsstyrelsen, Sønderjyllands amtsråd og Landbrugsministeriets Vildtforvaltning. I udtalelsen er henvist til, at fredningssagen blev rejst for de privatejede landbrugsarealer i Margrethe-Kog, fordi ejerne dengang stod foran at gennemføre en detailafvanding for at kunne anvende arealerne til intensiv

korndyrkning. Det havde været ønskeligt, om man kunne have ventet nogle år med at overveje retningslinier for den fremtidige benyttelse af Margrethe-Kog, men en snarlig afklaring var nødvendig for så vidt angår de privatejede arealer. For de statsejede arealer var der ikke det samme behov for at fremskynde en regulering af arealanvendelsen, idet disse arealer udnyttes i overensstemmelse med en aftale mellem jordbrugsdirektoratet og fredningsstyrelsen. Jordfondens landbrugsarealer i kogen bør heller ikke på nuværende tidspunkt inddrages under fredningen, idet man på den nævnte baggrund ikke har overvejet indholdet af fredningsbestemmelser, og idet sådanne bestemmelser vil vanskeliggøre en forsøgsvirksomhed med henblik på at finde frem til en udnyttelse, der bringer vådområderne i stabil ligevægt og i harmoni med såvel de naturfredningsmæssige som de landbrugsmæssige interesser. Landbrugsarealerne i Margrethe-Kog bør i givet fald opdeles i 3 delområder, nemlig de privatejede arealer, de statsejede arealer syd for Højer Kanal og de statsejede arealer nord for kanalen, og fredningsbestemmelserne bør ikke være ens for de 3 delområder. Om saltvandssøen er det i jordbrugsdirektoratets udtalelse anført, at søen på længere sigt agtes fredet i overensstemmelse med miljøministerens tilkendegivelse til folketingets miljø- og planlægningsudvalg under behandlingen af anlægsloven og i overensstemmelse med kontrakten med EF-Kommissionen om tilskud til etableringen. Den overvågningsperiode, der blev besluttet ved anlægslovens gennemførelse, er imidlertid ikke udløbet, og det vil for tiden næppe være muligt at fastsætte konkrete fredningsbestemmelser for søen, men alene en overordnet formålsbestemmelse. Jordbrugsdirektoratet har ingen indvendinger mod, at saltvandssøen inddrages under fredningen, hvis fredningsbestemmelserne begrænses til en sådan formålsangivelse og ikke hindrer foranstaltninger, som efter de pågældende myndigheders vurdering er nødvendige af hensyn til digesikkerheden og indvandsløsningen.

I sagens endelige behandling har deltaget 9 af overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Vadehavsområdet med Tønder Marsk udgør et fugleområde af international betydning.

Det tiltrædes, at de privatejede arealer i Margrethe-Kog pålægges fredningsbestemmelser med det sigte, at arealerne kan tjene som levested for vandfugle.

Fredningsformålet, den overvejende ensartede karakter af landarealerne i kogen og almindelige lighedsprincipper tilsiger imidlertid, at fredningen ikke begrænses til de privatejede arealer. Loven om det fremskudte dige indeholder ikke og afgiver ikke hjemmel for bestemmelser om den landbrugsmæssige udnyttelse af hverken de privatejede eller de statsejede arealer i kogen. Der findes imidlertid på nuværende tidspunkt at være tilstrækkeligt grundlag for, at der kan fastsættes fredningsbestemmelser også for de statsejede landarealer i kogen til løsning af de spørgsmål, som blev fremdraget i de ovenfor refererede bemærkninger til forslaget til loven om det fremskudte dige, og til erstatning for en aftale mellem landbrugsministeriet og miljøministeriet om arealanvendelsen, hvortil der iøvrigt efter det oplyste kun foreligger et udkast. Også for vandreservoiret kan og bør der fastsættes fredningsbestemmelser til i hvert fald delvis opfyldelse af EF-Kommissionens vilkår for den økonomiske støtte til etableringen af saltvandssøen. Da staten v/jordfonden er ejer af det yderste digeforland, findes det dernæst rigtigst, at den fredningsmæssige beskyttelse af hele det inddigede område udvides til at omfatte også eventuelt kommende tilvækstarealer vest for de matrikulerede arealer, og at fredningen som en praktisk konsekvens heraf tillige omfatter selve diget.

Hensynet til digesikkerheden og hensynet til at undgå oversvømmelser fra Vidåen er så tungtvejende, at fredningen ikke må forhindre nogen foranstaltning, som i så henseende anses for nødvendig.

Bortset herfra må fredningen i videst mulig udstrækning tilgodese hensynet til fuglelivet, således at den del af Margrethe-Kog, der ligger syd for Højer Kanal, vedbliver at være et fugtigt græsland, medens kornavl - uanset de nuværende ejerforhold - henvises til arealerne nord for Højer Kanal. Fredningsformålet bør endvidere udvides til at omfatte en beskyttelse af de botaniske såvel som de salt- og ferskvandsbiologiske interesser i den sydlige del af kogen.

Landarealerne syd for Højer Kanal kan således ikke tillades anvendt til anden landbrugsmæssig udnyttelse end afgræsning og slæt, og selv en sådan udnyttelse må underordnes fredningsformålet, så omlægning og anvendelse af kemiske midler til bekæmpelse af ukrudt kun kan foretages efter indhentet dispensation i det enkelte tilfælde.

Arealerne nord for Højer Kanal kan derimod efter omstændighederne - herunder de forudsætninger om en vis landbrugsmæssig udnyttelse af det inddigede område, som lå til grund for folketingets vedtagelse af loven om det frem-

skudte dige - udnyttes landbrugsmæssigt uden anden begrænsning, end at der ikke må forefindes beplantning og opføres bygninger.

En sådan differentiering af fredningsbestemmelserne, hvorved fredningen ikke hindrer korndyrkning nord for Højer Kanal, kan begrunde ændrede ejerforhold i Margrethe-Kog, men der er ikke grundlag for som led i fredningen at beslutte offentlig overtagelse af de nuværende privatejede arealer.

Offentlighedens adgang til Margrethe-Kog finder sted ad landevejen langs Højer Kanal til et parkeringsareal ved Vidåslusen, hvor der findes en udstillingsbygning og et cafeteria, og som ejer af det fremskudte dige har Sønderjyllands amtskommune som nævnt tilladt færdsel til fods og på cykel på den del af diget, der ligger nord for slusen. De almindelige regler i naturfredningslovens §§ 54 og 56 om offentlighedens ret til færdsel og ophold på strandbredder og udyrkede arealer er begrænset af bestemmelserne i landbrugsministeriets bekendtgørelse om Vadehavet vildtreservat, hvorefter offentligheden ikke har adgang hverken til de statsejede arealer syd for Højer Kanal eller til slikgårde, der anlægges vest for det fremskudte dige. Hensynet til at beskytte fuglelivet gør det nødvendigt, at fredningen indeholder begrænsninger i offentlighedens adgang til den del af fredningsområdet, som ligger syd for Højer Kanal. I fuglenes yngle- og trækperioder må offentlighedens adgang således helt forbydes. På det foreliggende grundlag må offentlighedens adgang uden for disse perioder dernæst begrænses til at foregå ad de veje, som fredningsnævnet har fastlagt dertil, samt eventuelt på vedligeholdelsesvejene for det fremskudte dige, men fredningsnævnet bør kunne tillade en udvidet færdselsret, hvis erfaringerne med den begrænsede offentlige adgang gør dette forsvarligt.

Efter forretningsordenen for fredningsnævn må en dispensation fra fredningsbestemmelserne kun meddeles af fredningsnævnet, efter at nævnet har indhentet en udtalelse fra miljøministeriet v/fredningsstyrelsen og Sønderjyllands amtsråd som de myndigheder, der har rejst fredningssagen. De særlige hensyn, der begrunder denne fredning, gør det ønskeligt at foreskrive i fredningsbestemmelserne, at også naturfredningsrådets udtalelse skal indhentes.

Idet fredningskendelsen af 1. marts 1984 ophæves, fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser for ejendommene matr.nr. 1-25 incl., Margrethe-Kog, ialt ca. 1.245 ha, med eventuelt kommende landarealer vest for diget, jfr. kortet der hører til overfredningsnævnets afgørelse (frednings-

kortet):

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

§ 2. Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer ved udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning eller opfyldning. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der uden for perioden 15. marts - 1. juli opgraves klæg til reparation af digerne i området, jfr. iøvrigt § 6.

§ 3. Bygninger og anlæg m.v.

Der må ikke opføres yderligere bebyggelse, anbringes campingvogne eller teltes. Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der således ikke etableres campingpladser, motorbaner, skydebaner, oplagspladser eller lossepladser, og der må ikke anbringes plankeværker, mure, vindmøller, tårne o.lign. eller master, herunder master for luftledninger til strømforsyning. Om hegning henvises til § 4,b.

§ 4. Arealernes drift.

a. Vandreservoiret.

Under respekt af vandreservoirets funktion som aflastning af Vidåsystemet skal højvandsreservoiret drives som en saltvandssø med det overordnede formål bedst muligt at sikre levevilkårene for de vandfuglearter, der er afhængige af vadehavsmiljøet.

b. De øvrige arealer syd for Højer Kanal og øst for det fremskudte dige.

Arealerne skal opretholdes som fugtigt græsland og må kun anvendes til græsning og slæt. Slæt må først foretages efter 1. juli.

Der må ikke foretages dræning. Afvanding skal ske med åbne sidedrøfter til hovedvandingskanalen og så vidt muligt gennem anvendelse af bestående render og grøfter. Såvel overfladegrøbling som anlæg og vedligeholdelse af kanaler og grøfter og nødvendig udjævning af skrænter må kun foretages uden for perioden 15. marts - 1. juli.

Der må kun gødskes i det omfang, som er nødvendigt for at opretholde et græsdække, og der må kun anvendes kemiske bekæmpelsesmidler ved akutte insektangreb på kreaturer.

Der må ikke plantes eller sås træer eller buske.

El-hegn og andre trådhegn må kun opsættes i det omfang, det er nødvendigt for at hindre udbredelse af kvægsygdomme, samt - med fredningsnævnets godkendelse - når det er ønskeligt for at undgå nedtrampning af spirende græs.

De foranstående bestemmelser under pkt. b skal ikke overholdes under tidsbegrænset forsøgsvirksomhed, der udføres af det offentlige og er godkendt af fredningsnævnet efter indhentet udtalelse fra naturfredningsrådet. Statens Marskforsøg kan indtil 1994 videreføre det igangsatte forsøg med dræning af ca. 2,3 ha i overensstemmelse med den udarbejdede forsøgsplan.

c. Arealerne nord for Højer Kanal og øst for det fremskudte dige.
Arealerne kan anvendes landbrugsmæssigt med kun den begrænsning, at der ikke må plantes eller sås træer eller buske, heller ikke til hegn.

d. Arealerne vest for det fremskudte dige.
Den naturlige tilstand af digeforlandet under matr.nr. 1 og matr.nr. 5, Margrethe Kog, må ikke ændres, se dog § 6. Det samme gælder landarealerne, hvortil staten ifølge § 3, stk. 3, i lov nr. 271 af 8. juni 1977 vil have ejendomsretten.

§ 5. Affald.

Der må ikke henkastes eller anbringes affald el. lign.

§ 6. Kystbeskyttelse og afvanding gennem Vidåen.

Bestemmelserne i §§ 2-5 er ikke til hinder for, at der foretages de anlægsarbejder og andre foranstaltninger, som vedkommende offentlige myndighed anser for nødvendige af hensyn til digesikkerheden eller iøvrigt i kystsikringsøjemed, eller som vedkommende offentlige myndighed, pumpelag eller digelag anser for nødvendige af hensyn til afvandingen gennem Vidå-systemet.

§ 7. Naturpleje.

Sønderjyllands amtsråd har ret til at lade ikke-statsejede arealer afgræsse eller foretage slæt på sådanne arealer, hvis ejernes drift i så henseende opgives eller skønnes utilstrækkelig. Afgræsning og slæt må først foretages af amtskommunen, efter at der er givet ved-

kommende ejer meddelelse herom, og eventuelt overskud tilkommer ejeren.

Staten og amtsrådet har endvidere ret til på henholdsvis statsejede og ikke-statsejede arealer syd for Højer Kanal at foretage enhver yderligere foranstaltning til fremme af fredningsformålet, herunder hævning og stabilisering af vandstanden. Sådanne foranstaltninger må dog først foretages efter drøftelse med samtlige grundejere i den del af fredningsområdet, som ligger syd for Højer Kanal, og efter indhentet udtalelse fra naturfredningsrådet.

§ 8. Offentlighedens adgang.

Til den del af fredningsområdet, som ligger nord for Højer Kanal, har offentligheden adgang i overensstemmelse med bestemmelserne i naturfredningslovens §§ 54 og 56.

I området syd for Højer Kanal har offentligheden uden for perioderne 1. marts - 31. maj og 1. - 31. oktober ret til at færdes til fods og på cykel på de veje, der er vist på fredningskortet med signatur herfor, samt efter Sønderjyllands amtsråds bestemmelse på digets vedligeholdelsesveje. Offentligheden har ikke iøvrigt ret til færdsel og ophold i denne del af fredningsområdet, medmindre det tillades af fredningsnævnet inden for rammerne af naturfredningslovens §§ 54 og 56.

Opmærksomheden henledes på, at bestemmelser i en bekendtgørelse efter jagtloven kan begrænse offentlighedens adgang yderligere.

§ 9. Dispensationer m.v.

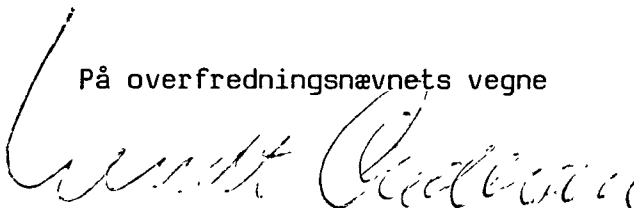
En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. naturfredningslovens § 34.

Forinden fredningsnævnet tager stilling til en ansøgning om dispensation, som ikke angår et forhold af ganske underordnet betydning, skal nævnet indhente en udtalelse fra naturfredningsrådet. Det samme gælder, når der forelægges fredningsnævnet andre spørgsmål, der udspringer af fredningsafgørelsen.

Overfredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato fastsat erstatningen i anledning af fredningen til 2 mill. kr., hvortil kommer omkostningsbeløb og renter. Af disse beløb udreder staten 90 %. Ifølge bestemmelserne i naturfredningslovens § 33 er fredningens gennemførelse herefter afhæn-

gig af, at folketingets finansudvalg giver tilslutning til erstatningens udbetaling.

På overfredningsnævnets vegne

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

Vend. 1111 I NV

206608.010

12/11-1985

Overfredningsnævnets afgørelse

af 12. november 1985

om erstatning i anledning af fredningen af Margrethe-Kog
i Højer kommune, Sønderjyllands amt (sag nr. 2605/84)

Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds har ved kendelse af 1. marts 1984 afgjort erstatningsspørgsmålene i anledning af den samtidig besluttede fredning af de ca. 250 ha privatejede landbrugsarealer i Margrethe-Kog i Højer kommune. Arealerne var ikke matrikuleret, og deres størrelse var derfor angivet omtrentligt. Erstatningen blev fastsat til 25.000 kr. pr. ha med renter fra kendelsens dato og tilkendt lodsejersammenslutningen Frederikskogene ved kogsbestyrelsens formand Hans Sonnichsen. Det er udtalt i kendelsen, at erstatning ikke tilkendes Statens Planteavlsvforsøg, Sønderjyllands amtskommune og Højer kommune som grundejere.

Fredningsnævnets kendelser er forelagt overfredningsnævnet til efterprøvelse i henhold til naturfredningslovens § 25. Kendelsen om erstatning er tillige påklaget til overfredningsnævnet af Sønderjyllands amtsråd og 2 ejere af ejendomme i henholdsvis Ny Frederikskog og Gammel Frederikskog og dermed parthavere i de fredede arealer.

Sønderjyllands amtsråd har protesteret mod, at der ikke er tilkendt amtskommunen erstatning, og henvist til, at amtskommunen - såvel som Højer kommune og Statens Planteavlsvforsøg - ejer arealer i Frederikskogene og dermed er parthavere i de fredede arealer.

De 2 ankende private parthavere i fredningsområdet har påstået erstatningen forhøjet væsentligt.

Kogsbestyrelsen har ved Landskontoret for Landboret anført, at ejerne kan tiltræde størrelsen af den tilkendte erstatning under forudsætning af, at fredningsbestemmelserne ikke skærpes. Kogsbestyrelsen har - som for fredningsnævnet - henvist til, at der er tale om særdeles gode landbrugsarea-

ler, som kunne have givet store udbytter, hvis de kunne indgå i almindelige sædskifter.

Med tilslutning fra miljøministeriet v/fredningsstyrelsen har Sønderjyllands amtsråd anmodet overfredningsnævnet om at bestemme, at amtskommunen kun skal udrede 10 % af den samlede erstatning.

I sagens behandling har deltaget samtlige overfredningsnævnets 10 medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Overfredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato udvidet fredningsområdet med arealer i offentligt eje og fastsat skærpede fredningsbestemmelser for de privatejede arealer i området. Efter nu gennemført matrikulering har de privatejede arealer i fredningsområdet en samlet størrelse af 244,5 ha, og adkomsthaver ifølge tingbogen er Kogsselskabet Ny Frederikskog.

Erstatningen i anledning af fredningen må fastsættes til det beløb, hvormed arealernes handelsværdi pr. 1. marts 1984 ved kontant betaling kan anses for nedsat som følge af fredningsbestemmelserne.

Landskontoret for Landboret har for fredningsnævnet anført, at marskjorder uden restriktioner omsættes i fri handel for 40-45.000 kr. pr. ha. Fredningsnævnet har ved sin erstatningsfastsættelse lagt til grund, at arealer i området handles til ca. 50.000 kr. pr. ha. Overfredningsnævnet har indhentet oplysninger om priserne ved jordhandler i Frederikskogene i tiden efter 1979. Priserne varierer mellem 17.500 kr. og 62.000 kr. pr. ha med et gennemsnit på 33.200 kr. pr. ha. De enkelte handler har vedrørt arealer, hvis størrelse varierer mellem 2,7 ha og 8,4 ha med et gennemsnit på ca. 4 ha. I marts 1985 er marskjord til hvededyrkning i Bredebro og Skærbæk kommuner udbudt til salg for 33-36.000 kr. pr. ha.

Ved skønnet over handelsværdien af Kogsselskabets arealer uden fredning må der tages hensyn til, at de nævnte salgs- og udbudspriser vedrører mindre arealer, der sædvanligvis omsættes til såkaldte tillægsparcelpriser af betydelig størrelse. Ligningsrådet har således til brug for 18. almindelige vurdering pr. 1. januar 1986 fastsat en vejledende ansættelse af jord af middelgod bonitet i Sønderjylland til 10.000 kr. pr. ha, og statsskattedirektoratet har på forespørgsel oplyst, at der ved 18. almindelige vurdering må regnes med ansættelser på omkring 16.000 kr. pr. ha for arealer af bedste bonitet i Sønderjylland. Det kan ikke antages, at der ved salg af alle

Kogsselskabets arealer i fredningsområdet kunne være opnået en pris, der svarer til den fulde tillægsparcelpris. Handelsværdien af disse arealer i grundforbedret stand kan derfor ikke antages væsentligt at ville have overstegit 25.000 kr. pr. ha.

En sådan værdi er baseret på korndyrkning som den i økonomisk henseende bedste landbrugsmæssige udnyttelse af arealerne, men dette ville have forudsat gennemførelsen af en detailldræning. Hedeselskabet har den 8. marts 1985 efter overfredningsnævnets anmodning afgivet en udtalelse om omkostningerne ved en hensigtsmæssig dræning. I udtalelsen er omkostningerne skønnet til ca. 11.840 kr. pr. ha excl. moms og visse teknikerhonorarer. Udtalelsen har ikke givet Landskontoret for Landboret anledning til bemærkninger. Når der tages hensyn til adgangen til statstilskud med den i 1984 gældende tilskudssats, kan ejernes nettoudgift til en detailldræning af arealerne anslås til at ville have udgjort ca. 10.000 kr. pr. ha.

Efter de fastsatte fredningsbestemmelser må arealerne kun anvendes til græsning og slæt. Landskontoret for Landboret oplyste for fredningsnævnet, at bortforpagtning af arealer til afgræsning betales med halvdelen af, hvad der kan opnås ved bortforpagtning til korndyrkning m.v., og at der ved bortforpagtning i 1983 af 239 ha græsningsjord i Frederikskogene er betalt gennemsnitligt 1.875 kr. pr. ha i forpagtningsafgift. Landskontoret anførte tillige, at udbud af yderligere græsningsarealer i området ville trykke forpagtningsprisen, og har for overfredningsnævnet endvidere anført, at det i hvert fald for tiden ikke er muligt at skaffe et tilstrækkeligt antal kreaturer til afgræsning af så store arealer.

Selv om der tages hensyn til det af Landskontoret anførte, og selv om anvendelsen af kemiske midler til bekæmpelse af ukrudt efter de nu fastsatte fredningsbestemmelser er afhængig af en dispensation, må arealerne antages efter fredningen at repræsentere en handelsværdi på ikke under 7.000 kr. pr. ha.

Fuld erstatning for fredningen må herefter antages at være ydet Kogsselskabet Ny Frederikskog, når der tilkendes selskabet en erstatning på 2 mill. kr.

Der kan ikke tilkendes erstatning for fredningen af de øvrige arealer i fredningsområdet.

Erstatningsbeløbet forrentes fra 1. marts 1984 (datoen for fredningsnævnets kendelse) med en årlig rente, der er 1 % højere end den til enhver tid af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto.

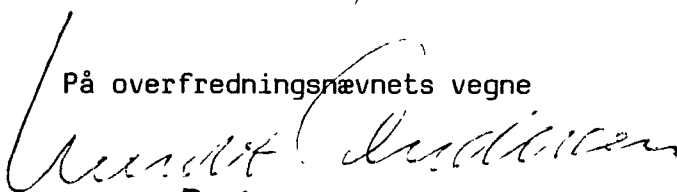
Fredningsnævnet har tillagt lodsejers sammenslutningen Frederikskogene en godtgørelse på 10.000 kr. for sagkyndig bistand under sagens behandling for fredningsnævnet. I godtgørelse for tilsvarende bistand under sagens behandling for overfredningsnævnet tillægges der Kogsselskabet Ny Frederikskog 10.000 kr.

Erstatningsbeløbet på 2 mill. kr. med renter og det samlede omkostningsbeløb på 20.000 kr. udredes med 90 % af staten og med 10 % af Sønderjyllands amtskommune.

Overfredningsnævnets ovenstående afgørelse af erstatningsspørgsmålene i sagen kan efter reglerne i naturfredningslovens § 30 påklages til Taksationskommissionen vedrørende Naturfredning, Amaliegade 13, 1256 København K. Klage kan iværksættes af ejerne samt af miljøministeren og af Sønderjyllands amtsråd. Størrelsen af de tillagte omkostningsbeløb kan dog ikke påklages til Taksationskommissionen, jfr. lovens § 30, stk. 1, 2. punktum.

Det følger af naturfredningslovens § 33, at fredningens gennemførelse er afhængig af, at folketingets finansudvalg giver tilslutning til erstatningens udbetaling.

På overfredningsnævnets vegne

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

REG. NR 6608

ADRESSE:

AMALIEGADE 13, 1256 KØBENHAVN K
TLF. 01 - 11 95 65

Sag nr. 216. Fredning af Margrethe-Kog.

Kendelse:

(Meddelt den 27. maj 1986)

Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om erstatning i anledning af fredningen af Margrethe-Kog i Højer kommune, Sønderjyllands amt, er påklaget til taksationskommissionen vedrørende naturfredning af Landskontoret for Landboret på vegne kogsbestyrelsen for Kogsselskabet Ny Frederikskog.

Særskilt klage over erstatningsafgørelsen er indgivet af en række ejere af arealer i Frederikskogene og dermed parthavere i de fredede, privatejede arealer i Margrethe-Kog, nemlig Interessentskabet Rudbølkog v/ kogsinspektør S. Dethlefsen, Thomas Dethlefsen på vegne 36 lodsejere samt Friedrich Hindrichsen.

Taksationskommissionen har den 1. maj 1986 besigtiget de fre-

dede arealer og har samtidig beset arealer i Gammel Frederikskog og Ny Frederikskog. I besigtigelsen deltog landskonsulent Ole Kirk, Landskontoret for Landboret, samt efter kommissionens anmodning sagkyndige fra Sønderjyllands amtskommunes afdeling for teknik og miljø og fra Sønderjyllands amts søndre skyldkreds.

Offentlig forhandling i sagen har fundet sted den 2. maj 1986.

For taksationskommissionen har konsulent Ole Kirk i en skriftlig erstatningsopgørelse, som blev uddybet under den offentlige forhandling, nedlagt påstand om en erstatning svarende til 25.000 kr. pr. ha. Erstatningskravet, der er det samme, som blev rejst for overfredningsnævnet, begrundes med, at arealerne - uden det ved fredningen pålagte bånd - efter gennemført detailldræning ville have kunnet dyrkes i sædskifte med både traditionelle landbrugsafgrøder og med specialafgrøder med særdeles stort udbytte. Efter fredningen kan arealerne ganske vist anvendes til afgræsning og slæt, men udbyttet forringes som følge af, at der kun må ske gødskning i moderat omfang, at der skal bibeholdes en vis fugtighed, og at omlægning ikke må ske. Lejeindtægten ved udleje til afgræsning er kun halvdelen af, hvad der opnås ved bortforpagtning til korndyrkning, og lejen trykkes yderligere af det øgede udbud af græsningsjord, samtidig med at efterspørgslen er dalende blandt andet på grund af restriktioner, som har baggrund i risikoen for smitteoverførsel af kvægsygdomme.

Ved beregningen af erstatningskravets størrelse - opgjort som den nedgang i arealernes handelsværdi, der er en følge af fredningen - må det lægges til grund, at arealer i Margrethekog i grundforbedret stand kunne være afhændet til samme pris, som betales for arealer i Frederikskogene. Med udgangspunkt i de handelspriser, der er opnået ved jordsalg her i årene fra 1979 til 1986, og idet der ses bort fra familiesalg, er det

Landskontorets vurdering, at handelsværdien af kogsselskabets arealer i fredningsområdet - bortset fra fredningen - ikke kan sættes lavere end 40-45.000 kr. pr. ha. Idet Landskontoret er enig med overfredningsnævnet i, at nettoudgiften ved detailldrøning ville have været ca. 10.000 kr. pr. ha, og at arealerne i fredet stand repræsenterer en handelsværdi på ca. 7.000 kr. pr. ha, fremkommer erstatningspåstanden på 25.000 kr. (afrundet) pr. ha herefter ved at fratække de to sidstnævnte beløb fra en handelsværdi på 42.500 kr. pr. ha.

Under den offentlige forhandling udtalte flere parthavere i kogsselskabet sig på linje med konsulent Ole Kirk, medens Friedrich Hindrichsen påstod erstatningen forhøjet til 40.000 kr. pr. ha.

Herudover udtalte andre af de fremmødte sig for taksationskommissionen; blandt andre formanden for amtsrådets udvalg vedrørende teknik og miljø Helge Jensen, borgmester Knud Hansen, Højer, formanden for Frederikskogene Hans Sønnichsen, Højer, forstander ved Statens Planteavlfsforsøg Lorens Hansen, Højer, der er medlem af kogsbestyrelsen, samt fuldmægtig Susanne Stii, fredningsstyrelsen.

Taksationskommissionens bemærkninger:

Som anført af overfredningsnævnet må erstatningen i anledning af fredningen fastsættes til det beløb, hvormed arealernes handelsværdi pr. 1. marts 1984 ved kontant betaling må anses for nedsat som følge af fredningsbestemmelserne.

Det tiltrædes, at der ved den nærmere fastlæggelse heraf må ses hen til den værdi, arealerne ville have haft i drænet stand til dyrkning af korn m.v., med fradrag af dræningsomkostninger og af den handelsværdi, arealerne har med den udnyttelsesmulighed, som består efter fredningen.

De erfaringer, som foreligger om salgspriser for arealer i Frederikskogene i årene fra 1979, afgiver ikke umiddelbart dokumentation for, at disse arealer eller de fredede arealer - som hævdet af Landskontoret - i grundforbedret stand ville have haft en handelsværdi på 40-45.000 kr. pr. ha. Den gennemsnitlige salgspris ved de faktiske foretagne salg er af overfredningsnævnet beregnet til 33.200 kr., medens en af Landskontoret til brug for sagens behandling i taksationskommissionen foretaget beregning, hvori kun er medtaget salg i fri handel, viser en gennemsnitspris på 38.200 kr. Blandt de salg, som indgår i dette gennemsnit, er salg til købere bosat syd for grænsen, hvor salgsprisen kan formodes at være særlig høj. I øvrigt synes der ikke at være nogen udtalt prisdifferentiering mellem arealer, som er detaildræned, og ikke dræned arealer. Der er intet, som tyder på, at de faktisk betalte købspriser i Frederikskogene har sammenhæng med, at der tale om mindre arealer.

Efter oplysninger fremkommet under den mundtlige forhandling må det lægges til grund, at kogsselskabet ville og kunne have gennemført en detaildræning af det fredede område i Margrethe-Kog, og at der herefter havde været mulighed for en mere rationel landbrugsdrift end i Frederikskogene, hvor arealerne er opdelt efter ejerforholdene, og de åbne afvandings- og bevandingskanaler vanskeliggør markdriften.

Hvad angår jordkvaliteten i Margrethe-Kog, må det efter besigtigelsen og det i øvrigt oplyste lægges til grund, at kogsselskabets areal, der forinden inddigningen havde været under op-

bygning gennem en lang årrække som forland til det eksisterende Højer-dige, er af samme høje bonitet som arealerne i Frederikskogene. Jorden har dog et meget stort saltindhold, som influerer ugunstigt på dyrkningsmulighederne og -udbyttet. Saltvandspræget forsvinder under en modningsproces, der fremmes ved afvanding og dræning, men der knytter sig en betydelig usikkerhed til varigheden af en sådan modningsproces, såvel under forudsætning af, at detailldræning finder sted, som hvor dette ikke sker.

Det er herefter taksationskommissionens opfattelse, at kogselskabets areal - bortset fra fredningen - ikke ville have haft den af Landskontoret hævdede værdi på 40-45.000 kr. pr. ha, men at det dog repræsenterede en noget højere handelsværdi end de 25.000 kr. pr. ha, som overfredningsnævnet har antaget.

Kommissionen finder - i overensstemmelse med overfredningsnævnet og Landskontoret - at kunne lægge en dræningsudgift på 10.000 kr. netto pr. ha til grund.

Hvad angår værdien af arealet efter fredningen, finder kommissionen, at der ikke kan ses bort fra, at den - navnlig henset til udnyttelsesmuligheden som græsningsjord - i nogen grad overstiger 7.000 kr. pr. ha.

Efter et samlet skøn finder kommissionen herefter, at den erstatning, overfredningsnævnet har fastsat, bør forhøjes med 5.000 kr. pr. ha, således at det samlede erstatningsbeløb fastsættes til 3.250.000 kr.

Herefter bestemmes:

Erstatningen til Kogsselskabet Ny Frederikskog for fredning

af arealer i Margrethe-Kog fastsættes til 3.250.000 kr.

Beløbet forrentes som bestemt ved overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985.

I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling for taksationskommissionen tillægges der kogsselskabet 8.000 kr. Dette beløb kan udbetales direkte til Landskontoret for Landboret.

J. Lunøe

Karl Nielsen

Jens Peder Jensen

TAKSATIONSKOMMISSIONEN
VEDRØRENDE NATURFREDNING

ADRESSE:

AMALIEGADE 13, 1256 KØBENHAVN K
T.F. 01 - 11 95 65

REG. NR. 6608

Sag nr. 216. Fredning af Margrethe Kog.

Tillægs-kendelse:

(Meddelt den 8. september 1986)

Ved en kendelse, meddelt den 27. maj 1986, traf taksationskommissionen vedrørende naturfredning afgørelse af spørgsmålet om erstatning til Kogsselskabet Ny Frederikskog for fredning af arealer i Margrethe Kog i Højer kommune, Sønderjyllands amt.

Ved afgørelsen blev den erstatning, overfredningsnævnet havde fastsat, forhøjet fra 2.000.000 kr. til 3.250.000 kr. I sagsomkostninger for taksationskommissionen tillagdes der i medfør af naturfredningslovens § 31 kogsselskabet 8.000 kr., og det bestemtes, at beløbet kunne udbetales direkte til Landskontoret for Landboret, som på kogsselskabets vegne havde indbragt overfredningsnævnets erstatningsafgørelse for taksationskommissionen og under sagen bistået kogsselskabet.

I skrivelse af 11. juni 1986 har Landskontoret anmodet taksationskommissionen om at genoptage sagen for så vidt angår spørgsmålet om størrelsen af den tilkendte godtgørelse for sagkyndig bistand (sagsomkostninger).

Landskontoret har anført, at lodsejerne for den bistand, der er ydet dem, af Landskontoret debiteres 300 kr. pr. time, og at Landskontorets sagkyndige medarbejdere i anledning af sagens behandling for taksationskommissionen har anvendt 70 arbejdstimer, heraf 4 hele dage på åstedet.

Taksationskommissionen, der efter den fremkomne anmodning har besluttet at genoptage sagen som begæret, bemærker, at besigtigelse af fredningsområdet og omliggende arealer samt offentlig forhandling fandt sted den 1. og 2. maj 1986 under medvirken af landskonsulent Ole Kirk fra Landskontoret. Forud herfor havde Landskontoret efter kommissionens anmodning fremsendt en skriftlig redegørelse med dokumentation for det erstatningskrav, Landskontoret på kogsselskabets vegne gjorde gældende under taksationen.

Kommissionen har ikke tidligere været bekendt med, at Landskontorets forberedende arbejde i anledning af sagen har været så omfattende som nu oplyst, herunder at der forud for kommissionens besigtigelse har været anvendt to dage i fredningsområdet.

Idet en passende godtgørelse for de udgifter, lodsejerne har afholdt til sagkyndig bistand under taksationssagen, jfr. naturfredningslovens § 31, herefter findes at kunne bestemmes til ialt 20.000 kr., tillægges der kogsselskabet et yderligere omkostningsbeløb på 12.000 kr.

Herefter bestemmes:

I godtgørelse for sagkyndig bistand under taksationssagen tillægges der - udover det i taksationskommissionens kendelse af 27. maj 1986 fastsatte beløb på 8.000 kr. - Kogsselskabet Ny Frederikskog 12.000 kr. Dette beløb kan udbetales direkte til Landskontoret for Landboret.

J. Lunøe

Karl Nielsen

Jens Peder Jensen

OVERFREDNINGSNÆVNET >

06608.010

24/2.1986

Overfredningsnævnets tillægsafgørelse

af 24. februar 1986

til afgørelse af 12. november 1985 om fredning af
Margrethe-Kog i Højer kommune, Sønderjyllands amt
(sag nr. 2605/84-1/86).

Overfredningsnævnet er blevet gjort opmærksom på, at der på et enkelt punkt er uoverensstemmelse mellem overfredningsnævnets udtalelse og indholdet af fredningsbestemmelserne i afgørelsen af 12. november 1985 om fredning af Margrethe-kog.

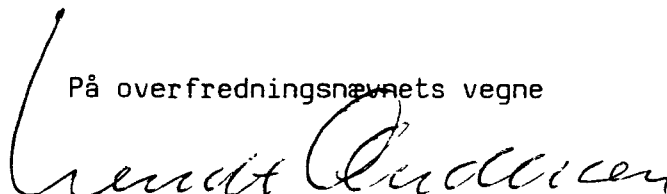
Som anført i næstsidste afsnit på side 7 i afgørelsen udtalte overfredningsnævnet enstemmigt: "Landarealerne syd for Højer Kanal kan således ikke tillades anvendt til anden landbrugsmæssig udnyttelse end afgræsning og slæt, og selv en sådan udnyttelse må underordnes fredningsformålet, så omlægning og anvendelse af kemiske midler til bekæmpelse af ukrudt kun kan foretages efter indhentet dispensation i det enkelte tilfælde". I fredningsbestemmelsernes § 4, pkt. b, fastlægges den tilladelige drift af landarealerne syd for Højer Kanal imidlertid uden angivelse af, at arealerne ikke må omlægges. Det skyldes en beklagelig fejl, at en særlig bestemmelse herom ikke er medtaget i § 4, pkt. b.

Overfredningsnævnet finder det rigtigst i en tillægsafgørelse at berigtige fejlen.

Under henvisning hertil ændres fredningsbestemmelsernes § 4, pkt. b, stk. 1,
til:

Arealerne skal opretholdes som fugtigt græsland og må kun anvendes
til græsning og slæt. Arealerne må ikke omlægges, og slæt må først
foretages efter 1. juli.

På overfredningsrådets vegne

Bendt Andersen
overfredningsrådets formand

FREDNINGSNÆVNET>

KØRT IIII I NV

REG. NR. 6608

1/3-1984

**Fredning af de
privatejede landbrugsarealer
i Margrethe-Kog
i Højer kommune**

OPHÆVET

1/3-1984

Den 1. marts 1984 afsagde fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds i sag

nr. 230/83

om fredning af de privatejede land-

brugsarealer i Margrethe-Kog i Højer

kommune

følgende

k e n d e l s e :

Ved skrivelse af 4. maj 1983 rejste Sønderjyllands amtsråd og Fredningsstyrelsen sag om fredning af ca. 250 ha privatejede landbrugsarealer i Margrethe-Kog, der ejes af lodsejersammenslutningen Frederikskogene. Bekendtgørelse af sagens rejsning blev indrykket den 18. og 19. maj 1983 i Statstidende og lokale aviser.

Begæringen om fredning er især begrundet i ønsket om at sikre, at området på længere sigt får karakter af og kan bevares som et græsklædt kogsområde med åbne sidegrøfter.

Sagsrejserne har i fredningsoplæget bl.a. anført følgende:

"Margrethe-Kog, som i medfør af lov nr. 271 af 8. juni 1977 blev inddiget i perioden 1979-81, er en del af Tøndermarsken. Den er på i alt ca. 1.000 ha. Heraf ejer staten ved jordfonden indvandsreservoiret ca. 350 ha og ca. 450 ha landbrugsarealer, medens ca. 250 ha landbrugsarealer er privatejet.

De ydre koge i Tøndermarsken

Margrethe-Kog er den vestligste af de ydre koge i Tøndermarsken. Disse omfatter herudover de gamle koge: Ny Frederikskog, Gamme Frederikskog og Rudbøl Kog. Det samlede areal af ydre koge er på ca. 3.000 ha, hvoraf størstedelen er græsarealer, der udnyttes som stabile græsgange.

I de gamle koge bruges endnu de oprindelige afvandings- og bevandingskanaler, som står i forbindelse med græsningsfennernes skelgrøfter, der både fungerer som indhegninger og drikkevandsforsyning for kreaturerne. Tilsammen er der i de gamle koge ca. 275 km kanaler og skelgrøfter. I sommerperioden holdes vandstanden kunstigt høj i vandingskanaler og skelgrøfter ved indpumpning af vand.

Ingen andre steder i Danmark findes tilsvarende systemer af skelgrøfter og kanaler med så store strækninger af næringsrigt ferskvand, der samtidig har en meget varieret vegetation af vand- og sumpplanter. Botaniske undersøgelser har bl.a. vist, at der findes flere arter, som efterhånden er sjældne og truede andre steder i Danmark. Det gælder f.eks. vandklaseskærm, brudelys, vandrøllike, glinsende vandaks og pilblad, der alle som følge af vandstandssænkning og opdyrkning har været i tilbagegang i Danmark gennem de sidste 100 år.

Foruden botaniske undersøgelser er der i de senere år i Tøndermarsken gennemført undersøgelser over vanddyr og fugleliv. Det fremgår bl.a. af undersøgelserne, at Tøndermarskens ydre koge har en usædvanlig rig fauna af f.eks. ferskvandssnegle. Her findes således 21 forskellige arter, der i september kan forekomme i et antal af over 16.000 snegle pr. m² med en samlet vægt af ca. 1 kg pr. m². Tilsvarende er der i de kreaturnedtrampede sider i skelgrøfter og kanaler fundet f.eks. 108 arter af vandbiller, hvoraf 25 er sjældne i Danmark. Desuden forekommer i de ydre koge mindst 5 arter af padder og 6 arter af fisk.

Som fugleområde er Tøndermarsken i sin helhed af international betydning, og den må anses som et af Nordeuropas vigtigste levesteder for vandfugle. I de ydre kogsområder med græsningsfenner, kanaler og vandhuller forekommer fuglearter i så store antal, at bestandene er af international betydning i yngletiden, træktiderne og under overvintring. Fra undersøgelserne af de ydre koge kan som hyppige ynglefugle fremhæves: Vibe, rødben, stor kobbersneppe, strandskade, brushane og dobbeltbekkasin samt gråand, skeand og atlingand.

råd og fredningsstyrelsen en bedømmelse af dette systems egnethed til at sikre grundvandstandens højde, herunder om de etablerede stigbord skal bevares, om der skal etableres yderligere stigbord, og om der eventuelt skal anlægges et bevan-
dingssystem.

Såfremt der bliver tale om nye anlæg, genoptages frednings-
sagen, især med henblik på erstatning til lodsejerne.

§ 10. Fredningen er ikke til hinder for, at Statens Marskforsøg, Højer, i en forsøgsperiode på højst 10 år, gennemfører forsøg med dræning af ca. 2,3 ha i overensstemmelse med denud-
arbejdede forsøgsplan.

§ 11. Dispensationer.

Dispensation fra bestemmelserne i §§ 3-7 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. naturfredningslovens § 34.

Fredningsnævnets afgørelse vil som følge af størrelsen af de tilkendte erstatninger i en samtidig hermed truffet erstatningsafgørelse være at forelægge for Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 25. Denne forelæggelse fritager dog ikke den, der eventuelt ønsker indsigelser behandlet, for selv at påklage afgørelsen til Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K. Klageberettiget er enhver der er underrettet særskilt om afgørelsen, og klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Med hensyn til erstatningen for fredningen henvises til den samtidig hermed afsagte erstatningskendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Det umatrikulerede område, der er vist på fredningskortet, af areal ca. 250 ha, fredes som foran bestemt.

Græsningsarealerne med høj vandstand er også fourageringsområder for ynglefugle, der er mere pletvis forekommende. Det gælder sjældne arter som sortterne, rørhøg og hedehøg.

I træktiderne forår og efterår optræder rastende vadefugle på de åbne græsflader, hvor de fouragerer på det rige insektliv i græsset. Specielt koncentrationerne af viber og hjejler gør de vestlige områder af Tøndermarsken til en af de vigtigste europæiske lokaliteter for disse arter.

Margrethe-Kog.

Arealet i Margrethe-Kog har hidtil været saltvandspåvirkede forlandsområder og har rummet en flora og fauna, der er særligt tilpasset disse forhold. Det må forventes, at det tidligere forlandsvegetation og dyreliv gradvist vil ændre sig i retning mod tilstanden i de andre ydre koge i Tøndermarsken, hvis der ikke sker en intensiv landbrugsmæssig udnyttelse.

Frednings- og planlægningsmæssige forhold.

Internationale naturbeskyttelsesorganisationer har siden begyndelsen af 1960'erne påpeget de store internationale naturværdier, der knytter sig til selve Vadehavet og de tilstødende marsklandskaber.

I 1967 udpegede Naturfredningsrådet Tøndermarsken og de tilstødende dele af Vadehavet som et naturvidenskabeligt værdifuldt område i forbindelse med betænkning om naturfredning.

I 1978 udsendte fredningsstyrelsen "Et oplæg til naturbesvarelse i Tøndermarsken". Oplægget blev i 1979 suppleret med en rapport vedrørende de nuværende forhold i de ydre koge i Tøndermarsken, udarbejdet af en arbejdsgruppe nedsat af Sønderjyllands amtsråd.

I forbindelse med de kommentarer, som fredningsstyrelsen modtog til sit oplæg om naturbesvarelse i Tøndermarsken, blev der bl.a. fra landbrugsministeriet og Danmarks Natur fredningsforening peget på berettigelsen af, at man under afvejningen af fredningsinteresserne i Tøndermarken også inddrog Margrethe-Kog.

Miljøministeren har den 6. december 1979 anmodet fredningsstyrelsen om at fremskynde arbejdet med fredning af Tøndermarsken, og fredningsstyrelsen nedsatte i sommeren 1981 en arbejdsgruppe med repræsentanter for landbrugsministeriet og Sønderjyllands amtsråd, for at foretage en samlet gennemgang af de fredningsmæssige og jordbrugsmæssige interesser i Tøndermarsken og den nye kog, og på grundlag heraf udarbejde forslag til områdets inddeling i zoner efter karakteren og styrken af de fredningsmæssige og jordbrugsmæssige interesser samt forslag til naturbevaringsforanstaltninger inden for de forskellige zoner, herunder spørgsmål i relation til detailindretning af den nye kog.

De privatejede arealer i Margrethe-Kog - er i modsætning til jordfondens arealer - ikke i medfør af digeloven fra 1977 undergivet nogen begrænsninger med hensyn til den landbrugsmæssige udnyttelse."

Nævnte område forelås på ovennævnte baggrund fredet med det formål at sikre arealerne som vedvarende græsarealer, således at arealerne kan bevares som en vigtig del af det samlede kogsområde.

Nævnet har besigtiget området og har holdt møde den 29. juli 1983 med ejerne, myndigheder og andre interesserede.

Landskontoret for Landboret, Århus, der repræsenterer samtlige lodsejere gennem kogsbestyrelsen, har bl.a. fremført, at der er tale om særdeles gode landbrugsarealer, som kan give store udbytter, hvis de kan indgå i det almindelige sædskifte, og at driftsmæssige indgreb kun bør finde sted på marginaljorder. Landskontoret har til nogle af de foreslåede fredningsbestemmelser, især §§ 1, 3 og 4 fremført ændringsforslag.

Endvidere har Dansk Ornitologisk Forening efter lodsejermødet fremsendt sine bemærkninger til fredningsforslaget, især om afvandings- og bevandingsforhold, omlæg, hegning og anvendelse af kemiske stoffer.

Fredningsnævnet skal udtale:

Det af fredningsforslaget omhandlede område findes klart fred-

værdigt, idet det i forbindelse med de gamle koge udgør et naturområde af national og international betydning. Fredningspåstanden tages derfor til følge, dog med en række ændringer, som nævnet allerede har tilkendegivet på lodsejermødet.

Fredningsnævnet fastsætter følgende fredningsbestemmelser for det ca. 250 ha store umatrikulerede område, der er vist på kortet, der hører til fredningsnævnets kendelse:

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at sikre de privatejede landbrugsarealer i den nye kog som vedvarende græsarealer, således at arealerne kan bevares som en vigtig del af det samlede kogsområde, navnlig som levested for vandfugle.

§ 2. Afgrænsning af det fredede område.

Fredningen omfatter, som det fremgår af kortbilaget, de privatejede landbrugsarealer i den nye kog, beliggende syd for Vidåen mellem Højer dige og afvandingskanalen.

§ 3. Arealerne drift og pleje.

Landbrugsarealerne må kun anvendes til græsning og slæt.

Der kan dog ske omlægning af græsfenner, således at højst 5% af det samlede græsareal omlægges hvert år, så længe arealet drives og administreres under ét af kogsbestyrelsen for Frederikskogene.

Fredningsnævnet kan i særlige tilfælde tillade, at et større areal end 5% omlægges indenfor et år.

Når arealerne ikke længere drives og administreres af kogsbestyrelsen for Frederikskogene må de enkelte lodder (respektive fenner) højst omlægges hver 20. år.

Omlægningen af et areal skal være afsluttet i løbet af 3 år. Fredningsnævnet kan dog i særlige tilfælde tillade, at denne periode forlænges.

Kemiske bekæmpelsesmidler må kun anvendes i det omfang, det

er driftsmæssigt forsvarligt, samt når hensynet til naturplejen tilsiger det.

Kunstgødning må kun anvendes i begrænset mængde, der ikke påvirker den vilde flora og fauna i grøfter og kanaler.

Spørgsmålet om anvendelse af kemiske midler kan tages op til nyvurdering tidligst 5 år efter nævnets kendelse.

Hegn må ikke opsættes, plantes eller sås. Elhegn og andre hegn af tråd kan dog opsættes i det omfang, det er nødvendigt for at holde dyrene inde, f.eks. hvor sidegrøfterne ikke er tilstrækkelige, samt til beskyttelse af anlæg og opdeling af fenner. Det samme gælder for opsætning af led og fangefolde.

Slæt må først finde sted efter 15. juni.

Hvis afgræsning eller slæt opgives på arealerne, har amtsrådet ret til at pleje disse efter meddelelse til lodsejerne. Et eventuelt nettoprovenue i forbindelse med plejeforanstaltninger tilfalder lodsejerne.

§ 4. Afvanding, dræning m.v.

Afvanding skal ske med åbne sidegrøfter til hovedvandingskanalen og så vidt muligt gennem anvendelse af bestående render og grøfter.

Fredningen er ikke til hinder for, at der etableres stigbord i kanalerne eller at der etableres et bevandingssystem som bestemt i § 9.

Afledning af overfladevand er tilladt.

Detaildræning, d.v.s. dræning med lukkede rør, er ikke tilladt. Sådan dræning kan dog undtagelsesvis ske efter forud indhentet tilladelse fra fredningsnævnet.

§ 5. Terrænændringer, beplantning og affald.

a. Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages op-

fyldning, planering og afgravning.

Fredningen er dog ikke til hinder for, at amtsrådet efter aftale med lodsejerne kan foretage opgravning af klæg til reparation af digerne i området. Der må endvidere foretages overfladegrøbling og etablering af de i § 4 nævnte kanaler og grøfter samt vedligeholdelse af kanaler, grøfter, grøblerender m.v.

Den årlige vedligeholdelse af kanaler og grøfter bør så vidt muligt ske uden for fuglenes yngletid, d.v.s. uden for perioden 15. marts - 1. juli.

b. Der må ikke ske plantning af træer eller buske på det fredede område.

c. Henkastning eller anbringelse af affald må ikke finde sted.

§ 6. Bebyggelse og andre konstruktioner og anlæg.

Der må ikke etableres faste konstruktioner og anlæg. Eksempelvis må der således ikke etableres campingpladser, motorbaner, skydebaner, oplagspladser eller lossepladser. Der må heller ikke anbringes plankeværker, mure, vindmøller, tårne o.lign. eller master, herunder master for luftledninger til strømforsyning.

Om hegn henvises til bestemmelsen i § 3.

Der må ikke anbringes campingvogne o.lign. og teltslagning må ikke finde sted.

For så vidt angår bebyggelse i øvrigt gælder reglerne i § 8 i lov nr. 271 af 8. juni 1977 om fremskudt dige for Tønder Marsk, der indeholder et principielt bebyggelsesforbud, dog at ministeriet for offentlige arbejder i nærmere angivet omfang kan dispensere herfra, herunder til bygninger, der er nødvendige for arealets udnyttelse til afgræsning.

§ 7. Offentlig adgang.

Offentligheden har ikke adgang til det fredede område.

Uden for perioderne 1/3 - 31/5 og 1/10 - 31/10 har offentligheden dog adgang til fods og på cykel ad de på kortbilaget angivne veje.

5 år efter fredningsnævnets beslutning om gennemførelsen af fredningen kan fredningsnævnet beslutte at ændre de ovenfor anførte perioder, såfremt dette må anses for at være i overensstemmelse med fredningens formål, og efter at kogsbestyrelsen har haft lejlighed til at udtale sig.

Sådanne ændringer skal koordineres med de tilsvarende bestemmelser om offentlighedens adgangsret i landbrugsministeriets bekendtgørelse Vadehavet vildtreservat.

Særlige bestemmelser.

§ 8. Omlægning af de oprindelige naturgræsarealer kan uanset det i § 3 anførte ske i det omfang, det er nødvendigt af landbrugsmæssige grunde. I forbindelse med etablering af de i § 4 nævnte afvandringsforanstaltninger eller omlægning af de oprindelige naturgræsarealer kan der foretages den af driftsmæssige hensyn nødvendige udjævning af render, grøfter, skrænter m.v.

§ 9. Som en forsøgsmæssig ordning etablerer amtsrådet og fredningsstyrelsen, efter at kogsbestyrelsen har haft lejlighed til at udtale sig, uden udgift for lodsejerne et eller flere stignbord i de 4 sidegrøfter inden for det på kortbilaget angivne område. Formålet hermed er at vurdere, om man kan sikre en høj grundvandstand, hvilket vil være i overensstemmelse med det, der søges opnået gennem fredningen.

Om etableringen af disse stignbord og deres anvendelse træffes nærmere aftale mellem ejerne, amtsrådet, jordbrugsdirektoratet og fredningsstyrelsen.

Drifts- og vedligeholdelsesudgifterne afholdes af fredningsmyndighederne.

5 år efter fredningsnævnets beslutning om gennemførelsen af fredningen foretager landbrugsministeriet, Sønderjyllands amts-

Den 1. marts 1984 afsagde Fredningsnævnet for Sønderjyllands
amts sydlige fredningskreds i sag nr.

230/80

om fredning af de privatejede land-
brugsarealer i Margrethe-Kog i Højer
kommune

følgende

e r s t a t n i n g s k e n d e l s e :

Fredningsnævnet har samtidig hermed afsagt en kendelse, hvorefter ca. 250 ha privatejede landbrugsarealer i Margrethe-Kog i Højer kommune undergives fredning.

Hele arealet er beliggende i landzone.

Landskontoret for Landboret, der repræsenterer samtlige lodsejere i lodsejersammenslutningen Frederikskogene, der ejer det fredede areal, som endnu er umatrikuleret, har nedlagt påstand om en erstatning på 25.000 kr. pr. ha. Generelt har landskontoret peget på, at der er tale om særdeles gode landbrugsarealer, som kunne have givet store udbytter, hvis de kunne indgå i almindelige sædskifter, men fredningen hindrer dette.

Landskontoret har yderligere anført:

"Arealerne er særdeles velegnet til f.eks. hvededyrkning, hvor der er mulighed for at få meget store udbytter. Andre afgrøder, såsom vinter- og vårbyg, raps m.v., kunne også med stor fordel dyrkes på arealerne.

Den vedvarende udnyttelse af arealerne til græsning vil være tabsgivende i forhold til dyrkning med andre afgrøder, herunder og-

så sædskiftegræs, af følgende grunde:

1. udbyttet vil blive mindre bl.a. på grund af manglende omlægnings- og afvandlingsmulighed. Sidstnævnte vil specielt have betydning forår og efterår. Grundvandstanden vil være for høj, hvilket vil hæmme væksten og begrænse færdselsmulighederne på arealerne. Den manglende omlægningsmulighed vil medføre, at udbyttet bliver mindre, målt i foderenheder pr. ha,
2. for ejendomme uden kvæghold er vedvarende græsningsarealer i princippet "værdiløse". Alternativet er alene bortforpagtning/udleje,
3. bortforpagtning af arealerne til afgræsning betales kun med halvdelen af, hvad man kunne opnå ved bortforpagtning til korndyrkning m.v.
4. udbud af yderligere græsningsarealer i området kan (vil) medføre, at den forskel, som er nævnt under 3., vil blive endnu større. Prisen for bortforpagtning af vedvarende græsningsarealer vil blive trykket på grund af det øgede udbud.

Til dokumentation for tabene kan henvises til landskalkuler for vårbyg, vinterbyg og vårraps.

I 1982-83 er der således opnået nedennævnte dækningsbidrag pr. ha, idet kalkulerne med de højeste udbytter lægges til grund, hvorved bemærkes, at der sandsynligvis kunne have været opnået højere udbytter for arealerne i marskområdet end dem, der er regnet med i disse kalkuler.

	Dækningsbidrag kr. pr. ha
Vårbyg	5.244
Vinterbyg	6.743
Vinterhvede	7.056
Vårraps	6.279
Sammenvejet til	<u>6.500 kr. pr. ha.</u>

Fra dette beløb skal trækkes de sparede udgifter til dræning, som beløber sig til ca. 500 kr. pr. ha/år.

Endvidere skal fratrækkes den alternative udnyttelsesmulighed, som enten kan være udnyttelse af arealerne til eget brug eller bortforpagtning.

Med hensyn til sidstnævnte kan oplyses, at der ved bortforpagtning af 239 ha græsningsjord i Frederiks-Kogene i 1983 i gennemsnit er betalt 1.875 kr. pr. ha i forpagtningsafgift.

Lægges til grund, at den alternative udnyttelse er bortforpagtning af arealerne, kan tabet gøres op således:

sammenvejet dækningsbidrag	6.500 kr. pr. ha
minus sparede udgifter til dræning	- 500 kr. pr. ha
minus den alternative indtjeningsmulighed	<u>- 1.875 kr. pr. ha</u>
tab pr. år	4.125 kr. pr. ha. =====

En anden mulighed er, at man selv udnytter arealerne til afgræsning og slæt. I dette tilfælde vil tabet være af tilsvarende størrelse, idet det må forventes, at nettoavlen vil blive ca. halveret på grund af de pålagte bånd. Der vil således mangle ca. 3-4.000 foderenheder græs pr. ha/år i forhold til maximal udnyttelse. Med en intern pris på 1,20 kr. pr. foderenhed vil tabet kunne gøres op til 4.200 kr. pr. ha/år, når der regnes med, at der mangler 3.500 foderenheder pr. ha/år.

Endelig kan det årlige tab gøres op som forskellen mellem forpagtningsafgiften ved udleje af arealerne til korndyrkning m.v. eller til afgræsning.

Tilsvarende som for udleje af græsningsjord i Frederiks-Kogene i 1983 er der udlejet 48 ha pløjejord. Forpagtningsafgiften for disse var i gennemsnit 3.625 kr. pr. ha.

Der blev således opnået 1.752 kr. pr. ha/år mindre i forpagtningsafgift ved udleje af græsningsjord sammenlignet med pløjejord. Der er som tidligere nævnt en tendens til, at denne forskel vil blive forøget fremover.

Det årlige tab, hvis fredningen gennemføres, vil ud fra ovennævnte forudsætninger ligge i intervallet 1.750 kr. pr. ha/år til 4.200 kr. pr. ha/år eller gennemsnit omkring 3.500 kr. pr. ha/år. Det bemærkes, at udbyggerne er ansat meget forsigtige.

Med en realrente på 5 til 10 pct., som den har været gennem de senere år, vil kapitaliseringsfaktoren være 10-20. De kapitaliserede tab vil således ligge mellem 35.000 kr. og 70.000 kr. pr. ha. Korrigeres dette beløb herefter for renter, risiko ved jordbrug m.v., kan erstatningskravet forsigtigt ansættes til de 25.000 kr. pr. ha.

Lægges en ren handelsmæssig vurdering til grund, vil tabet blive af mindst samme omfang. Det kan oplyses, at disse marskjorder uden restriktioner i fri handel omsættes til 40-45.000 kr. pr. ha kontant. Det bemærkes, at der er tale om frijorder."

Til nævnet har landskontoret endvidere fremsendt kopi af et skøde fra september 1983, hvor ca. 8,3 ha i Gammel Frederiks-kog i en familiehandel er solgt for 42.000 kr. pr. ha.

Endelig er der påstået renter af erstatningsbeløbet fra sagens rejsning i oktober 1982 samt et betydeligt beløb til sagkyndig bistand.

Fredningsnævnet skal udbetale:

Fredningsnævnet finder det godtgjort, at jorden er af god bonitet, og at arealer i området handles til ca. 50.000 kr. pr. ha, idet der ifølge digeloven er fri dyrkningsret. Da fredningen bl.a. betyder et forbud mod pløjning og korndyrkning findes erstatningen passende at burde fastsættes til 25.000 kr. pr. ha.

Der tilkendes ikke staten (Statens Planteavlsvforsøg), Sønderjyllands amtsråd og Højer kommune som grundejer erstatning i anledning af fredningen.

Da arealet er umatrikuleret og for tiden administreres af lodsejersammenslutningen Frederiks-kogene, udbetales erstatningsbeløbet til lodsejersammenslutningen Frederiks-kogene ved kogsbestyrelsens formand Hans Sønnichsen, Højer Dige 1, Højer.

Fredningsnævnet finder ikke grundlag for at den tilkendte erstatning forrentes fra noget tidligere tidspunkt end kendelsesens dato.

I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling tillægges det kogsbestyrelsen 10.000 kr., der udbetales direkte til Landskontoret.

Den samlede fredningserstatning med renter og omkostningsbeløbet på 10.000 kr. udredes med 75% af staten og 25% af Sønderjyllands amtsråd. I overensstemmelse med amtsrådets påstand indstilles det, at staten betaler 9/10 af erstatningen.

Fredningsnævnets afgørelse vil i medfør af naturfredningslovens § 25 være at forelægge for Overfredningsnævnet til efterprøvelse. - Denne forelæggelse fritager dog ikke den, der eventuelt ønsker indsigelser behandlet, for selv at påklage afgørelsen til Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K. Klageberettigede er lodsejerne, Sønderjyllands amtsråd og miljøministeriet, jfr. naturfredningslovens § 26. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

T h i b e s t e m m e s :

I erstatning udbetales til lodsejersammenslutningen Frederikskogene ved kogsbestyrelsens formand Hans Sønnichsen, Højer Dige 1, 6280 Højer, 25.000 kr. pr. ha med en årlig rente, der er 1% højere end den af nationalbanken til enhver tid fastsatte diskonto fra kendelsens dato til betaling sker.

I godtgørelse for sagkyndig bistand betales 10.000 kr. til Landskontoret for Landboret, Viby.

Der tilkendes ingen erstatning for de arealer, som tilhører Statens Planteavlfsforsøg, Sønderjyllands amtsråd og Højer kommune.

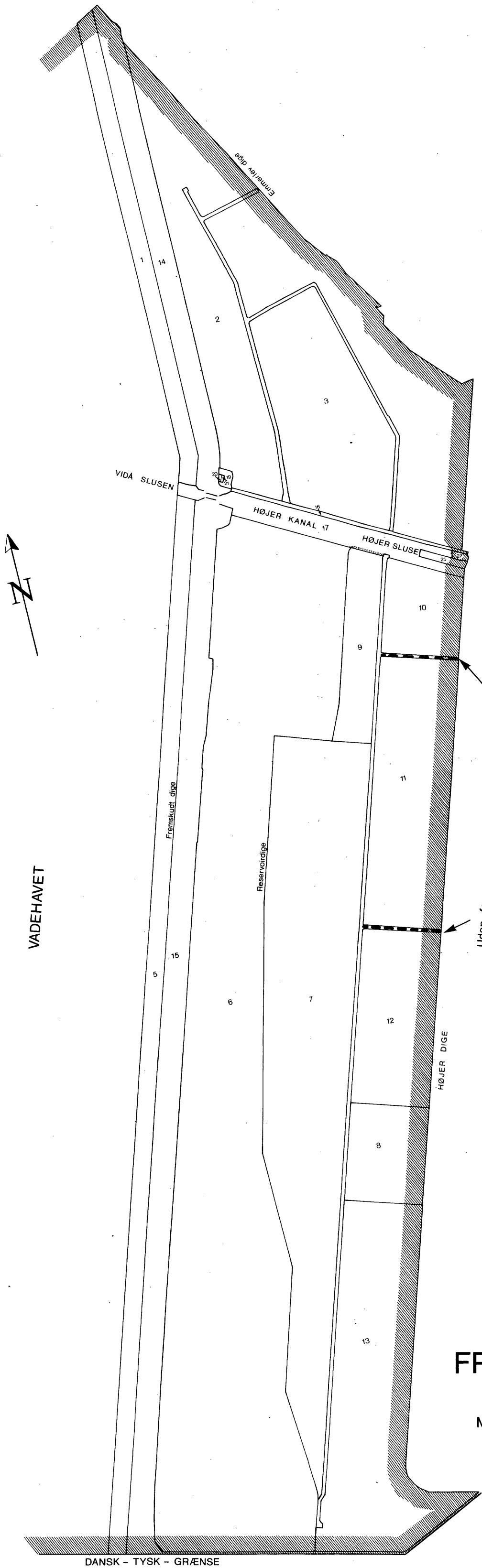
Den samlede erstatning med renter og tillagte omkostninger udredes af staten med 75% og af Sønderjyllands amtsråd med 25%.

August Møller.

S.A. Koustrup.

Erling Pedersen.

KORT>

REG. NR. 06608.010

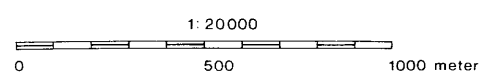
FREDNING AF MARGRETHE - KOG

Margrethe - Kog, Højer Højer kommune Sønderjyllands amt

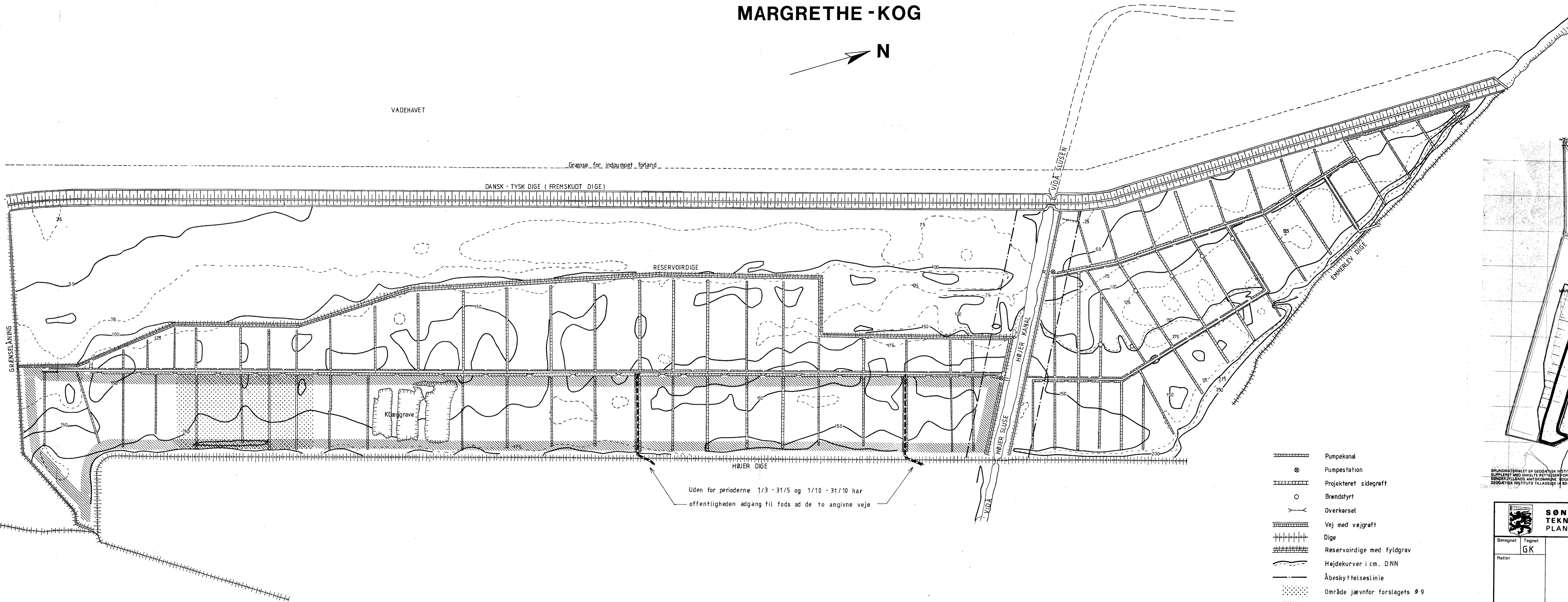
 Fredningsgrænse

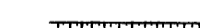

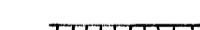

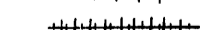

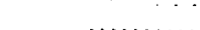
Wald 1111 I NV

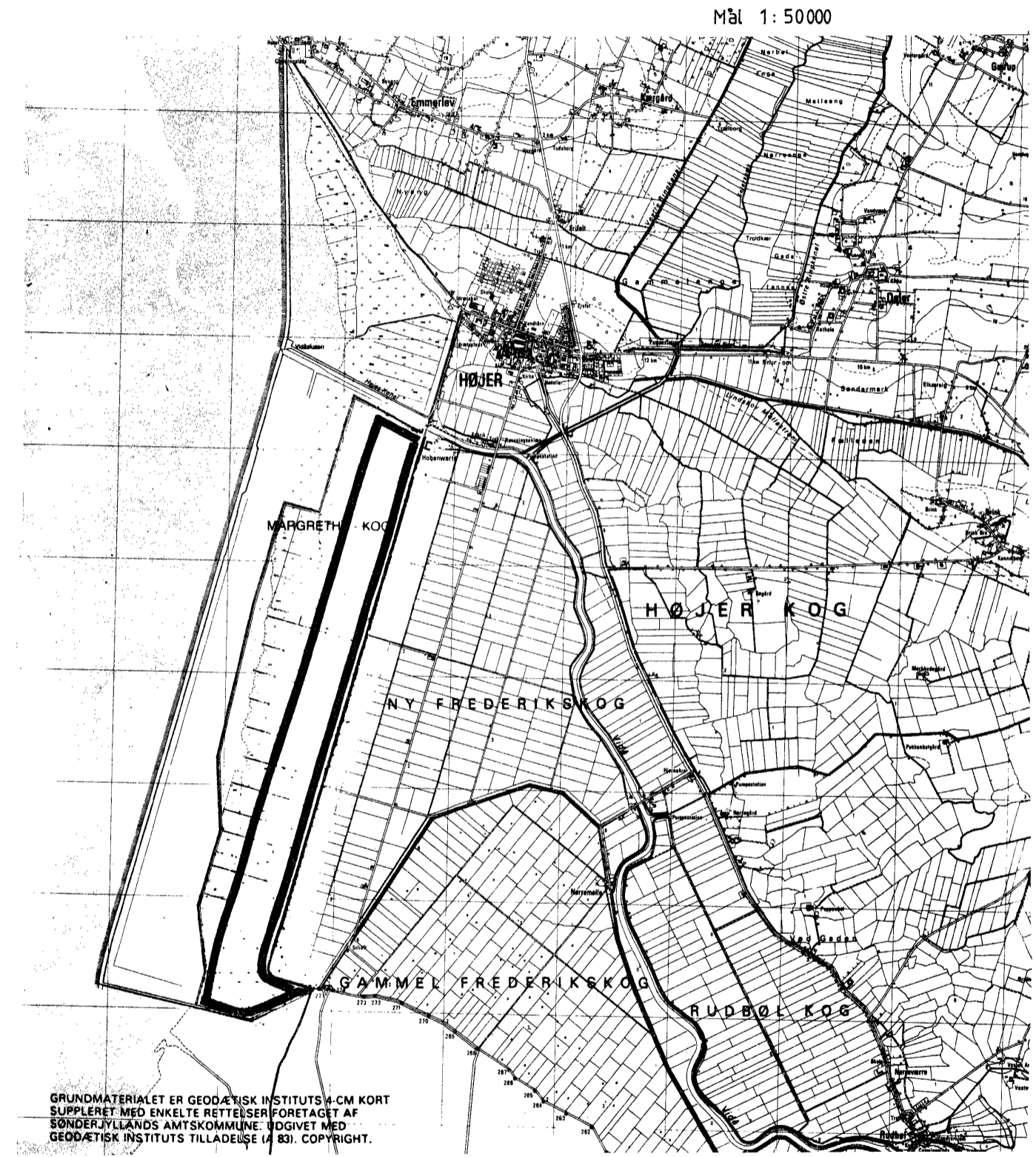
<p>FREDNINGSKORT</p> <p>OVERFREDNINGSNÆVNETS fredningsafgørelse af 1985; sag nr. 2605/84</p>	<p>Grundkort udarbejdet: af Fredningsstyrelsen Rettelser, tilføjelser m. v. af Dato: November 1985</p>
---	--

MARGRETHE - KOG

- Pumpekanal
- Pumpestation
- Projekteret sidegrøft
- Brøndstøvt
- Overkørsel
- Vej med vejgrøft
- Dige
- Reservoirdige med fyldgrav
- Højdekurver i cm. DNN
- Åbeskyttelseslinie
- Område jævnfor forslagets § 9
- Foreslået fredningsgrænse

 SØNDERJYLLANDS AMTSKOMMUNE TEKNISK FORVALTNING PLAN- OG MILJØADMINISTRATIONEN		Fredning af de privatejede arealer i Margrethe - Kog Højer kommune	
		Afd. Fredning	Tegnr. nr. 517-2-5
Beregnet Tegner GK	J. nr. 8-72-9-18/83		Mål 1:10000
Rettet	REG. NR. 06608.010		Dato 15-02-1984

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.: 06608.01

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

Naturfredningsnævnet for Sønderjyllands
amts sydlige fredningskreds

Dommerkontoret i Tønder
Nørregade 31 - 6270 Tønder - Telf 04 - 72 22 05

REG. NR. 6608.01.1
17

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

- 9 JUNI 1989

8
(1428D)

25/5 1989

År 1989 den 12. maj kl. 11,00 afholdt Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds møde i Højer med formanden, dommer S.A. Koustrup, det amtsrådvalgte medlem, afdelingsleder August Møller, Vojens, og det kommunalvalgte medlem, Erling Pedersen, Højer.

Der foretoges:

J.nr. 80, 81 og 82/89 Udvidelse af Cafeteriet og tilbygning til souvenirbod ved Vidåslusen samt udstykning og omdeling af og mellem matr.nr. 19, 20 og 21 Margrethe-Kog i Højer kommune.

§ 46 - strand -

§ 47a - å -

§ 34 - Margrethe-Kog Fredningen
Ramsarområde

Der fremlagdes to skrivelser af 19. december 1988 med bilag fra amtsrådet, j.nr. 8-70-21-1-517-7-88 og j.nr. 8-70-21-1-517-8-88, samt skrivelse af 13. januar 1989 med bilag fra amtsrådet, j.nr. 8-70-21-1-517-9-87, tilligemed skrivelse af 10. april 1989 fra Naturfredningsrådet.

For amtsrådet mødte Jørn Freisig.

For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite mødte Jens Lyhne Christensen.

For Trafik- og kommunikationsministeriet mødte H.B. Sørensen.

For Højer kommune mødte Eduard Hansen og Anton Christensen.

S/8-291

For Lindet skovdistrikt mødte mødte J. Eigaard, Thorkild Tingleff og Iver Gram.

For Naturfredningsrådet mødte Hans-Henrik Scherup.

For Landinspektørkontoret i Tønder mødte Per Bonde.

Lederen af Cafeteriet Hans Petersen og lederen af souvenirboden Niels Pedersen var til stede.

Området blev besigtiget og de foreliggende ansgøningen gennemgået.

Bygningerne er beliggende søværts strandbeskyttelseslinie, der er 100 m det pågældende sted, indenfor åbeskyttelseslinien, der er 150 m det pågældende sted, indenfor Margrethe-Kog fredningen og i et sammenhængende naturområde med særlige beskyttelsesinteresser og Ransarområde samt i landzone.

Af Fredningskendelsen for Margrethe-Kogen fremgår det, at der ikke må ske yderligere bebyggelse, men at dispensation kan meddeles af fredningsnævnet efter indhentet udtalelse fra Naturfredningsrådet, når dispensationen ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår af sagen, at der efter forhandlinger i 1988 om udstillingsbygningerne er opnået enighed om en ændret opdeling af hele centret mellem de 3 brugere (Cafeteria, souvenirbutik og udstilling). Den ændrede opdeling medfører, at den fælles indgang og de offentlige toiletter nedlægges.

Publikums fremtidige adgang til udstillingen er tænkt at skulle være gennem et nyopført vindfang på centrets vestfacade.

Cafeteriet.

Det fremgår af sagen, at tilbygningerne er en ca. 20 m² udvidelse mod syd og en ca. 40 m² udvidelse mod nord af det eksisterende cafeteria. Desuden ønskes opført en ca. 15 m² kiosk forbundet med cafeteriabygningen ved et overdækket areal øst for bygningen ved dennes midte. Sokkel, facader og vinduer udføres som på allerede eksisterende bygning.

Yderligere ønskes etableret en ca. 30 m² åben gård omgivet af et 1,8 m højt plankeværk nord for cafeteriet til opbevaring af varer samt en ca. 100 m² stor serveringsterrasse omgivet af et 0,8 m højt plankeværk syd og øst for cafeteriet.

De ansøgte bygningsudvidelser er begrundet med indretning af egne toiletter til cafeteriet samt pladsmangel til gæster i selve serveringslokalet og til køkken- og lagerfunktion i det hele taget.

Lindet skovdistrikt har oplyst, at kontoret mod nord i udstillingsbygningen nedlægges og inddrages under udstillingen.

Amtsrådet har hertil oplyst, at denne ændring vil medføre, at udstillingsgæster vil få frit udsyn mod nord og øst. Herved vil udsynet ikke blive skæmmet af den ansøgte gård til varer, hvorfor amtsrådet frafalder sin oprindelige indstilling om en beskæring af denne gård.

Amtsrådet, der iøvrigt har anbefalet en udvidelse af cafeteriet, har i sin indstilling til nævnet bl.a. anført, at der ofte er stor trængsel af besøgende i området, også for så vidt angår cafeteriet og herunder mangel på toiletter knyttet til denne forretning. Det er derfor hensigtsmæssigt, at der tillades en vis udvidelse af betjeningsmulighederne for cafeteriets gæster, idet der dog samtidig er behov for at tydeliggøre beliggendhed og adgang til udstillingsbygning. Den ansøgte terrasse syd og øst for cafeteriet vil modvirke en sådan tydeliggørelse og bør derfor indskrænkes til alene at omfatte arealet beliggende nord for forlængelsen af cafeteriets sydgavl, således at der bliver

frit sigte langs bygningerne til informationstavlerne ved udstillings-bygningen.

Hans Petersen har bl.a. anført, at det er meget væsentligt for cafeteriet at få en hel nøje afgrænsning af cafeteriets område i relation til besøgende, idet besøgende, der ikke er gæster i cafeteriet, fjerner borde og stole og sætter sig ud i solen. Et evt. stakit vil kunne afhjælpe denne mangel på adskillelse.

Stakittet foreslås udført som det eksisterende stakit om slusemesterens grundstykke lige i nærheden.

Souvenirboden.

Det fremgår af sagen, at tilbygningen udgør 32 m² og udføres ved at sætte sider til et allerede eksisterende tag. Sokkel, facader og vinduer udføres som på den nuværende bygning.

Amtsrådet har anført, at man ikke vil modsætte sig det ansøgte bl.a. under hensyn til at udvidelsen placeres under et eksisterende tag i den etablerede bygningsmasse, men at en ulovlig placeret flagstand og et højt stakit ved boden bør fjernes.

Niels Petersen erklærede sig indforstået med at fjerne flagstand og det høje stakit.

Udstykning og omdeling.

Det fremgår af sagen, at de ansøgte udstykninger m.v. ønskes foretaget således:

a) ved omdeling overføres 111 m² fra matr.nr. 19 til matr.nr. 21, der herefter ønskes udstykket i lod 1 på 244 m² med souvenirbod og i lod 2 på 553 m² med cafeteria, forarealer m.v.

b) ved omdeling overføres 14 m² fra matr.nr. 20 til matr.nr.

21. De på arealet liggende overdækkede gange anvendes herefter ikke mere som adgang til udstillingen på matr.nr. 20.

c) ved omdeling overføres 109 m² fra matr.nr. 21 til matr.nr. 20. På den sydvestlige del skæbes adgang fra offentlig vej til udstillingen på matr.nr. 20.

Amtsrådet har indstillet de matrikulerede ændringer til godkendelse.

På ministeriets vegne meddele H.B. Sørensen tilladelse til det ansøgte i medfør af § 8, stk. 2, i lov om det fremskudte dige, dog under forudsætning af, at bygningerne ikke anvendes til beboelse.

Samtlige mødte kunne tilslutte sig de ansøgte udvidelser af cafeteriet og souvenirboden samt udstykningen og omdelingen mellem de nævnte matr.numre, idet dog et flertal ikke kunne gå ind for den af cafeteriet ønskede serveringsterrasse med stakit syd for cafeteriet og mod øst kun, hvis den placeres nord for en flugtlinie langs den sydlige gavl.

Hans Henrik Scherup henviste til Naturfredningsrådets udtalelse af 10. april 1989, hvorefter man kan godkende det ansøgte med de begrænsninger, som amtsrådet har nævnt. Han pointerede, at naturfredningsrådet ikke kan forventes at stille sig positiv over for yderligere ønsker om udvidelser af publikumsfaciliteter.

Endvidere anførte Scherup, at reklameskilte ikke bør tillades, men kun beskedning henvisningsskilte.

Efter drøftelse var der i nævnet enighed om at meddele dispensation efter naturfredningsloven til den ansøgte udvidelse af cafeteriet også for så vidt angår den af Hans Petersen ønskede serveringsterrasse med stakit. Nævnet lægger herved vægt

på, dels de allerede eksisterende aktiviteter ved Vidåslusen, dels at slusemesterens hus og friareal er omgivet af et stakit, og dels at der i forvejen i "synsfeltet" langs cafeteriets sydgavl bl.a. er placeret en telefonboks. Endvidere tager nævnet hensynet til, at cafeteriets rationelle drift gør en nærmere afgræsning af virksomhedens område påkrævet.

Nævnet meddeler endvidere dispensation til den ansøgte tilbygning til souvenirboden, dog skal en flagstang og et højt hegn ved bodens fjernes.

Endelig tillader nævnet den i forbindelse med disse ændringer påkrævede udstykning og omdeling.

Denne afgørelse er først truffet og udsendt af nævnet den 25. maj 1989.

I medfør af naturfredningslovens § 64a bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

S.A.Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

Naturfredningsnævnet for Sønderjyllands
amts sydlige Fredningskreds
Dommerkontoret i Tønder
Nørregade 31 - 6270 Tønder - tlf. 74722205

Tønder, den 26. juli 1989
J. nr. 155/89

Høslet på matr. nr. 9 Margrethe
Kog, Højer kommune
§ 34 - Margrethe Kog

Der fremlagdes skrivelse af 20. juli 1989 fra Amtsrådet j. nr.
8-70-52-5-1-86.

Amtsrådet har til fredningsnævnet indberettet, at der på matr. 9
Margrethe-Kog, Højer kommune, er foretaget høslet i perioden 7. -
13. juni 1989. Efter det oplyste tilhører arealet Kogsselskabet
Ny-Frederikskog v. Hans Sønnichsen, Højer Dige 1, Højer.

Arealet er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12.
november 1985 og efter kendelsens § 4b må slæt først foretages
efter 1. juli.

Amtsrådet har meddelt, at Hans Sønnichsen telefonisk har oplyst,
at arealet er forpagtet bort og har vedgået, at kogsselskabet ved
en fejltagelse kan have oplyst forpagteren om, at høslet var
tilladt fra 15. juni, som er den gældende frist i Tøndermarsk-
-fredningen. Forpagteren har så for egen regning taget slæt op
til en uge før den oplyste frist. Hans Sønnichsen indrømmer
fejltagelsen og henviser til manglen på information til brugeren
af arealet.

1211/8-0005

4

~~Foto-venter~~ S/8-291

Amtsrådet har yderligere meddelt, at man skønner, at skaden på fuglelivet har været begrænset netop i år, på grund af det forholdsvis tidlige forår, hvor fuglene har kunnet starte ynglesæsonen tidligere, så ungerne har været større end normalt på slæt-tidspunktet. Da der er tale om fremrykning på op til 3 uger i forhold til den i Margrethe-Kog fastsatte frist til 1. juli, ville man næppe have kunnet anbefale en dispensation, såfremt ansøgning var blevet indsendt.

Amtsrådet har oplyst, at der synes at være et særligt behov for information om fredningsbestemmelsernes begrænsninger i driften, både i Margrethe-Kog og indenfor Tøndermarsk-fredningen. Arealerne drives ofte af anden- eller trediemand, som ikke har kendskab til bestemmelserne. Skov- og Naturstyrelsen og fredningsafdelingen arbejder derfor på informationsmateriale for hele området.

Under hensyn til det anførte meddeler nævnet herved godkendelse af det foretagne høslet, men skal overfor Kogsselskabet indskærpe, at høslet i Margrethe-Kog først må foretages efter 1. juli.

S. A. Koustrup

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

Naturfredningsnævnet for Sønderjyllands
amts sydlige Fredningskreds
Dommerkontoret i Tønder
Nørregade 31 - 6270 Tønder - tlf: 74722205

Tønder, den 26. juli 1989
j. nr. 157/89

Omlægning/opdyrkning af matr.
nr. 12 Margrethe Kog, Højer
Kommune
§ 34 Margrethe-Kog

Der fremlagdes skrivelse af 20. juli 1989 fra Amtsrådet j. nr.
8-70-52-5-1-86.

Amtsrådet har til fredningsnævnet indberettet, at det er konstateret, at matr. nr. 12 Margrethe Kog er blevet omlagt formentlig engang i juni 1988, idet et areal på ca. 5 ha er jordbehandlet (fræset/pløjet) og tilsået med kulturgræsser, iblandet kløver. Arealet tilhører Kogsselskabet Ny-Frederikskog, v. Hans Sønnichsen, Højer Dige 1, Højer.

Margrethekogen er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985. Fredningens formål er at beskytte botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser. I kendelsens § 4b anføres bestemmelser for arealernes drift, og Overfredningsnævnet har i tillægsafgørelse af 24. februar 1986 præciseret, at arealerne ikke må omlægges.

Det fremgår af sagen, at Kogsselskabets repræsentant, Hans Sønnichsen, telefonisk har oplyst, at den bearbejdning, der er sket på matr. nr. 12, er en isåning af græs og opfattes ikke som en omlægning, idet omlægning i almindelig landbrugsfaglig

ad 1211/8-0005

5

~~Foto venter~~

sprogbrug dækker en jordbearbejdning (pløjning, fræsning, harvning) og udlægning med anden afgrøde i et eller flere år. I forbindelse med omlægningen sker der normalt en opgødskning af jorden, ligesom anvendelsen af bekæmpelsesmidler er mere intensiv end på græsarealer i almindelighed.

Amtsrådet har anført, at det er dets opfattelse, at isåningen af kløver på matr. 12 kan betragtes som en del af en omlægning. Der har såvidt det er oplyst, ikke fundet en opgødskning sted på matr. nr. 12.

Amtsrådet har overfor nævnet yderligere anført, at både den foretagne jordbearbejdning og isåning af kløver på matr. 12 ikke er i overensstemmelse med fredningens formål med at beskytte de botaniske interesser, uanset at jordbearbejdningen muligvis ikke kan betegnes "omlægning". Det, der er foretaget, forudsætter derfor en dispensation.

Amtsrådet har oplyst, at man under hensyn til ønsket om at sikre en rimelig græskvalitet, som igen kan sikre, at arealerne fortsat kan afgræsses ikke vil udtale sig imod en dispensation til isåning af græs og en moderat gødskning, som i løbet af en meget kort årrække må ophøre helt, men at man ikke ville have kunnet anbefale dispensation til kraftig gødskning og isåning af kløver.

Idet der henvises til det af Amtsrådet anførte, meddeler nævnet herved efterfølgende dispensation til jordbearbejdning og isåning af græs og kløver på matr. nr. 12.

Fredningsnævnet indskærper samtidig, at enhver form for jordbearbejdning, isåning af græs, kløver eller andet, samt gødskning i mere end begrænset omfang (ca. 50 kg/ha) kræver forudgående dispensation fra fredningsnævnet.

S. A. Koustrup

Naturfredningsnævnet for Sønderjyllands
amts sydlige fredningskreds
Dommerkontoret i Tønder
Nørregade 31 - 6270 Tønder - Telt 04 - 72 22 05

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

- 3 AUG. 1989

Den 2. august 1989 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 165/89

Ansøgning fra Højer kommune om tilladelse til opsætning af nyt hegn til afgrænsning af parkeringsanlæggene på matr.nr. 19 Margrethe Kog.

§ 46 - strand -

§ 47a - å -

§ 34 - Margrethe Kogen -

Der fremlagdes skrivelse af 28. juli 1989 med bilag fra amtsrådet, j.nr. 8-70-53-1-517-1-89.

Det fremgår af sagen, at Højer kommune på parkeringspladsen ved Vidåslusen har lavet en opdeling, afgrænset med telefonpæle. Denne afgrænsning har imidlertid været udsat for en del hærværk/påkørsler, hvorfor kommunen påtænker at opsætte ca. 1/2 m høje marksten i stedet for. Disse har den fordel, at de ikke rådner, samt at de ikke bliver ødelagt ved påkørsel.

Det er videre oplyst, at Højer kommune selv har disse marksten og selv vil udføre arbejdet, hvorfor der ikke vil blive påført lejerne udgifter i forbindelse med ændringen.

Amtsrådet har anbefalet det ansøgte og har bl.a. anført, at den ansøgte ændring af hegningen er en forbedring af området og samtidig af så underordnet betydning, at fredningsnævnet kan tillade det ansøgte, uden at spørgsmålet forelægges for Naturfredningsrådet.

ad 1211/8-0005

Nævnet meddeler herved tilladelse til den beskrevne ændring af hegningen på parkeringsarealet ved Vidåslusen.

I medfør af naturfredningslovens § 64a bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for **Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm**, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

18 AUG. 1989

Den 16. august 1989 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 170/89

Ansøgning fra Jordbrugsdirektoratet om
anlæg af en kreaturpassage i Margrethe-
kog.

- § 34 -

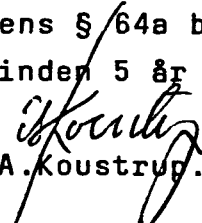
Der fremlagdes skrivelse af 10. august 1989 med bilag fra amts-
rådet, j.nr. 8-70-52-1-86.

Det fremgår at sagen og den medfulgte skitse, at passagen (en
fårebrog) er lav og uden rækværk, den bliver således næppe særlig
synlig i terrænet.

Amtsrådet har anbefalet det ansøgte og har bl.a. anført, at det
skønnes, at broen er af væsentlig betydning for afgrænsning af
arealet og dermed opfyldelse af fredningsformålet.

Nævnet meddeler herved dispensation til det ansøgte.

I medfør af naturfredningslovens § 64a bortfalder tilladelsen,
såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for
Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren
og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens
udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for
Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

Naturfredningsnævnet for Sønderjyllands
amts sydlige fredningskreds
Dommerkontoret i Tønder
Nørregade 31 - 6270 Tønder - Tølf 04 - 72 22 05

Den 20. september 1989 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 192/89

**Ansøgning fra Lindet Statsskovdistrikt
om tilladelse til opsætning af vindsluse
ved Marsk- og Vadehavsudstillingen ved
Vidåslusen.**

§ 47a - å -

§ 46 - strand -

§ 34 - Margrethe-Kog -

Der fremlagdes skrivelse af 19. september 1989 fra Lindet Statsskovdistrikt, j.nr. 5214.

Det fremgår af sagen, at fredningsnævnet i afgørelse af 13. april 1989 (sag nr. 79/89) har meddelt tilladelse til opførelse af ny indgang/vindfang på 16 m² til Miljøministeriets udstillingsbygning ved Vidåslusen.

Det er oplyst, at Højer kommune den 4. juli 1989 har meddelt byggetilladelse.

Der søges nu om etablering af vindsluse i tilknytning til vindfanget.

Det er oplyst, at vindslusen tænkes opført som et "åben" (men overdækket) indgangsparti i jern-hulplade, som skal nedsætte vindens susen langs det nye vindfang. Herved skulle de gener, som den til tider kraftige vind på stedet afstedkommer for publikums færden ud og ind af udstillingens nye indgangsdør, blive elimineret. Vindslusens grundareal vil andrage ca. 7 m².

ad SW 1211/8-0005

Frødningsnævnet meddeler herved tilladelse til det ansøgte, idet formanden bemærkede, at nævnet tidligere på et møde ved Vigåslusen den 12. maj 1989, hvor repræsentanter for samtlige interesserede myndigheder var til stede, med tilslutning af de tilstedeværende mundtligt meddelte tilladelse til etablering af vindslusen.

I medfør af naturfredningslovens § 64a bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

23 NOV. 1989

Den 22. november 1989 foretog formanden, dommer S.A.Koustrup,
følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 217/89

**Ansøgning fra Tønder kommuneskole om til-
ladelse til færdsel i den sydlige del af
Margrethekog, Højer kommune.**

§ 34 - Margrethekog fredningen -

Der fremlagdes skrivelse af 8. november 1989 fra amtsrådet, j.nr.
8-70-52-1-86.

Det fremgår af ansøgningen fra Tønder kommuneskole, at en klasse
deltager i et projekt på europæisk plan, benævnt COASTWARCH, der
bl.a. handler om iagttagelse af forskellige forhold langs kysten,
herunder planter, fugle og forureningsgrad.

Amtsrådet har, under hensyn til Overfredningsnævnets afgørelse af
12. november 1985, hvori er angivet strenge regler for meddelelse
af tilladelse til adgang til området, indstillet til nævnet at
afslå det ansøgte. Amtsrådet har i stedet henvist ansøgeren til
at gennemføre undersøgelserne i den nordlige del af Margrethekog,
idet selve Vadehavet ikke er forskelligt på de to side af Vidåen,
men ansøgeren har fastholdt ansøgningen.

Vildtforvaltningen og Naturfredningsrådet har bl.a. under hensyn
til området's fugleliv frarådet det ansøgte og foreslået, at
undersøgelserne henlægges til lige så velegnede steder så som
Margrethekog nord for Vidåen eller omkring Ballum.

Der er i nævnet enighed om at afslå det ansøgte, idet der ikke er
anført nogen saglig grund til, at skolen ikke skulle kunne få

samme udbytte af at lade undersøgelserne foregå de foreslåede andre steder langs vadehavet.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder.

Naturfredningsnævnet for Sønderjyllands
amts sydlige fredningskreds
Dommerkontoret i Tønder
Nørregade 31 - 6270 Tønder - Telf. 04 - 72 22 05

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
23 MAR. 1990

Den 22. marts 1990 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 16/90 a og b

Ansøgning fra Højer kommune om tilladelse til udvidelse af parkeringspladsen ved cafeteria- og udstillingsbygningen ved Vidåslusen samt om etablering af lys ved den del af parkeringspladsen, der ligger øst for cafeteriaet.

Matr.nr. 19 Margrethe Kog,
Højer kommune.

- § 34 -

Der fremlagdes to skrivelser af 16. februar 1990 med bilag fra amtsrådet, j.nr. 8-70-51-1-517-1-90 og 8-70-51-1-517-2-90 samt skrivelse af 13. marts 1990 fra Naturfredningsrådet, j.nr. 1428D.

Den ønskede udvidelse af parkeringspladsen angår et areal på ca. 5000 m² mod øst.

Da udvidelsen må karakteriseres som en terrænændring, kræves der dispensation fra fredningsnævnet for så vidt angår Margrethe Kog fredningssagen. Herudover kræves tillige dispensation fra amtsrådet bl.a. vedrørende beskyttelseslinier fra Vidåen og evt. fra strandbeskyttelseslinien.

Det er oplyst, at udvidelsen er begrundet i et betydeligt besøg ved Vidåslusen, hvilket bl.a. medfører et stort antal turistbusser, der tager plads op på det eksisterende parkeringsareal.

Højer byråd og amtsrådet har indstillet det ansøgte til godken-

Miljøministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/8-0005
Akt. nr. 21.

BT.

5/8-291

JUG
111

delse.

Naturfredningsrådet har udtrykt nogen betænkelighed ved udvidelsen, men har i skrivelse af 13. marts 1990 til fredningsnævnet erklæret, at rådet ikke vil modsætte sig en dispensation, dog påpeger rådet, at de fremtidige aktiviteter og adgangsforhold bør indrettes således, at en yderligere udvidelse af parkeringsforholdene m.v. ikke bliver nødvendig.

Fredningsnævnet meddeler herved dispensation efter naturfredningslovens § 34 til etablering af den ansøgte udvidelse af parkeringsarealet ved Vidåslusen samt til etablering af orienteringsbelysning på parkeringspladsen, idet nævnet overlader det til amtsrådet at tage endelig stilling til belysningens art, antal og placering.

I medfør af naturfredningslovens § 64a bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMTS

Sydlig fredningskreds,
Dommerkontoret i Tønder.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
29 AUG. 1991

Den 26. august 1991 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 32/91

Ansøgning fra Højer Fiskehandel v/ Kim Nissen, Nørregade 31, Højer, om tilladelse til at sælge fiskevarer fra salgsvogn på P-pladserne ved Højer sluse og Vidåslusen, Højer kommune.

§ 34

§ 47a.

Der fremlægges skrivelse af 8. august 1991 med bilag fra Sønderjyllands amt, j.nr. 8-70-53-1-517-3-91.

Det er oplyst, at Højer kommunes udvalg for teknik og miljø har anbefalet, at der gives tilladelse til opstilling ved Højer Sluse, men ikke ved Vidåslusen.

Det fremgår af sagen, at begge områder er omfattet af naturfredningslovens åbeskyttelseslinie, og af fredning af Margrethe-Kog. Fredningen har til formål at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område. Der må ikke opføres bygninger, anbringes campingvogne eller telte, og der må ikke etablere andre faste konstruktioner og anlæg.

Fredningsnævnet har den 10. april 1987 givet tilladelse for 5 år til en salgsvogn for pølser ved Vidåslusen, men Overfredningsnævnet omgjorde nævnets afgørelse og meddelte et afslag. Begrundelsen for afslaget var bl.a., at det, såfremt der gives tilladelse

sen for afslaget var bl.a., at det, såfremt der gives tilladelse

til en salgsvogn, vil være vanskeligt at afslå andre ansøgninger. Konsekvensen kan blive, at stedet udvikler sig fra dets nuværende afgrænsede og målrettede karakter til et område med markeds- og forlystelsesaktiviteter, hvilket i høj grad vil være helt i strid med fredningens formål og indholdet af åbeskyttelseslinien.

Overfor fredningsnævnet har Sønderjyllands amt ved skrivelse af 8. august 1991 meddelt, at amtet ikke kan anbefale, at fredningsnævnet meddeler dispensation efter naturfredningslovens § 34.

Amtet har samtidig besluttet at meddele afslag på det ansøgte for så vidt angår en dispensation fra åbeskyttelseslinien.

Det lokale medlem af fredningsnævnet stemmer for at give dispensation.

To af fredningsnævnets medlemmer er enige om, at der under hensyn til overfredningsnævnets tidligere afgørelse af 18. november 1987, hvor man nægtede tilladelse til handel med pølser fra en salgsvogn ved Vidåslusen, ikke er grundlag for at meddele dispensation til en salgsvogn for fiskevarer ved nogen af sluserne, idet området ved Højer Sluse og ved Vidåslusen er omfattet af samme fredningsbestemmelser.

Nævnet meddeler som følge heraf efter stemmetallet afslag på dispensation efter naturfredningslovens § 34. (Margrethe-Kog).

Samtidig hermed meddeles det efter aftale med Sønderjyllands amt, at amtet giver afslag på dispensation fra naturfredningslovens § 47a (å-beskyttelseslinien), idet opstilling af en salgsvogn vil stride imod de interesser åbeskyttelseslinien skal varetage.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder.

- 5 NOV. 1991

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMTS
Sydlige fredningskreds,
Dommerkontoret i Tønder.

Den 4. november 1991 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 39/91

Ansøgning fra Højer kommune om tilladelse
til at opsætte skilte på P-pladsen ved
Vidåslusen og ved Højer Sluse.

§ 34 og § 47a.

Der fremlagdes skrivelse af 31. oktober 1991 med bilag fra amtskommunen, j.nr. 8-70-53-2-517-1-91.

Det fremgår af sagen, at skilte, som ønskes opsat, er forbudsskilte mod camping på P-pladserne. Begge P-pladser ligger indenfor fredningen af Margrethe Kog og indenfor naturfredningslovens åbeskyttelseslinie.

Ifølge fredningskendelsens § 3 må der ikke uden fredningsnævnets tilladelse opstilles faste konstruktioner, og der må ikke anbringes campingvogne eller telte.

Det er oplyst, at der har været problemer med overnattende gæster, hvorfor kommunen nu ønsker forbudsskilte opsat som erstatning for eksisterende P-skilte. Politimesteren i Tønder har godkendt opsætningen, men kan ikke anbefale, at de eksisterende P-skilte fjernes.

Amtskommunen har anbefalet det ansøgte.

ad
E. Højer
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/8-0026
Akt. nr.

Bil.

3

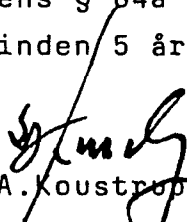
KUS
JH

Nævnets afgørelse:

Da opsætningen af de ansøgte skilte tjener fredningens formål, gives der hermed i medfør af naturfredningslovens § 34 dispensation til opsætning af et skilt ved hver P-plads. Det forudsættes, at skiltene bliver af typen Ø 1 evt. udvidet med en campingbus, og at skiltene opsættes på selve P-pladsen, evt. som undertavle til de eksisterende P-tavler.

Efter bemyndigelse fra amtskommunen meddeler nævnet samtidig dispensation efter naturfredningslovens § 47a.

I medfør af naturfredningslovens § 64a bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMTS
Sydlige fredningskreds,
Dommerkontoret i Tønder.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

17 DEC. 1991

Den 14. december 1991 foretog formanden, dommer S.A.Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 49/91 Dispensation til tidselbekæmpelse
i Margrethe Kog.
§ 34.

Der fremlagdes skrivelse af 11. december 1991 med bilag fra Sønderjyllands amt, j.nr. 8-70-52-5-1-86.

Det fremgår af sagen, at Jordbrugsdirektoratet ansøger om dispensation fra § 4b i fredningskendelsen om Margrethe Kog til afhugning af tidsler før den 1. juli, idet vækstsæssonens forløb i begyndelsen af året kan resultere i blomstring og frøsætning før 1. juli.

Jordbrugsdirektoratet søger endvidere om tilladelse til kemisk bekæmpelse af genvæksten efter afhugning indenfor et begrænset område, fenneerne 12-20, hvor tidselproblemet er størst.

Amtets fredningsafdeling, der har anbefalet det ansøgte, har oplyst, at det ved en besigtigelse i november 1991 er konstateret, at de anførte arealer midt i kogen er befængt med tidsler i en sådan grad, at det ikke kan afvises, at udlejning til græsning kan blive vanskelig.

Nævnets afgørelse:

Som følge af det foran oplyste meddeler nævnet dispensation til

afhugning af tidsler før 1. juli samt til sprøjtning, dog skal sprøjtningen begrænses mest muligt og alene ske i sensommeren som en efterbehandling.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

OVERFREDNINGSNÆVNET

Slotsmarken 15
2970 Hørsholm
Telefon 45 76 57 18 TG

Højer Kommune
Kirkegårdsgade 1-3
6280 Højer

18. december 1991

J.nr. 2605/84-1/91

Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amts Sydlige Fredningskreds har den 26. august 1991 afslået at dispensere fra naturfredningslovens § 34 til salg af fiskevarer fra salgsvogn på parkeringspladserne ved Højer sluse og Vidås-lusen i Højer kommune. Fredningsnævnet har samtidig hermed efter aftale med Sønderjyllands Amt meddelt, at Amtet har givet afslag på ovennævnte i medfør af naturfredningslovens § 47 a (å-beskyttelseslinien).

Højer Kommune har påklaget afgørelsen til Overfredningsnævnet med påstand om, at der gives tilladelse til det ansøgte på betingelse af, at salgsvogne kun må opstilles på parkeringspladserne inden for et afgrænset tidsrum i dagtimerne, samt at der kun må opstilles salgsvogne tilhørende momsregi-strerede butikserhverv i Højer Kommune. Endvidere bør tilladelsen være tidsbegrænset.

Det fremgår af sagen, at Højer Fiskehandel har ansøgt om tilladelse til at sælge fiskevarer fra salgsvogn på parkeringspladserne i tidsrummet 1. april-30. september fra kl. 10.00-18.00. Begge parkeringspladser er omfattet af naturfredningslovens å-beskyttelseslinie og af fredningen af Margrethe-Kog jf. Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985. Fredningen har til formål at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område. Ifølge fredningsaf-gørelsen må der ikke opføres bygninger, anbringes campingvogne eller telte, og der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg.

1211/8-0026, 8

LUS
JH

Fredningsnævnet gav i april 1987 tilladelse for 5 år til opstilling af en salgsvogn for pølser ved Vidåslusen. Tilladelsen blev anket af Skov- og Naturstyrelsen, og Overfredningsnævnet ændrede i november 1987 fredningsnævnets tilladelse til et afslag. Begrundelsen for afslaget var bl.a. at det, såfremt der gives tilladelse til opstilling af blot en salgsvogn, vil være vanskeligt at afslå andre ansøgninger. Konsekvensen kan blive, at stedet udvikler sig fra dets nuværende afgrænsede og målrettede karakter til et område med markeds- og forlystelsesaktiviteter, hvilket i høj grad vil være i strid med fredningens formål og indholdet af å-beskyttelseslinien.

Højer Kommune har i sin anke bl.a. anført, at opstilling af salgsvogne må sammenlignes med almindelig parkering. En opstilling af salgsvogne er efter Kommunens opfattelse hverken omfattet af naturfredningslovens å-beskyttelseslinie eller fredningen af Magrethe-Kog. Kommunen henviser bl.a. til, at der ikke på nogen af parkeringspladserne er opsat forbud mod parkering for visse vogntyper, at salgsvogne vil blive fjernet hver aften og således ikke henstår længere på pladserne end turisternes køretøjer, og at salgsvogne ikke spærrer mere for udsynet end andre vogne på parkeringspladserne. Kommunen anfører endeligt, at diverse love og fredningsbestemmelser gør det yderst vanskeligt for butikserhvervet at overleve i Højer Kommune.

Sønderjyllands Amt har overfor Overfredningsnævnet udtalt, at det fortsat er Amtets opfattelse, at der bør gives afslag på dispensation fra såvel fredningen som å-byggelinien, og at Kommunens forslag, om at tilladelsen til opstilling begrænses til et afgrænset tidsrum i dagtimerne og kun til virksomheder i kommunen, heller ikke kan støttes, da det vil være svært at håndhæve. I forbindelse med Kommunens sammenligning af salgsvogne med almindelig parkering har Amtet udtalt, at det er konsekvenserne af parkeringspladsens ændring fra almindelig parkeringsplads til et område for markedsaktiviteter, der er i strid med fredningens formål. Endvidere har Amtet udtalt, at det er dets opfattelse, at detailsalg i området principielt bør kunne finde sted i Højer by, som passeres, når man kører til sluserne.

Skov- og Naturstyrelsen har overfor Overfredningsnævnet udtalt, at man ikke kan anbefale, at der meddeles dispensation til det ansøgte, og henviser til, at begrundelsen er den samme som ved Overfredningsnævnets afgørelse af 18. november 1987 om afslag på dispensation til opstilling af salgsvogn til pølser ved Vidåslusen.

Overfredningsnævnet skal udtale:

På grund af konsekvenserne for området finder Overfredningsnævnet ikke, at der kan meddeles dispensation fra naturfredningslovens § 47 a (å-beskyttelseslinien) og Overfredningsnævnets afgørelse om fredning af Margrethe-Kog.

Overfredningsnævnet stadfæster derfor fredningsnævnets og Amtets afgørelse af 26. august 1991.

I sagens behandling har deltaget 10 medlemmer af Overfredningsnævnet. Afgørelsen er truffet med 9 stemmer mod 1. Mindretallet har stemt for at dispensere til det ansøgte.

Med venlig hilsen

T. G.
Tom Galsøe

fm.

DISPENSATIONER >

Afgørelser – Reg. nr.: 06608.01

Dispensationer i perioden: 03-02-1992 - 27-11-1996

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS
AMTS sydlige fredningskreds,
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6279 Tønder. - Telf. 74 72 22 05.

Den 3. februar 1992 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 2/92
jfr. 41/90.

**Ansøgning fra Højer kommune om tilladelse
til etablering af en sejlroute mellem Sild
og Vidåslusen i Højer kommune.**

§ 34 - Margrethe Kog
§ 46 - strand
§ 47a - Vidåen

Der fremlagdes skrivelse af 29. januar 1992 med bilag fra Sønderjyllands amt, j.nr. 1-19-12-91.

De tidligere bilag fra en sagsbehandling i 1990 var til stede.

Det fremgår af sagen, at sejladsen skal foregå med et skib fra et rederi på Sild. Der skal i første omgang sejles 1 dobbelttur hver 14. dag, måske senere 1 gang hver uge. Der sejles i 4 sommermåneder fra maj til august. Det skib, som skal sejle turen, kan rumme 230 passagerer.

Skov- og Naturstyrelsen har ved skrivelse af 18. maj 1990 meddelt, at styrelsen ikke vil udtale sig imod sejlruten under forudsætning af, at der er tale om en forsøgsordning, at sejlturene holdes i et beskedent omfang, og at der udelukkende er tale om flytbare anlæg.

Der søges om dispensation til følgende etablering:

1211/8-0026
7

205
311

1. En anløbs- og landgangsbro. Anløbsbroen etableres som en flydebro (mål 10x2,4 m). Broen forankres til to nedrammede pæle. Landgangsbroen udføres som en rampe, der kan følge flydebroens bevægelser (mål 13x1 m). Begge broer udføres i træ og fjernes, når sejlsæsonen er overstået. Til fortøjning af skibet nedrammes 1 stk. duc d'albe, som sammen med de to nedrammede pæle til broen, vil forblive på stedet udenfor sejltiden.
2. Adgang til landgangsbroen ad eksisterende Låningsvej. Låningsvejen benyttes som den er nu, evt. udjævnet med stabilt grus.
3. Opstilling af en skurvogn (ca. 27 m²) til brug for politi og told. Skurvognen opstilles lige før Låningsvejens start. Skurvognen fjernes efter hver sejlads og flyttes til bygningerne ved Højer Sluse.
4. Etablering af afspærring med kæder eller lign. Afspærringen flyttes efter hver sejlads.

Der fremgår af nævnets bilag fra sagsbehandlingen af en tilsvarende ansøgning fra 1990, at nævnet indsendte sagen til Naturfredningsrådet (j.nr. 14280), der i skrivelse af 14. juni 1990 meddelte, at man vel var kritisk overfor projektet, men at omfanget af sejladsen ikke gav anledning til betænkeligheder. Der var da tale om 2 dobbektture hver 14. dag

Det hedder videre i rådets svar:

"Medfører driften af sejlruten imidlertid opførsel af nye bygninger, udvidelse af eksisterende bygninger samt yderligere udvidelse af parkeringsplads m.v. udover det allerede planlagte, herunder de udvidelser, der er påtænkt i naturformidlingssammenhæng, finder naturfredningsrådet, at sådanne udvidelser vil være i strid med en bevarelse af området landskabelige naturværdier."

Fredningsnævnet meddelte i skrivelse af 9. juli 1990 til Sønderjyllands Amt, at nævnet var indstillet på at meddele dispensation fra naturfredningslovens § 34, når øvrige tilladelser var indhentet.

Det er nu oplyst, at der er indhentet fornødne tilladelser fra Jordbrugsdirektoratet, der ejer Låningsvejen, Trafikministeriet, Justitsministeriet og Told- og Skatteregionen.

Sønderjyllands amt har indstillet til nævnet, at der meddeles dispensation på nærmere beskrevne vilkår.

Nævnets afgørelse:

I overensstemmelse med amtets indstilling, og da projektet ikke strider imod formålet med den skete fredning af Margrethe Kog, meddeler fredningsnævnet herved den ansøgte dispensation efter naturfredningslovens § 34, på følgende betingelser:

at skibet ikke lægger til inde i selve slusen,

at anløbs- og landgangsbroen fjernes udenfor sejlsæsonen,

at Låningsvejen ikke hæves eller asfalteres,

at skurvogn til brug for politi og told køres væk fra Vidåsluseområdet efter hver sejlads,

at skur og bro males i farver, som falder naturligt ind i området, (evt. grå og naturtræ),

at afspærring fjernes efter hver sejlads,

at passagerernes færdsel over diget til og fra skibet sker ad de anlagte trapper (græsbelægningen må ikke benyttes),

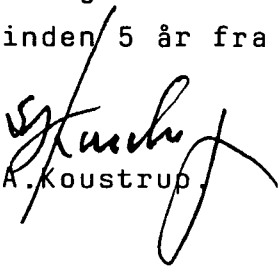
at ansøger indgår/deltager i forsøg bl.a. vedrørende nedslid-

ning af området, som aftales nærmere mellem Skov- og Naturstyrelsen, amtsrådet og ansøger,

at miljømæssige forhold omkring samlebeholder og skurvogn samt spildevand fra skibet afklares inden 1. sejlads foretages.

Fredningsnævnet skal samtidig efter bemyndigelse fra Sønderjyllands amt meddele, at amtet herved giver ansøgeren dispensation til projektet i medfør af naturfredningslovens § 46 og § 47a.

I medfør af naturfredningslovens § 64a bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS
AMTS sydlige fredningskreds,
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6279 Tønder. - Telf. 74 72 22 05.

Den 16. marts 1992 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup,
følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 9/92

Ansøgning fra Sønderjyllands Amtsråd om
tilladelse til at opføre en tilbygning
til eksisterende slusemesterbolig og om
tilladelse til etablering af en skærm-
mur på matr.nr. 14 Margrethekog, Højer
kommune.

§ 34, § 46 og § 47

Der fremlægges skrivelse af 9. marts 1992 med bilag fra amtskom-
munens landskabskontor, j.nr. 8-70-21-1-517-3-92.

Det er oplyst, at tilbygningen bliver ca. 40 m² stor og skal
indeholde offentlige toiletter. Bygningen opføres som en
forlængelse mod syd af den eksisterende slusemesterbolig.

Skærmuren ønskes etableret vest for den nye og en del af den
eksisterende bygning. Muren bliver 2,10 m høj og 10 m lang. I
muren monteres udstillingsmontrær.

Det er oplyst, at der mellem slusemesterboligen og diget
indrettes eksisterende have til opholdsareal med græs evt.
armeret. Der opsættes borde og bænke på arealet.

Nævnets afgørelse:

Udvalget
Miljøministeriet
Kov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/8-0026
Akt. nr. 8

31. ✓

14/3/92

Da etablering af offentlige toiletter ved Vidåslusen sker som tilbygning til eksisterende bebyggelse, meddeler fredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 34 tilladelse til det ansøgte, idet nævnet samtidig efter bemyndigelse fra amtsrådet meddeler tilladelse efter naturfredningslovens § 46 og § 47 på betingelse af

at tilbygningen og læmuren opføres i materialer og farvevalg (grå), som den eksisterende bygning.

I medfør af naturfredningslovens § 64a bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Overfredningsnævnet, kan dispensationen udnyttes.

Modtaget i
Skov- og Naturfredningsnævnet

7 MRS. 1992

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS
AMTS sydlige fredningskreds,
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6279 Tønder. - Telf. 74 72 22 05.

Modtaget
Skov- og Naturstyrelsen
19 APR. 1992

Den 8. april 1992 foretog formanden, dommer S.A.Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 11/92

Sønderjyllands amtskommune søger tilladelse til at opsætte en stormflodssøjle ved Vidåslusen i Højer kommune (Margrethe-Kog).

§ 34, § 46 og § 47

Der fremlagdes skrivelse af 6. april 1992 med 1 bilag fra amtskommunen, landskabskontoret, j.nr. 8-70-53-1-517-1-92.

Det fremgår af sagen, at søjlen opsættes som en turistattraktion for at give svar på manges spørgsmål om, hvor højt vandet kan stige.

Det er oplyst, at søjlen laves af 40-60 cm tyk ubehandlet egestamme med markering af stormfloderne i 1981, 1984 og 1990, og at dens højde vil blive således, at søjlens top vil være digekronens top.

Nævnets afgørelse:

Fredningsnævnet meddeler herved dispensation fra naturfredningslovens § 34, § 46 og § 47 til opsætning af den ansøgte stormflodssøjle på det på et medfulgt rids angivne sted.

12118-0026
9.

20 APR. 1993

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder. - Telf. 74 72 22 05..

Den 19. april 1993 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 13/93

**Ansøgning fra Jordbrugsdirektoratet om
hegning i Margrethe-Kog syd for Vidåen.**

§ 50 - Margrethe Kog

Der fremlagdes ansøgning af 15. marts 1993 med bilag fra Jordbrugsdirektoratet, j.nr. 83T-5433-00004, samt skrivelse af 1. april 1993 fra Sønderjyllands amt, landskabskontoret, j.nr. 8-70-52-5-1-92.

Det fremgår af ansøgningen, at direktoratet i 1992 i forbindelse med en jordfordeling har erhvervet yderligere 94 ha i Margrethe-Kog. Arealet er beliggende syd for de eksisterende klæggrave ned til landegrænsen. Arealet skal opdeles i mindre enheder med henblik på bortforpagtning til kvægbrugere. Da der ikke er etableret bevandingsanlæg i dette område, kan en opdeling kun ske ved etablering af elektriske hegn.

Sønderjyllands amt har ikke ville modsætte sig det ansøgte, men har påpeget, at fredningens formål bl.a. er at fastholde det åbne græslandskab, og at hegn derfor er uønskede. På den anden side er det også i overensstemmelse med fredningens formål, at intensivere græsningen.

Nævnets afgørelse:

12/1/93

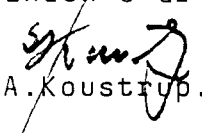
26

11-
11,

Fredningsnævnet finder, at der med henblik på en intensiveret græsning midlertidigt kan opsættes et hegn som ansøgt, men at disse hegn - både de eksisterende hegn i den vestlige del og de nu ansøgte hegn - bør afløses af grøfter i et sammenhængende bevandingssystem.

Nævnet meddeler i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 for en periode på 4 år regnet fra den 1. maj 1993 tilladelse til opsætning af et hegn i de nyerhvervede 94 ha i Margrethe-Kog, dog således at hegnene fjernes, efterhånden som der etableres bevandingssystemer, hvor grøfterne hindrer dyrenes færdsel mellem fenerne.

I medfør af lov om naturbeskyttelse, § 66, bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkantoret, Nørregade 31, 6270 Tønder, der videregiver klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder. - Telf. 74 72 22 05.

Den 9. juni 1993 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 29/93

Ansøgning fra Hans Sønnichsen, Højer, om tilladelse til at sprøjte mod tidsler i et nærmere angivet areal lige syd for Højer sluse.

Margrethekog - § 50 -

Der fremlægges skrivelse af 4. juni 1993 med 1 bilag fra amtskommunen, landskabskontoret, j.nr. 8-70-52-5-1-92.

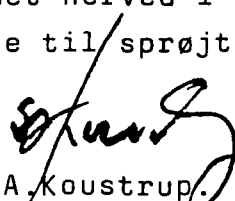
Det fremgår af sagen, at amtets naturafdeling har besigtiget arealet, og at der på skønsmæssigt 1/3 af arealet stort set kun er tidsler, mens der på resten er fra en del til mange tidsler. Behovet for bekæmpelse anses for reelt og påtrængende, hvis arealet skal holdes afgræsset. En anden mulig bekæmpelsesmetode er at slå efter 1. juli, men bekæmpes tidslerne først til den tid, vil græsset ikke kunne nå at etablere sig tilstrækkeligt godt på de slåede arealer.

Det er oplyst, at en kombination af slåning og højere vandstand er at foretrække ved tidselbekæmpelse. Slåningen alene har vist sig utilstrækkelig og foreløbig er det ikke lykkedes at hæve vandstanden så meget i Margrethekog, at tidslernes vækst begrænses væsentligt. Hvis/når der etableres et bevandingssystem i kogen vil behovet for sprøjtning antagelig blive langt mindre. Jordbrugsdirektoratet er igang med planlægning af et sådant

system, foreløbig i den sydlige del af kogen.

Fredningsnævnets afgørelse:

Da det bl.a. er et af formålene med fredningen, at arealerne holdes afgræsset, og da dette vanskelig kan ske uden bekæmpelse af tidsler, meddeler nævnet herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til sprøjtning mod tidsler på det ansøgte areal.

S.A. Koustrup.

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder. - Telf. 74 72 22 05.

Den 9. juni 1993 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 30/93 Ansøgning fra Leon Sønnichsen, Højer, om
tilladelse til at sprøjte mod tidsler på
matr.nr. 12 Margrethekog, Højer kommune.

Margrethekog - § 50 -

Der fremlægges skrivelse af 8. juni 1993 med 1 bilag fra amtskommunen, landskabskontoret, j.nr. 8-70-52-5-1-92.

Det fremgår af sagen, at amtets naturafdeling har besigtiget arealet, og at der på arealet jævnt fordelt er fra en del til mange tidsler. Behovet for bekæmpelse anses for reelt og påtrængende, hvis arealet skal holdes afgræsset. Der har været sprøjtet for 4-5 år siden, men tilsyneladende kun med forbigående effekt. En anden mulig bekæmpelsesmetode er at slå efter 1. juli, men bekæmpes tidslerne først til den tid, vil græsset ikke kunne nå at etablere sig tilstrækkeligt godt på de slåede arealer.

Det er oplyst, at en kombination af slåning og højere vandstand er at foretrække ved tidselbekæmpelse. Slåningen alene har vist sig utilstrækkelig og foreløbig er det ikke lykkedes at hæve vandstanden så meget i Margrethekog, at tidslernes vækst begrænses væsentligt. Hvis/når der etableres et bevandingssystem i kogen vil behovet for sprøjtning antagelig blive langt mindre. Jordbrugsdirektoratet er igang med planlægning af et sådant

Dommerkontoret

Fov- og Naturstyrelsen

J.nr. 1211/8 - 0026

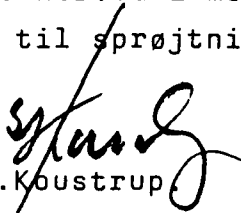
12

1211/8

system, foreløbig i den sydlige del af kogen.

Fredningsnævnets afgørelse:

Da det bl.a. er et af formålene med fredningen, at arealerne holdes afgræsset, og da dette vanskelig kan ske uden bekæmpelse af tidsler, meddeler nævnet herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til sprøjtning mod tidsler på det ansøgte areal.

S.A. Koustrup

/ha

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder. - Telf. 74 72 22 05.

REG. NR. 6608.01

År 1993 den 5. august afsagde formanden for Fredningsnævnet for
Sønderjyllands amt

k e n d e l s e

i j.nr. 26/93

Ansøgning fra Cafeteriet Slusen, matr.nr.
26 Margrethe-Kog, Højer kommune, om til-
ladelse til at udvide det eksisterende
cafeteria.

§ 50 Margrethe-Kog.

-0-0-0-

Fredag den 18. juni 1993 kl. 12,30 afholdt Fredningsnævnet for
Sønderjyllands amt møde ved Cafeteriet ved Vidåslusen med
formanden, dommer S.A. Koustrup, det amtsrådsvalgte medlem,
Thomas Lauritsen, Stubbæk, Christiansfeld, og det kommunalvalgte
medlem, Peter Fock, Østerby, Højer.

For Sønderjyllands amtsråd mødte amtsrådsmedlemmerne Heine
Andersen og Hans Erik Jensen samt Karen Schmidt fra
forvaltningen.

For Højer kommune mødte formanden for teknisk udvalg, Eduard
Hansen samt kommuneingeniør Anton Christensen.

For Skov- og Naturstyrelsen samt for Lindet Statsskovdistrikt
mødte naturvejleder Iver Gram.

Ansøgeren Thoma Petersen var til stede.

Niels Pedersen, der driver souvenirbutikken ved siden af cafeteriet var også til stede.

Sagens bilag blev gennemgået. Det drejer sig om en udvidelse mod syd ud i det område, hvor der nu er en åben gård med udendørs servering. Gården er afgrænset af et plankeværk. Udvidelsen vil række ca. 30 cm længere ud end plankeværket.

Det er oplyst, at udvidelsen andrager 2,8 x 8,75 meter, eller ca. 25 m².

Amtsrådets og kommunens repræsentanter anbefalede udvidelsen, bl.a. fordi man finder, at der på stedet bør være mulighed for at drive en levedygtig forretning.

Iver Gram og Karin Schmidt bemærkede, at Skov- og Naturstyrelsen, Lindet Statsskovdistrikt og landskabskontoret var imod en udvidelse af cafeteriet. De henviste herved bl.a. til, at fredningsnævnet ved den senest udvidelse af cafeteriet i 1989 udtalte, at yderligere udvidelse ikke kunne forventes.

De henviste endvidere til, at det ved etableringen af sejlrueten til Sild blev forudsat, at dette ikke senere kunne begrunde en udvidelse af cafeteriet.

Thoma Petersen oplyste, at ansøgningen intet havde at gøre med sejlrueten til Sild, idet passagererne derfra køres i bus til Højer, men at ønsket om en udvidelse var begrundet med, at cafeteriet med sin nuværende kapacitet ikke kunne "tage" et helt busselskab, når gæsterne kom i de moderne store busser. Cafeteriet skulle helst have en størrelse, så det kan betjene et selskab på 65 gæster.

Karin Schmidt bemærkede, at området tillige ligger indenfor både

strand- og åbeskyttelseslinien, i Ramsarområde og EF-fuglebeskyttelsesområde samt i landzone.

Danmarks Naturfredningsforening, der ikke var mødt ved besigtigelsen, har tilkendegivet, at foreningen er imod yderligere dispensationer.

Niels Petersen oplyste, at han netop havde indsendt en ansøgning til Højer kommune om tilladelse til en lignende udvidelse af souvenirbutikken.

Der var i nævnet enighed om at udtale, at der i realiteten var tale om en overbygning af det eksisterende åbne serveringsområde mod syd, som blev etableret i forbindelse med cafeteriets udvidelse i 1989.

Nævnet var bevidst om, at en tilladelse i nærværende sag sandsynligvis ville være ensbetydende med, at man til sin tid også måtte tillade en udvidelse af souvenirbutikken.

Nævnet bemærker herved, at man i givet fald var sindet at meddele vadehavsudstillingen tilladelse til en forholdsmæssig tilsvarende udvidelse, idet de tre aktiviteter foregår i sammenhængende lokaliteter.

Fredningsnævnets afgørelse:

Der var i nævnet enighed om, at det rent naturmæssigt var vanskeligt at begrunde et afslag, idet bygningerne på stedet, d.v.s. cafeteriet, souvenirbutikken og vadehavsudstillingen er sammenbygget og syner lidet i landskabet set i forhold til det fremskudte dige vest for bygningen. Da udvidelsen i længderetningen kun er beskeden, idet den andrager 2,8 meter, vil der næppe være nogen forskel at se på bygningen før og efter udvidelsen.

Nævnet meddeler herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50

tilladelse til den ansøgte udvidelsen.

I medfør af lov om naturbeskyttelse, § 66, bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra kenselsens afsigelse.

S.A. Koustrup.

/ha

Da denne sag tillige kræver tilladelse fra amtet, afsiges nævnets kendelse af hensyn til samordning af ankeadgangen først, når amtsrådet har truffet sin afgørelse.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

S.A. Koustrup.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder. - Telf. 74 72 22 05.

Den 1. september 1993 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 58/93

Ansøgning fra Sønderjyllands amt om tilladelse til at opstille en træskulptur i forbindelse med besøgscentret ved Vidåslusen.

§ 50 - Margrethe-Kog

Der fremlagdes skrivelse af 31. august 1993 med bilag fra Sønderjyllands amt, j.nr. 8-70-52-1-517-2-93.

Det er oplyst, at skulpturen forestiller en sæl, er 1,5 m lang og skal opsættes på en ca. 1 m høj sokkel. Placeringen bliver på et mindre grønt område lige syd for cafeteria- og butikbygningen.

Ifølge fredningskendelsen om fredning af Margrethe-Kog må der bl.a. ikke anbringes plankeværker, mure, vindmøller, tårne og lignende, men Fredningsnævnet kan dispensere, hvis det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål.

Fredningsnævnets afgørelse:

Da det ansøgte ikke strider imod fredningens formål meddeler nævnet herved i medfør af naturfredningslovens § 50 tilladelse til det ansøgte.

I medfør af lov om naturbeskyttelse, § 66, bortfalder tilladelsen,

124/8-0005

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder. - Telf. 74 72 22 05.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
18 OKT. 1993

Den 15. oktober 1993 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 49/93

Ansøgning fra Niels P. Design A/S, Højer,
om tilladelse til udvidelse af souvenir-
butikken på matr.nr. 21 Margrethe-Kog.

§ 50

Der fremlagdes ansøgning af 18. august 1993 med bilag fra Sønderjyllands amt, Landskabskontoret, j.nr. 8-70-21-1-517-6-93, samt kopi af skrivelse af 2. september 1993 fra Sønderjyllands amt, hvorefter amtet har meddelt tilladelse til det ansøgte.

Det er oplyst, at udvidelsen andrager ca. 25 m².

Formanden bemærkede, at ingen var mødt eller tilsagt, idet nævnet allerede på et møde den 18. juni 1993 om udvidelse af det med souvenirbutikken sammenbyggede cafeteria udtalte, at nævnet i givet fald ville meddele souvenirbutikken tilladelse til en udvidelse.

Efter aftale med nævets to andre medlemmer, meddeler formanden herved i medfør af naturfredningslovens § 50 den ansøgte dispensation til udvidelse af souvenirbutikken.

I medfør af lov om naturbeskyttelse, § 66, bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup

/ha

1211/8 - 0005
50

Dis

22. december 1993
J.nr. 151/500-0001
151/500-0002
TGA

Afgørelse
i sagen om udvidelse af eksisterende
cafeteria samt souvenirbutik på areal omfattet
af fredningen af Margrethe Kog i Højer kommune.

Sønderjyllands amt har den 5. august 1993 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 15 (strandbeskyttelseslinien) og § 16 (åbeskyttelseslinien) samt planlovens § 35 (landzone) meddelt dispensation/tilladelse til at udvide den eksisterende cafeteriabygning på matr.nr. 26 Margrethe Kog, Højer. Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt har samtidig meddelt dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 fra fredningen af Margrethe Kog til det ansøgte.

Sønderjyllands amt har endvidere den 2. september 1993 og fredningsnævnet den 15. oktober 1993 meddelt dispensation/tilladelse fra de ovennævnte bestemmelser til at udvide den eksisterende souvenirbutik på matr.nr. 21 Margrethe Kog, Højer. Bygningen er sammenbygget med cafeteriabygningen.

Afgørelserne er af Danmarks Naturfredningsforening og Skov- og Naturstyrelsen påklaget til Naturklagenævnet med påstand om, at dispensationerne/tilladelserne ændres til afslag.

Udover at ligge i landzone inden for kystnærhedsafgrænsningen og inden for å- og strandbeskyttelseslinien er arealet omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredningen af Margrethe Kog. Fredningen har til formål, at sikre området som

Administreret J.nr. 133

1316/8-0010

og { 1211/8
-0005

ARK nr.

9

DUS
TH

levested for vadefugle, at beskytte botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område. Ifølge fredningsafgørelsen må der ikke opføres bygninger, anbringes campingvogne eller telte, og der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg.

I regionplanen for Sønderjyllands amt er området udlagt som naturområde. Området ligger i Ramsar- og EF-fuglebeskyttelsesområde.

I 1982 blev der givet tilladelse til opførelse af en kiosk- og cafeteriabygning på ca. 165 m². I 1984 blev der givet tilladelse til udbygning af de eksisterende bygninger til et center bestående af cafeteria, souvenirbod og marsk- og vadehavsudstilling. Ialt var bygningerne herefter på ca. 500 m². Der er senere bl.a. i 1989 blevet givet tilladelse til at udvide cafeteria og kiosk med ca. 75 m² samt at indrette en ca. 30 m² åben gård og en 100 m² stor serveringsterrasse. Endvidere blev souvenirboden udvidet med ca. 32 m², og der blev foretaget en mindre udvidelse til udstillingsbygningen.

Cafeteriet ønskes nu udvidet mod syd med ca. 25 m² ud over en del af den i 1989 godkendte serveringsterrasse. Ansøgningen er begrundet i øget publikumssøgning. Souvenirboden ønskes udvidet med ca. 25 m², herved kommer sydfacaden på linie med cafeteriets nye facade.

Danmarks Naturfredningsforening og Skov- og Naturstyrelsen har i deres klager fremhævet, at området, ud over at det er fredet, ligger inden for å- og strandbeskyttelseslinien samt i et Ramsar- og EF-fuglebeskyttelsesområde. Styrelsen begrundet navnlig sin anke med hensynet til opretholdelse af fredningens formål, hvorefter det bl.a. skal sikres, at arealerne nord for Højer Kanal bevares som et åbent område. Endvidere anføres det, at en udvidelse mod syd, som ansøgt, er særlig uheldig, idet den vil hindre udsigten mod diget.

Styrelsen henviser til, at det tidligere er fremhævet, at der ikke bør ske en udvidelse af aktiviteterne i området bl.a. af fredningsnævnet i forbindelse med tilladelsen til udvidelsen af cafeteriet i 1989

Højer kommune har over for Naturklagenævnet anbefalet det ansøgte. Kommunen har navnlig begrundet sin anbefaling med, at de eksisterende virksomheder i området bør gives mulighed for at drive en levedygtig forretning. Kommunen henviser til, at området hvert år besøges af ca. 300.000 turister. Heraf kommer en stor del som busselskaber, og det er cafeteriets problem, at turistbusserne er blevet større og større således, at man i dag ikke er i stand til at beværte et busselskab. Kommunen finder endvidere ikke, at der bør lægges afgørende vægt på Skov- og Naturstyrelsens synspunkt om, at en udvidelse mod syd vil tage udsigten til diget. Ifølge kommunen er denne udsigt allerede i dag delvis hindret af en opstillet telefonboks, parkerede busser og andre aktiviteter i området.

I sagens behandling har deltaget 10 af Naturklagenævnets 11 medlemmer.

Et flertal, på 7 medlemmer vedrørende den ansøgte udvidelse af cafeteriet og på 6 medlemmer vedrørende den ansøgte udvidelse af souvenirbutikken, udtaler:

For at tilgodese fredningens formål om at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område er det nødvendigt, at der vises tilbageholdenhed med tilladelse til udvidelse af aktiviteter i området. Flertallet finder imidlertid under hensyn til, at der alene er tale om meget begrænsede udvidelser af eksisterende aktiviteter i området, at de givne dispensationer/tilladelser kan stadfæstes.

Mindretallet, på 3 medlemmer vedrørende udvidelsen af cafeteriet og på 4 medlemmer vedrørende udvidelsen af souvenirbutikken, udtaler:

Mindretallet stemmer for, at ændre afgørelserne til afslag, idet der ikke bør ske en yderligere udvidelse af de allerede omfattende aktiviteter i området.

Naturklagenævnets bestemmer herefter, at amtets og fredningsnævnets dispensationer/tilladelser stadfæstes.

Dispensationerne/tilladelserne bortfalder, såfremt de ikke er udnyttet inden 3 år fra meddelelsen af afgørelserne, jf. planlovens § 56, stk. 1 og naturbeskyttelseslovens § 67, stk. 2.

På Naturklagenævnets vegne

Tom Galsøe
Tom Galsøe

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82 og planlovens § 58, stk. 3. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk 1, og planlovens § 62, stk. 1.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder.
Telefon 74 72 22 05.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

17 MAJ 1995

REG. nr. 6608.01

Den 16. maj 1995 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 35/95 *Ansøgning fra Peter Pørksen, Siltoftvej
13, Højer, om tilladelse til at sprøjte
mod tidsler på matr.nr. 13, Margrethe-
Kog, Højer kommune.*

- § 50 - Margrethe-Kog.

Der fremlægges skrivelse af 8. maj 1995 med bilag fra Sønderjyllands amt, Landskabskontoret, j.nr. 8-70-52-5-1-92.

Det er oplyst, at matr.nr. 13 ejes af Jordbrugsdirektoratet og forpagtes af Peter Pørksen. Denne har søgt om sprøjte-tilladelse allerede 29. maj 1994, til bekæmpelse af både tidsler og tue-græs. Ansøgningen har været forelagt Jordbrugsdirektoratet som ejer. Direktoratet anbefaler dispensation til sprøjtning mod tidsler, men alene på arealer, hvor der er behov eller, hvis arealet bredsprøjtes (=hele arealet sprøjtes), at det da sker over tre år og da kun 1/3 af arealet pr. år. Man kan ikke anbefale sprøjtning mod tue-græsser.

Det er yderligere oplyst, at sprøjtningen ikke blev aktuel i 1994, men at det ved en besigtigelse den 4. maj 1995 er konstateret, at der nu er behov for sprøjtning.

Om besigtigelsen har landskabskontoret oplyst:

"Alle højere partier har en tæt tidselbestand, over 10, nogle steder 25-30 planter pr. m². På nogle områder vurderes bestanden at være så tæt, at det generelle indtryk af fugtig

Ministeriet

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. 1211/8-0005

Akt.nr. 62

græsland, som fredningen skal søge at fastholde, vil blive forringet, medmindre man får bund i tidslerne ved en sprøjtning. Peter Pørksen har fremført, at terrænet i Margrethekog er så ujævnt, at en afslåning giver forholdsvis store skader på de maskiner, der anvendes."

Margrethekog er fredet bl.a. med bestemmelse om, at der ikke må anvendes kemiske bekæmpelsesmidler, men der kan dispenseres fra sprøjtningsforbuddet ved bekæmpelse af tidsler (og stankelben, men ikke andet) på vilkår, at det kun er som plet-sprøjtning, at det er dokumenteret, at der har været forsøgt med mekanisk bekæmpelse, og at der kun anvendes godkendte sprøjtemidler i lavest mulige virksomme koncentration.

Landskabskontoret har anbefalet, at der dispenseres fra sprøjteforbuddet.

Fredningsnævnets afgørelse:

I dette konkrete tilfælde finder nævnet, at der ikke er anden effektiv løsning på tidselproblemet end en sprøjtning, hvorfor der herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 for en periode på 3 år meddeles tilladelse til sprøjtning af tidsler, men ikke til sprøjtning mod tuegræs på vilkår

at der kun anvendes et sprøjtemiddel, der er godkendt til brug i vedvarende græsarealer, f.eks. BASF-MCPA 750, DLG M-acetat eller D-500 og i halvdelen til to trediedele af den anbefalede koncentration,

at der kun sprøjtes på arealer med tidseltæthed på over 10-15 planter pr. m²,

at der sprøjtes på det bedst egnede tidspunkt for at opnå størst mulig effekt ved den anvendte dosering, og

at der såvidt muligt først sprøjtes efter 15. juni af hensyn

til fuglenes yngletid.

Fredningsnævnet skal påpege overfor Peter Pørksen, at det i fremtiden bør forsøges aktivt at bekæmpe tidslerne med mekanisk midler, og at en fornyet dispensation kan gøres afhængig af, om dette har været forsøgt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheden. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder**, der videresender klage til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

6608.01

Den 28. juni 1995 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 47/95 *Ansøgning fra Højer kommune om tilladelse til at opstille en INFO-tavle ved Vidåslusen og en ved bronnehøjene i Hjerpsted, Højer kommune.*

§ 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 8. juni 1995 med bilag fra Sønderjyllands amt, Landskabskontoret, j.nr. 8-70-51-4-517-2-95.

Det er oplyst, at tavlerne er en del af et grænseoverskridende projekt, som laves sammen med Widdingharde amt i Tyskland, og hvortil der er givet EU-penge. Projektet består af 12 ens INFO-tavler, der opstilles med 6 tavler på hver side af grænsen.

Tavlerne har 3 sider, hvoraf de 2 sider skal indeholde informationer om området både nord og syd for grænsen. Den 3. side agtes anvendt til oplysning om arrangementer i Højer kommune.

Det er oplyst, at tavlerne ikke vil indeholde reklamer for firmaer m.m.

Tavlen ved Vidåslusen ønskes placeret på et lille græsareal umiddelbart øst for den vej, som løber parallelt med diget

AD 1211/8-0005

og umiddelbart syd for cafeteriabygningen. Det er aftalt med kommunen, at tavlen placeres så langt mod nord-øst på arealet som muligt. Arealet tilhører Højer kommune.

Arealet ved slusen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse om fredning af Margrethe-Kog af 12. november 1985. efter kendelsens § 3, må der bl.a. ikke etableres faste anlæg og lignende. Fredningsnævnet kan dispensere fra forbudet.

Arealet er endvidere omfattet af strandbeskyttelseslinie og å-beskyttelseslinie i henhold til lov om naturbeskyttelse. Opstilling af tavlen kræver således tillige, at amtet giver dispensation hertil.

Opstilling af INFO-tavle i Hjerpsted kræver desuden amtets dispensation fra § 18 i lov om naturbeskyttelse (fortidsmindebeskyttelseslinie).

Arealet ved Hjerpsted er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 18. marts 1982. Efter kendelsens § 2, stk. e, må der ikke etableres faste konstruktioner og anlæg.

Det er oplyst, at amtet, såfremt man kan få plads på de nye INFO-tavler til amtets information, vil fjerne de eksisterende informationstavler ved slusen og i Hjerpsted.

Nævnets formand og det amtsvalgte medlem har besigtiget arealet ved Vidåen sammen med sagsbehandler Karin Schmidt.

Nævnets formand har yderligere besigtiget arealet ved Hjerpsted.

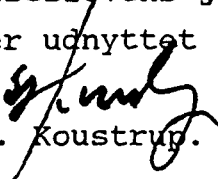
Der var enighed om, at en opstilling af INFO-tavler og en fjernelse af de gamle skilte, herunder 3 stk. ved slusen, vil være en åbenbar forbedring af forholdene på stedet.

Fredningsnævnets afgørelse:

Da en opstilling af informationstavler ikke strider imod fredningens formål, meddeler nævnet herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte, idet placeringen nærmere aftales med amtets Landskabskontor.

Fredningsnævnet forudsætter, at amtets eksisterende informationstavle ved slusen og ved gravhøjene i Hjerpsted fjernes.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheden. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder, der videresender klage til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT
Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder.
Telefon 74 72 22 05.

Møddauer
3kov- og Naturstyrelsen
28 AUG. 1995

6608,01

Den 28. august 1995 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 57/95

Ansøgning fra Lodsejerlauget for Frederikskogene ved Hans Sønnichsen, Gammel Dige 1, 6280 Højer, om tilladelse til at anlægge en grøft på de privatejede, fredede arealer i Margrethekog, Højer kommune.

Margrethe-Kog.

Der fremlægges skrivelse af 24. august 1995 med bilag fra Sønderjyllands amt, landskabskontoret, j.nr. 8-70-52-5-1-92.

Det fremgår af sagen, at formålet med anlæget af grøften er at opnå en bedre cirkulation i de to grøfter, der i dag ligger langs nedkørslerne til kogen og samtidig forbedre bevandingen af arealerne mellem det gamle havdige og midtervejen.

Det er oplyst, at grøften anlægges med en ovenbredde på ca. 1 meter.

I Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985 må der ikke foretages terrænændringer, bortset fra klæggravning.

Amtets naturafdeling har anbefalet det ansøgte og har givet udtryk for, at det ansøgte er helt i overensstemmelse med fredningens formål, og hvis fylden udjævnes, vil arbejdet ikke blive synligt i landskabet. Arbejdet bør udføres udenfor

1211/9-0001
89

fuglenes yngletid (15. marts - 1. juli.)

Fredningsnævnet afgørelse:

Da det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, meddeler fredningsnævnet hermed i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte på vilkår, at det opgravede fyld udjævnes, og at arbejdet ikke udføres i perioden 15. marts til 1. juli.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheden. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder**, der videresender klage til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

REG. NR. 6608.01.

Den 26. marts 1996 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 10/96 *Ansøgning om tilladelse til opsætning af lys på P-pladsen øst for cafeteriet ved Vidåslusen, Højer kommune.*

§ 50 - Margrethe Kog fredning samt åbeskyttelseslinien.

Der fremlagdes skrivelse af 14. d.m. med bilag fra Sønderjyllands amt, udvalg for teknik og miljø, jr. 8-70-51-4-517-4-95.

Det fremgår af ansøgningen, at der er fremsendt to forslag til belysningen, enten 6 stk. slotslamper eller 3 stk. GV-lygter.

Sønderjyllands amt har indstillet, at der meddeles dispensation til en beskeden orienteringsbelysning på P-pladsen, men amtet, der skal meddele dispensation fra åbeskyttelseslinien, agter ikke selv at godkende de høje lamper, som er foreslået, da det efter amtets opfattelse vil være i strid med fredningens formål og landskabeligt uheldigt at opstille høje lysstandere, som vil være synlige over lange afstande. Lave orienteringslamper, som kan markere parkeringspladsens inddeling, vil efter amtets opfattelse kunne opstilles, da de i dagtimerne vil være delvist skjult af de parkerede biler og ikke vil være synlige over lange afstande.

Fredningsnævnets afgørelse:

Nævnet er enig med amtet i, at opstilling af høje lysstandere vil være i strid med fredningens formål.

US

Nævnet tillader derimod i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, at der opstilles 6 orienteringslamper med en højde på mellem 1 meter og 1,50 meter, idet den nærmere placering af lamperne skal aftales mellem Højer kommune og Sønderjyllands amt.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder**, der videresender klage til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder.
Telefon 74 72 22 05.

REG. NR. 6608.01.

Modtaget:
Skov- og Naturstyrelsen

Den 24. juni foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 26/96 *Ansøgning fra Strukturdirektoratet, Tønder, om tilladelse til udvidelse af bevandingen i Margrethe-Kog, syd for Vidåen, Højer kommune,*

§ 50 - Margrethe-Kog

Der fremlagdes skrivelse af 18. juni 1996 med bilag fra Sønderjyllands amt, j.nr. 8-70-52-5-1-96.

Det fremgår af ansøgningen, at Strukturdirektoratet i 1989 etablerede et bevandingssystem på 185 ha af direktoratets areler vest for pumpekanalen i Margrethe-Kog, at direktoratet nu har erhvervet matr.nr. 10, Margrethe-Kog, Højer, på ca. 21 ha beliggende umiddelbart syd for Vidåen og øst for pumpekanalen, og at der er mulighed for bevanding på matr.nr. 10 Margrethe-Kog.

Det er oplyst, at Strukturdirektoratet derfor har planlagt at etablere 4 bevandlingsgrøfter på arealet samt en forsyningsgrøft langs Højer diget. Bevandingen etableres for at bidrage til at opfylde målsætningen i fredningen af Margrethe-Kog, menlig at arealerne skal opretholdes som fugtigt græsland. Derudover vil bevandlingsgrøfterne fungere som hegn mellem fennerne og som drikkevandsforsyning til de græssende dyr.

Det er oplyst, at anlægsarbejdet vil omfatte opgravning af 2 nye grøfter på en længde af ialt 800 m samt afretning af 1200 m eksisterende fennegrøfter. Grøfterne opgraves til en dybde på 1,2 m under terræn, med anlæg 1:1,5 og en bundbredde på 0,6

m. Der etableres 9 stk. stemmeværker for at kunne opretholde en vandstand i kote ca. 1,1 m DNN i grøfterne, dvs. vandstanden bliver ca. 40 cm under terræn.

Stemmeværkernes placering gør det muligt at forhøje vandstanden i den nordlige del af bevandingsgrøften lang reservoirdiget ind mod dagligreservoiret. Der bliver herved mulighed for at kunne overrisle et lavvandet område i reservoiret. Dette har der ofte været behov for i sommermånederne, hvor det lavvandede område tørrer ud. Der skal ikke etableres ny pumpestation, da bevandlingssystemet vandforsynes fra den eksisterende pumpestation. Bevandingen af matr.nr. 10, Margrethe-Kog kan med tiden udvides til at omfatte de arealer, der ligger syd for arealet og øst for pumpekanalen.

Sønderjyllands amt har anbefalet det ansøgte, idet amtet bl.a. har oplyst, at planen helt er i overensstemmelse med fredningens formål, som er at fastholde området som fugtigt græsland og at sikre og beskytte plante- og fuglelivet samt (salt- og) ferskvandsbiologiske interesser.

Fredningsnævnets afgørelse:

Da det ansøgte er i overensstemmelse med fredningens formål, meddeler nævnet herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til det ansøgte på vilkår, at det opgravede materiale udjævnes i et max. 30 cm tykt lag, og at såvel opgravning som udjævning af materiale sker udenfor perioden 15. marts - 1. juli.

Det foreslås, at det udjævnedede materiale tilsås med græsfrø hurtigst muligt i et forsøg på at reducere mængden af tidsler til næste år.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for

Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheden. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for påtegning Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder**, der videresender klage til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Dommerkontoret, Nørregade 31,

6270 Tønder.

Telefon 74 72 22 05.

REG. NR. 6608.01.

Den 25. juni 1996 foretog formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 33/96 *Ansøgning fra Leon Sønnichsen, Siltoftvej 48, 6280 Højer, om dispensation til at sprøjte tidsler på en del af matr.nr. 12 Margrethekrog, Højer kommune.*

§ 50 - Margrethekrog

Der fremlægdes skrivelse af 20. juni 1996 med bilag fra Sønderjyllands amt, j.nr. 8-70-52-5-1-96.

Det fremgår af sagen, at arealet er udlagt til høslet i år, men ansøgeren ønsker at sprøjte tidslerne forud for høslettet, samt at amtets naturafdeling efter en besigtigelse har konstateret, at der er en tæt tidselbestand på arealets østlige del samt mindre områder med tæt bestand på arealets vestlige del. Andre dele af arealet er næsten uden tidsler.

Arealet er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985 med bl.a. forbud mod sprøjtning.

Amtet har videre oplyst, at tidselbestanden er så tæt, at den bør bekæmpes, men der bør forsøges med en kombination af mekanisk afslåning og sprøjtning efter slåningen, på samme måde som i de ydre koge i Tøndermarsken. Her kan en dispensation til sprøjtning kun komme på tale, hvis det er dokumenteret, at mekanisk bekæmpelse har været forsøgt samme år eller året forinden.

Amtet har endvidere henvist til oplysning fra Struktur- og Naturstyrelsen, hvorefter direktoratet har gode erfaringer med

at slå tidslerne i Margrethekog i juli og derefter sprøjte i eftersommeren på genvæksten.

Amtet har indstillet til nævnet, at der meddeles dispensation til sprøjtning på visse vilkår, idet amtet er opmærksom på at høets kvalitet bliver forringet, hvis tidslerne ikke kan bekæmpes nu.

Fredningsnævnet afgørelse:

Fredningsnævnet har i en tidligere afgørelse om sprøjtning af arealer i Margrethekog sat som en forudsætning for en fremtidig dispensation, at der har været forsøgt med mekanisk bekæmpelse forinden. Miljøstyrelsen har oplyst, at det hidtil anvendte middel MCPA eller M-hormon ikke længere er godkendt og skal afløses af Matrigon til sprøjtning mod tidsler i vedvarende græsarealer.

Nævnet meddeler herved tilladelse til det ansøgte på betingelse af,

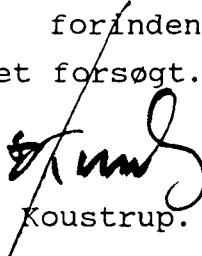
at sprøjtningen sker efter, at der er høstet hø på arealet, således at der kun sprøjtes på den genvækst, der måtte være,

at sprøjtningen udføres inden årsskiftet 1996-97,

at arealet ikke bredsprøjtes, men kun sprøjtes på områder med (tæt) tidselbestand, og

at der anvendes Matrigon, efter de forskrifter, der følger med midlet.

Nævnet skal tilføje, at det, såfremt der fremover ønskes dispensation til sprøjtning, forinden bør dokumenteres, at mekanisk bekæmpelse har været forsøgt.

S.A. Koustrup.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheden.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for påtegning Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder**, der videresender klage til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Dommerkontoret, Nørregade 31,
6270 Tønder.

Telefon 74 72 22 05.

REG. NR. 6608.01

Den 27. november 1996 behandlede formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 69/96 *Ansøgning fra Fedder P. Hindrichsen, Højer, om dispensation til at bekæmpe tidslerne på en fenne af matr.nr. 11 Margrethekog, Højer kommune.*

§ 50 - Margrethekog -

Der fremlagdes skrivelser af 28. oktober og 25. november 1996 med bilag fra Sønderjyllands amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-52-5-1-96.

Det fremgår af sagen, at tidselbekæmpelsen skal ske på et areal på 5 ha. Der søges om tilladelse til afhugning inden blomstringen ca. 15. juni og om sprøjtning ca. 1 måned senere.

Sagen har været forelagt for Naturbeskyttelsesrådet, der ikke vil udtale sig imod en dispensation til det ansøgte.

Sønderjyllands amt har anbefalet det ansøgte på visse vilkår.

Fredningsnævnets afgørelse:

Da den ansøgte tidselbekæmpelse sker på et begrænset areal, findes den ikke at stride mod fredningens formål.

Nævnet meddeler derfor tilladelse til slåsning af tidsler på det anførte område fra ca. 15 juni samt tillige tilladelse til sprøjtning ca. en måned senere, på vilkår

at der kun slås og sprøjtes på dele med tæt tidselbestand, d.

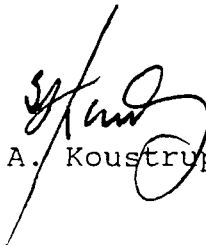
Lilla og Theoprinteriet
C. W. P. Naturstyrelsen
J.nr. SN 1995-1211/8-0004
7/3 m. 4

v.s. den østlige halvdel og de vestlige ca. 60 meter af fennen, og

at der kun pletsprøjtes og kun med midlet Matrigon.

Denne tilladelse gælder kun for 1997.

Fredningsnævnet skal tilføje, at ansøgeren må påregne, at tidselbekæmpelsen i fremtiden skal ske maskinelt, da der ikke vil kunne forventes dispensationer til anvendelse af kemiske bekæmpelsesmidler.

S.A. Koustrup.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for påtegning Sønderjyllands amt, Dommerkantoret, Nørregade 31, 6270 Tønder**, der videresender klage til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 06608.01

Dispensationer i perioden: 02-06-1997 - 10-11-1999

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Dommerkontoret, Nørregade 31,

6270 Tønder.

Telf. 74 72 22 05.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
- 6 JUNI 1997

REG. NR. 6608.01.

Den 2. juni 1997 behandlede formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 20/97 *Ansøgning fra Skov- og Naturstyrelsen om tilladelse til at regulere offentlighedens adgang til Saltvandssøen i Margrethe-Kog i Højer kommune.*

§ 50

Der fremlagdes skrivelse af 20. maj 1997 med bilag fra Sønderjyllands amt, j.nr. 8-70-52-5-1-96.

Det fremgår af sagen, at Skov- og Naturstyrelsen har fremsendt et forslag til en forsøgsordning med offentlig adgang til Saltvandssøen med anmodning om, at fredningsnævnet samtidig lukker for offentlighedens adgang til de østlige veje til den sydlige del af Margrethekog.

Området er fredning ved Overfredningsnævnets kendelse. Fredningens formål er at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område. Offentlighedens færdsel i området syd for Højer Kanal er reguleret i kendelsen. Der er adgang ad de østlige veje samt ad bærmevejen efter Sønderjyllands amts bestemmelse.

Det er i Skov- og Naturstyrelsens forslag anført, at der på møder i styringsgruppen for Saltvandssøen og i Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet er en enig tilslutning til at iværksætte et forsøg med åbning for offentlighedens adgang til Saltvandssøen på baggrund af følgende retningslinier:

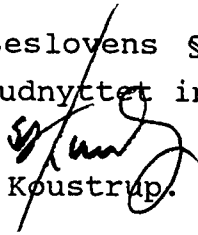
ad 1211/8-0004

1. Der er foreløbig tale om et 2-årigt forsøg, og resultatet vil indgå i overvejelserne om udformning af en revideret bekendtgørelse om fredning og vildtreservat i Vadehavet.
2. Der vil kun være adgang til fods på den indre bærmevej fra Vidå-slusen mod syd til rampe 2. For at sikre, at besøgende holder sig på bærmevejen, frahegnes diget. Færdsel vil kun kunne ske i tidsrummet fra kl. 10,00 til 20.00 i perioderne 16. juni - 30. september og 1. november til 29. februar.
3. Der iværksættes udover igangværende optællinger af ynglende og rastende fugle en overvågning af fuglenes reaktion på menneskers færdsel samt registrering af antal besøgende.
4. Der udarbejdes og opsættes informationstavler om ordningen inklusiv regler for færdsel.
5. Forsøget vil blive vurderet kontinuerligt, og nødvendige ændringer vil blive gennemført, såfremt der registreres væsentlige påvirkninger af områdets fugleliv.

Fredningsnævnets afgørelse:

Da forslaget er led i en forsøgsordning med en reguleret åbning af adgangen for offentligheden til Saltvandssøen meddeler nævnet herved i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 tilladelse til for en 2-årig periode at lukke for offentlighedens adgang ad de to østlige adgangsveje til Margrethekog Syd, dog på betingelse af, at forsøget med adgang ad den sydlige bærmevej gennemføres.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

S.A. Koustrup.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for

Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheden. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands amt, Dommerkontoret, Nørregade 31, 6270 Tønder**, der videresender klage til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Dommerkontoret, Nørregade 31,

6270 Tønder.

Telf. 74 72 22 05.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

10 JUNI 1997

REG. NR. 6608.01

Den 9. juni 1997 behandlede formanden, dommer S.A. Koustrup, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 26/97 *Ansøgning fra Leon Sønnichsen, Siltoftvej 48, 6280 Højer, om tilladelse til at slå tidsler på to fenner i den sydlige del af Margrethekog, Højer kommune, snarest muligt.*

§ 50.

Der fremlagdes skrivelse af 4.d.m. med bilag fra Sønderjyllands amt, Tekniske sekretariat, j.nr. 8-70-52-5-1-96.

Det fremgår af sagen, at ansøgningen er begrundet i, at tidslerne står meget tæt på dele af fennerne, som ikke har været sprøjtet tidligere. I år er tidslerne groet kraftigt først på sæsonen og bør derfor afslås snarest, hvis bekæmpelsen skal have en effekt.

Området er fredet ved kendelse af 12. november 1985. Formålet er at sikre arealerne som levested for vandfugle og at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandbiologiske interesser. Der må ikke anvendes kemiske bekæmpelsesmidler, og der må ført tages slæt efter 1. juli. Virkningen af tidselslåningen har samme effekt på bl.a. fuglelivet som høslæt og må sidestilles hermed.

Det er oplyst, at amtet har besigtiget arealerne den 29. maj 1997 sammen med ansøgeren. På dele af fennerne står tidslerne så tæt, at en bekæmpelse er nødvendig, hvis der skal opretholdes en fornugtig græsning til understøttelse af fredningens formål. Tidslerne er vokset så langt frem, at en

Miljø- og Energi ministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1996 - 1211 / 8004 Bff.
Akt. nr.

mekanisk bekæmpelse skal ske nu for at have optimal effekt.

Ansøgeren er gjort opmærksom på, at amtet vil indstille til fredningsnævnet, at en dispensation til anvendelse af kemiske bekæmpelsesmidler først kan komme på tale, hvis der forinden er forsøgt mekanisk bekæmpelse mindst to gange. Leon Sønnichsen er indstillet på at forsøge at bekæmpe tidslerne mekanisk.

Fredningsnævnets afgørelse:

Efter indstilling fra amtet samt da det ansøgte ikke strider imod fredningens hovedformål meddeler fredningsnævnet hermed i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50 dispensation til afslåning af tidsler inden 1. juli på vilkår, at der kun slås på de tættest bevoksede dele af fennen.

Der gøres opmærksom på, at en eventuel kemisk bekæmpelse først kan komme på tale, hvis der har været forsøgt med mekanisk bekæmpelse mindst to gange, enten året forud eller samme år.

S.A. Koustrup.

5 MAR. 1998

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

den 04/03-98

Sønderjyllands Amt

FR 9/98

Miljøområdet

CK/kb

Jomfrustien 2

6270 Tønder

KOPI

REG. NR. 6608 01

Vedr. nr. 8-72-3-2-94.

Ved skrivelse af 18. februar 1998 har Sønderjyllands Amt anmodet Fredningsnævnet om en udtalelse om, hvorvidt en konstruktiv ændring af en anløbsbro ved Vidåslusen kræver fornyet behandling og dispensation.

Det fremgår af sagen, at området er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethe Kog i Højer kommune. Fredningen har til formål bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealer nord for Højer kanal som et åbent område.

Det fremgår videre af sagen, at den nævnte anløbsbro er til brug for en sejlroute mellem Vidåslusen og List i perioden 15. april til 15. september. Nævnet har i januar 1996 meddelt dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50 til etablering af en anløbsbro m.v.

Nævnet har den 26. februar 1998 fra Højer kommune modtaget tegning vedrørende de eksisterende forhold ved anløbspladsen samt tegning om den påtænkte konstruktionsændring.

Miljø og Energinet

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1996-1211/8-0004 Bil.

Akt. nr. //

Det er telefonisk overfor Nævnet oplyst, at den nuværende anløbsplads består af 2 pæle, der er nedrammet 10-15 meter ude i vandet, til hvilke fastgøres en pontonbro, og fra land lægges en rampe ud til pontonbroen. Uden for sejlsæsonen fjernes såvel ponton som rampe. Det har vist sig, at den nuværende konstruktion er uheldig, idet pælene knækker. I forbindelse med konstruktionsændringen agtes 2 stålrør med en diameter på 600 mm nedvibreret og opfyldt med sten og udstøbt, og på disse rør agtes påsvejset et bæregåg. Jernrørene, der er af en større dimension end de eksisterende pæle, vil få en højde, der svarer til disse, og bæregåg's højde vil blive 0,5 meter over højeste, almindelige vandstand. Gangbroen, der vil blive lagt fra land, og som skal hvile på bæregåg, vil blive fjernet udenfor sejlsæsonen.

Det fremgår af Amtets brev, at Amtet vurderer, at en fornyet dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15 og § 16, og en fornyet tilladelse efter planlægningslovens § 35 ikke er påkrævet. Det anføres videre, at det ændrede anlæg vil blive underlagt de hidtil gældende vilkår i henhold til Amtets dispensation og tilladelse.

Efter de foreliggende oplysninger om den påtænkte konstruktionsændring skal Nævnet meddele, at denne ikke kræver fornyet dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50. Det er herved forudsat, at de vilkår, der er stillet for tilladelse af sejlruten, og som fremgår af Sønderjyllands Amts skrivelse af 18. januar 1996, fortsat er gældende.

Kopi af denne skrivelse er sendt til Højer kommune og Skov- og Naturstyrelsen.

Med venlig hilsen

Claus Kejser

26 MAJ 1998

J.nr.: 97-121/500-0003
kaj

REG. NR. 6608.01.

Afgørelse

**i sagen om offentlighedens adgang til Margrethe-Kog
i Højer Kommune.**

Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt har den 2. juni 1997 efter naturbeskyttelseslovens § 50 givet Skov- og Naturstyrelsen tilladelse til for en 2-årig periode at lukke for offentlighedens adgang ad to østlige adgangsveje til Margrethe-Kog syd i Højer Kommune. Tilladelsen er betinget af en gennemførelse af et påtænkt forsøg med at give offentligheden adgang til fods til saltvandssøen i Margrethe-Kog via digets indre bærmvej fra Vidå-slusen mod syd til rampe 2. Fredningsnævnets afgørelse er påklaget til Naturklagenævnet af Sønderjyllands Amtsråd.

Formålet med den forsøgsvisе adgang for offentligheden ad digets indre bærmvej syd for slusen er at indhøste erfaringer med hensyn til, hvorledes man kan forbedre offentlighedens mulighed for på nærmere hold at opleve fuglelivet, uden at fuglene forstyrres væsentligt.

Den foreliggende sag drejer sig således om, hvorvidt en etablering af det påtænkte forsøg kan begrunde en samtidig lukning for offentlighedens adgang til kogen ad to østlige adgangsveje.

Områdets karakter:

Margrethe-Kog, der mod syd grænser til Tyskland, er fremkommet, efter at et fremskudt dige for Tønder Marsk er anlagt i henhold til lov af 8. juni 1977.

Miljø- og Energiministeriet
J.nr SN 1996-124/8-0004

- 4 JUNI 1998

Akt. nr. 13

Højer Kanal deler Margrethe-Kog i en nordlig og en sydlig del på henholdsvis ca. 235 ha og henved 800 ha. I den sydlige del er der som bestanddel af den såkaldte indvandsløsning etableret et indvandsreservoir til opsamling af vand fra Vidåen. Reservoiret er ved en tærskel delt i et dagligreservoir på ca. 90 ha og et højvandsreservoir på ca. 260 ha. Højvandsreservoiret er i henhold til lov af 2. marts 1983 anlagt som en lavvandet saltvandssø.

Områdets regulering:

Området er Ramsar- og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 60.

Det fremskudte dige ejes af Sønderjyllands Amt, der i januar 1984 har fastsat regler for færdsel på diget. Efter disse regler har offentligheden ret til at færdes til fods eller på cykel i det indhegnede område omkring Vidåslusen og på den del af diget, der ligger nord for slusen, hvorimod offentligheden ikke har adgang til diget syd for slusen.

Miljøministeriets bekendtgørelse om fredning og vildtreservat i Vadehavet (senest bkg. nr. 135 af 17. februar 1998) omfatter hele Vadehavet, herunder såvel Margrethe-Kog som området umiddelbart vest for det fremskudte dige. Denne "Vadehavs bekendtgørelse" er en samling af de tidligere bekendtgørelser om Vadehavet som hhv. natur- og vildtreservat.

Vadehavs bekendtgørelsens § 3 forbyder andre end ejere og brugere ophold og færdsel i Margrethe-Kog syd for Højer Kanal - incl. reservoirområdet, på det fremskudte dige syd for Vidåslusen med bæremeveje og banketter samt i slikgårde syd for Højer Kanal og vest for det fremskudte dige - bortset fra færdsel til fods ad to stikveje, der udgår fra Højer Dige mod vest, jf. Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethe-Kog (sag nr. 2605/84).

Skov- og Naturstyrelsen kan efter forhandling med Sønderjyllands Amtsråd fastsætte retningslinier for offentlighedens færdsel på det fremskudte dige med tilhørende bæremeveje i Margrethe-Kog, jf. bkg. § 14, stk. 3.

Margrethe-Kog-fredningen:

Det er indledningsvis udtalt i Overfredningsnævnets afgørelse, at:

"Hensynet til at beskytte fuglelivet gør det nødvendigt, at fredningen indeholder begrænsninger i offentlighedens adgang til den del af fredningsområdet, som ligger syd for Højer Kanal. I fuglenes yngle- og trækperioder må offentlighedens adgang således helt forbydes. På det foreliggende grundlag må offentlighedens adgang uden for disse perioder dernæst begrænses til at foregå ad de veje, som fredningsnævnet har fastlagt dertil, samt eventuelt på vedligeholdelsesvejene for det fremskudte dige, men fredningsnævnet bør kunne tillade en udvidet færdselsret, hvis erfaringerne med den begrænsede offentlige adgang gør dette forsvarligt."

Fredningsafgørelsen indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

§ 8. Offentlighedens adgang.

(...) I området syd for Højer Kanal har offentligheden uden for perioderne 1. marts - 31. maj og 1. - 31. oktober ret til at færdes til fods og på cykel på de veje, der er vist på fredningskortet med signatur herfor, samt efter Sønderjyllands Amts bestemmelse på digets vedligeholdelsesveje. (...)"

Amtsrådets mulighed for at tillade færdsel på digets vedligeholdelsesveje (bærmeveje) er indskrænket ved Vadehavsbekendtgørelsen, som nævnt ovenfor.

Bortset fra de to østlige adgangsveje, som er fastlagt i fredningen og som er forudsat i Vadehavsbekendtgørelsen, er der i dag helt lukket for offentlighedens adgang til området syd for Vidåslusen/Højer kanal.

Sønderjyllands Amtsråds klage

Baggrunden for klagen er et ønske om at fastholde størst mulig adgang for gående og cyklende til Margrethe-Kog ved at opretholde de hidtidige østlige adgangsmuligheder, uanset at adgangsforsøget til saltvandssøen gennemføres.

Efter amtsrådets opfattelse er det ikke dokumenteret, at adgangsmuligheden ad de østlige veje har haft en skadelig indvirkning i forhold til fredningens formål. Det er i øvrigt amtsrådets umiddelbare indtryk, at offentlighedens benyttelse af de østlige veje ikke har et omfang, der giver anledning til betænkeligheder med hensyn til forstyrrelse af fuglelivet. Amtsrådet finder således, at det ikke vil være i strid med fredningens formål at opretholde offentlighedens adgang ad de østlige veje.

Højer Kommune er ligeledes imod, at de østlige adgangsmuligheder lukkes som et led i forsøget, idet en sådan ændring ikke vil give et realistisk billede af konsekvensen af forsøget med at give offentligheden adgang til saltvandssøen langs det fremskudte dige.

Skov- og Naturstyrelsen er af den opfattelse, at åbningen for offentligheden på digets indre bærmevej i den vestlige del af Margrethe-Kog vil afstedkomme en vis uro blandt fuglene i området omkring diget. Såfremt offentligheden fortsat gives adgang ad de to østlige stikveje, udsættes gæssene således fra påvirkning fra to sider. Gæssene, der har en stor flugtafstand, vil herefter søge ind i kogene øst for Margrethe-Kog og derved forårsage markskader.

Styrelsen finder i øvrigt, at offentligheden samlet set vil få udvidet adgangen til Margrethe-Kog syd meget væsentligt mod en beskedent reduktion i den østlige del af kogen.

Naturklagenævnets afgørelse:

I sagens behandling har deltaget 11 af Naturklagenævnets 13 medlemmer (Lars Busck, Ole Pilgaard Andersen, J.J. Bolvig, Aage Brusgaard, Leif Hermann, Svend Aage Jensen, Hans Kardel, Niels J. Langkilde, Hans Chr. Schmidt, Jens Steffensen og Svend Taanquist).

Naturklagenævnet skal enstemmigt udtale:

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 50, at der kan dispenseres fra en fredning, når det ikke strider mod fredningens formål.

Indledningsvis bemærkes, at selve forsøget - med i en 2-årig periode at give offentligheden adgang til saltvandssøen til fods ad digets indre bærmevej fra Vidå-slusen mod syd til rampe 2 - ikke forudsætter en dispensation fra Margrethe-Kog-fredningen. Derimod skal der tages stilling til, om forsøget kan begrunde en samtidig lukning for offentlighedens adgang ad de to østlige stikveje.

Formålet med fredningen er navnlig at beskytte fuglelivet og de botaniske interesser i området, jf. fredningens § 1. Offentlighedens adgang til Margrethe-Kog syd er ikke omtalt i formålsbestemmelsen, men i fredningens § 8, der indebærer en indskrænkning i forhold til naturbeskyttelseslovens almindelige bestemmelser om offentlighedens adgang til naturen, jf. lovens § 22 og § 24.

Under hensyn til, at fredningens hovedformål er at beskytte fuglelivet og de botaniske interesser i området, findes den ansøgte begrænsning i offentlighedens adgang ikke at være i strid med fredningens formål.

Et flertal på 8 medlemmer udtaler herefter:

Det må umiddelbart forventes, at en åbning for offentlighedens adgang ad bærmevejen samtidig med en opretholdelse af offentlighedens adgang ad de to østlige stikveje vil afstedkomme et yderligere publikumspres på området med mulig påvirkning af fuglelivet fra to sider til følge. Med den hovedvægt, der er lagt på varetagelse af fuglelivets interesser, finder flertallet, at det som led i et to-årigt forsøg med at give offentligheden adgang til at færdes på bærmevejen syd for slusen bør tillades at lukke de to østlige adgangsveje, sådan som fredningsnævnet har bestemt.

Mindretallet (Aage Brusgaard, Hans Chr. Schmidt og Svend Taanquist) stemmer for at opretholde offentlighedens adgang ad de to østlige adgangsveje.

I overensstemmelse med flertallets stemmeafgivning går Naturklagenævnets afgørelse herefter ud på at stadfæste fredningsnævnets afgørelse af 2. juni 1997.

På Naturklagenævnets vegne

Karen Jørgensen

Tha. - Nødvendigheden
(1996-1211/8-0004)

REG. NR. 6608.01

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 16. juni 1998 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

J.nr. 31/1998:

Ansøgning fra Ingemann L. Petersen om tidselsbekæmpelse på mark i Margrethekog.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 18. maj 1998 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-52-5-1-96.

Det bemærkes, at sagen af nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Eva Hemstedt, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at arealet er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethekog i Højer kommune.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealet nord for Højerkanal som et åbent område. Det er i afgørelsen bestemt, at arealerne skal opretholdes som fugtigt græsland, og at de kun må anvendes til græsning og slæt. Slæt må først foretages efter 1. juli. Der må kun gødskes i det omfang, som er nødvendigt for at opretholde et græsdække, og der må kun anvendes kemiske bekæmpelsesmidler ved akutte insektangreb på kreaturer.

Efter forretningsorden § 9, stk. 3, har Nævnet indhentet en udtalelse fra Skov-og Naturstyrelsen, der har erklæret sig enig i Amtets indstilling til Nævnet.

Sønderjyllands Amt har som Nævnets tekniske sekretariat indstillet, at der meddeles dispensation på de nedenfor anførte vilkår.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Da en dispensation på de vilkår, som Amtet har foreslået, ikke er i strid med fredningens formål, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation på følgende vilkår:

Tidsler kan afhugges, hvor de optræder hyppigst efter den 15. juni, hvorefter Amtet underrettes, således at dette kan dokumenteres, og Amtet bemyndiges i egenskab af Nævnets tekniske sekretariat til at meddele dispensation til efterfølgende pletsprøjtning på de mest belastede arealer, såfremt Amtet forinden og efter opfordring fra ansøger har konstateret, at afhugning ikke har haft betydende effekt. Dispensationen til pletsprøjtning er betinget af, at afhugningen skal være gennemført på et tidspunkt og på en måde, så der reelt er en mulighed for, at den kan virke, hvorfor der bl.a. skal ske afhugning tæt på jordoverfladen og tæt på blomstringstidspunktet. Dispensationen gælder kun til en sprøjtning.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

Skov- og Naturstyrelsen
(1996 - 1211/8 - 0004)

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

18 JUNI 1998

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 16. juni 1998 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

REG. NR. 6608.01.

J.nr. 32/1998:

Ansøgning fra Leon Sønnichsen om dispensation til tidselsbekæmpelse på arealer i Margrethekog.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 26. maj 1998 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-52-5-1-96.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Eva Hemstedt, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at arealet er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethekog i Højer kommune.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealet nord for Højerkanal som et åbent område. Det er i afgørelsen bestemt, at arealerne skal opretholdes som fugtigt græsland, og at de kun må anvendes til græsning og slæt. Slæt må først foretages efter 1. juli. Der må kun gødskes i det omfang, som er nødvendigt for at opretholde et græsdække, og der må kun anvendes kemiske bekæmpelsesmidler ved akutte insektangreb på kreaturer.

Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. 1996-1211/8-0004 Bil.
Alt nr. 16

Efter forretningsorden § 9, stk. 3, har Nævnet indhentet en udtalelse fra Skov-og Naturstyrelsen, der har erklæret sig enig i Amtets indstilling til Nævnet.

Sønderjyllands Amt har som Nævnets tekniske sekretariat indstillet, at der meddeles dispensation på de nedenfor anførte vilkår.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Da en dispensation på de af Amtet foreslåede vilkår, ikke er i strid med fredningens formål, meddeler Nævnet dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, på følgende vilkår:

Tidslerne kan slås efter den 15. juni på vilkår, at afslåningen sker så tæt på jorden som muligt for at give størst mulig effekt, og der kan pletsprøjtes på eftervæksten med midlet MCPA i lavest mulig virksomme koncentration og først, når en eventuel eftervækst kan konstateres.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

26 AUG. 1999

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 23. august 1999 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

REG. NR. 6608.01.

J.nr. 54/1999:

Ansøgning fra Tønder kommune til opretholdelse af grøft/grøblerende på matr.nr.e 44 og 45 Margrethe Kog, Højer kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 28. juni 1999 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Udvalget for Teknik og Miljø, j.nr. 8-70-51-3-517-8-98.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Eva Hemstedt, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at de pågældende arealer er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om Margrethe Kog. Efter afgørelsens § 1 har fredningen til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser og at sikre arealerne nord for Højer kanal som et åbent område. Om arealernes drift er det i § 4 b bestemt, at arealerne skal opretholdes som fugtigt græsland, og at de kun må anvendes til græsning og slet. Slet må først foretages efter den 1. juli. Der må ikke foretages dræning. Afvanding skal ske med åbne sidegrøfter til hovedvandingskanalen, og så vidt muligt gennem anvendelse af bestående render og grøfter. Såvel overflade-grøbling som anlæg og vedligeholdelse af kanaler og grøfter og nødvendig udjævning af skrænter må kun foretages udenfor perioden 15.

12/11/8-0004 Bil.

marts til 1 juli.

Ved skrivelse af 27. januar 1999 havde Sønderjyllands Amt forespurgt Nævnet, om opretholdelse af grøblerenden krævede dispensation fra fredningsbestemmelserne. I skrivelserne anføres bl.a.:

"En besigtigelse i sommer viste en overfladedrøning af matr.nr. 44 og 45 Margrethe Kog i form af en nylig opgravet grøft eller grøblerende i ca. ½ meters bredde tværs over arealet i nord-sydgående retning. Grøblen har i begge ender forbindelse til afvandings-kanalerne og er ca. 0,5 meter dyb, dog med forbindelse til afvandingskanalerne gravet ned til disses overflade.

Arealerne ejes af Popsens legat (matr.nr. 45) og Helligåndshospitalets legat (matr.nr. 44). Begge bestyres af Tønder kommune og forpagtes af Ingemann Petersen, Tønder.

Tønder kommune har overfor Amtet fremført, at forholdet drejer sig om vedligeholdelse af eksisterende grøblerende. Af luftfoto fremgår det, at grøblen ikke har været vedligeholdt de sidste 15-20 år, da den ikke kan erkendes på luftfotos fra perioden".

Efter fredningsbestemmelserne skal Naturfredningsrådet i et vist omfang høres ved dispensationssager, og i den anledning har sagen været forelagt Skov- og Naturstyrelsen, der i skrivelse af 9. august 1999 bl.a. har anført:

"Fredningen af Margrethe Kogen har som et hovedformål at sikre levemulighederne for fuglelivet på de enge, som tidligere var Frederikskogenes forland. Et afgørende element i områdets kvalitet som fuglebiotop er det såkaldte sjaqvand, dvs. ganske lavvandede, eventuelt temporære pytter, som er ideelle for vadefuglene og svømmeændernes - og ikke mindst yngelens - fouragering.

Ved gravning af grøblerende sker der typisk en afvanding

af disse områder, og dette er i modstrid med et af fredningens vigtige formål. På den baggrund vil styrelsen derfor være indstillet på at anbefale et afslag til ønsker om gravning af render og kogens enge.

Efter det for styrelsen oplyste skulle den i sagen omhandlede grøblerende imidlertid allerede være gravet, sådan at der er tale om lovliggørelse snarere end tilladelse. Styrelsen vil efter omstændighederne ikke modsætte sig dette, men man anbefaler, at der ikke gives yderligere tilladelse til gravning af grøblerender, der som effekt vil have afvanding af partier med sjapvand i den fredede kog."

Ved sagens fremsendelse til Nævnet har Sønderjyllands Amt, Udvalget for Teknik og Miljø, bl.a. anført, at formålet med grøften/grøblerenden's opretholdelse er at sikre den tidlige forårsgræsning på de lavereliggende partier matr.nr.e 44 og 45 ved at lede overfladevandet til afvandingskanalerne. Margrethe Kog er udover Overfredningsnævnets afgørelse omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ligger i det Ramsarområde, der omfatter Vadehavet og dele af marsken. Udvalget for Teknik og Miljø har på et møde den 24. juni 1999 vurderet, at karakteren af det ansøgte har underordnet betydning og ikke kommer i konflikt med ovennævnte bindinger og har derfor meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Udvalget anbefaler, at Nævnet meddeler dispensation fra fredningsbestemmelserne.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Efter de foreliggende oplysninger har den omhandlede grøblerende angiveligt ikke været vedligeholdt i 15-10 år, og den kunne ikke erkendes på luftfotos fra tiden før Overfredningsnævnets afgørelse. Vedligeholdelsen synes at være i strid med fredningens formål, og hensynet til den tidlige forårsgræsning kan ikke gøre nogen ændring heri. Som anført af Skov- og Naturstyrelsen kan Nævnet som

udgangspunkt ikke give yderligere tilladelse til gravning af grøblerender.

Under hensyn til, at opgravning rent faktisk har fundet sted og efter indstillingen fra Amtet og Skov- og Naturstyrelsen, kan Nævnet efter omstændighederne dog godkende den skete opgravning i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, men således, at fremtidig vedligeholdelse af grøblen, f.eks. ved oprensning, ikke er tilladt.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

21 SEP. 1999 Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Den 13. september 1999 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

REG. NR. 6608.01,

J.nr. FR 43/1999:

Ansøgning fra Strukturdirektoratet om tilladelse til at etablere et fårehegn i Margrethe Kog, syd for Vidåen.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 2. juni 1999 med bilag fra Strukturdirektoratet, j.nr. 93T-5454-517-00030.

Endvidere fremlagdes skrivelse af 24. august 1999 fra Sønderjyllands Amt, Fredningsnævnets tekniske sekretariat, j.nr. 8-70-52-5-1-96.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Eva Hemstedt, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at det område, hvor fårehegnet ønskes etableret, er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethe Kog i Højer kommune. Fredningen har bl.a. til formål bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle. Vedrørende arealernes drift er det i afgørelsens § 4 bestemt, at de skal opretholdes som fugtigt græsland, og at de kun må anvendes til græsning og slæt. Der må kun opsættes el-hegn og andre trådhegn i det omfang, det er nødvendigt for at hindre udbredelse af kvægsygdomme samt - med Fredningsnævnets godkendelse - når det er ønskeligt at undgå nedtrampning af spirende græs.

Af ansøgningen fremgår, at formålet med hegningen er at friholde den nordligste del af dagligreservoiret for afgræsning i fuglenes yngleperiode, da det er observeret, at de græssende får beskadiger rederne ved deres færdsel i området. Dette vil blive holdt fri for færdsel indtil sidst i juni måned, hvorefter der vil blive åbnet fra afgræsning, der er nødvendig for plejen af området.

Sønderjyllands Amt har indstillet, at Fredningsnævnet meddeler dispensation til det ansøgte.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Da etableringen af fårehegnet som ansøgt er i overensstemmelse med fredningens formål, meddeler Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, den ønskede dispensation.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

17 NOV. 1999

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

REG. NR. 6608.01.

Den 10. november 1999 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 87/1999:

Ansøgning fra Lindet Statsskovdistrikt om forlængelse af dispensation for færdselsforhold i Margrethekog, Højer kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 8. oktober 1999 med bilag fra Sønderjyllands Amt, j.nr. 8-70-52-5-1-96.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Eva Hemstedt, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at området er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethekog i Højer kommune. Fredningen har bl.a. til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, og at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser. Efter afgørelsens § 8 har offentligheden i området syd for Højer kanal udenfor perioderne 1. marts til 31. maj og 1. til 31. oktober ret til at færdes til fods og på cykel på de veje, der er vist på fredningskortet med signatur herfor samt efter Amtsrådets bestemmelse på digets vedligeholdelsesveje.

Den 2. juni 1997 meddelte Fredningsnævnet som led i en forsøgsordning med en reguleret åbning af adgang for offentligheden til Saltvandssøen en 2-årig dispensation til at lukke for offentlighedens adgang fra øst til Margrethekog mod, at der åbnes for adgang til Saltvandssøen langs det fremskudte dige. Under forsøgsordningen skulle fuglenes reaktion på besøgene registreres. Fredningsnævnets afgørelse blev af Sønderjyllands Amt påklaget til Naturklagenævnet, der stadfæstede afgørelsen.

Lindet Statsskovdistrikt har den 4. oktober 1999 søgt om forlængelse af dispensationen til at spærre for publikums adgang til Margrethekog. Baggrunden for ansøgningen er, at det ikke har vist sig at være muligt indenfor fristen at gennemføre de ønskede forsøg, bl.a. på grund af tekniske problemer med det måleudstyr, der skal registrere antallet af gående på naturstien til Saltvandssøen. Disse forsøg skal klarlægge fuglenes reaktion overfor de ændrede adgangsforhold. Dispensationen ønskes forlænget frem til den 1. januar 2001.

Sønderjyllands Amt, Fredningsnævnets tekniske sekretariat, har indstillet, at dispensationen til at lukke de østlige adgangsveje forlænges indtil udgangen af år 2000. Da det ansøgte vurderes at være en betydelig forlængelse i forhold til den tidligere meddelte dispensation, har Sekretariatet foreslået, at Nævnet tilkendegiver, at der ikke kan forventes yderligere forlængelser af dispensationen på samme grundlag som det nu foreliggende.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Efter de foreliggende oplysninger har det ikke været muligt at gennemføre forsøget indenfor den frist, der var fastsat i forbindelse med den tidligere dispensation. Da en forlængelse af forsøgsordningen med adgang til Saltvandssøen langs det fremskudte dige ikke kan antages at være i strid med fredningens formål, meddeler Nævnet i medfør af

naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, tilladelse til, at der i tiden indtil den 31. december 2000 lukkes for offentlighedens adgang ad de to østlige adgangsveje til Margrethekog's sydlige del. Yderligere forlængelse af dispensationen på det nu foreliggende grundlag kan ikke forventes.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkantoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 06608.01

Dispensationer i perioden: 12-12-2000 - 04-10-2006

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
13 DEC. 2000

Den 12. december 2000 behandlede formanden, dommer Glaus
Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

J.nr. 64/2000:

Ansøgning fra Lindet Statsskovdistrikt om forlængelse af
dispensation for ændrede færdselsforhold i Margrethekog.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 12. oktober 2000 med bilag fra
Lindet Statsskovdistrikt samt skrivelse af 4. december 2000
fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-52-1-51-1-
99.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på
skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas
Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Eva Hemstedt, har
deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at området er omfattet af Overfred-
ningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af
Margrethekog i Højer kommune. Fredningen har bl.a. til for-
mål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen
bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle og
at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske
interesser. I afgørelsen er truffet bestemmelse om offent-
lighedens adgang.

Den 2. juni 1997 meddelte Fredningsnævnet som led i en
forsøgsordning med en reguleret åbning af adgang for of-
fentligheden til Saltvandssøen en 2-årig dispensation til
at lukke for offentlighedens adgang fra øst til Margrethe-
kog mod, at der åbnes for adgang til Saltvandssøen langs

det fremskudte dige. Under forsøgsordningen skulle fugle-

Miljø- og Energiministeriet
Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 10 11-12118-0004
Akt.nr. 96

nes reaktion på besøgene registreres. Fredningsnævnets afgørelse blev af Sønderjyllands Amt påklaget til Naturklagenævnet, der stadfæstede afgørelsen.

Nævnet har den 10. november 1999 forlænget dispensationen indtil den 31. december i år.

Lindet Statsskovdistrikt har ved skrivelsen af 12. oktober 2000 anmodet om en forlængelse af dispensationen frem til den 1. januar 2002, og Sønderjyllands Amt har ved skrivelsen af 4. december 2000 bemærket, at man ikke vil udtale sig imod endnu en forlængelse.

Det er fra ansøgeren oplyst, at målingerne er afsluttet, og at DMU har lovet en konsekvensrapport færdig medio januar 2001. Denne rapport skal herefter til intern vurdering i Skov- og Naturstyrelsen, og der skal efterfølgende ske høring af alle samarbejdspartnerne vedrørende Margrethekog. En varig løsning på adgangsforholdene forventes at foreligge inden den 1. januar 2002.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Det har efter de foreliggende oplysninger ikke været muligt at færdiggøre målingerne og konsekvensrapporten inden den tidligere meddelte frist. Hertil kommer ønsket om høring. Under disse omstændigheder kan en forlængelse af forsøgsordningen med adgangsforholdene ikke antages at være i strid med fredningens formål, hvorfor Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler tilladelse til, at der i tiden indtil den 31. december 2001 lukkes for offentlighedens adgang ad de østlige adgangsveje til Margrethekog's sydlige del mod, at der gives offentligheden adgang i overensstemmelse med de tidligere meddelte dispensationer.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
2 - APR. 2001

Den 29. marts 2001 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

J.nr. 9/2001:

Ansøgning fra Erik F. Pedersen, Vandløbsafdelingen, Skelbækvej 2, 6200 Åbenrå, om tilladelse til opførelse af en vinterhave til eksisterende bygning på matr.nr. 14 Margrethe-Kog, Højer kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse modtaget den 5. marts 2001 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 8-70-51-4-517-1-01.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Eva Hemstedt, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethe-Kog. Fredningen har til formål bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealet nord for Højer kanal som et åbent område. Efter afgørelsens § 3 må der ikke opføres yderligere bebyggelse.

Det fremgår videre af sagen, at havestuen på ca. 15 m² ønskes opført i forbindelse med den eksisterende sluse-mesterbolig ved Vidåslusen. Den vil komme til at ligge afskærmet af eksisterende bygninger og vil ikke udgøre nogen synlig forøgelse af det bebyggede areal.

Fredningsstyrelsen var i sin tid medsagsrejser og Skov- og Naturstyrelsen har haft lejlighed til at udtale sig.

Sønderjyllands Amt har meddelt, at det ansøgte ikke kan aftages at tilsidesætte de hensyn, der skal varetages ved fredningen.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Under hensyn til, at vinterhaven efter det oplyste vil komme til at ligge afskærmet af eksisterende bygninger, kan en opførelse heraf ikke antages at være i strid med fredningens formål, hvorfor Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler dispensation til opførelse af en ca. 15 m² stor vinterhave i overensstemmelse med de indsendte tegninger.

Det bemærkes, at det ansøgte ifølge oplysning fra Sønderjyllands Amt tillige kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15 og § 16.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

SCANNET

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

10 APR. 2002

Den 9. april 2002 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

J.nr. 31/2001:

Ansøgning fra Lindet Statsskovdistrikt om forlængelse af dispensation for ændret færdselsforhold i Margrethekog.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 29. november 2001 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Udvalget for teknik og miljø, og af skrivelse af 5. december 2001 fra Lindet Statsskovdistrikt, modtaget i Nævnet den 18. februar 2002.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Bert Sams, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at området er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethekog. Fredningen har bl.a. til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, og at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser. Efter afgørelsens § 8 har offentligheden i området syd for Højer kanal udenfor perioderne 1. marts til 31. maj og 1. - 31. oktober ret til at færdes til fods og på cykel på de veje, der er vist på fredningskortet ved signatur herfor samt efter Amtsrådets bestemmelse på digets vedligeholdelsesveje.

Den 2. juni 1997 meddelte Fredningsnævnet som led i en forsøgsordning om en reguleret åbning af adgangen for offentligheden til Saltvandssøen en 2-årig dispensation til at lukke

for offentlighedens adgang fra øst til Margrethekog mod, at der åbnedes for adgangen til Saltvandssøen langs det fremskudte dige. Under forsøgsordningen skulle fuglenes reaktion på besøgene registreres. Fredningsnævnets afgørelse blev af Sønderjyllands Amt påklaget til Naturklagenævnet, der stadfæstede afgørelsen.

Efter en ansøgning fra Lindet Statsskovdistrikt forlængede Fredningsnævnet den 10. november 1999 dispensationen. Baggrunden for ansøgningen var, at det ikke havde været muligt indenfor fristen at gennemføre de ønskede forsøg, bl.a. på grund af tekniske problemer med måleudstyret. Dispensationen blev forlænget til den 1. januar 2001. Ved en skrivelse af 12. december 2000 forlængede Fredningsnævnet dispensationen for yderligere 1 år. Det blev herved oplyst, at målingerne var afsluttet, og at Danmarks Miljøundersøgelse havde lovet en konsekvensrapport færdig i midten af januar 2001. Denne rapport skulle til intern vurdering i Skov- og Naturstyrelsen, og derefter skulle der ske høring af alle samarbejdsparterne vedrørende Margrethekog. En varig løsning forventedes at foreligge inden den 1. januar 2002.

Ved skrivelse af 29. november 2001 har Sønderjyllands Amt, Udvalget for teknik og miljø, overfor Nævnet anbefalet, at offentlighedens adgang til Margrethekog reguleres således:

- I perioden 16. juni - 1. september åbnes for færdsel til fods og på cykel ad den indre bæremevej indtil landgrænsen fra kl. 8.00 til solnedgang, og
- i perioden fra 1. september - 1. marts sker denne åbning fra kl. 12.00 til solnedgang.
- I perioden fra 1. marts - 16. juni lukkes den indre bæremevej og
- de østlige adgangsveje i Margrethekog lukkes permanent.

Udvalget har anbefalet, at adgangsreguleringen indføres snarest ved en forlængelse af dispensationen og efterfølgende ved, at adgangsreguleringen indføres i Vadehavsbekendtgørelsen

og i en revideret fredningskendelse.

I skrivelsen af 5. december 2001 har Lindet Statsskovdistrikt søgt om en forlængelse af dispensationen til lukning af adgangen ad de to østlige stikveje i yderligere 2 år. I skrivelsen anføres bl.a., at undersøgelserne fra Danmarks Miljøundersøgelse har vist, at det er muligt at fastholde områdets betydningsfulde fuglefauna samtidig med, at der er offentlig adgang i området. Imidlertid er væsentlige dele af fuglefaunaen flyttet bort fra de offentlige færdselsårer og trukket mod øst ind i kogen. En åbning af den mere publikumsvenlige adgang mod vest hører efter Statsskovdistriktets opfattelse derfor sammen med en fortsat lukning af adgangen fra øst. En permanent ændring af reservatbekendtgørelsens bestemmelser om offentlig adgang bør afvente en større general justering af bekendtgørelsen, og denne proces kan først forventes gennemført i 2003.

Indtil da ønsker Skov- og Naturstyrelsen at imødekomme ønskerne om en øget offentlig færdsel ind til Saltvandssøen og samtidig at forenkle adgangsforholdene således, at der kun er én lukkeperiode årligt, nemlig i ynglesæsonen. Endvidere ønsker man at lade Danmarks Miljøundersøgelser foretage yderligere undersøgelser af effekten af den øgede offentlige adgang.

Som følge af det anførte ønskes udover dispensationen med hensyn til adgangsforholdene også en dispensation fra forbudet mod offentlig adgang i perioden 1. - 31. oktober.

Statsskovdistriktets skrivelse har ikke givet Amtet anledning til yderligere bemærkninger.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Som anført ovenfor har Fredningsnævnet tidligere siden 1997 meddelt 3 dispensationer til lukning af offentlighedens adgang fra øst til Margrethekog. En forlængelse for yderligere 2 år kunne synes at gøre en dispensation permanent, og en sådan varigere ændring af en fredningskendelse bør ikke ske

ved en dispensation, men ved en ændring af selve fredningskendelsen efter de regler, der gælder derfor.

Under de foreliggende omstændigheder kan det imidlertid ikke antages, at en forlængelse af forsøgsordningen i et kortere tidsrum vil være i strid med fredningsformålet, hvorfor Fredningsnævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler tilladelse til, at der i tiden indtil den 31. december 2002 lukkes for offentlighedens adgang ad de østlige adgangsveje til Margrethekogs sydlige del mod, at der gives offentligheden adgang i overensstemmelse med de tidligere meddelte dispensationer.

Et af fredningsformålene er at sikre området som levested for fugle, og dette formål må antages at have givet sig udtryk i afgørelsens § 8 om begrænsningen af offentlighedens adgang. På den baggrund finder Fredningsnævnet ikke, at der er grundlag for at dispensere for den tidsmæssige begrænsning af adgangen, hvorfor Fredningsnævnet hverken kan imødekomme Statsskovdistriktets ansøgning vedrørende adgangen i perioden 1. - 31. oktober eller Amtets anbefalinger om dette spørgsmål. Det bemærkes, at sådanne ændringer i givet fald bør medtages i et forslag til ændring af selve fredningen.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejsler

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

20 JAN. 2003

Den 15. januar 2003 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkantoret:

J.nr. 26/2002:

REG. NR. 6608.01

Ansøgning fra Højer Mølle- og Marskmuseum v/Hans Tonnesen om dispensation til opstilling af en 2,5 meter høj skulptur på parkeringspladsen ved den gamle sluse i Højer, matr.nr. 22 Margrethe-Kog, Højer.

- § 50 -

SCANNET

Der fremlagdes skrivelse af 23. oktober 2002 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Planafdelingen, j.nr. 8-70-21-1-517-11-02.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Bert Sams, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at det pågældende areal er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethe-Kog i Højer kommune. Fredningen har til formål - under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen - bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser og at sikre arealerne nord for Højer kanal som et åbent område. Det er nærmere bestemt, at der ikke må opføres yderligere bebyggelse og heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Der må endvidere ikke plantes eller såes træer eller buske.

Det fremgår af ansøgningen, at den omtalte skulptur laves i forgængeligt materiale i form af ler og træ, og den vil fremstå i natur- og bronzefarver. Den ønskes opført i forbindelse med et projekt "Kunstband am Nationalpark" og ønskes opstillet på en parkeringsplads, hvor der i forvejen er opstillet en vandstandssøjle samt borde og bænke.

Højer kommune, der ejer det pågældende areal, har anbefalet det ansøgte, dog således, at tilladelsen revurderes om et år.

Fredningsstyrelsen var i sin tid sagsrejsjer. Skov- og Naturstyrelsen v/ Lindet statsskovdistrikt har i en udtalelse vurderet, at en opstilling af skulpturen ikke vil være i strid med fredningsformålet.

Sønderjyllands Amt har indstillet, at der meddeles dispensation og har samtidigt anført, at arealet tillige er omfattet af å-beskyttelinien i

henhold til naturbeskyttelseslovens § 16, hvorfor også Amtets dispensation er nødvendig.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Efter de foreliggende oplysninger kan en opstilling af skulpturen ved parkeringspladsen ikke antages at være i strid med fredningens formål.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation, dog således, at denne kun gælder for 1 år fra den dag, skulpturen opstilles.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

/kb

SCANNET

Modtaget:
Økov- og Naturstyre se:

Den 24. marts 2004 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 7/2004:

Ansøgning fra Højer kommune om dispensation til etablering af en anløbsbro ved Vidåslusen, Højer kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 24. februar 2004 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Planafdelingen, j.nr. 8-70-52-1-517-1-04.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Bert Sams, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at anløbsbroen ønskes anlagt indenfor et område, der er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethe Kog i Højer kommune. Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer kanal som et åbent område. Det er i fredningsbestemmelserne nærmere fastsat, at der ikke må opføres yderligere bebyggelse, og der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger.

Det fremgår af ansøgningen, at der i perioden fra den 8. maj til 6. juni 2004 ønskes gennemført et pilotprojekt med udflugtssejlads på Vadehavet fra Vidåslusen. Turene vil have en varighed på 3-4 timer og omfatte op til 12 passagerer ad gangen.

Det bemærkes, at Fredningsnævnet tidligere har meddelt dispensation til anlæg af en tilsvarende bådebro i forbindelse med en sejlroute mellem Vidåslusen og List.

Det fremgår af Amtets skrivelse, at arealet endvidere er omfattet af strandbeskyttelseslinien og åbeskyttelseslinien. Det er Amtets vurdering, at en genopsætning af broen ikke er i strid med fredningens formål, og Amtet vil være indstillet på at meddele dispensation på samme vilkår, som blev stillet i forbindelse med en tilladelse meddelt i 1996. Blandt disse vilkår kan anføres, at der kun må sejles ved højvande, at der ikke må foretages uddybning/oprensning af udløbet, og at sejladsen sker med en max. hastighed på 10 knob.

Det er oplyst for Fredningsnævnet, at Lindet statsskovdistrikt skal vurdere ansøgningen i relation til reservatbestemmelserne. Derimod er der ikke foretaget

nogen egentlig analyse af sejladens betydning i relation til bestemmelserne om internationale naturbeskyttelsesområder. Det er dog vurderet, at der ikke skulle blive problemer for sælerne, hvis der kun sejles ved højvande.

Fredningsstyrelsen, nu Skov- og Naturstyrelsen, der i sin tid var medsagsrejser, har haft lejlighed til at udtale sig, men er ikke fremkommet med nogen bemærkninger.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Selve etableringen af anløbsbroen ved Vidåslusen i overensstemmelse med de indsendte tegninger og beskrivelser kan ikke antages at være i strid med fredningsformålet.

For så vidt angår de afledede virkninger af anlægget i form af sejladsen på Vadehavet bemærkes, at heller ikke disse kan antages at være i strid med fredningsformålet, såfremt den sker på de vilkår, som Sønderjyllands Amt stillede ved en tilladelse af 18. januar 1996. Endvidere kan det ikke antages, at en så tidsmæssig begrænset sejlads vil være i strid med forpligtelserne efter bekendtgørelsen om EF-fuglebeskyttelses- og habitatområder. I denne forbindelse bemærkes dog, at såfremt sejladsen ønskes fortsat ud over det omtalte tidsrum fra 8. maj til 6. juni 2004, må Nævnet forvente, at der foreligger en nærmere vurdering af sejladens indvirkninger i relation til de nævnte naturbeskyttelsesområder.

Dispensationen meddeles herefter på de omtalte vilkår i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos

klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

/kb

SCANNET

Den 16. december 2004 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 49/2004

LCJ

Ansøgning fra Højer Mølle- og Marskmuseum v/Hans Tonnesen om dispensation til fortsat opstilling af skulptur på parkeringspladsen ved den gamle sluse i Højer, matr.nr. 22 Margrethe Kog, Højer.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 7. oktober 2004 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Planafdelingen, j.nr. 8-70-21-1-517-11-02.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Bert Sams, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at det pågældende areal er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethe Kog i Højer kommune. Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vadefugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som åbent område. Det er nærmere bestemt, at der ikke må opføres yderligere bebyggelse og heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger.

Det bemærkes, at Nævnet den 15. januar 2003 meddelte dispensation til opstilling af skulpturen i 1 år fra den dag, skulpturen blev opstillet.

Højer kommune har anbefalet, at skulpturen bliver stående på betingelse af, at det ansøgte revurderes i 2007.

Fredningsstyrelsen var i sin tid sagsrejer. Skov- og Naturstyrelsen ved Lindet Skovdistrikt har haft lejlighed til at udtale sig, men er ikke fremkommet med nogen bemærkninger. I forbindelse med den tidligere dispensation meddelte skovdistriktet, at en opstilling ikke kunne antages at være i strid med fredningsformålet.

Sønderjyllands Amt har indstillet, at der meddeles dispensation, således at skulpturen bibeholdes til en ny vurdering den 1. oktober 2007. Amtet har meddelt, at arealet er omfattet af åbeskyttelseslinien i henhold til § 16 i naturbeskyttelsesloven.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Efter de foreliggende oplysninger kan en fortsat opstilling af skulpturen ved

201-1214/8-558
11

parkeringspladsen som ansøgt ikke antages at være i strid med fredningens formål.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, en tidsbegrænset dispensation, der udløber den 30. september 2007. Dispensationen kan ikke antages at være i strid med de forpligtelser, der fremgår af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

/kb

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg, tlf. 73 42 41 21, fax. 74 42 41 23

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

SCANNET

Den 11. august 2005 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 22/2005:

Ansøgning fra Lindet Statsskovdistrikt om forlængelse af dispensation for ændrede adgangsforhold i Margrethekog, Højer kommune.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 21. juni 2005 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 05/8872.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Bert Sams, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at området er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethekog. Fredningen har bl.a. til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle og at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser. Efter afgørelsens § 8 har offentligheden i området syd for Højer kanal uden for perioderne 1. marts til 31. maj og 1. til 31. oktober ret til at færdes til fods og på cykel på de veje, der er vist på fredningskortet med signatur herfor samt efter Amtsrådets bestemmelse på digevedligeholdelsesvejen.

I 1997 meddelte Fredningsnævnet som led i en forsøgsordning om en reguleret åbning af adgangen for offentligheden til Saltvandssøen en 2-årig dispensation til at lukke for offentlighedens adgang fra øst til Margrethekog mod, at der åbnes for adgangen til Saltvandssøen langs det fremskudte dige. Under forsøgsordningen skulle fuglenes reaktion på besøgene registreres. Fredningsnævnets afgørelse blev af Sønderjyllands Amt påklaget til Naturklagenævnet, der stadfæstede afgørelsen.

Dispensationen er siden blevet forlænget, senest ved Naturklagenævnets afgørelse af 21. oktober 2002. Efter denne blev der meddelt dispensation fra fredningens § 8 til lukning af de to østlige grusveje og dispensation fra forbudet mod offentlighedens færdsel på Bærmevejen i oktober måned indtil den 31. december 2004.

I Statsskovdistriktets ansøgning er anført, at det var forventet, at bekendtgørelse om fredning og vildtreservat i Vadehavet skulle revideres i løbet af 2004, og i den forbindelse skulle der ske en vurdering af bestemmelserne for adgang til Margrethekog. Skov- og Naturstyrelsen har imidlertid fundet det formålstjæntligt at afvente resultaterne af de igangværende drøftelser vedrørende en eventuel nationalpark i Vadehavsområdet, før en revision af bekendtgørelsen iværksættes. På den baggrund ønskes den nuværende ordning med lukning af de to østlige stikveje i hele året samt offentlig adgang på en afmærket strækning af Bærmevejen for gående og cyklende i perioden 16. juni til 28. februar i dagtimerne fra kl. 12 til solnedgang

2005-1211/8-0008
12

videreført. På baggrund af usikkerhed vedrørende tidshorizonten for en afklaring af spørgsmålet om en eventuel nationalpark samt en kommende revision af Vadehavs-bekendtgørelsen ønskes dispensationerne forlænget indtil videre.

Sønderjyllands Amt har indstillet, at dispensationen forlænges i endnu 2 år med en opfordring til Miljøministeriet om at fremskynde revisionen af vildtreservat- og fredningsbekendtgørelsen mest muligt. I Amtets skrivelse er anført, at det har vist sig, at de store gåseflokke i området ikke forstyrres så meget, når adgangen ad de østlige veje begrænses. Ved gentagne forstyrrelser er der risiko for, at gæssene fortrækker til de dyrkede arealer mod øst, hvor de laver skade på markafgrøderne.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Fredningsnævnet og Naturklagenævnet har nu siden 1997 meddelt 4 dispensationer til lukning af offentlighedens adgang fra øst til Margrethekog. En forlængelse indtil videre som ansøgt af Statsskovdistriktet synes at gøre en dispensation permanent, og det spørgsmål kan rejses, om en sådan ændring ikke bør ske ved en ændring af fredningsbestemmelserne.

Under hensyn til baggrunden for ansøgningen sammenholdt med begrundelsen i Naturklagenævnets afgørelse af 21. oktober 2002 må det imidlertid antages, at en forlængelse som ansøgt ikke er i strid med fredningens formål.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddeler Nævnet herefter dispensation fra fredningsbestemmelsernes § 8 til lukning af de to østlige grusveje og dispensation fra forbudet mod offentlighedens færdsel på Bærmevejen for gående og cyklende i perioden 16. juni til 28. februar i dagtimerne fra kl. 12 til solnedgang. Som anført ovenfor bør dispensationen tidsbegrænses med en frist som foreslået af Amtet.

Da den tidligere dispensation udløb den 31. december 2004 forlænges dispensationen således, at den udløber den 31. december 2006. Nævnet forudsætter herved, at Miljøministeriet fremskynder revisionen af vildtreservat- og fredningsbekendtgørelsen for Vadehavet samt overvejelserne om en nationalpark mest muligt.

Dispensationen kan ikke antages at være i strid med de forpligtelser, der fremgår af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejsen

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er

konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

/kb

FREDNINGSNÆVNET FOR SØNDERJYLLANDS AMT

Domhuset, Kongevej 41, 6400 Sønderborg Modtaget 7442 4121 fax 7442 4123

Skov- og Naturstyrelsen

13 JUNI 2006

Den 6. juni 2006 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

SCANNET

J.nr. 13/2006

Ansøgning fra Skov- og Naturstyrelsen, Lindet Statsskovdistrikt, om dispensation fra fredningen af Margrethekog til afholdelse af 2 forsøgsarrangementer med åbning af den nu lukkede strækning af den indre bæremevej.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 9. maj 2006 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Miljøområdet, j.nr. 06/4310.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Bert Sams, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at det pågældende område er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethekog i Højer kommune.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser og at sikre arealerne nord for Højer kanal som et åbent område. I fredningskendelsen er fastsat nærmere regler om offentlighedens adgang.

Fredningsnævnet har ved dispensation, der er fornyet et antal gange, dispenseret fra fredningsbestemmelserne til lukning af de østlige adgangsveje mod, at der åbnes for offentlig færdsel indtil 2. rampe fra kl. 12 til solnedgang i perioderne 1. juli til 30. september og 1. november til 28. februar.

Det fremgår af sagen, at der søges om 2 forsøgsarrangementer den 17. juni og den 23. september 2006, hvor der åbnes fra 2. rampe og ned til Landegrænsen langs Saltvandssøen. Det sker således i begge tilfælde udenfor den periode, hvor der i dag er åbnet som resultatet af dispensationen til at lukke de østlige adgangsveje. Det er oplyst, at der vil være tale om guidede ture, hvor gruppen antagelig vil blive holdt sammen, og tidspunkterne på dagen er valgt, så forstyrrelse af fuglelivet er begrænset.

Sønderjyllands Amt har indstillet, at der meddeles dispensation.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Da det ansøgte ikke kan antages at være i strid med fredningens formål, meddeler Nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til afholdelse af

SAS-121-00207
1

de 2 forsøgsarrangementer, der fremgår af Lindet Statsskovdistrikts skrivelse af 29. marts 2006.

Dispensationen er ikke i strid med de forpligtelser, der fremgår af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

/kb

SØNDERJYLLANDS
AMT

Den 4. oktober 2006 behandlede formanden, dommer Claus Kejser, følgende sag på dommerkontoret:

J.nr. 21/2006

Ansøgning fra arkitekt Harald Christensen på vegne Sønderjyllands Amt om dispensation til opførelse af en carport til den eksisterende slusemesterbygning, beliggende Slusevej 27, Højer.

- § 50 -

Der fremlagdes skrivelse af 7. august 2006 med bilag fra Sønderjyllands Amt, Planafdelingen, j.nr. 06/4983.

Det bemærkes, at sagen af Nævnet har været behandlet på skriftligt grundlag, og at det amtsrådsvalgte medlem, Thomas Lauritzen, og det kommunalvalgte medlem, Bert Sams, har deltaget i afgørelsen.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethe-Kog. Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser og at sikre arealerne nord for Højer sluse som åbent område. Der må ikke opføres yderligere bebyggelse.

Fredningssagen blev i sin tid rejst af Sønderjyllands Amt og Miljøministeriet ved Fredningsstyrelsen. Miljøministeriet ved Lindet Statskovdistrikt haft lejlighed til at udtale sig, men er ikke fremkommet med nogen bemærkninger.

Sønderjyllands Amt har vurderet, at en opførelse af carporten i tilknytning til de eksisterende bygninger og vendt ud mod vej og parkeringsplads ikke vil være i strid med fredningens formål.

Amtet har oplyst, at en opførelse af carporten også kræver dispensation fra strandbeskyttelseslinien og å-beskyttelseslinien i henhold til § 15 og § 16 i naturbeskyttelsesloven. Amtet er indstillet på at meddele dispensation.

FREDNINGSNÆVNETS AFGØRELSE:

Under hensyn til at carporten opføres i forbindelse med eksisterende byggeri, kan det ikke antages, at en opførelse af en carport i overensstemmelse med de indsendte tegninger og beskrivelser vil være i strid med fredningens formål.

SNS-121-00252

Nævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til det ansøgte.

Dispensationen er ikke i strid med de forpligtelser, der fremgår af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

I medfør af naturbeskyttelseslovens § 66 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dato.

Claus Kejser

Afgørelsen kan inden 4 uger fra dens modtagelse indklages for Naturklagenævnet af ansøgeren og forskellige myndigheder. Først når det efter klagefristens udløb er konstateret, at afgørelsen ikke er indbragt for Naturklagenævnet, kan dispensationen udnyttes.

Klage skal indsendes skriftligt til **Fredningsnævnet for Sønderjyllands Amt, Dommerkontoret, Kongevej 41, 6400 Sønderborg**, der videresender klagen til Naturklagenævnet sammen med sagens dokumenter.

For klage skal betales et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Når Naturklagenævnet har modtaget sagen fra Fredningsnævnet, vil Naturklagenævnet opkræve gebyret hos klageren, og såfremt en fastsat betalingsfrist ikke overholdes, vil klagen blive afvist. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

/kb

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Modtaget i
Naturstyrelsen
- 6 JUNI 2011

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf. 79 13 66 77
Fax 75 13 69 69
Email.esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

1. juni 2011
Fredningssag 24/2011

J. nr.: 24/2011: Ansøgning om dispensation til færdsel i Margrethe Kog i forbindelse med miljøundersøgelse af Saltvandssøen og Klæggraven i Margrethe Kog.

Fredningsnævnet har den 29. marts 2011 modtaget en ansøgning fra Miljøministeriet, Naturstyrelsen Ribe, om dispensation til færdsel i Margrethe Kog i forbindelse med miljøundersøgelser af Saltvandssøen og Klæggraven i kogen.

Det fremgår ansøgningen, at Saltvandssøens og Klæggravens miljøtilstand skal vurderes, og at det i den forbindelse er nødvendigt at tage prøver af søerne med henblik på vurdering af vandets klarhed, iltindhold, surhedsgrad, temperatur, mængde af alger og koncentration af næringsstoffer.

Margrethe Kog er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse, truffet den 12. november 1985.

Det fremgår af kendelsen, at det er formålet med fredningen af Margrethe Kog at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at offentligheden har adgang til de fredede områder nord for kanalen i overensstemmelse med bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven, og at offentligheden ikke har adgang til arealerne syd for kanalen i perioderne fra den 1. marts til den 31. maj og fra den 1. oktober til den 31. oktober.

Såfremt Naturstyrelsen skal have adgang til området i fuglenes yngleperioder og trækperioder, skal Fredningsnævnet meddele dispensation.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 18. maj 2011, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Naturstyrelsen dispensation til at foretage miljøundersøgelsen på de vilkår, der fremgår under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Margrethe Krog i Højer kommune blev fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse, truffet den 12. november 1985.

Det fremgår af Overfredningsnævnets afgørelse, at Margrethe Kog, der mod syd grænser til Tyskland, er fremkommet, efter at et fremskudt dige for Tønder Marsken er anlagt med hjemmel i lov af 8. juni 1977.

Højer Kanal deler Margrethe Kog i en nordlig del på ca. 235 ha og en sydlig del på ca. 800 ha. I den sydlige del er der som bestanddel af den såkaldte indvandsløsning etableret et indvandsreservoir til opsamling af vand fra Vidåen, når storm og højvande nødvendiggør, at Vidåslusen skal være lukket. Reservoiret har en størrelse på ca. 350 ha og er delt i et dagligreservoir på ca. 90 ha og et højvandsreservoir på ca. 260 ha. Højvandsreservoiret er anlagt som en lavvandet saltsø. Da De Europæiske Fællesskaber har afholdt halvdelen af udgifterne til anlægget af saltvandssøen, forpligtede staten sig til at fremsætte et fredningsforslag for saltvandssøen.

Det fremgår af Overfredningsnævnets afgørelse, at driften af saltvandssøen varetages af Landbrugsministeriets Vildtforvaltning, og at den biologiske effekt skal følges af Miljøministeriet under et i gangværende treårigt forskningsprojekt.

Sønderjyllands amtsråd og Miljøministeriet fremsatte herefter i foråret 1983 fredningsforslag med det formål at bevare kogen som et vedvarende græsningsareal med åbne sidegrøfter.

Ved kendelse, afsagt den 1. marts 1984, besluttede Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds at frede ca. 250 ha privatejet jord i Margrethe-Kog.

Afgørelsen blev indbragt for Overfredningsnævnet, der ved afgørelse, truffet den 12. november 1985, ophævede fredningsnævnets afgørelse og fredede ca. 1.245 ha jord i Margrethe Kog.

Overfredningsnævnet har blandt andet anført i afgørelsen:

”Vadehavsområdet med Tønder Marsk udgør et fugleområde af international betydning.

Det tiltrædes, at de privatejede arealer i Margrethe-Kog pålægges fredningsbestemmelser med det sigte, at arealerne kan tjene som levested for vadefugle.

Fredningsformålet, den overvejende ensartede karakter af landarealerne i kogen og almindelige lighedsprincipper tilsiger imidlertid, at fredningen ikke begrænses til de privatejede arealer. Loven om det fremskudte dige indeholder ikke og afgiver ikke hjemmel for bestemmelser om den landbrugsmæssige udnyttelse af hverken de privatejede eller de statsejede arealer i kogen. Der findes imidlertid på nuværende tidspunkt at være tilstrækkeligt grundlag for, at der kan fastsættes fredningsbestemmelser også for de statsejede arealer i kogen til løsning af de spørgsmål, som blev fremdraget i de ovenfor refererede bemærkninger til forslaget til loven om det fremskudte dige, og til erstatning for en aftale mellem landbrugsministeriet og miljøministeriet om arealanvendelsen ... Også for vandreservoiret kan og bør der fastsættes fredningsbestemmelser til i hvert fald delvis opfyldelse af EF-Kommissionens vilkår for den økonomiske støtte til etableringen af saltvandssøen. Da staten v/jordfonden er ejer af det yderste digeforland, findes det dernæst rigtigst, at den fredningsmæssige beskyttelse af hele det inddigede område udvides til at omfatte også eventuelt kommende

tilvækstarealer vest for de matrikulerede arealer, og at fredningen som en praktisk konsekvens heraf tillige omfatter selve diget.

...

Bortset herfra må fredningen i videst mulig udstrækning tilgodese hensynet til fuglelivet, således at den del af Margrethe-Kog, der ligger syd for Højer Kanal, vedbliver at være et fugtigt græsland, medens kornavl – uanset de nuværende ejerforhold – henvises til arealerne nord for Højer Kanal. Fredningsformålet bør endvidere udvides til at omfatte en beskyttelse af de botaniske såvel som de salt- og ferskvandsbiologiske interesser i den sydlige del af kogen.

Landarealerne syd for Højer Kanal kan således ikke tillades anvendt til anden landbrugsmæssig udnyttelse end afgræsning og slæt, og selv en sådan udnyttelse må underordnes fredningsformålet, så omlægning og anvendelse af kemiske midler til bekæmpelse af ukrudt kun kan foretages efter indhentet dispensation i det enkelte tilfælde.

Arealerne nord for Højer Kanal kan derimod efter omstændighederne – herunder de forudsætninger om en vis landbrugsmæssig udnyttelse af det inddigede område, som lå til grund for folketingets vedtagelse af loven om det fremskudte dige – udnyttes landbrugsmæssigt uden anden begrænsning, end at der ikke må forefindes beplantning og opføres bygninger.

...

Offentlighedens adgang til Margrethe-Kog finder sted ad landevejen langs Højer-Kanal til et parkeringsareal ved Vidåslusen ... og som ejer af det fremskudte dige har Sønderjyllands amtskommune som nævnt tilladt færdsel til fods og på cykel på den del af diget, der ligger nord for slusen. De almindelige regler i naturfredningslovens §§ 54 og 56 om offentlighedens ret til færdsel og ophold på strandbredder og udyrkede arealer er begrænset af bestemmelserne i landbrugsministeriets bekendtgørelse om Vadehavet vildtreservat, hvorefter offentligheden ikke har adgang hverken til de statsejede arealer syd for Højer Kanal eller til slikgårde, der anlægges vest for det fremskudte dige. Hensynet til at beskytte fuglelivet gør det nødvendigt, at fredningen indeholder begrænsninger i offentlighedens adgang til den del af fredningsområdet, som ligger syd for Højer Kanal. I fuglenes yngle- og trækperioder må offentlighedens adgang således helt forbydes. På det foreliggende grundlag må offentlighedens adgang uden for disse perioder dernæst begrænses til at foregå ad veje, som fredningsnævnet har fastlagt dertil, samt eventuelt på vedligeholdelsesveje for det fremskudte dige, men fredningsnævnet bør kunne tillade en udvidet færdselsret, hvis erfaringerne med den begrænsede offentlige adgang gør dette forsvarligt.

Efter forretningsordenen for fredningsnævn må en dispensation fra fredningsbestemmelserne kun meddeles af fredningsnævnet, efter at nævnet har indhentet en udtalelse fra miljøministeriet v/fredningsstyrelsen og Sønderjyllands amtsråd som de myndigheder, der har rejst fredningssagen. De særlige hensyn, der begrundet denne fredning,

gør det ønskeligt at foreskrive i fredningsbestemmelserne, at også naturfredningsrådets udtalelse skal indhentes...”

Overfredningsnævnet har herefter fastsat følgende fredningsbestemmelser for fredningsområdet:

”...

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

...

§ 4. Arealernes drift.

a. Vandreservoiret.

Under respekt af vandreservoirets funktion som aflastning af Vidåsystemet skal højvandsreservoiret drives som en saltvandssø med det overordnede formål bedst muligt at sikre levevilkårene for de vandfuglearter, der er afhængige af vadehavsmiljøet.

b. De øvrige arealer syd for Højer Kanal og øst for det fremskudte dige.

Arealerne skal opretholdes som fugtigt græsland og må kun anvendes til græsning og slæt. Slæt må først foretages efter 1. juli.

Der må ikke foretages dræning. ... Såvel overfladegrøbling som anlæg og vedligeholdelse af kanaler og grøfter og nødvendig udjævning af skrænter må kun foretages uden for perioden 15. marts – 1. juli.

Der må kun gødskes i det omfang, som er nødvendigt for at opretholde et græs-dække, og der må kun anvendes kemiske bekæmpelsesmidler ved akutte insektangreb på kreaturer.

...

c. Arealerne nord for Højer Kanal og øst for det fremskudte dige.

Arealerne kan anvendes landbrugsmæssigt med kun den begrænsning, at der ikke må plantes eller sås træer eller buske, heller ikke til hegn...

8. Offentlighedens adgang.

Til den del af fredningsområdet, som ligger nord for Højer Kanal, har offentligheden adgang i overensstemmelse med naturfredningslovens §§ 54 og 56.

I området syd for Højer Kanal har offentligheden uden for perioden 1. marts – 31. maj og 1. – 31. oktober ret til at færdes til fods og på cykel på de veje, der er vist på fredningskortet med signatur herfor, samt efter Sønderjyllands Amtsråds bestemmelse på digets vedligeholdelsesveje. Offentligheden har ikke i øvrigt ret til færdsel og ophold i denne del af fredningsområdet, medmindre det tillades af fredningsnævnet inden for rammerne af naturfredningslovens §§ 54 og 56....”

Ved brev af 29. marts 2011 har Miljøministeriet, Naturstyrelsen, Ribe vand, ansøgt Fredningsnævnet om dispensation til at færdes i Margrethe Kog i forbindelse med miljøundersøgelser af Saltvandssøen og Klæggraven i kogen.

Naturstyrelsen har anført i brevet blandt andet:

”Naturstyrelsen-Ribe planlægger i 2011 at undersøge miljøtilstanden i Saltvandssøen og Klæggrav i Margrethe Kog. Søerne indgår i den nationale operationelle overvågning. Programmet foreskriver, at søerne skal besøges i alt syv gange i perioden april til december (dvs. én gang i april, maj, juni, juli, august, september og december). Et søtilsyn tager normalt ca. ½ time.

For at kunne vurdere søernes miljøtilstand vil søerne under de enkelte besøg blive undersøgt for vandets klarhed, iltindhold, surhedsgrad, temperatur, mængde af alger og koncentration af næringsstoffer. Ligeledes forventes det, at der i løbet af sommerperioden (i perioden ultimo juni til medio august) vil blive lavet en vegetationsundersøgelse. Prøvetagningen vil normalt ske fra båd under hensyntagen til søernes og omgivelser.

NST-Ribe er bekendt med fredningskendelsen for Margrethe Kog og at offentligheden derved er forment adgang i fuglenes yngletid (1./3.-31./5.) og træktid (1./10-31./10.) NST-Ribe håber, at der kan gives dispensation til tilsynene i april og maj i og med, at der er tale om miljøundersøgelser af søernes tilstand. Af hensyn til fuglelivet kan tilsynene i april og maj eventuelt modificeres således, at de foretages uden sejlads og kun består af udtagning af en vandprøve fra bredden, således at forstyrrelsen af fuglelivet i yngleperioden er så lille som mulig...”

Saltvandssøen ligger i EF-Habitatområde 90 Vidå med tilløb, Rudbøl sø og Magisterkrogen, Fuglebeskyttelsesområde 60 Vadehavet/Magisterkog, Rudbøl Sø og Kog, Møgletønder, Ubjerg Kog, Frederiks Kog og Margrethe Kog, samt Ramsarområde 27 Vadehavet.

Det hedder i en udtalelse af 13. april 2011 fra Tønder Kommune:

” ...

Der kan argumenteres for, at ”offentligheden” skal forstås ordret, således at de regelmæssige tilsyn med græssende dyr eller med indløbsbygværket til saltvandssøen, som også foregår i yngletiden, ikke er omfattet af adgangsbeholdningen. Tønder

kommune vurderer, at den forstyrrelse, som undersøgelsen medfører, ikke har større betydning for fuglelivet end disse tilsyn, især hvis undersøgelserne i yngletiden gennemføres ved at der tages prøver fra søernes bredder, så den ekstra uro, der følger af at skulle sætte en båd i vandet, kan undgås. Generelt vurderes, at undersøgelsen ikke vil have væsentlig betydning for fuglelivet i almindelighed.

Kogen er internationalt fuglebeskyttelsesområde, og følgende arter på udpegningsgrundlaget kan tænkes at blive påvirket, dog i meget begrænset omfang: Ynglende hvidbrystet præstekrave, primært omkring klæggraven, samt ynglende klyde, fjordterne, havterne, splitterne og dværgerterne i den sydlige del af saltvandssøen. Hvis prøvetagningen begrænses til ca. ½ time som oplyst og prøverne i saltvandssøen tages nord for 2. rampe, vurderes effekten på udpegningsgrundlaget for beskyttelsesområdet at være betydningsløs. Det vurderes også, at i klæggraven har det ikke nævneværdig betydning om prøverne tages fra bredden eller fra båd, da ynglefuglene i dette område ligger på land, og præstekraverne vil trykke sig på reden, medmindre man tilfældigvis kommer meget tæt på redestedet. I saltvandssøen vil ynglefuglene (terner og klyder) være mere følsomme overfor forstyrrelser i yngletiden, men som nævnt vurderes effekten af forstyrrelsen som betydningsløs.

Det indstilles, at fredningsnævnet overvejer, hvorvidt det ansøgte falder ind under fredningens bestemmelser om offentlighedens adgang, og i bekræftende fald meddeler dispensation, bl.a. med henvisning til den meget begrænsede forstyrrelse, som kun sker én gang.

Det kan oplyses, at fredningsnævnet i 2006 tiltrådte en ændring i adgangsbestemmelserne for offentligheden i den sydlige del af kogen, hvorefter der er adgang langs det fremskudte dige ad indre bærmevej i perioden 1. juli – 30. september og 1. november – 28. februar, fra kl. 12 til solnedgang. Adgangen gælder for gående og cyklende, fra slusen og frem til 2. rampe. Til gengæld lukkes de østlige adgangsveje for offentligheden...”

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde onsdag, den 18. maj 2011.

I mødet deltog for Naturstyrelsen Ribe biolog Mads Kousgaard og for Danmarks Naturfredningsforening Søren Eller.

Fredningsnævnets formand oplyste under besigtigelsen, at Fredningsnævnet den 29. marts 2011 har modtaget en ansøgning fra Miljøministeriet, Naturstyrelsen Ribe, om dispensation til færdsel i Margrethe Kog i forbindelse med miljøundersøgelse af Saltvandssøen og Klæggraven i Margrethe Kog. Det fremgår af ansøgningen, at Saltvandssøens og Klæggravens miljøtilstand skal vurderes, og at det i den forbindelse er nødvendigt at udtage prøver af søerne med henblik på vurdering af vandets klarhed, iltindhold, surhedsgrad, temperatur, mængde af alger og koncentration af næringsstoffer.

Fredningsnævnets formand oplyste endvidere, at Margrethe Kog er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse, truffet den 12. november 1985. Det fremgår af kendelsen, at det er formålet med

fredningen af Margrethe Kog at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at offentligheden har adgang til de fredede områder nord for kanalen i overensstemmelse med bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven, og at offentligheden ikke har adgang til arealerne syd for kanalen i perioderne fra den 1. marts til den 31. maj og fra den 1. oktober til den 31. oktober. Såfremt Naturstyrelsen skal have adgang til området syd for Højer Kanal i fuglenes yngleperioder, skal Fredningsnævnet meddele dispensation hertil.

Mads Kousgaard, Naturstyrelsen Ribe, gennemgik ansøgningen og anførte blandt andet, at målingerne skal foretages, for at Naturstyrelsen kan vurdere vandets klarhed, iltindhold, surhedsgrad, temperatur, mængde af alger og koncentration af næringsstoffer i Saltvandssøen og Klæggraven. Undersøgelsen skal bidrage til at tilvejebringe et vidensgrundlag, der kan understøtte fredningsformålet ved den fremtidige drift af det fredede område. Projektet løber frem til 2015, men der skal kun udtages prøver af søerne i 2011. Naturstyrelsen vil som udgangspunkt sejle ud i søerne, men det er muligt at udtage prøverne fra land i fuglenes yngletid og træktid. Udtagelsen af prøverne fra Saltvandssøen tager ca. 5 minutter og kan udføres fra land af én medarbejder, medens udtagelsen af prøverne fra Klæggraven skal udføres af to medarbejdere fra en el- eller oliedreven båd; det er muligt at udtage prøverne i Klæggraven fra land, så sejlads på Klæggraven kan undgås i yngletiden. Det er styrelsen vurdering, at indgrebet kan foretages uden skade for de fuglearter og naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for habitatområdet. I denne sammenhæng er det væsentligt at påpege undersøgelsens betydning for habitatområdet.

Søren Eller bemærkede under besigtigelsen, at Danmarks Naturfredningsforening støtter ansøgningen, fordi det er væsentligt at udviklingen i området følges nøje; undersøgelserne vil bidrage med viden om området og dermed få betydning for vurderingen af myndighedernes indsats i området.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, fra en fastsat fredningsbestemmelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Det fremgår af Overfredningsnævnets afgørelse, at fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Overfredningsnævnet har i afgørelsen udførligt redegjort for de særlige hensyn til vadefuglene, der begrundede fredningen. Fredningsbestemmelserne indeholder derfor restriktive bestemmelser om offentlighedens adgang til arealerne syd for Højer Kanal og forbyder adgang i fuglenes yngletid og fuglenes træktid.

Det er udgangspunktet, at et sådant forbud ikke vil gælde arealejerens adgang til området. Areal-ejerens adgang til fredningsområdet må imidlertid underordnes fredningsformålet. Det er derfor Fredningsnævnets vurdering, at Naturstyrelsen som arealejer ikke har adgang til fredningsområdet syd for Højer Kanal fuglenes yngletid og fuglenes træktid, medmindre Fredningsnævnet dispensere hertil.

Henset til formålet med udtagelsen af prøverne fra Klæggraven og Saltvandssøen, at undersøgelserne i fuglenes yngletid og træktid kan udføres fra land, således at sejlads i de 2 søer kan undgås i disse perioder, og at undersøgelserne skal bidrage til at tilvejebringe et vidensgrundlag, der har betydning for indsatsen i habitatområdet, finder Fredningsnævnet, at det under disse omstændigheder er ubetænkeligt at antage, at undersøgelserne ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for habitatområdet, og at undersøgelserne ikke vil resultere i nogen negativ påvirkning af området og dets vegetation, hverken i forhold til fredningsinteresserne eller i forhold til fuglelivet, der er beskyttet efter habitatdirektivet. Herefter, og da det under de ovenfor anførte omstændigheder vurderes, at det ikke strider mod formålet med fredningen at tillade, at der udtages vandprøver i de perioder, hvor Margrethe-kog er lukket for offentligheden, meddeler Fredningsnævnet herefter i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2, Naturstyrelsen Ribe dispensation til at gennemføre undersøgelserne i fuglenes yngletid og træktid på vilkår,

at undersøgelserne i yngletiden og træktiden foregår fra landsiden af Klæggraven og Saltvandssøen.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt de pågældende, indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, København NV, af Naturstyrelsen Ribe, Naturstyrelsen Vadehavet, Tønder kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, lokale foreninger og andre, som har væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indsendes til fredningsnævnet, der videresender sagen til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Natur- og Miljøklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 1. juni 2011

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Naturstyrelsen Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe.
Naturstyrelsen, Vadehavet, Stenbæksvej 29, Arnum, 6510 Gram.
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
Tønder Kommune, Teknisk Forvaltning, Kongevej 57, 6270 Tønder.
Naturstyrelsen, Vadehavet, Stenbæksvej 29, Arnum, 6510 Gram.
Museum Sønderjylland, Kulturhistorie Tønder, Kongevej 51, 6270 Tønder.
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/ Søren Eller, Leos Alle 26, 6270 Tønder.
Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV.
Friluftsrådets lokalafdeling v/ Hanne Voetmann, Hostrupvej 34, 6830 Nr. Nebel.
Dansk Ornitologisk Forening, Sønderjylland v/ Gert Fahlberg, Sottrupskov 10, 6400 Sønderborg

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø.

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf. 79 13 66 77
Fax 75 13 69 69
Email.esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

24. februar 2012
Fredningssag 64/2011

J. nr.: 64/2011: Ansøgning om dispensation til at afvikle et billøb med elbiler ved på de fredede arealer omkring Vidåslusen.

Fredningsnævnet har den 1. december 2011 modtaget en henvendelse fra Tønder Kommune med ansøgning fra Wirtschaftsrat der CDU og Udviklingsråd Sønderjylland om afvikling af et elbilløb den 28. april 2012 ved Vidåslusen.

Arealerne, hvor billøbet skal afvikles, er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethe Kog i Højer kommune. Arealerne indgår endvidere i det internationale naturbeskyttelsesområde Vadehavet. Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at det er formålet med fredningen at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, samt at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område. Det fremgår endvidere af fredningsbestemmelserne, at der blandt andet ikke må etableres motorbaner i fredningsområdet, og at "Til den del af fredningsområdet, som ligger nord for Højer Kanal, har offentligheden adgang i overensstemmelse med naturfredningslovens §§ 54 og 56."

Den dagældende naturfredningslovs §§ 54 og 56 hjemlede offentligheden adgang til at færdes på strandbredder og andre kyststrækninger samt på udyrkede arealer til fods samt til kortvarigt ophold.

Bestemmelserne er afløst af den nugældende naturbeskyttelseslovs §§ 22 og 24, der hjemler adgang til fods.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation til afvikling af løbet.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Wirtschaftsrat der CDU og Udviklingsråd Sønderjylland dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. stk. 2 til 4, til løbets afvikling på de vilkår, der er anført under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Ved kendelse, afsagt den 1. marts 1984, besluttede Fredningsnævnet for Sønderjyllands amts sydlige fredningskreds at frede ca. 250 ha privatejet jord i Margrethe Kog.

Afgørelsen blev indbragt for Overfredningsnævnet, der ved afgørelse, truffet den 12. november 1985, ophævede fredningsnævnets afgørelse og fredede ca. 1.245 ha jord i Margrethe Kog. De yderligere arealer, der blev inddraget under fredningen, tilhører staten eller Tønder Kommune.

Det fremgår af Overfredningsnævnets afgørelse, at Margrethe Kog, der mod syd grænser til Tyskland, er fremkommet, efter at et fremskudt dige for Tønder Marsken er anlagt med hjemmel i lov af 8. juni 1977.

Højer Kanal deler Margrethe Kog i en nordlig del på ca. 235 ha og en sydlig del på ca. 800 ha.

Overfredningsnævnet har blandt andet anført i afgørelsen:

”Vadehavsområdet med Tønder Marsk udgør et fugleområde af international betydning. ... må fredningen i videst mulig udstrækning tilgodeses hensynet til fuglelivet, således at den del af Margrethe-Kog, der ligger syd for Højer Kanal, vedbliver at være et fugtigt græsland, medens kornavl – uanset de nuværende ejerforhold – henvises til arealerne nord for Højer Kanal. Fredningsformålet bør endvidere udvides til at omfatte en beskyttelse af de botaniske såvel som de salt- og fersk-vandsbiologiske interesser i den sydlige del af kogen.

...

Offentlighedens adgang til Margrethe-Kog finder sted ad landevejen langs Højer-Kanal til et parkeringsareal ved Vidåslusen ... og som ejer af det fremskudte dige har Sønderjyllands amtskommune som nævnt tilladt færdsel til fods og på cykel på den del af diget, der ligger nord for slusen. ... Hensynet til at beskytte fuglelivet gør det nødvendigt, at fredningen indeholder begrænsninger i offentlighedens adgang til den del af fredningsområdet, som ligger syd for Højer Kanal. I fuglenes yngle- og trækperioder må offentlighedens adgang således helt forbydes. På det foreliggende grundlag må offentlighedens adgang uden for disse perioder dernæst begrænses til at foregå ad veje, som fredningsnævnet har fastlagt dertil, samt eventuelt på vedligeholdelsesveje for det fremskudte dige, men fredningsnævnet bør kunne tillade en udvidet færdselsret, hvis erfaringerne med den begrænsede offentlige adgang gør dette forsvarligt.

...”

Overfredningsnævnet har herefter fastsat følgende fredningsbestemmelser for fredningsområdet:

”...

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

...

§ 3. Bygninger og anlæg m.v.

Der må ikke opføres yderligere bebyggelse, anbringes campingvogne eller teltes. Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger, Eksempelvis må der ikke etableres campingpladser, motorbaner ...

§ 4. Arealernes drift.

a. Vandreservoiret.

Under respekt af vandreservoirets funktion som aflastning af Vidåsystemet skal højvandsreservoiret drives som en saltvandssø med det overordnede formål bedst muligt at sikre levevilkårene for de vandfuglearter, der er afhængige af vadehavsmiljøet.

b. De øvrige arealer syd for Højer Kanal og øst for det fremskudte dige.

Arealerne skal opretholdes som fugtigt græsland og må kun anvendes til græsning og slæt. Slæt må først foretages efter 1. juli.

...

c. Arealerne nord for Højer Kanal og øst for det fremskudte dige.

Arealerne kan anvendes landbrugsmæssigt med kun den begrænsning, at der ikke må plantes eller sås træer eller buske, heller ikke til hegn...

8. Offentlighedens adgang.

Til den del af fredningsområdet, som ligger nord for Højer Kanal, har offentligheden adgang i overensstemmelse med naturfredningslovens §§ 54 og 56.

I området syd for Højer Kanal har offentligheden uden for perioden 1. marts – 31. maj og 1. – 31. oktober ret til at færdes til fods og på cykel på de veje, der er vist på fredningskortet med signatur herfor, samt efter Sønderjyllands Amtsråds bestemmelse på digets vedligeholdelsesveje. Offentligheden har ikke i øvrigt ret til færdsel og ophold i denne del af fredningsområdet, medmindre det tillades af fredningsnævnet inden for rammerne af naturfredningslovens §§ 54 og 56....”

Tønder Kommune har modtaget en ansøgning fra UdviklingsRåd Sønderjylland om et elbilløb, der skal afholdes den 28. april 2012 ved Vidåslusen.

I et udateret faktablad om elbilløbet har UdviklingsRåd Sønderjylland oplyst blandt andet, at området, hvor løbet skal afvikles, er de asfalterede veje tæt ved slusebygningen, cafeteriaet og den offentlige parkeringsplads, at en ”omgang” er ca. 700 m, og at det meste af vejen er synlig fra udsigtsområdet på toppen af diget. Det fremgår endvidere af ansøgningen, at ca. 50 elbiler skal køre

3 omgange på banen, at der ikke er tale om en hurtighedsprøve, og at elbilerne ankommer til prøven og forlader området med 1 minuts mellemrum. Det fremgår endelig af ansøgningen, at den eneste lyd, der kommer fra elbilerne, er dækstøjen, som er meget begrænset, og at der ikke er nogen form for emission fra elbilerne.

UdviklingsRåd Sønderjylland har anført følgende som begrundelse for at afvikle elbilløbet ved Vidåslusen:

”...

Vi (Wirtschaftsrat der CDU e. V. Landesverband Schleswig-Holstein og Udviklingsråd Sønderjylland) afvikler i 2012 det andet nordeuropæiske elbilsrally fra Tønder til Hamburg, som har til formål 1) at skabe opmærksomhed om elbiler som en bæredygtig og ren fremtidig transportform og 2) at gøre det danske og tyske erhvervsliv opmærksom på det enorme potentiale der ligger i dette marked for netop vores type virksomheder.

Den bedste måde at vise det på er, at elbiler, til forskel fra benzinbiler, kan bevæge sig i et flot naturområde uden at det skaber problemer med forurening etc.. Det valgte område er perfekt til at vise denne sammenhæng, ikke mindst for international TV, hvor der her er mulighed for at have bevægelse konstant, hvilket ofte er et krav fra TV-hold. At det så samtidigt er en god turistreklame for Tønder, skader ikke sagen...”

Det fremgår af et kort, der er indarbejdet i faktabladet, at elbilløbet skal afvikles på vej anlægget umiddelbart nord og syd for slusen

Det fremgår af oplysningerne fra faktabladet, at elbilløbet skal afvikles den 28. april 2012 i tidsrummet fra ca. kl. 16.00 til kl. 17.30.

Tønder Kommune har ved mail af 1. december 2011 videresendt ansøgningen til Fredningsnævnet.

”...

Løbet er en prolog til et større rally med elbiler, udenfor det omhandlende område.

Løbet afvikles på de asfalterede vejbaner, der er anlagt omkring slusen, arealet ejes af kommunen. Arealet er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985 ... og indgår i det internationale naturbeskyttelsesområde Vadehavet (Fuglebeskyttelse og habitat).

Arrangementet er planlagt til at finde sted i slutningen af træktiden. På udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet indgår bl. a. trækkende almindelig ryle, islandsk ryle, lille kobbersnepe, bramgås, sangsvane, pibesvane, klyde, hjejle, strandhjejle, kortnæbbet gås, grågås, gravand, pibeand, spidsand og skeand. I forvejen er der en del aktivitet fra besøgende i området lige omkring slusen. Tønder kommune vurderer, at fuglene i forvejen har indrettet deres træk og generelle færden i området på denne forstyrrelse og at arrangementet derfor ikke vil bidrage nævneværdigt til

forstyrrelse af trækfuglene. Ingen naturtyper på udpegningsgrundlag for habitatområdet vil blive påvirket.

Af fredningskendelsens § 3 fremgår, at der bl.a. ikke må etableres motorbaner. I det konkrete tilfælde er der ikke tale om permanente anlæg. Tønder kommune vil stille vilkår om, at alle indretninger skal fjernes snarest muligt efter løbets afslutning. Kommunen vurderer, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål, set ud fra den aktivitet, der i forvejen er i det konkrete område.

Fredningsnævnet anmodes om at tage stilling til, om det konkrete arrangement forudsætter dispensation. I bekræftende fald indstilles der til dispensation, da det ansøgte er en ganske kortvarig foreteelse som ikke vil påvirke fredningsområdet eller det internationale naturbeskyttelsesområde nævneværdigt..."

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag og har ved brev af 9. januar 2012 anmodet Naturstyrelsen Ribe, Naturstyrelsen, Vadehavet, Naturstyrelsen, København, Tønder Kommune, Museum Sønderjylland, Kulturhistorie Tønder, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening, Sønderjylland, om bemærkninger til ansøgningen med svarfrist den 7. februar 2012.

I et brev af 1. februar 2012 har Danmarks Naturfredningsforening oplyst, at henvendelsen er blevet drøftet på et bestyrelsesmøde i foreningens Tønder afdeling. Foreningen har anført i mailen, at der på bestyrelsesmødet var forundring over, at arrangementet er planlagt

"til at finde sted på denne lokalitet, da der må være mange andre muligheder for at finde et egnet sted hertil. Desuden vil et forventet stort tilskuertal kunne give gener i området, hvor der jo skal tages særligt hensyn til fuglelivet. Bestyrelsen endte med at anbefale at jeg som formand tog kontakt til DOF Sønderjylland, for at høre om deres holdning til et sådant arrangement.

DOF havde den samme undren som DN, men var endt med at undlade at gøre indsigelse eller påklage arrangementet, da det var enkeltstående og drejede sig om elbiler. Desuden skal det finde sted i en periode, hvor fuglelivet i området antages at kunne tåle arrangementet.

På denne baggrund vil DN Tønder Afdeling heller ikke gøre indsigelse eller påklage arrangementet. Derimod vil vi opfordre Tønder Kommune til fremover at undlade arrangementer tæt på Saltvandssøen og andre naturområder, der vil kunne give anledning til megen uro ved f. eks. store tilskuermængder.

Der må være mange andre lokaliteter, hvor sådanne arrangementer vil give mindre uro for natur og dyreliv..."

I en mail af 1. februar 2012 har Naturstyrelsen Vadehavet oplyst:

"Naturstyrelsen har følgende bemærkninger:

Da kørslen kun vil foregå på den korte asfalterede strækning rundt om Vidåslusen og indenfor det publikumsområde syd for slusen hvor offentligheden i forvejen har fri adgang op til det afspærrede vildtreservat, har Naturstyrelsen som myndighed på administrationen af bekendtgørelse om fredning og vildtreservat i Vadehavet – i daglig tale, Vadehavs bekendtgørelsen – ingen bemærkninger.

Naturstyrelsen anser endvidere kørslen på de ca. 300 meter syd for slusen som værende indenfor bagatalgrænsen for, hvad der kræve en egentlig dispensation fra reservatbestemmelserne.”

I en udtalelse af 3. februar 2012 har Naturstyrelsen Ribe anført, at Naturstyrelsen som teknisk bistand for Fredningsnævnet ikke har bemærkninger til ansøgningen. Styrelsen tilføjer, at afviklingen af elbilløbet ikke kræver dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 15, fordi arrangementet afvikles indenfor et døgn og ikke forudsætter etablering af faste installationer.

Museum Sønderjylland, Kulturhistorie Tønder, har anført i et brev af 7. februar 2012, at museet ikke har bemærkninger til ansøgningen.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan meddele dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, fra en fastsat fredningsbestemmelse, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen.

Margrethe Kog, hvor elbilløbet skal afvikles, er en del af det internationale naturbeskyttelsesområde 89: Vadehavet, Fuglebeskyttelsesområde F 60: Vadehavet/Magisterkog, Rudbøl Sø og Kog, Møgel-tøner, Ubjerg Kog, Frederiks Kog og Margrethe Kog samt Ramsarområde Vadehavet.

Fredningsnævnet kan derfor ikke meddele dispensation til elbilløbet, såfremt afviklingen af løbet indebærer forringelse af de naturtyper og levesteder for de arter eller betydelig forstyrrelse af de arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2-4.

Det fremgår af Overfredningsnævnets afgørelse, at fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, samt at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Overfredningsnævnet har i afgørelsen udførligt redegjort for de særlige hensyn til vadefuglene, der begrundede fredningen. Fredningsbestemmelserne indeholder derfor restriktive bestemmelser om offentlighedens adgang til arealerne syd for Højer Kanal og forbyder adgang i fuglenes yngletid og fuglenes træktid.

Det fremgår af ansøgningen, at elbilløbet skal afvikles inden for ca. 1½ time på de asfalterede adgangsveje umiddelbart nord og syd for Vidåslusen, og at der ikke i forbindelse med elbilløbet skal anbringes faste installationer på de vejarealer, der skal benyttes under billøbet.

Fredningsnævnet lægger på baggrund af udtalelsen fra Naturstyrelsen Vadehavet til grund, at de arealer syd for slusen, som indgår i den samlede bane, er åbne for publikum.

Tønder Kommune har i sin udtalelse anført blandt andet, at arrangementet skal finde sted i slutningen af træktiden, og at det er kommunens vurdering også i betragtning af, at der er en del aktivitet fra besøgende i området lige omkring slusen, at de fugle, der benytter biotoppen, i forvejen har indrettet deres træk og generelle færden i området på denne forstyrrelse. Kommunen konkluderer derfor, at arrangementet ikke vil bidrage nævneværdigt til forstyrrelse af trækfuglene.

Tønder kommune oplyser i øvrigt, at ingen af de naturtyper, der indgår i udpegningsgrundlaget for habitatområdet, vil blive påvirket.

Under disse omstændigheder, samt i betragtning af, at der er tale om en aktivitet, som kun skal afvikles denne ene gang og inden for et kort tidsrum, og at offentligheden hele året har adgang til den del af Margrethe Kog, hvor løbet skal afvikles, meddeler Fredningsnævnet herefter i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2 - 4, Wirtschaftsrat der CDU og Udviklingsråd Sønderjylland dispensation til at gennemføre elbilløbet den 28. april 2012 i tidsrummet fra kl. 16.00 til kl. 17.30, på vilkår,

at der ikke afspilles musik eller anvendes højtalere på eller ved banen,

at bannere, plakater, reklamesøjler, informationstavler o. lign. vedrørende elbilløbet og bilerne alene må være anbragt på eller ved banen samme dag i tidsrummet fra kl. 12.00 til kl. 19.00,

og

at affald efterladt af publikum, kørere og sponsorer skal være fjernet fra området senest samme dag ved solnedgang.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Adressaten for afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, Dokken 1, 6700 Esbjerg, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Naturklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet den 28. april 2011.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Syddjylland Syd, Sydlig del
Esbjerg, den 24. februar 2012

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Naturstyrelsen Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe.

Naturstyrelsen Vadehavet, Stenbæksvej 29, Arnum, 6510 Gram.

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Tønder Kommune, Teknisk Forvaltning, Kongevej 57, 6270 Tønder.

Museum Sønderjylland, Kulturhistorie Tønder, Kongevej 51, 6270 Tønder.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/ Søren Eller, Leos Alle 26, 6270 Tønder.

Friluftsrådet, Scaniagade 13, 2450 København SV.

Friluftsrådets lokalafdeling v/ Hanne Voetmann, Hostrupvej 34, 6830 Nr. Nebel.

Dansk Ornitologisk Forening, Sønderjylland v/ Gert Fahlberg, Sottrupskov 10, 6400 Sønderborg

**Fredningsnævnet for Sydjylland
Sydlig del**

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 79 13 66 77
Fax 75 13 69 69
E-mail:
esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

21. august 2013
Fredningssag 22/2013

J. nr.: 22/2013: Ansøgning om dispensation til at gennemføre et projekt med det formål at sikre bedre vilkår for de ynglende vadefugle i den sydøstlige del af Margrethe Kog.

Fredningsnævnet har den 3. maj 2013 modtaget en ansøgning fra Miljøministeriet, Naturstyrelsen Vadehavet, Gram, om dispensation til at gennemføre et projekt, der skal sikre bedre vilkår for de ynglende vadefugle i den sydøstlige del af Margrethe Kog gennem opnåelse af en højere fugtighed på de fenner, der berøres af projektet.

Det fremgår af ansøgningen med tilhørende projektbeskrivelse, at der skal graves en ca. 5 kilometer lang kanal langs den vestlige side af diget fra 1861 i forlængelse af en eksisterende kanal, hvorved der skabes mulighed for at opretholde en større fugtighed på arealerne syd for de 3 klæggrave i Margrethe Kog. Bevandingen skal foretages i tidsrummet fra 1. marts - eller så tidligt herefter som muligt - og indtil den 15. juli, men i øvrigt synkront med den øvrige bevanding i Margrethe Kog Syd.

Margrethe Kog er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse, truffet den 12. november 1985.

Det fremgår af afgørelsen, at det er formålet med fredningen af Margrethe Kog at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser i fredningsområdet og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation til projektets gennemførelse.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Miljøministeriet, Naturstyrelsen Vadehavet, Gram, dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. stk. 2 til 4, til projektets gennemførelse på de vilkår, der er anført under afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Margrethe Kog i Højer Kommune blev fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985. Det fremgår af Overfredningsnævnets afgørelse, at Margrethe Kog, der mod syd grænser til

Tyskland, er fremkommet, efter at et fremskudt dige for Tønder Marsken er anlagt med hjemmel i lov af 8. juni 1977.

Højer Kanal deler Margrethe Kog i en nordlig del på ca. 235 ha og en sydlig del på ca. 800 ha.

Overfredningsnævnet har blandt andet anført i afgørelsen:

”Vadehavsområdet med Tønder Marsk udgør et fugleområde af international betydning.

Det tiltrædes, at de privatejede arealer i Margrethe-Kog pålægges fredningsbestemmelser med det sigte, at arealerne kan tjene som levested for vadefugle.

Fredningsformålet, den overvejende ensartede karakter af landarealerne i kogen og almindelige lighedsprincipper tilsiger imidlertid, at fredningen ikke begrænses til de privatejede arealer. Loven om det fremskudte dige indeholder ikke og afgiver ikke hjemmel for bestemmelser om den landbrugsmæssige udnyttelse af hverken de privatejede eller de statsejede arealer i kogen. Der findes imidlertid på nuværende tidspunkt at være tilstrækkeligt grundlag for, at der kan fastsættes fredningsbestemmelser også for de statsejede arealer i kogen til løsning af de spørgsmål, som blev fremdraget i de ovenfor refererede bemærkninger til forslaget til loven om det fremskudte dige, og til erstatning for en aftale mellem landbrugsministeriet og miljøministeriet om arealanvendelsen.

...

Bortset herfra må fredningen i videst mulig udstrækning tilgodese hensynet til fuglelivet, således at den del af Margrethe-Kog, der ligger syd for Højer Kanal, vedbliver at være et fugtigt græsland, medens kornavl – uanset de nuværende ejerforhold – henvises til arealerne nord for Højer Kanal. Fredningsformålet bør endvidere udvides til at omfatte en beskyttelse af de botaniske såvel som de salt- og ferskvandsbiologiske interesser i den sydlige del af kogen.

...

Offentlighedens adgang til Margrethe-Kog finder sted ad landevejen langs Højer-Kanal til et parkeringsareal ved Vidåslusen ... og som ejer af det fremskudte dige har Sønderjyllands amtskommune som nævnt tilladt færdsel til fods og på cykel på den del af diget, der ligger nord for slusen. De almindelige regler i naturfredningslovens §§ 54 og 56 om offentlighedens ret til færdsel og ophold på strandbredder og udyrkede arealer er begrænset af bestemmelserne i landbrugsministeriets bekendtgørelse om Vadehavet vildtreservat, hvorefter offentligheden ikke har adgang hverken til de statsejede arealer syd for Højer Kanal eller til slikgårde, der anlægges vest for det fremskudte dige. Hensynet til at beskytte fuglelivet gør det nødvendigt, at fredningen indeholder begrænsninger i offentlighedens adgang til den del af fredningsområdet, som ligger syd for Højer Kanal. I fuglenes yngle- og trækperioder må offentlighedens adgang således helt forbydes. På det foreliggende grundlag må offentlighedens adgang uden for disse perioder dernæst begrænses til at foregå ad veje, som fredningsnævnet

har fastlagt dertil, samt eventuelt på vedligeholdelsesveje for det fremskudte dige, men fredningsnævnet bør kunne tillade en udvidet færdselsret, hvis erfaringerne med den begrænsede offentlige adgang gør dette forsvarligt...”

Overfredningsnævnet har herefter fastsat følgende fredningsbestemmelser for fredningsområdet:

” ...

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

§ 2. Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer ved udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning eller opfyldning. ..

...

§ 3. Bygninger og anlæg m.v.

Der må ikke opføres yderligere bebyggelse, anbringes campingvogne eller teltes. Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger, Eksempelvis må der ikke etableres campingpladser, motorbaner ...

§ 4. Arealernes drift.

a. Vandreservoiret.

Under respekt af vandreservoirets funktion som aflastning af Vidåsystemet skal højvandsreservoiret drives som en saltvandssø med det overordnede formål bedst muligt at sikre levevilkårene for de vandfuglearter, der er afhængige af vadehavsmiljøet.

b. De øvrige arealer syd for Højer Kanal og øst for det fremskudte dige.

Arealerne skal opretholdes som fugtigt græsland og må kun anvendes til græsning og slæt. Slæt må først foretages efter 1. juli.

Der må ikke foretages dræning. Afvanding skal ske med åbne sidegrøfter til hovedvandingskanalen, og så vidt muligt gennem anvendelse af bestående render og grøfter. Såvel overfladegrøbling som anlæg og vedligeholdelse af kanaler og grøfter og nødvendig udjævning af skrænter må kun foretages uden for perioden 15. marts – 1. juli.

...

c. Arealerne nord for Højer Kanal og øst for det fremskudte dige.

Arealerne kan anvendes landbrugsmæssigt med kun den begrænsning, at der ikke må plantes eller sås træer eller buske, heller ikke til hegn...

8. Offentlighedens adgang.

Til den del af fredningsområdet, som ligger nord for Højer Kanal, har offentligheden adgang i overensstemmelse med naturfredningslovens §§ 54 og 56.

I området syd for Højer Kanal har offentligheden uden for perioden 1. marts – 31. maj og 1. – 31. oktober ret til at færdes til fods og på cykel på de veje, der er vist på fredningskortet med signatur herfor, samt efter Sønderjyllands Amtsråds bestemmelse på digets vedligeholdelsesveje. Offentligheden har ikke i øvrigt ret til færdsel og ophold i denne del af fredningsområdet, medmindre det tillades af fredningsnævnet inden for rammerne af naturfredningslovens §§ 54 og 56....”

Med brev af 3. maj 2013 har Naturstyrelsen, Vadehavet, sendt Fredningsnævnet et projekt til bedre bevanding af den østlige del af Margrethe Kog. I brevet har Naturstyrelsen Vadehavet oplyst følgende om baggrunden for projektet:

”I rapporten *Ynglefugle i Tøndermarsken og Margrethe Kog 1975-2009* anbefalede Danmarks Miljøundersøgelse ... at der i den sydøstlige del af Margrethe Kog blev etableret et bevandingssystem, som kunne opretholde en høj fugtighed på fenerne, hvor tætheden af ynglende vadefugle er betydeligt lavere end i andre, mere fugtige dele af Margrethe Kog. Et sådant bevandingssystem, der også er anbefalet i et forslag til fremtidig forvaltning af Margrethe Kog af Jepsen (2007), vil, bedømt ud fra erfaringerne fra andre dele af Tøndermarsken, kunne tilgodese kravene til levested for ynglende vadefugle og svømmeænder.

Formål og indhold: Projektet har således til formål at sikre bedre vilkår for de ynglende vadefugle i den sydøstlige del af Margrethe Kog gennem opnåelse af en højere fugtighed på de berørte fener. I henhold til projektbeskrivelsen sker dette ved at opføre og bevande en ca. 5 km. lang kanal langs den vestlige side af diget fra 1861 i forlængelse af en eksisterende kanal, og derved skabe mulighed for at opretholde en større fugtighed på arealerne syd for de 3 klæggrave. Det bevandede areal vil udgøre ca. 60 ha.

Forsyningen af kanalen med vand sker ved isætning af yderligere en pumpe i det eksisterende pumpeanlæg, som forsyner kanalsystemet i den vestlige del af Margrethe Kog. Der henvises til projektbeskrivelsen og de vedlagte tegningsbilag.

Projektet har ikke forbindelse til og påvirker ej heller den eksisterende bevanding af Margrethe Kog.

Efter konsultation med Institut for Bioscience ... foreslår Naturstyrelsen, at bevandingen sker i perioden 1. marts (eller så tidligt muligt herefter) og indtil 15. juli., men i øvrigt synkront med driften af den øvrige bevanding i Margrethe Kog Syd.

Margrethe Kog er omfattet af en fredning fra 1985, og der skal ansøges om dispensation fra fredningen. Det er Naturstyrelsens opfattelse, at hensigten med de beskrevne anlægsarbejder og den øgede bevanding er i fuld overensstemmelse med fredningens formål..."

Det fremgår af den tekniske beskrivelse af projektet, udarbejdet af Johansson & Kalstrup A/S, rådgivende ingeniører, Varde, blandt andet, at

"...

Detailprojektet omfatter

- Udgravning af ca. 3.100 m vandingskanal.
- Jordhåndtering med opgravning af ca. 6.000 m³ jord, hvoraf ca. 800 m³ skal anvendes til terrænregulering ved jordpåfyldning langs dele af kanalen (ca. 1.700 lb.m)
- Etablering af 2 vejunderføringer
- Asfaltarbejder ved vejunderføringer på ca. 100 m²
- Etablering af 8 stk. vandskod
- Etablering af en ny pumpe i eksisterende pumpestation med tilhørende 40 m ledningsarbejde til vandingskanal incl. el og automatik.

Den projekterede kanal er en forlængelse af den eksisterende kanal på den nordlige strækning. Den nye kanal placeres således den vestlige kanalbred ligger i samme linie, hvorved de nye kanalstrækningers østlige bred ligger på linie eller længere væk fra digets fod. Af denne grund er der ikke udført statiske beregninger eller lignende i forhold til etablering af kanalen.

Udformning af kanalen er baseret på hydrauliske beregninger, således for mindst mulig modstand i tværsnittet, således bevandingen kan ske med minimalt energiforbrug. Tilsvarende opnås en vandbalance i den stabile situation med lille træghed ved fastholdelse af vandspejlsniveauer..."

Det fremgår af projektbeskrivelsen, at der skal udgraves ca. 6.000 m³ jord i forbindelse med anlæg af fødekanalen, og at ca. 700 m³ heraf skal genanvendes. De resterende ca. 5.300 m³ jord skal deponeres til senere genanvendelse som klæg og til vedligeholdelse af diger. Såfremt jorden ikke kan genanvendes, skal den bortskaffes til anden anvendelse. De første 465 meter af kanalen fra indpumpningstedet - st. 0 - udformes som en 8 til 10 m bred kanal med en gennemsnitlig vanddybde på 1 m. Fra st. 465 til st. 1921 bliver kanalen 4 til 5 m bred med en vanddybde på ca. 0,8 m. I det videre forløb fra st. 1922 til st. 2431, der er den første nye del af vandingskanalen, etableres kanalen med trapez profil og et skråningsanlæg på 1:1 langs kanalens kanter, med en bundbredde på 4 m og en bundkote på 0,40 m DVR90 med en beregnet vanddybde på ca. 0,9 m. Fødekanalen mellem st. 2432 og st. 3442 etableres med trapez profil med skråningsanlæg 1:1 langs kanalens kanter med en bundbredde på 2,5 m og en bundkote på 0,20 m DVR90 med en bundbredde på 2,5 m. Vanddybden er beregnet til 0,9 m. I fødekanalens videre forløb fra st. 3443 til 4995 etableres kanalen med trapez profil med et skråningsanlæg på 1:1 langs kanalens kanter med en bundbredde

på 2,5 m og en bundkote på 0,10 m DVR90. Vanddybden er beregnet til ca. 0,95 m. Koterne på brinkerne afsluttes til omkringliggende terræn.

Det fremgår endvidere af projektbeskrivelsen, at der skal graves ca. 300 løbende meter render på markerne til den nye fødekanal; rendernes bredde er projekteret til 0,50 m og dybden svarer til grøblerenden, der graves, så vandet fra fødekanalen kan fordeles ind over fenerne. Den opgravede jord kan udjævnes omkring de opgravede grøfter.

Det fremgår tillige af projektbeskrivelsen, at der kan etableres jordpåfyldninger på ca. 1.760 løbende meter for at danne en barriere, som skal modvirke direkte overløb fra fenerne til afløbskanalen. Barrierene, hvortil der skal anvendes ca. 800 m³ jord, opgravet fra den nye fødekanal i den østlige del af projektområdet, opbygges som et fladt 0,25 m højt dige med en bredde på 3 m ved barrierens fod og 0,50 m ved kronen. I den sydligste del af kogen skal der etableres 3 3 meter lange jordpåfyldninger i afløbsrendens længderetning ved punkterne 01, 02 og 03 for at undgå kortslutning af vandstrømningen over mod den vestlige del af kogen og til fødekanalen. Det forventes, at der skal anvendes ca. 10 til 15 m³ jord til jordpåfyldningerne. Jorden udlægges i en overhøjde på ca. 5 cm. i forhold til det omkringliggende terræn. Der skal endelig etableres 8 vandskod med en overløbskote på 1,05 m DVR90.

Det fremgår herefter af projektbeskrivelsen, at der skal etableres 2 vejunderføringer i forbindelse med etableringen af fødekanalen. Vejunderføringerne skal anlægges som fladbundede spiralkorrugerede falsrør. Der skal i forbindelse med vejunderføringerne udlægges asfalt oven på vejunderføringerne.

Det fremgår endelig af projektbeskrivelsen, at der skal opsættes en ny pumpe i den eksisterende pumpestation, der bevander den vestlige del og dele af den østlige del af Margrethe Kog, at der skal nedlægges en 10 meter lang trykledning til en oppumpningsbrønd, og fra brønden en 30 meter lang gravitationsledning med et fald på 15 promille frem til et udløbsbygværk med udløb i fødekanalen ved st. 0.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har ved brev af 10. juni 2013 anmodet Tønder Kommune, Naturstyrelsen, København, Naturstyrelsen Sønderjylland, Kulturstyrelsen, Ribe Arealforvaltning, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med svarfrist senest den 21. juni 2013.

Der er ikke ved svarfristens udløb rejst indsigelser mod projektet.

Friluftsrådet har i en mail af 12. juni 2013 anbefalet projektet gennemført.

Dansk Ornitologisk Forening har i et brev af 19. juni 2013 anbefalet projektet gennemført og har oplyst, at vadefuglene i Vadehavet og marsken har haft trange kår de senere år og har vist tilbagegang, endog for enkelte arters vedkommende markante tilbagegang. Projektet vil sikre bedre vilkår for ynglende vadefugle i projektområdet.

Tønder Kommune har i et brev af 21. juni 2013 udtalt:

”Projektet omfatter bl.a. terrænændringer, hvoraf den væsentligste er udgravning af en fødekanal ved foden af det gamle havdige fra 1861. Det opgravede materiale bruges til at lukke eksisterende grøfter for at reducere afstrømningen eller lægges i depot, til eventuelle senere reparationer på digerne. Depotet forventes placeret sammen med de øvrige materialedepoter i området. Fødekanalen vil være synlig i et landskab, som fredningen skal bevare. Der er andre store grøfter/kanaler i området, både i Margrethekog og i de ydre koge, og Tønder kommune finder, at kanalen kan ses som en ”naturlig/logisk” del af et bevandings- og afvandingssystem, som er så karakteristisk for kogene i Tøndermarsken, incl. Margrethekog. Kanalen er et centralt element i bestræbelserne for at fastholde og forbedre et af fredningens formål: Fastholdelse af arealerne syd for Højer Kanal som fugtigt græsland (kendelsens §4b, 1. afsnit). De øvrige terrænændringer er lukning af smågrøfter fra fenerne ud i større grøfter og opgravning/oprensning af eksisterende grøfter. Dette vil være ganske små ændringer, som ikke vil påvirke landskabsbilledet nævneværdigt. Arbejdet bør udføres udenfor fuglenes yngletid, jf. kendelsens §4b, 2. afsnit.

Det indstilles at fredningsnævnet meddeler den ønskede dispensation på vilkår, at arbejdet udføres i perioden 1. juli – 14. marts.

Tønder kommune er som vandløbsmyndighed i gang med at behandle projektet efter vandløbsloven.

Det kan oplyses, at kommunen har overvejelser om at indrette det sydlige ådige langs Højer Kanal, så dele af det i dette projekt ansøgte areal kan fungere som overløbsområde, som del af kommunens klimatilpasningsstrategi. Det vurderes, at der ikke vil være modstrid mellem kommunens overvejelser og det her ansøgte projekt. Når overvejelserne bliver mere konkrete, vil de blive forelagt fredningsnævnet”.

Fredningsnævnets afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Margrethe Kog er en del af det internationale naturbeskyttelsesområde 89: Vadehavet, Fuglebeskyttelsesområde F 60: Vadehavet/Magisterkog, Rudbøl Sø og Kog, Møgeltønder, Ubjerg Kog, Frederiks Kog og Margrethe Kog samt Ramsarområde Vadehavet.

Fredningsnævnet kan derfor ikke meddele dispensation til projektets gennemførelse, såfremt projektet indebærer forringelse af de naturtyper og levesteder for de arter eller betydelig forstyrrelse af de arter, som området er udpeget for, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2-4.

Det fremgår af Overfredningsnævnets afgørelse, at fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at

beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, samt at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Overfredningsnævnet har i afgørelsen udførligt redegjort for de særlige hensyn til vadefuglene, der har begrundet fredningen.

Det fremgår af rapporten *Ynglefugle i Tøndermarsken og Margrethe Kog 1975-2009*, at Danmarks Miljøundersøgelse anbefaler, at der i den sydøstlige del af Margrethe Kog etableres et bevandings-system, som kan opretholde en høj fugtighed på fenerne, hvor tætheden af ynglende vadefugle er betydeligt lavere end i andre, mere fugtige dele af Margrethe Kog, og at et sådant bevandings-system, bedømt ud fra erfaringerne fra andre dele af Tøndermarsken, vil kunne tilgodese kravene til levesteder for ynglende vadefugle og svømmeænder. Det er derfor ifølge Naturstyrelsens ansøgning formålet med projektet at sikre bedre vilkår for de ynglende vadefugle i den sydøstlige del af Margrethe Kog gennem opnåelse og opretholdelse af en højere fugtighed på de berørte fener syd for de 3 klæggrave.

I betragtning af formålet med fredningen af Margrethe Kog og formålet med projektet vurderer Fredningsnævnet, at den øgede vandstand i den sydøstlige del af Margrethe Kog vil sikre bedre vilkår for de ynglende vadefugle i denne del af fredningsområdet. Under disse omstændigheder og uanset at der i anlægsfasen kan forekomme støjpåvirkninger af miljøet, vurderer Fredningsnævnet, at det ikke strider mod formålet med fredningen at dispensere til projektets gennemførelse. Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, og stk. 2 - 4, Naturstyrelsen Vadehavet dispensation til at gennemføre projektet på vilkår,

at projektet gennemføres i overensstemmelse med projektbeskrivelsen fra Johansson & Kalstrup udenfor fuglenes yngletid i perioden 1. juli – 14. marts,

at der under anlægsarbejdet udlægges køreplader, såfremt Naturstyrelsen vurderer, at dette er nødvendigt,

og

at oplag af brændstof til entreprenørmaskiner sker uden for det fredede område og ikke i nærheden af vandløb.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Modtageren af afgørelsen,
ejerens af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Esbjerg, Dokken 1, 6700 Esbjerg, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f. eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast til partshøring.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Anlægsarbejdet må ikke påbegyndes, før klagefristen er udløbet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 21. august 2013

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Naturstyrelsen Vadehavet, raf@nst.dk

Tønder Kommune, teknisk@toender.dk

Naturstyrelsen, rib@nst.dk

Miljøministeriet Naturstyrelsen/København, nst@nst.dk

Naturstyrelsen Sønderjylland, sdj@nst.dk

Ribe Arealforvaltning, raf@nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, soren@eller.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, famham@live.dk

Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk

Friluftsrådet/Sønderjylland, soenderjylland@friluftsraadet.dk

Friluftsrådet/Tønder kommune v/ Werner Straadt, Fasanvej 58, Ribe, jes.werner@tdcadsl.dk

**Fredningsnævnet for Syddjylland
Sydlig del**

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 79 13 66 77
Fax 75 13 69 69
E-mail:
esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

31. juli 2014
Fredningssag 29/2014

J. nr.: 29/2014: Ansøgning om dispensation til opsætning af info-tavle, flagstang og nedlægning af flise på matr.nr. 7000 b Margrethe-Kog, Tønder Kommune

Fredningsnævnet har den 14. juli 2014 fra Tønder Kommune modtaget en ansøgning om dispensation til opsætning af en 2,25 meter høj info-tavle, en 5 meter høj flagstang samt nedlægning af en flise i tilknytning til restauranten ved Vidåslusen, matr.nr. 7000 b Margrethe Kog, Højer, i forbindelse med fejringen af Vadehavets nye status som Verdensnaturarv.

Fredningsnævnet har tidligere foretaget besigtigelse i området. Nævnet har derfor besluttet at behandle sagen på skriftligt grundlag.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Tønder Kommune dispensation til at opsætte en 2,25 meter høj info-tavle, en 5 meter høj flagstang samt nedlægning af en flise i tilknytning til restauranten ved Vidåslusen, matr.nr. 7000 b Margrethe Kog, Højer.

Vilkårene for dispensationen fremgår under afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund:

Ved kendelse afsagt den 12. november 1985 fredede Overfredningsnævnet Margrethe-Kog i Højer Kommune. Det fremgår af kendelsen,

”...

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.”

Efter fredningsbestemmelsernes § 2 om terrænændringer må der ikke foretages terrænændringer ved blandt andet afgravning eller opfyldning. Efter fredningsbestemmelsernes § 3, der omhandler

bygninger og anlæg m.v. i fredningsområdet, må der blandt andet ikke etableres faste anlæg og lignende.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Tønder Kommune har oplyst, at flisen tænkes nedlagt i cement og kranset af en enkelt række chaussesten, ligeledes nedlagt i cement. Det er meningen, at flagstang, flise samt info-tavle skal være permanente.

Tønder Kommune har på et luftfoto anvist placeringen syd for restauranten.

Der er tidligere ved Fredningsnævnets afgørelse af 28. juni 1985 meddelt dispensation til opsætning af info-skilte på samme placering som den her ansøgte.

Naturstyrelsen har den 11. juli 2014 meddelt dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 1, jf. § 15, til opsætning af info-tavle og flag.

Det fremgår af Naturstyrelsens afgørelse, at ejendommen, matr.nr. 7000 b Margrethe-Kog, Højer, er beliggende i Natura-2000 område nr. 89 Vadehavet (fuglebeskyttelsesområde nr. 60 og Ramsarområde nr. 27)

Naturstyrelsen har lagt vægt på, at opsætningen af info-tavlen og flagstangen er til naturformidling, samt at det vurderes, at info-tavlen og flagstangen med deres udformning og placering ved eksisterende p-plads og restaurant samt i tilknytning til andet skiltning medfører en begrænset påvirkning af kystlandskabet.

Det er endvidere Naturstyrelsens vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura-2000 området væsentligt, og at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Fredningsnævnet har i høringsbrev, dateret den 16. juli 2014 anmodet Tønder Kommune, Naturstyrelsen, Ribe Arealforvaltning, Museum Sønderjylland, Kulturarvsstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, København, Danmarks Naturfredningsforening, Tønder, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Tønder, om bemærkninger til ansøgningen med svarfrist den 30. juli 2014.

Der er ikke ved fristens udløb rejst indsigelser mod ansøgningen.

Fredningsnævnets afgørelse

I følge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan Fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1 eller helt eller delvis ophævelse af en fredning kan jf. stk. 5 kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det er formålet med fredningen at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Fredningsnævnet vurderer, at opsætning af info-tavle og flagstang med deres udformning og placering ved eksisterende p-plads og restaurant ikke vil være i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet vurderer endvidere, at nedlæggelse af en flise i forbindelse med fejringen af Vadehavets nye status som Verdensnaturarv ligeledes ikke vil være i strid med fredningens formål.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, Tønder Kommune dispensation til opsætning af en 2,25 meter høj info-tavle, en 5 meter høj flagstang samt nedlægning af en flise i tilknytning til restauranten ved Vidåslusen, på vilkår

at info-tavlen, flagstangen og flisen placeres som vist på luftfoto vedlagt ansøgningen, og

at eksisterende info-tavle samme sted fjernes.

Klagevejledning:

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøankenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

Modtageren af afgørelsen,
ejer af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
offentlige myndigheder,
en berørt nationalparkfond,
lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis klagefristen udløber en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage skal indsendes til Fredningsnævnet, c/o Retten i Esbjerg, Dokken 1, 6700 Esbjerg, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr til Naturklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. Natur- og Miljøklagenævnet vil sende en opkrævning på gebyret til klageren, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet.

Denne opkrævning skal anvendes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når

gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f. eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast til partshøring.

Såfremt en klage indgives, må nævnets dispensation ikke udnyttes, før sagen er færdigbehandlet og stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet.

Denne dispensation bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 31. juli 2014

Margit Ø. Laut
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Naturstyrelsen, rib@nst.dk, nst@nst.dk, sdj@nst.dk
Tønder Kommune, teknisk@toender.dk

Ribe Arealforvaltning, raf@nst.dk
Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk
Kulturarvsstyrelsen, post@kulturstyrelsen.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, soren@eller.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, famham@live.dk
Friluftsrådet/Tønder, sydvestjylland@friluftsraadet.dk
Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk

**Fredningsnævnet for Sydjylland
Sydlig del**

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

2. august 2016
FN SJS 22/2016

J. nr.: FN SJS 22/2016: Ansøgning fra Tønder Kommune om tilladelse til at opføre en bygning på 50 m² på matr.nr. 15 Margrethe Kog, Højer til opbevaring af materiale til digevedligeholdelsen øst for diget og Bærmevejen i Margrethe Kog, Tønder.

Fredningsnævnet har den 31. maj 2016 modtaget ansøgning fra Tønder Kommune om tilladelse til at opføre en bygning på 50 m² på matr.nr. 15 Margrethe Kog, Højer til opbevaring af materiale til digevedligeholdelsen øst for diget og Bærmevejen i Margrethe Kog, Tønder. Bygningen ønskes opført ca. 1.300 meter syd for cafeteriet ved Vidåslusen mellem den 1. og den 2. bom på Bærmevejen. Bygningen ønskes opført i træ som de øvrige bygninger ved Vidåslusen. Bygningen vil have et skrånede tag med en højde på 2,3 meter til 1,0 meter. Græsbelægningen på taget er af hensyn til det visuelle indtryk, når bygningen betragtes fra øst.

Ejendommen matr.nr. 15 Margrethe Kog, Højer er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må opføres yderligere bebyggelse.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation.

Fredningsnævnets formand har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at meddele Tønder Kommune dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og stk. 2, på de vilkår, der er anført i afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Margrethe Kog er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985.

Følgende fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne:

”§ 1 Fredningens formål.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

§ 2 Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer ved udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning eller opfyldning. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der uden for perioden 15. marts - 1. juli opgraves klæg til reparation af digerne i området, jf. i øvrigt § 6.

§ 3 Bygninger og anlæg m.v.

Der må ikke opføres yderligere bebyggelse, anbringes campingvogne eller teltes. Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der således ikke etableres campingpladser, motorbaner, skydebaner, oplagspladser eller lossepladser, og der må ikke anbringes plankeværker, mure, vindmøller, tårne o.lign. eller master, herunder master for luftledninger til strømforsyning.

...

§ 6 Kystbeskyttelse og afvanding gennem Vidåen.

Bestemmelserne i §§ 2-5 er ikke til hinder for, at der foretages de anlægsarbejder og andre foranstaltninger, som vedkommende offentlige myndighed anser for nødvendige af hensyn til digesikkerheden eller i øvrigt i kystsikringsøjemed, eller som vedkommende offentlige myndighed, pumpeag eller digelag anser for nødvendige af hensyn til afvandingen gennem Vidå-systemet.

...

§ 9 Dispensationer m.v.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. Naturfredningslovens § 34. Forinden fredningsnævnet tager stilling til en ansøgning om dispensation, som ikke angår et forhold af ganske underordnet betydning, skal nævnet indhente en udtalelse fra naturfredningsrådet. Det samme gælder, når der forelægges fredningsnævnet andre spørgsmål, der udspringer af fredningsafgørelsen.”

Naturfredningsrådet, der er omtalt i § 9 var statens rådgivende ekspertorgan i spørgsmål om naturfredning fra 1917 til 1992. I 1992 erstattedes Naturfredningsrådet af et Naturbeskyttelsesråd, som igen blev videreført i vismandsinstitutionen Naturrådet. Naturrådet blev nedlagt pr. 1. januar 2002.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved mail af 9. juni 2016 anmodet Tønder Kommune, Miljøministeriet Naturstyrelsen/København, Kulturarvsstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet/Tønder om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 30. juni 2016. Fredningsnævnet har endvidere ved mail af 1. juli 2016 anmodet Nationalpark Vadehavet, Naturstyrelsen Vadehavet og Kystinspektoratet om eventuelle bemærkninger med høringsfrist den 18. juli 2016.

Museum Sønderjylland Kulturhistorie Tønder har i mail af 15. juni 2016 oplyst, at de ingen indvendinger har mod, at der opføres en bygning til opbevaring af materialer til digevedligeholdelse i Margrethe Kog.

Tønder Kommune har i mail af 17. juni 2016 oplyst:

”I forbindelse med drift af Det Fremskudte Dige, er der behov for at opbevare mindre entreprenørmaskinelle ting samt andet driftsmateriel. Det har tidligere været opbevaret i en container, som har stået ved diget næsten siden digets opførelse. Altså i mere end 20 år. Containeren var ikke længere funktionel og en bygning vil passe bedre ind i landskabet.

Ved at have materiellet tæt på det sted, hvor vi skal bruge det, mindsker vi vores kørsel.”

Danmarks Naturfredningsforening har i mail af 17. juni 2016 oplyst:

”Danmarks Naturfredningsforenings Tønder afdeling accepterer herved opførelsen af den omtalte bygning, da det under Fredningens formål i § 1 står, ”Fredningen har til formål **under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen** bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.” Desuden vil den ønskede bygning med græstag falde væsentlig bedre ind i omgivelserne end den nuværende container.”

Fredningsnævnet har indhentet teknisk bistand fra Naturstyrelsen, der i mail af 29. juni 2016 har oplyst, at ejendommen er beliggende i Natura 2000-område nr. 89 Vadehavet (fuglebeskyttelsesområde nr. 60 og Ramsarområde nr. 27), jf. bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter. Der er ikke kortlagt naturtyper fra udpegningsgrundlaget med en placering sammenfaldende med det ansøgte.

Det Naturstyrelsens vurdering, at det ansøgte ikke kan påvirke natura 2000 området i væsentlig grad, som følge af at der ikke er Naturtyper fra udpegningsgrundlaget med en udbredelse sammenfaldende med det ansøgte. Det ansøgte kan ikke medføre beskadigelse/ ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Det ansøgte er tillige omfattet af følgende:

- Vildtreservatet - Vadehavet.
- Nationalpark Vadehavet
- Strandbeskyttelseslinjen (Kystdirektoratet er myndighed herfor)

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen. Som følge af beliggenheden skal betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 tillige være opfyldt. Ifølge denne bestemmelse kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Det fremgår af fredningskendelsen, at formålet med fredningen er under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Fredningsnævnet finder ikke, at opførelsen af en bygning på 50 m² til opbevaring af materiale til digevedligeholdelsen vil være i strid med fredningens formål. Der er lagt vægt på, at bygningen skal erstatte en container, at bygningen ønskes udført i materialer, der falder godt ind i omgivelserne, og at det efter oplysningerne kan lægges til grund, at det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet meddeler herefter dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og stk. 2 på vilkår:

at bygningen skal opføres på det ansøgte sted, ca. 1.300 meter syd for cafeteriet ved Vidåslusen mellem den 1. og den 2. bom på bærmevejen
at bygningen ikke må blive større end 50 m²

at bygningen skal udføres i træ med et skrånede tag med en højde på 2,3 meter til 1,0 meter og belægges med græs, og

at byggeaffald fjernes fra det fredede område.

Fredningsnævnet for Syddjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 2. august 2016

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Tønder Kommune, teknisk@toender.dk, cb1@toender.dk
Miljø- og Fødevareministeriet, Styrelsen for vand- og naturforvaltning, svana@svana.dk ; sofha@svana.dk
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, ulla@eller.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk
Friluftsrådet/Tønder, sydvestjylland@friluftstraadet.dk
Naturstyrelsen Vadehavet, vad@nst.dk
Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk
Kystinspektoratet, kdi@kyst.dk

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

3. august 2016
FN SJS 22/2016

Berigtiget afgørelse med klagevejledning erstatter afgørelse af 2. august 2016

J. nr.: FN SJS 22/2016: Ansøgning fra Tønder Kommune om tilladelse til at opføre en bygning på 50 m² på matr.nr. 15 Margrethe Kog, Højer til opbevaring af materiale til digevedligeholdelsen øst for diget og Bærmevejen i Margrethe Kog, Tønder.

Fredningsnævnet har den 31. maj 2016 modtaget ansøgning fra Tønder Kommune om tilladelse til at opføre en bygning på 50 m² på matr.nr. 15 Margrethe Kog, Højer til opbevaring af materiale til digevedligeholdelsen øst for diget og Bærmevejen i Margrethe Kog, Tønder. Bygningen ønskes opført ca. 1.300 meter syd for cafeteriet ved Vidåslusen mellem den 1. og den 2. bom på Bærmevejen. Bygningen ønskes opført i træ som de øvrige bygninger ved Vidåslusen. Bygningen vil have et skrånede tag med en højde på 2,3 meter til 1,0 meter. Græsbelægningen på taget er af hensyn til det visuelle indtryk, når bygningen betragtes fra øst.

Ejendommen matr.nr. 15 Margrethe Kog, Højer er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må opføres yderligere bebyggelse.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation.

Fredningsnævnets formand har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at meddele Tønder Kommune dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og stk. 2, på de vilkår, der er anført i afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Margrethe Kog er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985.

Følgende fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne:

"§ 1 Fredningens formål.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

§ 2 Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer ved udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning eller opfyldning. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der uden for perioden 15. marts - 1. juli opgraves klæg til reparation af digerne i området, jf. i øvrigt § 6.

§ 3 Bygninger og anlæg m.v.

Der må ikke opføres yderligere bebyggelse, anbringes campingvogne eller teltes. Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der således ikke etableres campingpladser, motorbaner, skydebaner, oplagspladser eller lossepladser, og der må ikke anbringes plankeværker, mure, vindmøller, tårne o.lign. eller master, herunder master for luftledninger til strømforsyning.

...

§ 6 Kystbeskyttelse og afvanding gennem Vidåen.

Bestemmelserne i §§ 2-5 er ikke til hinder for, at der foretages de anlægsarbejder og andre foranstaltninger, som vedkommende offentlige myndighed anser for nødvendige af hensyn til digesikkerheden eller i øvrigt i kystsikringsøjemed, eller som vedkommende offentlige myndighed, pumpelag eller digelag anser for nødvendige af hensyn til afvandingen gennem Vidå-systemet.

...

§ 9 Dispensationer m.v.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. Naturfredningslovens § 34. Forinden fredningsnævnet tager stilling til en ansøgning om dispensation, som ikke angår et forhold af ganske underordnet betydning, skal nævnet indhente en udtalelse fra naturfredningsrådet. Det samme gælder, når der forelægges fredningsnævnet andre spørgsmål, der udspringer af fredningsafgørelsen.”

Naturfredningsrådet, der er omtalt i § 9 var statens rådgivende ekspertorgan i spørgsmål om naturfredning fra 1917 til 1992. I 1992 erstattedes Naturfredningsrådet af et Naturbeskyttelsesråd, som igen blev videreført i vismandsinstitutionen Naturrådet. Naturrådet blev nedlagt pr. 1. januar 2002.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved mail af 9. juni 2016 anmodet Tønder Kommune, Miljøministeriet Naturstyrelsen/København, Kulturarvsstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet/Tønder om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 30. juni 2016. Fredningsnævnet har endvidere ved mail af 1. juli 2016 anmodet Nationalpark Vadehavet, Naturstyrelsen Vadehavet og Kystinspektoratet om eventuelle bemærkninger med høringsfrist den 18. juli 2016.

Museum Sønderjylland Kulturhistorie Tønder har i mail af 15. juni 2016 oplyst, at de ingen indvendinger har mod, at der opføres en bygning til opbevaring af materialer til digevedligeholdelse i Margrethe Kog.

Tønder Kommune har i mail af 17. juni 2016 oplyst:

”I forbindelse med drift af Det Fremskudte Dige, er der behov for at opbevare mindre entreprenørmaskinelle ting samt andet driftsmateriel. Det har tidligere været opbevaret i en container, som har stået ved diget næsten siden digets opførelse. Altså i mere end 20 år. Containeren var ikke længere funktionel og en bygning vil passe bedre ind i landskabet.

Ved at have materiellet tæt på det sted, hvor vi skal bruge det, mindsker vi vores kørsel.”

Danmarks Naturfredningsforening har i mail af 17. juni 2016 oplyst:

”Danmarks Naturfredningsforenings Tønder afdeling accepterer herved opførelsen af den omtalte bygning, da det under Fredningens formål i § 1 står, ”Fredningen har til formål **under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen** bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.” Desuden vil den ønskede bygning med græstag falde væsentlig bedre ind i omgivelserne end den nuværende container.”

Fredningsnævnet har indhentet teknisk bistand fra Naturstyrelsen, der i mail af 29. juni 2016 har oplyst, at ejendommen er beliggende i Natura 2000-område nr. 89 Vadehavet (fuglebeskyttelsesområde nr. 60 og Ramsarområde nr. 27), jf. bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområde samt beskyttelse af visse arter. Der er ikke kortlagt naturtyper fra udpegningsgrundlaget med en placering sammenfaldende med det ansøgte.

Det Naturstyrelsens vurdering, at det ansøgte ikke kan påvirke natura 2000 området i væsentlig grad, som følge af at der ikke er Naturtyper fra udpegningsgrundlaget med en udbredelse sammenfaldende med det ansøgte. Det ansøgte kan ikke medføre beskadigelse/ ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Det ansøgte er tillige omfattet af følgende:

- Vildtreservatet - Vadehavet.
- Nationalpark Vadehavet
- Strandbeskyttelseslinjen (Kystdirektoratet er myndighed herfor)

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen. Som følge af beliggenheden skal betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 tillige være opfyldt. Ifølge denne bestemmelse kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Det fremgår af fredningskendelsen, at formålet med fredningen er under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Fredningsnævnet finder ikke, at opførelsen af en bygning på 50 m² til opbevaring af materiale til digevedligeholdelsen vil være i strid med fredningens formål. Der er lagt vægt på, at bygningen skal erstatte en container, at bygningen ønskes udført i materialer, der falder godt ind i omgivelserne, og at det efter oplysningerne kan lægges til grund, at det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet meddeler herefter dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og stk. 2 på vilkår:

at bygningen skal opføres på det ansøgte sted, ca. 1.300 meter syd for cafeteriet ved Vidåslusen mellem den 1. og den 2. bom på bæremevejen
at bygningen ikke må blive større end 50 m²

at bygningen skal udføres i træ med et skrånede tag med en højde på 2,3 meter til 1,0 meter og belægges med græs, og

at byggeaffald fjernes fra det fredede område.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Natur- og Miljøklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via forsiden på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk
Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 3. august 2016

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Tønder Kommune, teknisk@toender.dk, cb1@toender.dk
Miljø- og Fødevareministeriet, Styrelsen for vand- og naturforvaltning, svana@svana.dk ; sof-ha@svana.dk
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, ulla@eller.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk
Friluftsrådet/Tønder, sydvestjylland@friluftsradet.dk
Naturstyrelsen Vadehavet, vad@nst.dk
Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk
Kystinspektoret, kdi@kyst.dk

Fredningsnævnet for Sydjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

23. juni 2016
FN SJS 12/2016

J. nr.: FN SJS 12/2016: Ansøgning fra fra Tønder Kommune om tilladelse til kørsel langs Saltvandssøen i Margrethe Kog.

Fredningsnævnet har den 26. februar 2016 modtaget en ansøgning fra Tønder Kommune om tilladelse til kørsel langs Saltvandssøen i Margrethe Kog.

Det fremgår af ansøgningen, at Tønder Kommune fra juni 2016 igangsætter et turistudviklingsprojekt bestående af en officiel busrute under Sydtrafik, som kører igennem Nationalpark Vadehavet. Projektet markedsføres under navnet Nationalpark Bussen og afvikles i tæt samarbejde mellem Sydtrafik og Rømø-Tønder Turistforening. Som naturformidler på bussen benyttes guider fra Sort Safari.

Margrethe Kog er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985. Det fremgår, at fredningen har til formål blandt andet at sikre bedst muligt området som levested for vandfugle.

Fredningsnævnet har besluttet, at meddele afslag på dispensation til det ansøgte, jf. afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund

I Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985 står blandt andet:

”§ 1 Fredningens formål.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

...

§ 5 Affald.

Der må ikke henkastes eller anbringes affald el. lign.

...

§ 8 Offentlighedens adgang.

Til den del af fredningsområdet, som ligger nord for Højer Kanal, har offentligheden adgang i overensstemmelse med bestemmelserne i naturfredningslovens §§ 54 og 56.

I området syd for Højer Kanal har offentligheden uden for perioderne 1. marts - 31. maj og 1. - 31. oktober ret til at færdes til fods og på cykel på de veje, der er vist på fredningskortet med signatur herfor, samt efter Sønderjyllands amtsråds bestemmelse på digets vedligeholdelsesveje. Offentligheden har ikke i øvrigt ret til færdsel og ophold i denne del af fredningsområdet, medmindre det tillades af fredningsnævnet inden for rammerne af naturfredningslovens §§ 54 og 56.

Opmærksomheden henledes på, at bestemmelser i en bekendtgørelse efter jagtloven kan begrænse offentlighedens adgang yderligere.

§ 9 Dispensationer m.v.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. Naturfredningslovens § 34. Forinden fredningsnævnet tager stilling til en ansøgning om dispensation, som ikke angår et forhold af ganske underordnet betydning, skal nævnet indhente en udtalelse fra naturfredningsrådet. Det samme gælder, når der forelægges fredningsnævnet andre spørgsmål, der udspringer af fredningsafgørelsen. ”

Naturfredningsrådet, der er omtalt i § 9 var statens rådgivende ekspertorgan i spørgsmål om naturfredning fra 1917 til 1992. I 1992 erstattedes Naturfredningsrådet af et Naturbeskyttelsesråd, som igen blev videreført i vismandsinstitutionen Naturrådet. Naturrådet blev nedlagt pr. 1. januar 2002. Af Naturbeskyttelseslovens § 103 stk. 2 fremgår det, at ”de beføjelser, der tilkommer Naturfredningsrådet i henhold til lovgivningen, fredningskendelser m.v., tilkommer Miljø- og Fødevarerministeren”. Beføjelserne er delegeret til Naturstyrelsen.

Ifølge ansøgningen er projektet begrænset til 2 år. Bussen skal efter planen køre 2 gange ugentligt på tirsdage og onsdage i perioden 26/6 – til 22/10. Om tirsdagen med afgang fra Tønder og om onsdagen med afgang fra Rømø. Begge ruter kører med stop rundt i Vadehavsområdet inden for Tønder Kommune og vil præsentere Nationalpark Vadehavet for turister og øvrige interesserede. Tønder Kommune ønsker på ruten, at kunne tilbyde gæsterne en præsentation af og et kort besøg i Saltvandssøen med dens unikke dyreliv på de afgange, der starter fra Tønder, dvs. hver tirsdag. Der ønskes således en dispensation til med bus at køre ind i Margrethe-Kog fra grænsen og op til Vidåslusen i tidsrummet kl. 10.00 -11.00. Turen vil tage max. 15 minutter. Dispensationen ønskes i perioden den 26. juni til 22. oktober på tirsdage.

Det fremgår endvidere af ansøgningen fra Tønder Kommune:

”...

Tønder Kommune vil i denne sammenhæng gerne henvise til rapporten ”Menneskelig færdsels effekt på rastende vandfugle i Saltvandssøen” udarbejdet af DMU. I rapporten fastslås det klart, at kørende trafik kun i meget begrænset omfang har indflydelse på fuglenes trivsel i Saltvandssøen – langt mindre end naturlig forstyrrelse fra rovfugle eller fuglenes egne uro-mønstre. Ved kørsel drejer det sig om få sekunders uro. Endvidere slår samme rapport fast, at fuglene i meget stor grad tilvænner sig kendte forstyrrelser. Det skal samtidig oplyses, at Saltvandssøen daglig

passeres af flere biler på grund af tilsynsopgaver, drift af dige og søen, forskningsprojekter og ikke mindst helt regelmæssig kørsel af fåreavlere, der tilser deres dyr på diget. Da flere af turene vil foregå under lavvande, hvor hovedparten af vandfuglene befinder sig i Vadehavet, vil disse tures forstyrrelser kun kunne påvirke et beskedent antal vandfugle.

Tønder Kommune finder derfor, at en dispensation ikke vil stride mod fredningen af Margrethe-Kog og Saltvandssøen. Begge beskyttelsesinitiativer har endvidere hensigtserklæringer vedr. ønsket om og behovet for naturformidling.

Sort Safari @ som guider i bussen, har stor faglighed vedr. Saltvandssøen og har desuden personligt erhvervet viden og erfaring i kraft af aktiv og mangeårig medvirken i forskningen omkring søen i forbindelse med anlæg og ikke mindst driften af Saltvandssøen...

Tønder Kommune har den 11. april 2016 supplerende oplyst:

”...

Tønder Kommune ejer og driver den danske del af Det Fremskudte Dige som kystbeskyttelsesanlæg. Opgaven overgik i 2007 fra Sønderjyllands Amt til kommunen.

Det fremgår af det fremsendte bilagsmateriale, at ruten ønskes kørt på Det fremskudte Diges indre bæremevej fra grænsen til Tyskland og op til Vidåslusen.

Kommunen ønsker, som ejer af kystbeskyttelses anlægget, at gøre opmærksom på, at den indre bæremevej ikke er anlagt med henblik på offentligt trafik, herunder med tunge køretøjer. Vejens bæreevne er begrænset. For at skåne vejen og reducere vedligeholdelsesudgifter hertil søges trafikken, der er nødvendig for digets og saltvandssøens drift, holdt på et minimum. Anden motoriseret færdsel tillades som udgangspunkt ikke.

Såfremt Fredningsnævnet agter at dispensere/tillade den ansøgte forsøgsrute syd for Højer Kanal, ønsker Tønder Kommune, som driftherre for diget, at forsøgsordningen gennemføres på vilkår om:

- At kørsel alene sker på indre bæremejls befæstede dele og at færdsel på rabatter, pladser, digearealer og –ramper ikke tillades.
- At busoperatøren er ansvarlig for, at låger og led, der passeres, til enhver tid holdes lukket og aflåst på nær umiddelbart ved passage med bussen. Tønder Kommune udleverer udelukkende en nøgle til busoperatøren. Nøglen indgår i et låsesystem og skal opbevares forsvarligt af og hos busoperatøren. Nøglen må alene anvendes i forbindelse med kørsel af den ansøgte rute og skal tilbageleveres, senest ved forsøgsordningens ophør.
- At kørslen gennemføres uden ophold på den ansøgte strækning...”

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved mail 21. marts 2016 anmodet Tønder Kommune, Miljøministeriet Naturstyrelsen/København, Kulturarvsstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening og Friluftsrådet/Tønder, om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 11. april 2016.

Naturstyrelsen har i mail af 6. april 2016 blandt andet skrevet:

”Øvrig regulering/planlægning på arealet

Det ansøgte er beliggende i Natura 2000 område nr. 89 Vadehavet, og i Ramsar område nr. 27 Vadehavet.

Som følge af at der er tale om et kortvarigt besøg uden for fuglenes yngleperiode, og under forudsætning af, at der ikke finder stop og udstigning fra bussen sted, er det Naturstyrelsens vurdering, at det ansøgte ikke kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området negativt i væsentlig grad. Det ansøgte kan heller ikke påvirke yngle eller rasteområder for bilag IV arter.

Det ansøgte er omfattet af Vadehavsbekendtgørelsen. Såfremt Fredningsnævnet imødekommer det ansøgte, skal der også meddeles dispensation fra Vadehavsbekendtgørelsen's § 3, stk. 1, lit. 10 før kørslen kan igangsættes. Ansøgning herom skal indgives til Naturstyrelsen Vadehavet.

Det ansøgte er beliggende i Nationalpark Vadehavet.

Øvrige bemærkninger

Naturstyrelsens lokale enhed Vadehavet, der er tilsynsførende med det fredede område oplyser følgende *"NST VAD kan anbefale, at ansøgningen imødekommes forudsat, at der i overensstemmelse med ansøgningen ikke sker stop og udstigning af passagerer undervejs på strækningen mellem grænsesten og Højer Sluse."*

DOF Sønderjylland har i en mail af 10. april 2016 skrevet følgende:

" Saltvandssøen er fredet, fordi området skal sikres som levested for vandfugle, så de kan få ro til at fouragere.

Busser i området vil være med til at forøge forstyrrelsen i området.

Især forstyrrelsen i oktober finder vi uheldig, da al offentlig færdsel i netop denne måned er forbudt langs med diget: Netop for at give fuglene en ekstra beskyttelse på dette tidspunkt.

Nu fremgår det ikke tydeligt af ansøgningen, om bussen vil stoppe inde i området. Er dette tilfældet vil udstigning fra busserne give yderligere forstyrrelser. Vi forestiller os, at dette må være tilfældet, for ellers kan dem, der sidder i bussens venstre side kun se ind i selve diget.

Det er derfor vores holdning, at sagen afvises af Fredningsnævnet.

Kan Fredningsnævnet ikke imødekomme vores ønske, vil vi anmode om, at tilladelsen gives på betingelse af:

1. at tilladelsen er tidsbegrænset i 2 år, hvor forskere fra Århus Universitet registrerer, hvilken effekt buskørslen har i området.
2. at der ingen udstigning sker fra bussen inde i området
3. at der ikke køres i området i oktober måned."

Danmarks Naturfredningsforening har i mail af 10. april 2016 blandt andet skrevet:

" Danmarks Naturfredningsforening (DN) har drøftet sagen både lokalt i DN's Tønder afdeling og i DN's Sekretariat i København. Det har været en vanskelig debat i DN med synspunkter både for og imod om hvorvidt dispensationsønsket skal tilgodeses. Umiddelbart var der ved første gennem-læsning hos flere bestyrelsesmedlemmer en positiv stemning for at give den ønskede dispensation, men ved nærmere eftertanke er stemningen vendt. På et bestyrelsesmøde den 6. april 2016 besluttede bestyrelsen i DN's Tønder afd. sig derfor for at afvise forslaget. DN's Sekretariat har på samme måde udtrykt sig yderst skeptisk og forbeholden for at give dispensation. - Det har altså ikke været nogen nem dis-

kussion, da DN finder både negative og positive aspekter for at give en dispensation i denne sag.

Positive synsvinkler:

1) DN finder det en rigtig god idé at etablere en nationalpark turistbusrute i sommertiden, især efter at Vadehavet er udpeget som Verdens Naturarv af UNESCO. Busturene med afgang fra Tønder skal ifølge dispensationsansøgningen foregå på tirsdage mellem kl. 10.00 – 11.00 i perioden 26. juni til 22. oktober, foreløbigt for 2 år.

Negative synsvinkler:

1) Buskørsel mod nord til Vidå Sluse fra statsgrænsen ad bæremevejen (Slusevej) på inder-siden af Det Fremskudte Dige langs Saltvandssøens vestside vil kun tilgodese de turister, som sidder i bussens højre side, som vender ud mod Saltvandssøen; dem i venstre side kigger ind på digets græsklædte skrånninger. Bussen kører ikke tilbage samme vej, og den stopper ikke undervejs, hvorfor man kan ikke komme ud og fotografere.

2) Ifølge Fredningskendelse af 12. november 1985 har offentligheden i sommerperioden kun adgang til området syd for Højer Kanal til fods og på cykel fra 1. juni til 30. september. Derfor bør en evt. dispensation alene gives i dette tidsrum og ikke ind i oktober måned.

3) Tønder Kommune henviser til, at der i rapporten fra DMU "Menneskelig færdsels effekt på rastende vandfugle i Saltvandssøen" klart fastslås, at kørende trafik kun i meget begrænset omfang har indflydelse på fuglenes trivsel i Saltvandssøen. Erfaringerne fra DN's Tønder afd. vedrørende kørende trafik er, at det er rigtigt, at personbiler langs Saltvandssøens sydside på vejen Norddeich i Tyskland ikke giver anledning til særlig uro hos fuglene, hvorimod store busser, der af og til kører på denne strækning, straks får store flokke af fugle til at tage flugten. Tønder Kommune benytter også et argument om, at "Da flere af turene vil foregå under lavvande, hvor hovedparten af vandfuglene befinder sig i Vadehavet, vil disse tures forstyrrelser kun kunne påvirke et beskedent antal vandfugle." Men da turene skal foregå i tidsrummet kl. 10.00 til 11.00 vil det grundet tidevandets skiften gennem døgn-net med ca. 15 min for hver tidevandsperiode kun være et meget lille fåtal af de 17 foreslåede ture sommeren igennem, der vil foregå ved ebбетid.

4) Formålet med fredningerne er "at sikre området (Saltvandssøen) som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre areaerne nord for Højer Kanal som et åbent område." Det er altså hovedsageligt for vandfuglenes skyld, at der er adgangsforbud langs Saltvandssøens vestside.

5) DN mener desuden, at en evt. dispensation som den ansøgte vil åbne for en uønsket præcedens for yderligere forstyrrende aktiviteter tæt på Saltvandssøen fremover.

Derfor foreslår DN følgende alternative busrute:

I stedet for at køre langs Saltvandssøens vestside på inder-siden af Det Fremskudte Dige kan man også opleve fuglelivet i Saltvandssøen fra den tyske side af grænsen på vejen Norddeich fra Siltoft syd for Højer og helt ud til Det Fremskudte Dige, hvor der er en stor P-plads med en lille bygning med orientering om fuglelivet i området. På vejen til og fra denne P-plads vil begge sider af bussen komme til at vende mod Saltvandssøen i en afstand af kun ganske få meter. Bussen må gerne stoppe og passagererne må gerne stige ud og gå på vejen. Desuden er der på samme vej opført et såkaldt fuglekiggerskjul, der vender mod syd ud mod et tysk ferskvands vådområde. Endelig vil turisterne have mulighed for at komme ud af bussen ved P-pladsen og op på og over Det Fremskudte Dige med udsigt over Vadehavet mellem den tyske jernbane på Hindenburgdæmningen til Sild mod syd og helt op til Vidå Sluse ca. 6 km mod nord.

Til denne alternative ruteplan foreslår DN, at bussen på sin videre færd følger Siltoftvej

nordpå ind i Danmark og op til Højer, hvor den kan køre ud til først den gamle Højer Sluse fra 1861 og videre ud til Vidå Sluse fra 1982. – På denne måde vil turisterne alligevel få et stort indtryk af vandfugle-livet i Tøndermarskens ydre koge uden at skulle overskride fredningens bestemmelser. Dette mener DN klart, at langt de fleste turister vil billige og respektere for fuglenes skyld.

DN anbefaler stærkt, at der ikke gives dispensation, men hvis Fredningsnævnet alligevel vælger at give den ansøgte dispensation, så skal den kun være gældende for 2016, hvorefter projektet skal evalueres nøje, før dispensationen evt. forlænges; DN deltager meget gerne heri. - DN anbefaler desuden, at der foretages en besigtigelse i området sammen med Fredningsnævnet, inden nævnet træffer en endelig afgørelse om dispensation.

Konklusion:

DN har svært ved at se logikken i at køre i bus langs Saltvandssøens vestside, når Tønder Kommune skriver, at hovedparten af vandfuglene befinder sig i Vadehavet når bussen kører forbi. Desuden er det kun ca. halvdelen af buspassagerene, der har et godt kik ud over Saltvandssøen. Fuglelivet i Saltvandssøen kan derimod opleves rigtigt godt fra søens sydside, hvor der ikke er nogen trafikale restriktioner. – Derfor er det DN's klare holdning for vandfuglenes trivsels skyld og for at undgå en uheldig præcedens fremover, at Tønder Kommunes dispensationsansøgning til at lade nationalparkbussen køre gennem det fredede område langs Saltvandssøens vestside afvises af Fredningsnævnet.”

Friluftsrådet har i mail af 23. maj 2016 skrevet:

”

Der gives dispensation i 2 år, som ansøgt.

Der må køres ind fra 26.06 til 1.10 2 gange om ugen. Varighed ca. 15 minutter.

Der må ikke foretages stop og udstigning undervejs inde i området.

Det bør i perioden vurderes om trafikken har en negativ effekt på fuglelivet.

”

Da DN i sit høringssvar anbefalede, at der blev foretaget en besigtigelse, har Fredningsnævnet behandlet sagen på nævnets møde den 26. maj 2016, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I mødet deltog formanden, retspræsident Margit Ø. Laub, Esbjerg, det ministerudpegede medlem Kjeld Thamdrup og det kommunalt udpegede medlem Jørn Skov. Endvidere deltog Torben Larsen, Jørgen Nicolaisen og Henning Ravnborg Kristensen på vegne Tønder Kommune, Søren Eller for Danmarks Naturfredningsforening, Jan S. Jensen på vegne Naturstyrelsen Vadehavet og Jan Ravnborg på vegne DOF, Sønderjylland.

Fredningsnævnets formand redegjorde for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne.

Henning Ravnborg Kristensen oplyste, at Tønder Kommunen har anmodet om dispensation til kørsel ad bærnevej, fordi kommunen ønsker at kunne tilbyde interesserede en unik mulighed for at se det fredede område tæt på. Kommunen har modtaget tilskud fra Trafikstyrelsen, der dækker en periode på 2 år, og det er derfor denne periode, kommunen ønsker at udnytte dispensationen. Det er kun på turen, der skal køres på tirsdage, at bussen skal køre ad bærnevej. Det er ikke decideret fuglene i området, der er fokus på. Kommunen regner således ikke med, at turen vil være særlig efterspurgt af fugleinteresserede. Det er primært områdets kulturarv og historiske karakter, der ønskes formidlet. Indsigelserne fra DN og DOF findes derfor ikke at burde tillægges betydning for afgø-

relsen. Turen er søgt tilrettelagt på en for området så lempelig måde som muligt. Der vil ikke være stop undervejs. Bærmevejen er ca. 6 kilometer lang.

Jørgen Nicolaisen oplyste, at offentligheden pt. ifølge skiltningen har adgang til fods og til cykel ad bærmevej fra Vidåslusen mod syd i perioderne fra den 16. juni til den 30. september og fra den 1. november til den 1. marts. Der er adgang på en strækning på ca. 4 kilometer mod syd. Kommunen er dog i tvivl om, hvorvidt dette er i overensstemmelse med det, der fremgår af fredningen, dispensationerne og vadehavsbekendtgørelsen. Der er 3 bomme på bærmevejen, der kun kan åbnes med en særlig nøgle. Hvis der gives dispensation, skal chaufføren have en nøgle med på turen, så bommene kan åbnes og låses.

Søren Eller gennemgik DNs indsigelser i overensstemmelse med det fremsendte høringsbrev.

Jan Ravnborg tilsluttede sig DNs bemærkninger og henviste i øvrigt til DOFs høringsbrev.

Henning Ravnborg Kristensen supplerede, at baggrunden for ønsket om ture også i oktober skyldes, at oktober er en turistmåned.

Jan S. Jensen oplyste, at Naturstyrelsen Vadehavet ikke har indsigelser mod en forsøgsordning med en bustur en gang ugentligt i den nævnte periode. Naturstyrelsen har i forbindelse med sagen forelagt ansøgningen for Aarhus Universitet. Universitet har udtalt, at der kan gives tilladelse, da man vurderer, at bussen ikke vil påvirke fuglelivet negativt. Det er en forudsætning, at bussen ikke har stop undervejs, og at der maksimalt kører en bus igennem området pr. uge. Pr. 1. januar 2017 overgår ansvaret for driften af området i det hele til Naturstyrelsen, der herefter vil være den primære lodsejer. Naturstyrelsen er for tiden i gang med at undersøge om vadehavsbekendtgørelsen skal ændres.

Tidligere afgørelser mv. vedrørende offentlighedens adgang

Det fremgår af tidligere dispensationer vedrørende regulering af offentlighedens adgang, at Fredningsnævnet den 2. juni 1997 i en periode på 2 år tillod en forsøgsordning, der indebar, at der blev åbnet for adgang til fods på den indre bærmevej fra Vidåslusen mod syd til rampe 2. Færdslen kunne ske i tidsrummet fra kl. 10.00 til 20.00 i perioderne 16. juni - 30. september og 1. november til 29. februar. Forsøgsordningen indebar, at der samtidig blev lukket for offentlighedens adgang til de østlige veje til den sydlige del af Margrethekog. Sønderjyllands Amtsråd påklagede afgørelsen til Naturklagenævnet, der den 26. maj 1998 traf afgørelse i klagesagen. Af Naturklagenævnets afgørelse fremgår:

”Det følger af naturbeskyttelseslovens § 50, at der kan dispenseres fra en fredning, når det ikke strider mod fredningens formål.

Indledningsvis bemærkes, at selve forsøget - med i en 2-årig periode at give offentligheden adgang til saltvandssøen til fods ad digets indre bærmevej fra Vidåslusen mod syd til rampe 2 - ikke forudsætter en dispensation fra Margrethe-Kog-fredningen. Derimod skal der tages

stilling til, om forsøget kan begrunde en samtidig lukning for offentlighedens adgang ad de to østlige stikveje.

Formålet med fredningen er navnlig at beskytte fuglelivet og de botaniske interesser i området, jf. fredningens § 1. Offentlighedens adgang til Margrethe-Kog syd er ikke omtalt i formålsbestemmelsen, men i fredningens § 8, der indebærer en indskrænkning i forhold til naturbeskyttelseslovens almindelige bestemmelser om offentlighedens adgang til naturen, jf. lovens § 22 og § 24.

Under hensyn til, at fredningens hovedformål er at beskytte fuglelivet og de botaniske interesser i området, findes den ansøgte begrænsning i offentlighedens adgang ikke at være i strid med fredningens formål.

Et flertal på 8 medlemmer udtaler herefter: Det må umiddelbart forventes, at en åbning for offentlighedens adgang ad bæremevejen samtidig med en opretholdelse af offentlighedens adgang ad de to østlige stikveje vil afstedkomme et yderligere publikumspres på området med mulig påvirkning af fuglelivet fra to sider til følge. Med den hovedvægt, der er lagt på varetagelse af fuglelivets interesser, finder flertallet, at det som led i et to-årigt forsøg med at give offentligheden adgang til at færdes på bæremevejen syd for slusen bør tillades at lukke de to østlige adgangsveje, sådan som fredningsnævnet har bestemt.”

Fredningsnævnet forlængede ved en afgørelse af 10. november 1999 forsøgsperioden til den 31. december 2000. Baggrunden for ønsket om en forlængelse skyldtes, at det ikke havde været muligt indenfor fristen at gennemføre de ønskede forsøg.

Den 12. december 2000 blev forsøgsordningen forlænget i yderligere 2 år indtil den 31. december 2001 ved Fredningsnævnets dispensation, da det fortsat ikke havde været muligt at færdiggøre målingerne og udarbejde en konsekvensrapport.

Fredningsnævnet forlængede igen forsøgsordningen ved en afgørelse af 9. april 2002. Følgende fremgår som baggrund for ansøgningen om dispensation:

”Ved skrivelse af 29. november 2001 har Sønderjyllands Amt, Udvalget for teknik og miljø, overfor Nævnet anbefalet, at offentlighedens adgang til Margrethekog reguleres således:

- I perioden 16. juni - 1. september åbnes for færdsel til fods og på cykel ad den indre bæremevej indtil landgrænsen fra kl. 8.00 til solnedgang, og
- i perioden fra 1. september - 1. marts sker denne åbning fra kl. 12.00 til solnedgang.
- I perioden fra 1. marts - 16. juni lukkes den indre bæremevej og de østlige adgangsveje i Margrethekog lukkes permanent.

Udvalget har anbefalet, at adgangsreguleringen indføres snarest ved en forlængelse af dispensationen og efterfølgende ved, at adgangsreguleringen indføres i Vadehavs bekendtgørelsen og i en revideret fredningskendelse.

I skrivelsen af 5. december 2001 har Lindet Statsskovdistrikt søgt om en forlængelse af dispensationen til lukning af adgangen ad de to østlige stikveje i yderligere 2 år. I skrivelsen anføres bl.a., at undersøgelserne fra Danmarks Miljøundersøgelse har vist, at det er muligt at fastholde områdets betydningsfulde fuglefauna samtidig med, at der er offentlig adgang i området. Imidlertid er væsentlige dele af fuglefaunaen flyttet bort fra de offentlige færdselsårer og trukket mod øst ind i kogen. En åbning af den mere publikumsvenlige adgang mod vest hører efter Statsskovdistriktets opfattelse derfor sammen med en fortsat lukning af adgangen fra øst. En permanent ændring af reservatbekendtgørelsens bestemmelser om offentlig adgang bør afvente en større general justering af bekendtgørelsen, og denne proces kan først forventes gennemført i 2003.

Indtil da ønsker Skov- og Naturstyrelsen at imødekomme ønskerne om en øget offentlig færdsel ind til Saltvandssøen og samtidig at forenkle adgangsforholdene således, at der kun er en lukkeperiode årligt, nemlig i ynglesæsonen. Endvidere ønsker man at lade Danmarks Miljøundersøgelser foretage yderligere undersøgelser af effekten af den øgede offentlige adgang. Som følge af det anførte ønskes udover dispensationen med hensyn til adgangsforholdene også en dispensation fra forbuddet mod offentlig adgang i perioden 1. - 31. oktober.

I Fredningsnævnets begrundelse for dispensationen til lukning af offentlighedens adgang hedder det blandt andet:

”Som anført ovenfor har Fredningsnævnet tidligere siden 1997 meddelt 3 dispensationer til lukning af offentlighedens adgang fra øst til Margrethekog. En forlængelse for yderligere 2 år kunne synes at gøre en dispensation permanent, og en sådan varigere ændring af en fredningskendelse bør ikke ske ved en dispensation, men ved en ændring af selve fredningskendelsen efter de regler, der gælder derfor.

Under de foreliggende omstændigheder kan det imidlertid ikke antages, at en forlængelse af forsøgsordningen i et kortere tidsrum vil være i strid med fredningsformålet...”

Fredningsnævnet afslog ansøgningen for så vidt angår dispensation for den tidsmæssige begrænsning af adgangen.

Dispensationen blev yderligere forlænget ved Naturklagenævnets afgørelse af 21. oktober 2002. Efter denne blev der meddelt dispensation fra fredningens § 8 til lukning af de to østlige grusveje og dispensation fra forbuddet mod offentlighedens færdsel på bæremevejen i oktober måned indtil den 31. december 2004.

Fredningsnævnet modtog i juni 2005 en ny ansøgning om forlængelse af dispensationen. I Statsskovdistriktets ansøgning var anført, at

”...

det var forventet, at bekendtgørelse om fredning og vildtreservat i Vadehavet skulle revideres i løbet af 2004, og i den forbindelse skulle der ske en vurdering af bestemmelserne for adgang til Margrethekog. Skov- og Naturstyrelsen har imidlertid fundet det formålstjenligt at afvente resultaterne af de igangværende drøftelser vedrørende en eventuel nationalpark i Vadehavsområdet, før en revision af bekendtgørelsen iværksættes. På den baggrund ønskedes den daværende ordning med lukning af de to østlige stikveje i hele året samt offentlig adgang på en afmærket strækning af bæremevejen for gående og cyklende i perioden 16. juni til 28. februar i dagtimerne fra kl. 12 til solnedgang videreført. På baggrund af usikkerhed vedrørende tidshorizonten for en afklaring af spørgsmålet om en eventuel nationalpark samt en kommende revision af Vadehavs bekendtgørelsen ønskes dispensationerne forlænget indtil videre.

Sønderjyllands Amt har indstillet, at dispensationen forlænges i endnu 2 år med en opfordring til Miljøministeriet om at fremskynde revisionen af vildtreservat- og fredningsbekendtgørelsen mest muligt...”

Fredningsnævnet traf den 11. august 2005 afgørelse i sagen. Ifølge afgørelsen blev dispensationen forlænget indtil den 31. december 2006.

Af den gældende Vadehavs bekendtgørelse, bekendtgørelse 867 af 21. juni 2007 § 3, stk. 1, pkt. 10, jf. bilag 1, pkt. 2.10 fremgår, at der alene er adgang for offentligheden i Mar-

grethe-Kog til fods ad to stikveje, der udgår fra Højer Dige mod vest, jf. Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethe-Kog.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen. Som følge af beliggenheden skal betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 tillige være opfyldt. Ifølge denne bestemmelse kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Indledningsvis bemærkes det, at den nuværende skiltning, der giver adgang for gående og cyklende færdsel ad bæremejejen fra Vidåslusen og ca. 4 kilometer mod syd ad den i alt ca. 6 kilometer lange bæremevej er i strid med fredningens § 8, jf. den gældende vadehavsbekendtgørelse. Det bemærkes endvidere, at vadehavsbekendtgørelsen alene omhandler gående færdsel, mens fredningens § 8 tillige omhandler færdsel med cykel.

Ansøgningen angår reguleringen af adgangsforholdene ad bæremejejen. Som det fremgår ovenfor, har Fredningsnævnet i perioden fra 1997 til 2006 givet flere dispensationer til regulering af offentlighedens adgang til området. Ifølge dispensationer, blev der givet tilladelse til – så længe der var adgang til området ad bæremevej - at lukke for den østlige adgang. Offentlighedens adgang til området har hidtil alene angået gående og cyklende færdsel.

Fredningsnævnet finder ikke, at der på ny, således som ansøgningen er formuleret, er grundlag for en dispensation, der vedrører en regulering af adgangsforholdene til området, da en sådan ændring af adgangsforholdene særligt under hensyn til de mange tidligere dispensationer ikke igen bør ske ved en dispensation, men ved en ændring af selve fredningskendelsen efter de regler, der gælder derfor. Det forhold at de tidligere dispensationer ikke har angået buskørsel, findes ikke at kunne ændre herved. Derudover bemærkes det, at ansøgningen ikke indeholder en ansøgning om regulering af den østlige adgang til området. Som det fremgår af Naturklagenævnets afgørelse af 26. maj 1998, må det forventes, at en åbning for offentlighedens adgang ad hele bæremejejen som ansøgt, samtidig med en opretholdelse af offentlighedens adgang ad de to østlige stikveje vil afstedkomme et yderligere publikumspres på området med mulig påvirkning af fuglelivet fra to sider til følge. Da fredningen primært er begrundet i hensynet til varetagelsen af fuglelivets interesse findes ansøgningen heller ikke af denne grund at burde imødekommes. Fredningsnævnet har endelig lagt vægt på, at formålet med ansøgningen kan imødekommes ved det alternative forslag, Danmarks Naturfredningsforening har henvist til i deres høringssvar.

Fredningsnævnet meddeler derfor afslag på ansøgningen om dispensation.

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Natur- og Miljø-klagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Natur- og Miljø-klagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via forsiden på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 500 kr.

Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekt-tilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

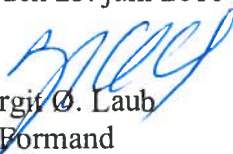
Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 23. juni 2016

Margit Ø. Laub
Formand

Denne afgørelse er sendt til:

Tønder Kommune, teknisk@toender.dk, herakr@toender.dk
Miljøministeriet Naturstyrelsen/København, nst@nst.dk, sofha@nst.dk, sdj@nst.dk,
raf@nst.dk
Kulturarvsstyrelsen, post@kulturstyrelsen.dk
Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, soren@eller.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk
Friluftsrådet/Tønder, sydvestjylland@friluftsradet.dk

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

17. april 2018
FN SJS 7/2018

J.nr.: FN SJS 7/2018: Ansøgning fra Naturstyrelsen Vadehavet om tilladelse til diverse projekter i Margrethe Kog.

Fredningsnævnet har den 12. februar 2018 modtaget en ansøgning fra Naturstyrelsen Vadehavet om tilladelse til diverse projekter i Margrethe Kog.

Det fremgår af ansøgningen, at det overordnede mål bag ansøgningen er et ønske om at forbedre forholdene for de ynglende vadefugle og terner i området. Det berørte projektområde vedrører ca. 466 ha i den sydlige del af Margrethe Kog afgrænset af Højer Dige mod øst og Reservoirdiget mod vest. Følgende matr. numre er berørt: 7, 8, 10, 11, 12, 13, 39, 40, 42, 44, 45, 46, 47 og 48 Margrethe Kog, Højer. Naturstyrelsen ejer de pågældende ejendomme bortset fra 2 marker på 43,6 ha, matr.nr. 11 og 12 Margrethe Kog, Højer, der ejes af Frederikskogene. Det fremgår af ansøgningen, at Frederikskogene har givet samtykke til projektet.

Margrethe Kog er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985. Det fremgår, at fredningen har til formål blandt andet at sikre bedst muligt området som levested for vandfugle.

Fredningsnævnet har besluttet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og stk. 2, at meddele dispensation til det ansøgte, jf. afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund

I Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985 står blandt andet:

”§ 1 Fredningens formål.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

...

§ 2 Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer ved udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning eller opfyldning. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der uden for perioden 15. marts - 1. juli opgraves klæg til reparation af digerne i området, jfr. i øvrigt § 6.

§ 3 Bygninger og anlæg m.v.

Der må ikke opføres yderligere bebyggelse, anbringes campingvogne eller teltes. Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der således ikke etableres campingpladser, motorbaner, skydebaner, oplagspladser eller lossepladser, og der må ikke anbringes plankeværker, mure, vindmøller, tårne o.lign. eller master, herunder master for luftledninger til strømforsyning. Om hegning henvises til § 4.b.

§ 4 Arealernes drift.

a. Vandreservoiret.

Under respekt af vandreservoirets funktion som aflastning af Vidåsystemet skal højvandsreservoiret drives som en saltvandssø med det overordnede formål bedst muligt at sikre levevilkårene for de vandfuglearter, der er afhængige af vadehavsmiljøet.

b. De øvrige arealer syd for Højer Kanal og øst for det fremskudte dige.

Arealerne skal opretholdes som fugtigt græsland og må kun anvendes til græsning og slæt. Slæt må først foretages efter 1. juli.

Der må ikke foretages dræning. Afvanding skal ske med åbne sidegrøfter til hovedvandingsskanalen og så vidt muligt gennem anvendelse af bestående render og grøfter. Såvel overfladegrøbling som anlæg og vedligeholdelse af kanaler og grøfter og nødvendig udjævning af skrænter må kun foretages uden for perioden 15. marts - 1. juli.

Der må kun gødskes i det omfang, som er nødvendigt for at opretholde et græsdekke, og der må kun anvendes kemiske bekæmpelsesmidler ved akutte insektangreb på kreaturer.

Der må ikke plantes eller sås træer eller buske.

El-hegn og andre trådhegn må kun opsættes i det omfang, det er nødvendigt for at hindre udbredelse af kvægsygdomme, samt - med fredningsnævnets godkendelse - når det er ønskeligt for at undgå nedtrampning af spirende græs.

De foranstående bestemmelser under pkt. b skal ikke overholdes under tidsbegrænset forsøgsvirksomhed, der udføres af det offentlige og er godkendt af fredningsnævnet efter indhentet udtalelse fra naturfredningsrådet. Statens Marskforsøg kan indtil 1994 videreføre det igangsatte forsøg med dræning af ca. 2,3 ha i overensstemmelse med den udarbejdede forsøgsplan.

c. Arealerne nord for Højer Kanal og øst for det fremskudte dige.

Arealerne kan anvendes landbrugsræssigt med kun den begrænsning, at der ikke må plantes eller sås træer eller buske, heller ikke til hegn.

d. Arealerne vest for det fremskudte dige.

Den naturlige tilstand af digeforlandet under matr.nr. 1 og matr.nr. 5, Margrethe Kog, må ikke ændres, se dog § 6. Det samme gælder landarealerne, hvortil staten ifølge § 3, stk. 3, i lov nr. 271 af 8. juni 1977 vil have ejendomsretten.

§ 5 Affald.

Der må ikke henkastes eller anbringes affald el. lign.

...

§ 7 Naturpleje.

Sønderjyllands amtsråd har ret til at lade ikke-statsejede arealer afgræsse eller foretage slæt på sådanne arealer, hvis ejernes drift i så henseende opgives eller skønnes utilstrækkelig. Afgræsning og slæt må først foretages af amtskommunen, efter at der er givet vedkommende ejer meddelelse herom, og eventuelt overskud tilkommer ejeren.

Staten og amtsrådet har endvidere ret til på henholdsvis statsejede og ikke-statsejede arealer syd for Højer Kanal at foretage enhver yderligere foranstaltning til fremme af fredningsformålet, herunder hævning og stabilisering af vandstanden. Sådanne foranstaltninger må

dog først foretages efter drøftelse med samtlige grundejere i den del af fredningsområdet, som ligger syd for Højer Kanal, og efter indhentet udtalelse fra naturfredningsrådet.

8 Offentlighedens adgang.

Til den del af fredningsområdet, som ligger nord for Højer Kanal, har offentligheden adgang i overensstemmelse med bestemmelserne i naturfredningslovens §§ 54 og 56.

I området syd for Højer Kanal har offentligheden uden for perioderne 1. marts - 31. maj og 1. - 31. oktober ret til at færdes til fods og på cykel på de veje, der er vist på fredningskortet med signatur herfor, samt efter Sønderjyllands amtsråds bestemmelse på digets vedligeholdelsesveje. Offentligheden har ikke i øvrigt ret til færdsel og ophold i denne del af fredningsområdet, medmindre det tillades af fredningsnævnet inden for rammerne af naturfredningslovens §§ 54 og 56.

Opmærksomheden henledes på, at bestemmelser i en bekendtgørelse efter jagtloven kan begrænse offentlighedens adgang yderligere.

§ 9 Dispensationer m.v.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. Naturfredningslovens § 34. Forinden fredningsnævnet tager stilling til en ansøgning om dispensation, som ikke angår et forhold af ganske underordnet betydning, skal nævnet indhente en udtalelse fra naturfredningsrådet. Det samme gælder, når der forelægges fredningsnævnet andre spørgsmål, der udspringer af fredningsafgørelsen.”

I Naturstyrelsens ansøgning er anført følgende som begrundelse for det ansøgte:

”...

Naturstyrelsen Vadehavet fik i 2013 dispensation fra Fredningsnævnet Sydjylland til et hydrologiprojekt i Margrethe kog syd. Dette projekt blev ikke gennemført pga. en økonomisk bevilling, som ikke kunne udmøntes. Der ansøges nu om et nyt og udvidet projekt, som omfatter andre elementer, og som påvirker en væsentlig større del af Margrethe kog syd. Det udvidede projekt er bl.a. muligt fordi der er sket en jordfordeling i Tøndermarsken, således at der kun er én privat ejer tilbage i Margrethe kog syd. Projektet vurderes i høj grad at fremme formålet med fredningen i området.

Formålet med det ansøgte projekt er at fremme forholdene for ynglende vadefugle og ternere. Margrethe kog syd indgår i Natura 2000-område nr. 89. Inden for det beskrevne projektområde på ca. 466 hektar er det fuglene på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet (F60), som staten har et særligt ansvar for at fremme med henblik på at opnå gunstig bevaringsstatus for disse arter. Der er 13 ynglefuglearter på udpegningsgrundlaget, hvoraf projektet har særligt fokus på brushane, klyde og fjordterne.

Den seneste rapport om tilstanden for fuglene i Tøndermarsken og Margrethe kog ... bekræfter tidligere rapporter i, at antallet af ynglende vadefugle er gået kraftigt tilbage i de 40 år, hvor man har data fra området. Forskerne har i rapporten sammenlignet området med andre lignende områder i Danmark og Tyskland, hvor der også er en væsentlig påvirkning fra prædatorer, og konklusionen er, at en mere målrettet forvaltning af bevanding og græsning kan give væsentligt højere tætheder af ynglende engfugle. Særligt sammenligningen mellem ynglende vadefugle i Margrethe kog og naboarealet Rickelsbüller kog viser, at det har været muligt at opretholde væsentlige bestande af arter såsom brushane, engryle og hvidbrystet præstekrave i Rickelsbüller kog, hvorimod disse arter ikke længere yngler i Margrethe kog.

Det ansøgte projekt til fredningsnævnet skal ændre på ovennævnte status, således at Margrethe kog igen kan huse livskraftige bestande af ynglende vadefugle og terner, herunder de mere sjældne arter. Området har en størrelse, beliggenhed og naturtilstand, som er optimal til dette formål.

Med det nuværende be- og afvandingssystem er det ikke muligt at opnå den optimale vandstand for fuglene i yngleperioden. Derfor skal der laves anlæg, som gør det muligt at hæve vandstanden væsentligt. Det beskrevne anlægsprojekt i klæggraven, vil forbedre yngle- og fourageringsmuligheder for vadefugle og vandfugle generelt. Endeligt vil en efterfølgende målrettet fremtidig drift af hele området med henholdsvis storfolde, sen udbinding og afgræsning med robuste racer af kvæg, sikre at ynglefuglene får de bedst tænkelige forhold.

Det beskrevne projekt ønskes gennemført i 2018 og 2019.

...”

Naturstyrelsen har ansøgt om følgende:

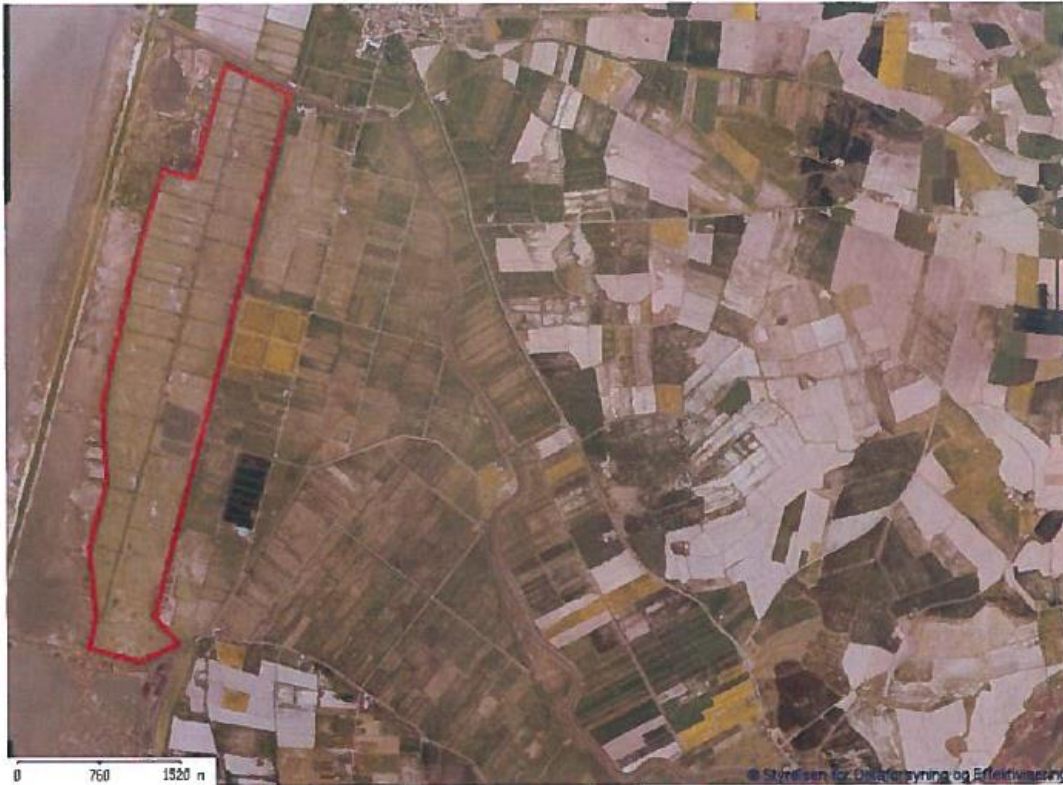
”...

1. Et hydrologiprojekt, som vil resultere i en vandstandshævning forår og forsommer på en væsentlig del af projektområdet. En hævnings af vandstanden fra april til juli skal gøre det muligt at skabe et af de bedste yngleområder for vadefugle i Danmark... Vandstanden skal være på sit højeste niveau i det tidlige forår, og skal i dette projekt følge vandstandsscenario kote 1,1 (DVR90, svarende til 1,22 DNN) ... ved indgangen til fuglenes ynglesæson den 1. april. Det er ca. 40 cm over nuværende maksimale vandstands niveau på ca. kote 0,8 (DVR90). Fuldstændt har beregnet, at 114 hektar vil stå under vand på dette tidspunkt. Derefter skal vandstanden falde successivt hen mod juli måned, hvorefter vandstanden ikke længere er afgørende for ynglefuglene...

Stemmeværket overdimensioneres med 0,5 meter i højden, såfremt det i kommende år besluttes at anvende projektområdet som klimasikringsområde for Tønder by. For at forhindre vandet i at løbe bag om stemmeværket og oversvømme området ved pumpehuset, skal der bygges et lille dige på ca. 20 meter fra stemmeværket og ud til ådiget ved Vidåen.

Som konsekvens af den højere vandstand skal nogle kreatur overgange til passering af skelgrøfter for de græssende dyr lægges om, så de placeres højere i terræn. Dette vedrører kreaturovergange på den vestlige side af den gennemgående grusvej i området. Derudover skal der etableres en ny rørunderføring mellem af- og bevandingskanal i den sydlige del af området, for at sikre en god fordeling af vand i området, ligesom eksisterende unødvendige vandkoter i skelgrøfter fjernes. Der etableres en mindre opstemning ind mod Frederikskogens matrikel nr. 12, således at vandet ikke løber fra en eksisterende grøblerende og ind på marken. Ved indpumpning af vand fra Vidåen, Højer kanal, vil der efter aftale med DTU Aqua og Tønder kommune blive etableret et skumbræt i højde med brinken i Højer kanal, som skal lede hovedstrømmen i Højer kanal forbi stedet for indpumpning. Herved reduceres eventuelle negative effekter af indpumpning af fiskeyngel...”

Projektet indebærer blandt andet, at pumpehuset i den nordlige del af projektområdet skal udbygges. Dette sker ved at stemmeværket forhøjes til kote 1,7, hvilket forudsætter en forhøjelse med ca. 90 cm, ligesom bredden skal øges med 7-10 meter.

2. Et anlægsprojekt med fuglevenlige foranstaltninger i en klæggrav, som er placeret omtrent midt i projektområdet.

”...

Det planlagte anlægsarbejde omfatter udjævning af brinker langs ca. 1000 meter af de eksisterende søbredder, hovedsageligt langs den østlige- og vestlige side af klæggraven, se bilag c. Ved udjævningen af brinker til en anlægsprofil på 1:10 vil op til 5 meter af den nuværende eng omkring klæggraven indgå i anlægsarbejdet. En ændring fra nuværende stejle brinker, med et spring på ca. 70 cm fra vandoverflade til eng, til flade og brede overgangszoner vil skabe optimale fourageringsområder for de mange rastende vadefugle m.fl, herunder når det er højvande i Vadehavet. Anlægsarbejdet omfordeler som udgangspunkt jorden i området, eventuelt overskudsjord vil blive brugt til det lille dige, som skal etableres ved pumpehuset, jf. punkt 1 ovenfor.

Udover den eksisterende ø, ønskes etableret en ny ø i klæggraven, så fugle såsom klyder og ternere, som er særligt sårbare overfor prædation fra ræv, kan få et sted at yngle. Anlægsarbejdet på de to øer vil bestå i at reducere højden på øerne og benytte denne jord til at udjævne brinkerne ned mod vandet. De flade anlæg vil gøre det muligt for klyde- eller terneunger at søge føde i den rige overgangszone mellem land og vand.

”

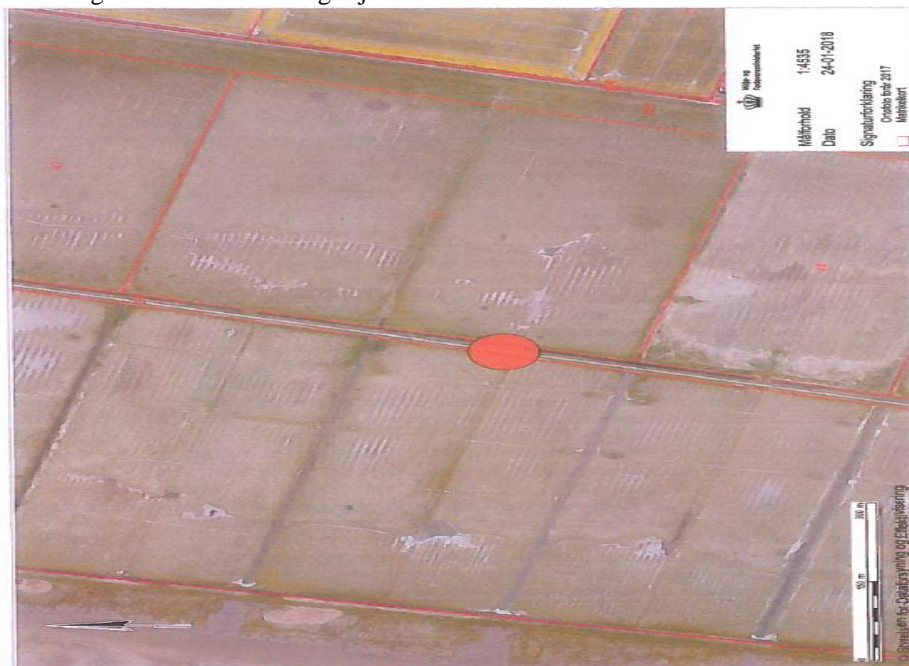

3. Den efterfølgende drift af området ændres.

”...

Naturstyrelsen vil ændre driften i området på følgende punkter:

- 1) Ved så vidt muligt at foretage afgræsning med kreaturer, gerne af hårdfør race 2) Ved at kræve senere udbinding af dyrene og 3) Ved at driftsenhederne/græsningsfænerne bliver væsentligt større end de er nu... Det er nødvendigt at hegne fænerne, da det i praksis ikke er muligt at holde kreaturer af hårdfør race inde uden hegn. Området er for stort til at drive som ét område uden hegn, herunder fordi det ikke giver den nødvendige mulighed for at styre driften, så den er optimal for ynglefuglene. Hegningen vil foregå med totrådet kreaturhegn med stolper i certificeret ubehandlet træ. Da området i dag er intensivt heget, vil projektet netto bevirke at mange kilometer indre hegn fjernes.”

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har behandlet sagen på nævnets møde den 23. marts 2016, hvor nævnet tillige har foretaget besigtigelse.

I mødet deltog formanden, retspræsident Margit Ø. Laub, Esbjerg, det ministerudpegede medlem Kjeld Thamdrup og det kommunalt udpegede medlem Jørn Skov. Endvidere deltog Martin Brink og Jens Hjerrild Hansen på vegne Naturstyrelsen Vadehavet, Conny Brandt og Liselotte Pedersen på vegne Tønder Kommune, Søren Eller på vegne Danmarks Naturfredningsforening, Werner Straadt på vegne Naturrådet, John Frikke på vegne Nationalpark Vadehavet og Peter Kjær Hansen på vegne DOF, Sønderjylland.

Fredningsnævnets formand redegjorde for ansøgningen og de relevante dele af fredningsbestemmelserne.

Martin Brink og Jens Hjerrild Hansen gennemgik ansøgningen og anviste området, hvor der ønskes udført arbejder i klæggravene. Der har tidligere været ansøgt om et hydrologiprojekt. Dette havde en anden form end den nuværende. Området er specielt, idet der er tale om et lukket system omgivet af diger, hvilket er sjældent forekommende. Med hydrologiprojektet ønsker man at øge bevandingen om foråret særligt i marts måned. Vandet vil herefter i løbet af foråret naturligt trække sig tilbage. Der vil være mulighed for at øge afvandingen, hvis der ikke sker en naturlig tilbagetrækning. Der vil som det fremgår være behov for installation af nye pumper, og stemmeverket skal forhøjes. Området vil om foråret blive oversvømmet med "sjapvand" således at der vil ligge vand over terræn. Det er vigtigt, at vandet ikke bliver stående for længe. Det vil projektet med den ændrede pleje tage højde for. Fra den 1. juli vil vandstanden blive reguleret, således at der vil være mulighed for at komme ind på området og slå, hvis afgræsningen ikke er tilstrækkelig. Der vil blive installeret dataloggere, så man nøjagtig kan registrere, hvor der er behov for regulering af vandstanden. Det er nødvendigt, da området er så stort, som det er.

Conny Brandt spurgte, om projektet ligesom sidst vil indebære etablering af en kanal.

Martin Brink og Jens Hjerrild Hansen oplyste, at det nye projekt ikke indeholder etablering af en kanal, da arealet nu bortset fra et mindre areal, hvor ejerne har givet samtykke, ejes af staten. Grøfteprojektet er derfor ikke længere nødvendigt.

Der var ingen indsigelser mod hydrologiprojektet.

Martin Brink og Jens Hjerrild Hansen oplyste vedrørende klæggravene, at man ikke har planer om at bruge materialet fra afhøvlingen af kanterne til udvidelse af de eksisterende øer. Det er der ikke økonomi til. Men øerne bliver lidt større, når man udjævner kanterne på øerne.

Conny Brandt spurgte, om der er indgået aftaler vedrørende afgræsningen.

Martin Brink og Jens Hjerrild Hansen oplyste, at man regner med at få dette på plads pr. 2019. Det bliver enten tale om forpagtningaftaler eller græsningsaftaler.

Den eksisterende indhegning i området er formentlig etableret forud for fredningen. Den eksisterende indhegning vil blive fjernet og vil blive erstattet af lidt større hegn i form af 2-trådet kreaturhegn. Der vil – hvis projektet godkendes – ske en reduktion af indhegningen, således at den nye indhegning kun vil udgøre ca. 1/3 af den eksisterende hegning.

De mødte var alle af den opfattelse, at ønsket om hegning vil kunne holdes indenfor fredningens formål.

Alle de mødte var positive overfor projektet der vil virke fremmende for fuglelivet i området.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen. Som følge af beliggenheden skal betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 tillige være opfyldt. Ifølge denne bestemmelse kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Fredningsnævnet finder, at de ønskede tiltag ikke er i strid med fredningens formål.

Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og 2 på vilkår,

at projektet udføres i overensstemmelse med projektbeskrivelsen, projekt for ynglefugle i Margrethe Kog Syd,

at der inden anlægsarbejdet udlægges køreplader, såfremt Naturstyrelsen vurderer, at det er nødvendigt, og

at de eksisterende hegn i området fjernes, når de nye hegn er opsat.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Planklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Planklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Planklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Planklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Planklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Planklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget.

Klagegebyr opkræves af Planklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Planklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Planklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Planklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Planklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Planklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Planklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 17. april 2018

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Landskabsforvalter Martin Brink, mbrin@nst.dk
Naturstyrelsen Vadehavet, vad@nst.dk
Tønder Kommune, teknisk@toender.dk, cb1@toender.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk; chbru@mst.dk
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, soren@eller.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk

Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk

Friluftsrådet Tønder: sydvestjylland@friluftsradet.dk

Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk

Region Syddanmark, miljoe-raastoffer@rsyd.dk

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

25. juni 2018
FN SJS 23/2018

J.nr.: FN SJS 23/2018: Ansøgning fra Foreningen Tøndermarsk Initiativet om tilladelse til opsætning af stimarkeringspæle i Margrethekog.

Fredningsnævnet har den 2. maj 2018 modtaget ansøgning fra Tønder Kommune på vegne Foreningen Tøndermarsk Initiativet om tilladelse til opsætning af stimarkeringspæle i Margrethekog.

Det fremgår af ansøgningen, at markeringspælene skal markere en marsksti, der samlet er en ca. 54 km lang trampesti. Markstien ønskes markeret med firkantede egetræspæle 12,5x12,5 cm og godt 2 meters længde med hhv. ca. halvdelen under og over jorden. Pælene er ubehandlede og afskæres i toppen, så pælen får samme profil som et dige.

Margrethe Kog er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation, hvis stimarkeringspælene skal opsættes i det fredede område.

Fredningsnævnets formand har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at meddele Foreningen Tøndermarsk Initiativet dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, stk. som anført i afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund:

Følgende fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne:

”§ 1 Fredningens formål.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

...

§ 2 Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer ved udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning eller opfyldning. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der uden for perioden 15. marts - 1. juli opgraves klæg til reparation af digerne i området, jfr. i øvrigt § 6.

§ 3 Bygninger og anlæg m.v.

Der må ikke opføres yderligere bebyggelse, anbringes campingvogne eller teltes. Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der således ikke etableres campingpladser, motorbaner, skydebaner, oplagspladser eller lossepladser, og der må ikke anbringes plankeværker, mure, vindmøller, tårne o.lign. eller master, herunder master for luftledninger til strømforsyning. Om hegning henvises til § 4.b.

...

§ 8 Offentlighedens adgang.

Til den del af fredningsområdet, som ligger nord for Højer Kanal, har offentligheden adgang i overensstemmelse med bestemmelserne i naturfredningslovens §§ 54 og 56.

I området syd for Højer Kanal har offentligheden uden for perioderne 1. marts - 31. maj og 1. - 31. oktober ret til at færdes til fods og på cykel på de veje, der er vist på fredningskortet med signatur herfor, samt efter Sønderjyllands amtsråds bestemmelse på digets vedligeholdelsesveje. Offentligheden har ikke i øvrigt ret til færdsel og ophold i denne del af fredningsområdet, medmindre det tillades af fredningsnævnet inden for rammerne af naturfredningslovens §§ 54 og 56.

Opmærksomheden henledes på, at bestemmelser i en bekendtgørelse efter jagtloven kan begrænse offentlighedens adgang yderligere.

§ 9 Dispensationer m.v.

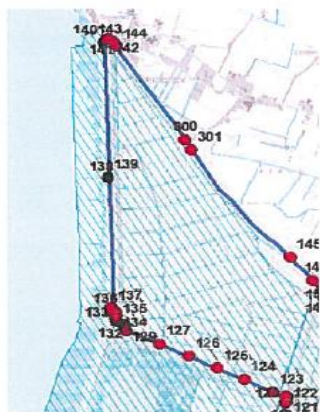
En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. Naturfredningslovens § 34. Forinden fredningsnævnet tager stilling til en ansøgning om dispensation, som ikke angår et forhold af ganske underordnet betydning, skal nævnet indhente en udtalelse fra naturfredningsrådet. Det samme gælder, når der forelægges fredningsnævnet andre spørgsmål, der udspringer af fredningsafgørelsen.”

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Af ansøgningen fremgår, at der på pælene monteres piktogrammer til markering af stien. Pælene ønskes opsat for hver 250 m. Projektet benytter eksisterende pæle, hegn, låger mv. til markering af ruten, hvor det er muligt. På de strækninger, hvor Marsksti stien går på diger, markeres stien ved at anwise, at diget skal følges et givet antal meter, således at der sættes så få pæle på diget som muligt af hensyn til digets integritet. Certificeringsordningen kan dispensere til dette. Der vil dog være behov for pæle på diget. Det er, hvor stien skal ned af diget og fortsætte på Bærmevej af hensyn til bl.a. fuglelivet, og hvor der er overkørsler og dermed risiko for at vælge forkert retning.

Indsatsområdet skal forbedre besøgendes adgang til Tøndermarsken, beskytte naturen og give områdets gæster viden om områdets kultur-, natur- og fugleliv.

Sorte prikker er markering på eksisterende hegn, skilte mm, røde prikker er nye pæle.

Fredningsnævnet har ved mail af 7. maj 2018 til Naturstyrelsen, Landskabsforvalter Martin Brink, Naturstyrelsen Vadehavet, Tønder Kommune, Miljøstyrelsen, Slot- og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet centralt, Friluftsrådet Tønder og Nationalpark Vadehavet anmodet om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 28. maj 2018.

DOF-Sønderjylland har i mail af 11. maj 2018 skrevet:

”Foreningen anbefaler at der gives de fornødne dispensationer til Marskstien, herunder markeringspælene i Margrethekog. Foreningen har sammen med andre interessenter deltaget i en følgegruppe til projektet om Marskstien. Her er stiforløb og tilhørende faciliteter m.v. grundigt drøftet. Der er efter foreningens opfattelse fundet ansvarlige og afbalancerede løsningen, så evt. konflikter mellem naturbeskyttelseshensyn og publikumshensyn elimineres. Vi er således overbeviste om, at det ansøgte ikke vil være i strid med fredningen af Margrethekog. Foreningen vil på den baggrund anbefale ansøgningen.”

Miljøstyrelsen har ydet teknisk bistand til Fredningsnævnet og har i den forbindelse blandt andet skrevet:

”Det ansøgte er beliggende i Natura 2000-område nr. 89 Vadehavet (fuglebeskyttelsesområde nr. 60 og habitatområde nr. 89). Miljøstyrelsen forventer, at Tønder Kommune har foretaget en vurdering af anlægget i forhold til Natura 2000-området, og har ingen yderligere bemærkninger hertil.”

Tønder Kommune har den 25. juni 2018 oplyst:

Vurdering i forhold til Natura 2000-områder og Bilag IV-arter

Området, hvor stimarkeringspælene ønskes opsatte, ligger delvis indenfor Fuglebeskyttelsesområde F60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen og grænser umiddelbart op til Habitatområde H78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde, Brede Å, Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen.

På udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet er ynglefuglene rørdrum, hvid stork, rørhøg, hedehøg, plettet rørvagtel, engsnarre, klyde, hvidbrystet præstekrave, brushane, fjordterne, sortterne, mosehornugle og blåhals og trækfuglene pibesvane, sangsvane, kortnæbbet gås, grågås, bramgås, gravand, pibeand, spidsand, skeand, havørn, klyde, hvidbrystet præstekrave, hjejle, strandhjejle, islandsk ryle, almindelig ryle og lille kobbersnepe.

Det vurderes, at både træk og ynglefuglene i meget lille omfang vil kunne forstyrres ved selve opsætningen af pælene, men at denne forstyrrelse er bagatelagtigt og ikke ændrer på deres artstilstand. Pælene vil efter etableringen have neutral påvirkning på fuglene. Selve stiforløbet ligger uden for habitatområder og der er ingen bilag IV-arter eller habitatnaturtyper eller -arter der vil blive påvirket negativt af opsætning af stimarkeringspælene.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen. Som følge af beliggenheden skal betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 tillige være opfyldt. Ifølge denne bestemmelse kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Fredningsnævnet finder, at de ønskede tiltag ikke er i strid med fredningens formål. Efter oplysninger fra Tønder Kommune er det ubetænkeligt at lægge til grund, opsætning af stimarkeringspæle ikke vil indebære en forringelse af naturtyper og levesteder for beskyttede arter.

Fredningsnævnet meddeler derfor dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og 2 på vilkår,

at projektet udføres i overensstemmelse med projektbeskrivelsen, og

at eksisterende pæle benyttes i videst muligt omfang.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Planklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Planklagenævnets Klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Planklagenævnets hjemmeside www.naevnenes-hus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Planklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Planklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Planklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget. Klagegebyr opkræves af Planklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Planklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Planklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Planklagenævnets hjemmeside www.naevnenes-hus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Planklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Planklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Planklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Syddjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 25. juni 2018

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Naturstyrelsen, Landskabsforvalter Martin Brink, mbrin@nst.dk

Naturstyrelsen Vadehavet, vad@nst.dk

Tønder Kommune, teknisk@toender.dk, grbr5@toender.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk; chbru@mst.dk

Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk

Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk

Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, soren@eller.dk

Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk

Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk

Friluftsrådet centralt: fr@friluftstraadet.dk

Friluftsrådet Tønder: sydvestjylland@friluftstraadet.dk

Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

22. marts 2019
FN SJS 57/2018

J.nr.: FN SJS 57/2018: Ansøgning fra Tønder Kommune om tilladelse til at etablere en befæstning på 1x2 meter med en indhegning på 1,10 m højde til affaldsbeholdere samt udskiftning af eksisterende hegn i Margrethe Kog, Tønder samt opsætning af stakit.

Fredningsnævnet har den 23. november 2018 modtaget ansøgning fra Tønder Kommune om tilladelse til at etablere en befæstning på 1x2 meter med en indhegning på 1,10 m højde til affaldsbeholdere i Margrethe Kog, Tønder.

Dette har Fredningsnævnet sendt i høring den 21. december 2018.

Efterfølgende har kommunen oplyst, at der også ønskes opsat et stakit til erstatning for det eksisterende.

Margrethe Kog er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985. Formålet er blandt andet at sikre området som levested for vandfugle. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må etableres faste konstruktioner.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation, hvis den ansøgte befæstning med en indhegning m.v. skal etableres.

Fredningsnævnets formand har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at meddele dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, på de vilkår, der er anført i afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund

Følgende fremgår blandt andet af fredningsbestemmelserne:

"§ 1 Fredningens formål.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

...

§ 2 Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer ved udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning eller opfyldning. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der uden for perioden 15. marts - 1. juli opgraves klæg til reparation af digerne i området, jf. i øvrigt § 6.

§ 3 Bygninger og anlæg m.v.

Der må ikke opføres yderligere bebyggelse, anbringes campingvogne eller teltes. Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger. Eksempelvis må der således ikke etableres campingpladser, motorbaner, skydebaner, oplagspladser eller lossepladser, og der må ikke anbringes plankeværker, mure, vindmøller, tårne o.lign. eller master, herunder master for luftledninger til strømforsyning.

...

§ 9 Dispensationer m.v.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. Naturfredningslovens § 34. Forinden fredningsnævnet tager stilling til en ansøgning om dispensation, som ikke angår et forhold af ganske underordnet betydning, skal nævnet indhente en udtalelse fra naturfredningsrådet. Det samme gælder, når der forelægges fredningsnævnet andre spørgsmål, der udspringer af fredningsafgørelsen.”

Naturfredningsrådet, der er omtalt i § 9, var statens rådgivende ekspertorgan i spørgsmål om naturfredning fra 1917 til 1992. I 1992 erstattedes Naturfredningsrådet af et Naturbeskyttelsesråd, som igen blev videreført i vismandsinstitutionen Naturrådet. Naturrådet blev nedlagt pr. 1. januar 2002.

Ejendommen er endvidere beliggende indenfor internationalt naturbeskyttelsesområde.

På billedet nedenfor ses den ønskede placering af det ansøgte.

Om stakittet er følgende oplyst i brev af 5. februar 2019:

”Stakittet skal bestå af 43 sektioner med en bredde på 186 cm. pr. sektion. med 12 stakitbrædder fordelt mellem stolperne. Stakitbrædderne er 75 cm høje. (kan evt. reduceres til 70 cm.)

To af sektionerne, en mod slusen og en mod p-pladsen, udformes som en dobbeltlåge, og placeres efter henvisning fra slusemesteren, stolperne ved lågerne skal nedstøbes, resten nedgraves eller fastgøres på bygning.

Derudover er der et højt stakit bestående af to sektioner, med en bredde på 155 cm. og en bræddehøjde på 160 cm. Stakittet placeres efter henvisning fra slusemesteren.

Alle sektioner skal monteres med en frihøjde over terræn på min. 10 cm. Terrænet varierer, så nogle får måske lidt mere.

Alt træ er høvlet trykimprægneret fyr.

Stolper 100 x 100 mm. Skråtskåret foroven.

Vandrette 45 x 95 mm. Skråtskåret på overside.

Stakitbrædder 25 x 100 mm. Skråtskåret foroven.

Beslag og skruer er rustfrit stål, dog er hængsler og lukketøj galvaniseret.”

Kommunen har endvidere oplyst, at træet vil blive malet nøddebrun/teak-farvet.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved mail 21. december 2019 og mail af 19. februar 2019 anmodet Tønder Kommune, Miljøstyrelsen, Slot- og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet centralt, Friluftsrådet Tønder, Nationalpark Vadehavet og ”Vadehavet postkasse” om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med endelig høringsfrist den 12. marts 2019.

DOF-Sønderjylland har i mail af 21. december 2018 og 19. februar 2019 udtalt, at de kan anbefale projektet.

Fredningsnævnet har indhentet teknisk bistand fra Miljøstyrelsen, der i mail af 3. januar 2019 blandt andet har skrevet:

” ...Det ansøgte er beliggende i Natura 2000-område nr. 89, Vadehavet (fuglebeskyttelsesområde nr. 60).

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområde nr. 60:...

Det ansøgte vil efter Miljøstyrelsens vurdering ikke medføre en væsentlig negativ påvirkning af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.”

Miljøstyrelsen har den 22. februar 2019 tilføjet, at der ikke sker væsentlige ændringer af det eksisterende hegn, og det ansøgte må efter Miljøstyrelsens opfattelse betragtes som vedligeholdelse af det eksisterende hegn.

Fredningsnævnets afgørelse:

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen. Som følge af beliggenheden skal betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 tillige være opfyldt. Ifølge denne bestemmelse kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Det er formålet med fredningen af Margrethe Kog bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område. Ifølge fredningskendelsen må der ikke opføres yderligere bebyggelse, anbringes campingvogne eller teltes. Der må heller ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg end bygninger.

Fredningsnævnet finder, at der undtagelsesvist kan gives tilladelse til det ansøgte. Fredningsnævnet har særligt lagt vægt på, at befæstningen og indhegningen er af en sådan størrelse og i sådanne materialer, at dette ikke vil få negativ betydning for området eller påvirke det åbne område negativt. Der er endvidere lagt vægt på, at der for så vidt angår hegnet reelt er tale om almindelig vedligeholdelse.

Det er efter det oplyste ubetænkeligt at lægge til grund, at det ansøgte ikke vil indebære en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller indebære en betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Fredningsnævnet meddeler derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og stk. 2 Tønder Kommune dispensation til det ansøgte på vilkår,

at befæstningen, indhegningen og hegnet opføres på det ifølge ansøgningen nævnte sted, og i en størrelse og i materialer som angivet i ansøgningen.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Miljø- og fødevareklagenævnets klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Miljø- og fødevareklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget.

Klagegebyr opkræves af Miljø- og fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Miljø- og fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Miljø- og fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Miljø- og fødevareklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres

eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og fødevareklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Miljø- og fødevareklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg, den 22. marts 2019

Margit G. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Tønder Kommune, teknisk@toender.dk, cb1@toender.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, soren@eller.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk
Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Tønder: sydvestjylland@friluftsradet.dk
Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk
Vadehavet postkasse vad@nst.dk

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

19. november 2019
FN SJS 46/2019

J.nr.: 46/2019: Ansøgning fra Anders Lund om dispensation til etablering af overkørsler på ejendommen matr.nr. 53 Margrethe Kog, Højer, indenfor ”Margrethe Kog fredningen”.

Fredningsnævnet har den 17. september 2019 modtaget en ansøgning fra Tønder Kommune på vegne Anders Lund om dispensation til etablering af overkørsler på ejendommen matr.nr. 53 Margrethe Kog, Højer, indenfor ”Margrethe Kog fredningen”.

Margrethe Kog er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985. Det fremgår, at fredningen har til formål blandt andet at sikre bedst muligt området som levested for vandfugle.

Fredningsnævnets formand har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at give Anders Lund dispensation fra fredningen som anført i afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund:

I Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985 står blandt andet:

”§ 1 Fredningens formål.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

...

§ 2 Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer ved udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning eller opfyldning. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der uden for perioden 15. marts - 1. juli opgraves klæg til reparation af digerne i området, jfr. i øvrigt § 6.

...

§ 4 Arealernes drift.

a. Vandreservoiret.

Under respekt af vandreservoirets funktion som aflastning af Vidåsystemet skal højvandsreservoiret drives som en saltvandssø med det overordnede formål bedst muligt at sikre levevilkårene for de vandfuglearter, der er afhængige af vadehavsmiljøet.

b. De øvrige arealer syd for Højer Kanal og øst for det fremskudte dige.

Arealerne skal opretholdes som fugtigt græsland og må kun anvendes til græsning og slæt. Slæt må først foretages efter 1. juli.

Der må ikke foretages dræning. Afvanding skal ske med åbne sidegrøfter til hovedvandingskanalen og så vidt muligt gennem anvendelse af bestående render og grøfter. Såvel overfladegrøbling som anlæg og vedligeholdelse af kanaler og grøfter og nødvendig udjævning af skrænter må kun foretages uden for perioden 15. marts - 1. juli.

...

c. Arealerne nord for Højer Kanal og øst for det fremskudte dige.

Arealerne kan anvendes landbrugsmæssigt med kun den begrænsning, at der ikke må plantes eller sås træer eller buske, heller ikke til hegn.

d. Arealerne vest for det fremskudte dige.

Den naturlige tilstand af digeforlandet under matr.nr. 1 og matr.nr. 5, Margrethe Kog, må ikke ændres, se dog § 6. Det samme gælder landarealerne, hvortil staten ifølge § 3, stk. 3, i lov nr. 271 af 8. juni 1977 vil have ejendomsretten.

...

§ 9 Dispensationer m.v.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. Naturfredningslovens § 34. Forinden fredningsnævnet tager stilling til en ansøgning om dispensation, som ikke angår et forhold af ganske underordnet betydning, skal nævnet indhente en udtalelse fra naturfredningsrådet. Det samme gælder, når der forelægges fredningsnævnet andre spørgsmål, der udspringer af fredningsafgørelsen.”

På kortet nedenfor ses placeringen af overkørslerne markeret med sorte prikker.

Overkørslerne ønskes etableret for at undgå kørsel med tunge maskiner på den offentlige vej. Overkørslerne vil ikke hindre vandtransporten, idet de bliver rørlagt. Rørlægningen vil ske med 18 m rør i bund og 14 m i toppen. Opfyldningen vil ske med ren jord, og overkørslerne vil blive udført, så de er i niveau med de omkringliggende marker.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved mail af 16. oktober 2019 til Tønder Kommune, Miljøstyrelsen, Slot- og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet centralt, Friluftsrådet Tønder og Nationalpark Vadehavet anmodet om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 31. oktober 2019.

Tønder Kommune har på nævnets opfordring den 15. november 2019 oplyst:

”Området er beliggende inden for NATURA 2000, fuglebeskyttelsesområdet F60

Udpegningsgrundlaget for Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen udgøres af følgende yngle eller trækfugle:

Rørdrum
Hvid stork
Rørhøg
Hedehøg
Mosehornugle
Brushane
Klyde
Sangsvane
Pibesvane
Hvidbrystet præstekrave
Havørn
Fjordterne
Sortterne
Plettet rørvagtel
Engsnarre
Blåhals
Lille kobbersneppe
Bramgås
Almindelig ryle
Hjejle
Strandhjejle
Islandsk ryle
Pibeand
Spidsand
Skeand
Gravand
Kortnæbbet gås
Grågås

De pågældende marker, hvorimellem der søges om rørlægning af overkørsel, er almindelig landbrugsjord der er i omdrift.

Mange af trækfuglene på udpegningsgrundlaget raster i kortere perioder på disse marker i vintermånederne, men der er ikke kendskab til at der skulle være nogle af ynglefuglene, der holder til her. De søger engene syd for Vidåen i stedet for dyrkede marker.

Tønder kommune vurderer ikke at de ansøgte overkørsler vil påvirke udpegningsgrundlaget negativt.”

Fredningsnævnets afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger. Som følge af beliggenheden skal betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 tillige være opfyldt. Ifølge denne bestemmelse kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Fredningsnævnet finder ikke, at de ønskede overkørsler er i strid med fredningens formål og overkørslerne vil efter kommunens oplysninger ikke være i strid med naturfredningslovens § 50, stk. 2.

Terrænændringerne vil efter det anførte være et mindre indgreb og grøften vil blive rørlagt.

Fredningsnævnet meddeler derfor Anders Lund dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til etablering af overkørslerne på vilkår,

at overkørslerne etableres i overensstemmelse med oplysninger i ansøgningen.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Miljø- og fødevareklagenævnets klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Miljø- og fødevareklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget. Klagegebyr opkræves af Miljø- og fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Miljø- og fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Miljø- og fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Miljø- og fødevareklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og fødevareklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Miljø- og fødevareklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 19. november 2019

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Tønder Kommune, teknisk@toender.dk, ln1@toender.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, jan@havejan.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk
Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Tønder: sydvestjylland@friluftsradet.dk
Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk
Vadehavet postkasse vad@nst.dk

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

19. november 2019
FN SJS 45/2019

J.nr.: 45/2019: Ansøgning fra Aksel Lund om dispensation til etablering af overkørsler på ejendommen matr.nr. 38 Margrethe Kog, Højer, indenfor ”Margrethe Kog fredningen”.

Fredningsnævnet har den 17. september 2019 modtaget en ansøgning fra Tønder Kommune på vegne Aksel Lund om dispensation til etablering af overkørsler på ejendommen matr.nr. 38 Margrethe Kog, Højer, indenfor ”Margrethe Kog fredningen”.

Margrethe Kog er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985. Det fremgår, at fredningen har til formål blandt andet at sikre bedst muligt området som levested for vandfugle.

Fredningsnævnets formand har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at give Aksel Lund dispensation fra fredningen som anført i afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund:

I Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985 står blandt andet:

”§ 1 Fredningens formål.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

...

§ 2 Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer ved udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning eller opfyldning. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der uden for perioden 15. marts - 1. juli opgraves klæg til reparation af digerne i området, jfr. i øvrigt § 6.

...

§ 4 Arealernes drift.

a. Vandreservoiret.

Under respekt af vandreservoirets funktion som aflastning af Vidåsystemet skal højvandsreservoiret drives som en saltvandssø med det overordnede formål bedst muligt at sikre levevilkårene for de vandfuglearter, der er afhængige af vadehavsmiljøet.

b. De øvrige arealer syd for Højer Kanal og øst for det fremskudte dige.

Arealerne skal opretholdes som fugtigt græsland og må kun anvendes til græsning og slæt. Slæt må først foretages efter 1. juli.

Der må ikke foretages dræning. Afvanding skal ske med åbne sidegrøfter til hovedvandingskanalen og så vidt muligt gennem anvendelse af bestående render og grøfter. Såvel overfladegrøbling som anlæg og vedligeholdelse af kanaler og grøfter og nødvendig udjævning af skrænter må kun foretages uden for perioden 15. marts - 1. juli.

...

c. Arealerne nord for Højer Kanal og øst for det fremskudte dige.

Arealerne kan anvendes landbrugsmæssigt med kun den begrænsning, at der ikke må plantes eller sås træer eller buske, heller ikke til hegn.

d. Arealerne vest for det fremskudte dige.

Den naturlige tilstand af digeforlandet under matr.nr. 1 og matr.nr. 5, Margrethe Kog, må ikke ændres, se dog § 6. Det samme gælder landarealerne, hvortil staten ifølge § 3, stk. 3, i lov nr. 271 af 8. juni 1977 vil have ejendomsretten.

...

§ 9 Dispensationer m.v.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. Naturfredningslovens § 34. Forinden fredningsnævnet tager stilling til en ansøgning om dispensation, som ikke angår et forhold af ganske underordnet betydning, skal nævnet indhente en udtalelse fra naturfredningsrådet. Det samme gælder, når der forelægges fredningsnævnet andre spørgsmål, der udspringer af fredningsafgørelsen.”

På kortet nedenfor ses placeringen af overkørslerne markeret med sorte prikker.

Overkørslerne ønskes etableret for at undgå kørsel med tunge maskiner på den offentlige vej. Overkørslerne vil ikke hindre vandtransporten, idet de bliver rørlagt. Rørlægningen vil ske med 18 m rør i bund og 12 m i toppen. Opfyldningen vil ske med ren jord, og overkørslerne vil blive udført, så de er i niveau med de omkringliggende marker.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved mail af 16. oktober 2019 til Tønder Kommune, Miljøstyrelsen, Slot- og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks

Naturfredningsforening/Tønder, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet centralt, Friluftsrådet Tønder og Nationalpark Vadehavet anmodet om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 31. oktober 2019.

Tønder Kommune har på opfordring fra nævnet den 15. november 2019 oplyst:

”Området er beliggende inden for NATURA 2000, fuglebeskyttelsesområdet F60

Udpegningsgrundlaget for Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen udgøres af følgende yngle eller trækfugle:

Rørdrum
Hvid stork
Rørhøg
Hedehøg
Mosehornugle
Brushane
Klyde
Sangsvane
Pibesvane
Hvidbrystet præstekrave
Havørn
Fjordterne
Sortterne
Plettet rørvagtel
Engsnarre
Blåhals
Lille kobbersneppe
Bramgås
Almindelig ryle
Hjejle
Strandhjejle
Islandsk ryle
Pibeand
Spidsand
Skeand
Gravand
Kortnæbbet gås
Grågås

De pågældende marker, hvorimellem der søges om rørlægning af overkørsel, er almindelig landbrugsjord der er i omdrift.

Mange af trækfuglene på udpegningsgrundlaget raster i kortere perioder på disse marker i vintermånederne, men der er ikke kendskab til at der skulle være nogle af ynglefuglene, der holder til her. De søger engene syd for Vidåen i stedet for dyrkede marker.

Tønder kommune vurderer ikke at de ansøgte overkørsler vil påvirke udpegningsgrundlaget negativt.”

Fredningsnævnets afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger. Som følge af beliggenheden skal betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 tillige være opfyldt. Ifølge denne bestemmelse kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Fredningsnævnet finder ikke, at de ønskede overkørsler er i strid med fredningens formål og overkørslerne vil efter kommunens oplysninger ikke være i strid med naturfredningslovens § 50, stk. 2.

Terrænændringerne vil efter det anførte være et mindre indgreb og grøften vil blive rørlagt.

Fredningsnævnet meddeler derfor Aksel Lund dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og 2, til etablering af overkørslerne på vilkår,

at overkørslerne etableres i overensstemmelse med oplysninger i ansøgningen.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Miljø- og fødevareklagenævnets klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Miljø- og fødevareklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget. Klagegebyr opkræves af Miljø- og fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Miljø- og fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Miljø- og fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Miljø- og fødevareklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og fødevareklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Miljø- og fødevareklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 19. november 2019

Margit G. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Tønder Kommune, teknisk@toender.dk, ln1@toender.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, jan@havejan.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk
Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Tønder: sydvestjylland@friluftsradet.dk
Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk
Vadehavet postkasse vad@nst.dk

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Åbent 08.30-15.00
Tlf.: 9968 8800

E-mail: esbjerg@domstol.dk
www.domstol.dk/esbjerg
SE-nr. 50 03 28 17

18. marts 2020
FN SJS 3/2020

J.nr.: 3/2020: Ansøgning fra Tønder Kommune om dispensation fra Margrethe-Kog fredningen til opsætning af en formidlingsstation og kaffepletter på p-pladsen ved Højer Sluse, matr.nr. 7000c Margrethe-Kog, Højer.

Fredningsnævnet har den 31. januar 2020 modtaget ansøgning fra Tønder Kommune om dispensation fra Margrethe-Kog fredningen til opsætning af en formidlingsstation og kaffepletter på p-pladsen ved Højer Sluse, matr.nr. 7000c Margrethe-Kog, Højer.

Ifølge ansøgningen søges der om dispensation til etablering af to ”kaffepletter” hver bestående af et bord og 4-6 siddepladser. Derudover søges om dispensation til placering af en lille formidlingsstation. Kaffepletter og formidlingsstation ønskes placeret på p-pladsen ved Højer Sluse i Margrethe-Kog.

Margrethe Kog er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985. Det fremgår, at fredningen har til formål blandt andet at sikre bedst muligt området som levested for vandfugle.

Fredningsnævnets formand har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at give Tønder Kommune dispensation fra fredningen som anført i afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund:

I Overfredningsnævnets kendelse af 12. november 1985 står blandt andet:

”§ 1 Fredningens formål.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

...

§ 2 Terrænændringer.

Der må ikke foretages terrænændringer ved udnyttelse af forekomster i jorden, afgravning eller opfyldning. Fredningen er dog ikke til hinder for, at der uden for perioden 15. marts - 1. juli opgraves klæg til reparation af digerne i området, jfr. i øvrigt § 6.

...

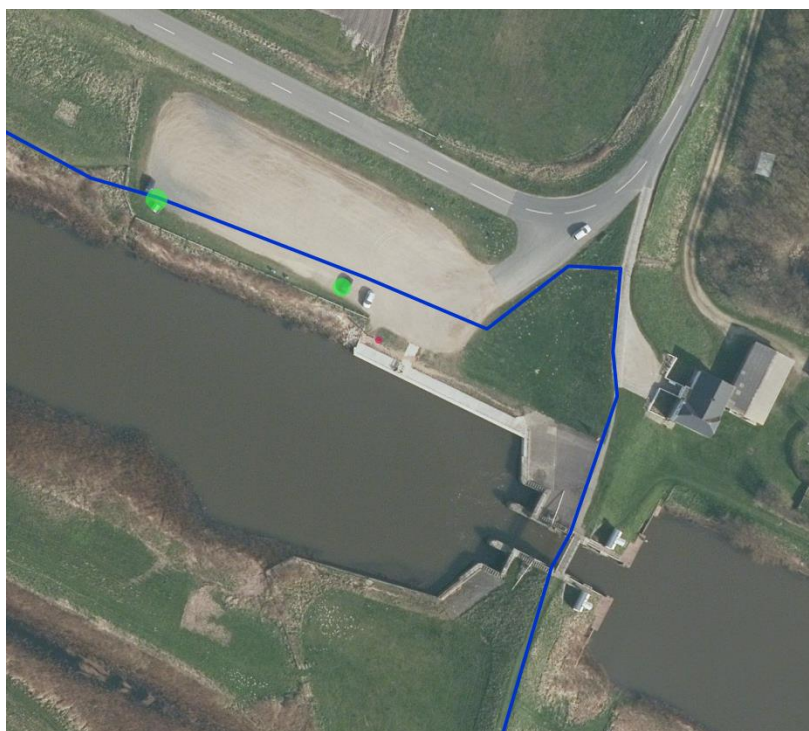
§ 9 Dispensationer m.v.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-5 kan meddeles, når det ansøgte ikke vil komme i strid med fredningens formål, jfr. Naturfredningslovens § 34. Forinden fredningsnævnet tager stilling til en ansøgning om dispensation, som ikke angår et forhold af ganske underordnet betydning, skal nævnet indhente en udtalelse fra naturfredningsrådet. Det samme gælder, når der forelægges fredningsnævnet andre spørgsmål, der udspringer af fredningsafgørelsen.”

På p-pladsen ved Højer Sluse findes i dag standard borde-bænkesæt. Disse ønskes erstattet med to sæt af de i projektet designede borde og siddekuber. Siddemøblernes funktion er at give vandrere mulighed for korte ophold og madpakkespisning. Møblerne består for hvert sæt af 4-6 siddekuber på 40x40x40 cm og et bord på 80x80x80 cm. Kuberne laves af azobe træ eller anden hård træsort og fastmonteres med spyd. På nogle af kuberne monteres et metalskilt med påtryk kort over Tøndermarsken og en ”her er du” kortnål.

De to sæt kaffepletter ønskes placeret på P-pladsen ved Højer Sluse som vist med grønne cirkler på nedenstående kort.

Den lille røde cirkel viser placeringen af formidlingsstationen. Formidlingsstationen er en tavle, der udføres i klar mat lakeret aluminium. Den er 2 m høj og 0,7 m bred. Tykkelsen er angivet til 0,3 m.

Tønder Kommune har oplyst, at enkelte fugle fra udpegningsgrundlaget i anlægsperioden eller gennem færdsel vil kunne blive forstyrret eller blive tvunget til at opgive rede eller søge andet fourageringsområde, men at projektet i sig selv ikke vil påvirke fuglene på udpegningsgrundlaget væsentligt. Derudover har kommunen oplyst, at det ansøgte ikke vil beskadige eller påvirke beskyttede Natura 2000-områder væsentligt, eller ødelægge eller beskadige de plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, som er nævnt i habitatdirektivets bilag IV.

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved mail af 4. marts 2020 til Tønder Kommune, Miljøstyrelsen, Slot- og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet centralt, Friluftsrådet Tønder og Nationalpark Vadehavet anmodet om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 18. marts 2020.

DOF-Sønderjylland har i mail af 4. marts 2020 anbefalet, at der gives dispensation til det ansøgte.

Der er ikke herudover modtaget indsigelser eller bemærkninger fra de nævnte.

Fredningsnævnets afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Fredningsnævnet finder ikke, at opsætning af en formidlingsstation og bænke/borde benævnt ”kaffepletter” på p-pladsen er i strid med fredningens formål.

Fredningsnævnet meddeler derfor Tønder Kommune dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til opsætning af det ansøgte på vilkår

at det ansøgte opsættes som anført i ansøgningen.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Miljø- og fødevareklagenævnets klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Miljø- og fødevareklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget. Klagegebyr opkræves af Miljø- og fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Miljø- og fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Miljø- og fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Miljø- og fødevareklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og fødevareklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Miljø- og fødevareklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 18. marts 2020

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Tønder Kommune, teknisk@toender.dk, ln1@toender.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, jan@havejan.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk
Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Tønder: sydvestjylland@friluftsradet.dk
Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk
Vadehavet postkasse vad@nst.dk

J.nr.: FN SJS 12/2021: Ansøgning fra Tøndermarsk Initiativet om dispensation til etablering af en udsigts- og formidlingsplatform på Vidåslusens slusetårn på ejendommen matrikel nr. 14 og 17 Margrethe-Kog, Højer indenfor fredningen af Margrethe Kog.

Fredningsnævnet har den 14. februar 2021 modtaget ansøgning fra Tønder Kommune på vegne Tøndermarsk Initiativet om dispensation til etablering af en udsigts- og formidlingsplatform på Vidåslusens slusetårn på ejendommen matrikel nr. 14 og 17 Margrethe-Kog, Højer.

Ejendommen er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethe-Kog i Højer kommune. Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område. Det fremgår af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må etableres faste anlæg.

Fredningsnævnet skal som følge af fredningen meddele dispensation til det ansøgte.

Fredningsnævnet har besluttet at meddele Tøndermarsk Initiativet dispensation til det ansøgte i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og 2, som anført i afsnittet "Fredningsnævnets afgørelse".

Sagens baggrund:

Det fremgår af fredningsbestemmelsernes § 1, at det er formålet med fredningen at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Efter fredningsbestemmelsernes § 2 om terrænændringer må der ikke foretages terrænændringer ved blandt andet afgravning eller opfyldning. Efter fredningsbestemmelsernes § 3, der omhandler bygninger og anlæg m.v. i fredningsområdet må der blandt andet ikke etableres faste anlæg f.eks. tårn og lignende.

På kortet nedenfor er slusetårnet markeret med en rød ring. Fredningen er markeret med blå skravering.

Dispensationen angår etablering af en udvendig trappe på slusetårnet og en udsigtsplatform med et værn langs kanten af tårnet, hvor der påsættes formidling. Der søges desuden om dispensation til at opsætte formidling på værnet langs broen over Vidå foran og bagved slusetårnet.

Det fremgår af ansøgningen, at etableringen af udsigts- og formidlingsplatform på Vidåslusen indgår i projektet "Ruter, stier og formidling" under Tøndermarsk Initiativet, der skal føre Tøndermarsken mere attraktiv at besøge, bo og arbejde i.

Det fremgår herefter af ansøgningen:

„
Projektbeskrivelse:

Tøndermarsk Initiativet skal gøre Tøndermarsken mere attraktivt at besøge, bo og arbejde i. Udviklingen bygges på områdets store nationale og internationale naturværdier, der understøttes af udpegningen som både nationalpark og Unesco Verdensarv. Tøndermarsken skal gøres mere tilgængelig, formidles og naturværdierne skal styrkes.

Vidåslusen, som er slusebygningen i Det fremskudte Dige, er en yderst vigtig brik i denne udvikling. Den ligger med udsigt over de centrale naturområder Vadehavet og Margrethe-Kog. Den sydlige del af Margrethe-Kog er en af Danmarks vigtigste fuglelokaliteter, og er samtidig det eneste permanente landareal i den danske del af Unesco Verdensarvsområde ved Vadehavet. Margrethe-Kog er fredet, og der er adgangsforbud i hele fugleområdet (Margrethe-Kog syd).

Vidåslusen og Det fremskudte Dige er etableret som kystbeskyttelses anlæg, og der er i dag kun offentlig adgang til selve diget. Området ved Vidåslusen er samtidig Tøndermarskens mest besøgte område. Der er usikkerhed om det præcise antal besøgende. Der findes forskellige skøn varierende fra 150.000 – 250.000 besøgende om året.

Vi ønsker med dette projekt at forbedre de rekreative muligheder ved Vidåslusen. De mange besøgende skal have bedre muligheder for at opleve og forstå naturen og kulturlandskabet i Vadehavet og Margrethe-Kog.

Vi ønsker at etablere en ny udsigts- og formidlingsplatform på toppen af det eksisterende slusetårn. Det skal give de mange besøgende muligheden for at få en spektakulær udsigt over Margrethe-Kog og Vadehavet.

Når man hæves op over det flade landskab og Det fremskudte Dige, så folder landskabets konturer sig ud. Man får en større fornemmelse og oplevelse af den flade marsk med å- og havdiger, og det vil også give overblik over en del af Margrethe Kog Syd og områdets vandflader. En forståelse og oplevelse, der ikke fås i samme omfang, hvis man kun står på selve diget ved Vidåslusen.

Vidåslusen er desuden et meget populært udflugtsmål for ornitologer. En ny udsigtsplatform vil øge muligheden for at observere det rige fugleliv i Vadehavet og i Margrethe-Kog.

Da Margrethe-Kog syd er omfattet af et adgangsforbud hele året er det derfor væsentligt, at vi med dette projekt styrker mulighederne for at kigge ind i dette fredede område, og formidle dets særlige naturværdier og dermed baggrunden for hele fredningen.

Med den nye udsigts- og formidlingsplatform ønsker vi, at den besøgende kan afkode landskabet, og blive inspireret til at begive sig ud i Tøndermarksen via stierne i området.

Der søges om opførelse af en udvendig trappe på det eksisterende slusetårn, og en udsigtsplatform med værn langs tårnets kant, hvor der påsættes formidling. Der ønskes desuden formidling opsat på værnet langs broen over Vidå foran og bagved slusetårnet. Formidlingen på broen monteres på rækværket i form af en metalplade i niveau med rækværket. Trappe, platform og værn udføres i galvaniseret stål.

Som en del af Tøndermarsk Initiativet er der etableret en ny sammenhængende formidling af hele Tøndermarsken. Vidåslusen indgår som et formidlingssted med en ny simpel formidling på selve udsigtsplatformen. En formidling af hvad den besøgende kan se fra tårnet. Denne formidling vil blive etableret på Vidåslusens tag/den kommende platforms dæk og på værnet langs tårnets kant rundt, således at dette kun kan ses, når man står på platformen.

Etableringsperiode:

Cirka 4 måneder. Omfanget skønnes at være et stillads i bygningens højde samt en mindre arbejdsplads, som etableres på eksisterende p-arealer.

Trappeelementer, dæk og værn inkl. formidling forventes præfremstillet, så byggepladsen kan i sidste ende være meget begrænset i omfang og tidsrum.

...”

Arealerne indgår i det internationale naturbeskyttelsesområde Vadehavet.

Tønder Kommune har vurderet, om indretningen af slusetårnet med trappe og udsigtspunkt kan gennemføres uden påvirkning af bevaringsstatus af naturtyper og arter jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2:

Det fremgår af screeningen, at samlet set vurderes det, at indretningen af slusetårnet med trappe og udsigtspunkt på toppen kan gennemføres uden at påvirke bevaringsstatus af naturtyper og arter på udpegningsgrundlagene for H57, H90, F57 og F60, som indgår i Natura 2000-område N89. Denne vurdering gælder både på kort og på lang sigt. Det fremgår herefter af screeningen:

Det fremgår af scanningsens konklusion, at

”

Konklusionen bygger på, at der ikke vil ske ændringer af naturarealer og at der ikke vil ske ændring i besøgstal, der i forvejen er meget højt, samt i den rekreative brug af området.

Konklusionen gælder også for selve anlægsarbejdet, som vil være af beskedent omfang både teknisk og tidsmæssigt. Vurderingen gælder for anlægsarbejde udført på alle tider af året.

Desuden vil der ikke være tale om kumulerede negative effekter som følge af projektet.

Baggrunden er et uændret besøgstal og en stort set uændret brug af området, hvor de fleste gæster i forvejen bevæger sig op på digekronen. Desuden er der pt ikke yderligere projekter under udvikling i området, som kan føre til øget forstyrrelse af dyre- og fuglelivet.

Projektet vil ikke påvirke bilag IV arter, da der ikke vil ske påvirkning af mulige levesteder og øget forstyrrelse af disse arter.

Vurderingen bestyrkes af, at der i 2020 er set odder ved slusen trods et meget højt niveau af gæster på besøgsstedet.

...”

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved mail af 24. februar 2021 til Tønder Kommune, Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen Blåvand, Naturstyrelsen Sydjylland, Slot- og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet centralt, Friluftsrådet Tønder, Nationalpark Vadehavet og Vadehavet postkasse anmodet om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 10. marts 2021.

Museum Sønderjylland har den 25. februar 2021 udtalt:

”...Vi finder at projektet ved at øge tilgangen og anvendeligheden af tårnet, tilfører stedet en mer-værdi for de besøgende og deres oplevelse af stedet.

De påtænkte tilføjelser, den udvendige ståltrappe og udsigtsplatformen på taget, suppleret med en diskret formidling er alle reversible, således at bygningen uden problemer kan tilbageføres hvis det bliver nødvendigt.

...”

Naturstyrelsen Vadehavet har den 26. februar 2021 oplyst, at de ikke har indvendinger, og at de støtter projektet.

Fredningsnævnets afgørelse

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger. Som følge af beliggenheden skal betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 tillige være opfyldt. Ifølge denne bestemmelse kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Fredningsnævnet finder ikke, at etablering af en udsigts- og formidlingsplatform på Vidåslusens slusetårn vil være i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet lægger især vægt på, at etableringen efter det oplyste ikke vil påvirke de naturtyper og arter på udpegningsgrundlagene for H57, H90, F57 og F60, som indgår i Natura 2000-område N89. Desuden er det tillagt betydning, at projektet vil kunne medvirke til, at den gående trafik på stierne tæt på fuglene mindskes.

Fredningsnævnet meddeler derfor Tøndermarsk Initiativet ved Tønder Kommune dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og 2, til etablering af en udsigts- og formidlingsplatform på Vidåslusens tårn på vilkår.

at udsigts- og formidlingsplatformen etableres i overensstemmelse med ansøgningen.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Miljø- og fødevareklagenævnets klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Miljø- og fødevareklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget. Klagegebyr opkræves af Miljø- og fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Miljø- og fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Miljø- og fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Miljø- og fødevareklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og fødevareklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Miljø- og fødevarerklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 29. marts 2021

Margit Ø. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Tønder Kommune, teknisk@toender.dk, grbr5@toender.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;
Naturstyrelsen Blåvand, blh@nst.dk
Naturstyrelsen Sydjylland, evats@mst.dk
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, tekr@museum-sonderjylland.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, jan@havejan.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk
Friluftsrådet centralt: fr@friluftsraadet.dk
Friluftsrådet Tønder: sydvestjylland@friluftsraadet.dk
Nationalpark Vadehavet, vadehavet@danmarksnationalparker.dk
Vadehavet postkasse vad@nst.dk

Fredningsnævnet for Syddjylland Sydlig del

Dokken 1
6700 Esbjerg
Tlf.: 9968 8800
E-mail: syddjyllandsyd@fredningsnaevn.dk

15. november 2022
FN SJS 55/2022

FN SJS 55/2022: Ansøgning fra Tønder Kommune om dispensation til ændring af facaden på garage og ændring af mur ved toiletbygningen ved Vidåslusen inden for fredningen af Margrethe Kog.

Fredningsnævnet har den 12. september 2022 modtaget en ansøgning fra Tønder Kommune om dispensation til ændring af facaden på garage og ændring af mur ved toiletbygningen ved Vidåslusen inden for fredningen af Margrethe Kog.

Fredningsnævnet har modtaget manglende oplysninger den 5. oktober 2022.

Ejendommen er fredet ved Overfredningsnævnets afgørelse af 12. november 1985 om fredning af Margrethe-Kog i Højer kommune. Arealerne indgår endvidere i det internationale naturbeskyttelsesområde Vadehavet.

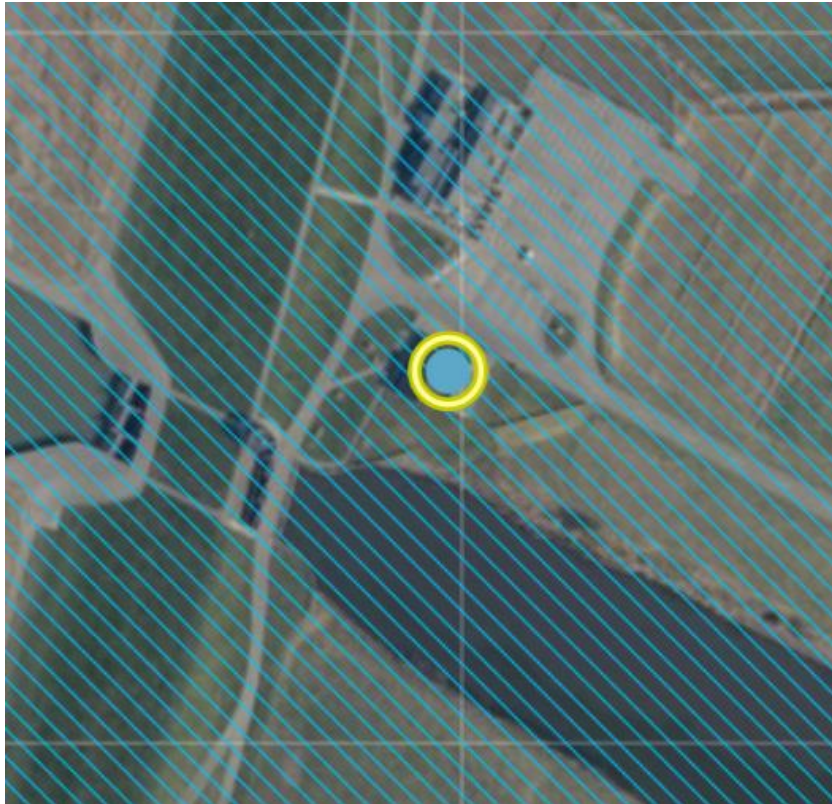
Fredningsnævnets formand har i medfør af forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 5, besluttet at give Tønder Kommune dispensation fra fredningen som anført i afsnittet ”Fredningsnævnets afgørelse”.

Sagens baggrund:

Formålet med fredningen er ifølge § 1 under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Efter fredningsbestemmelsernes § 3, der omhandler bygninger og anlæg m.v. i fredningsområdet, må der blandt andet ikke etableres faste anlæg og lignende.

På kortet nedenfor ses ejendommen markeret med blå cirkel. Det skraverede viser fredningens udstrækning.

Kommunen har oplyst, at området ligger inden for Natura 2000-område nr. 89 "Vadehavet" med Fuglebeskyttelsesområde F60 "Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen". I Natura 2000-basisanalyse 2022-2027 udgøres udpegningsgrundlaget af: Ynglefuglene: Rørdrum, rørhøg, hedehøg, engsnarre, plettet rørvagtel, klyde, hvidbrystet præstekrave, brushane, stor kobbersnepe, fjordterne, sortterne og blåhals og trækfuglene: Pibesvane, sangsvane, grågås, blisgås, kortnæbbet gås, bramgås, knarand, spidsand, skeand, pibeand, krikand, havørn, klyde, hjejle, strandhjejle, islandsk ryle, almindelig ryle, rødben, hvidklire, lille kobbersnepe og storspove. Den ny facade ønskes opsat på en eksisterende mur, som ikke fungerer som hverken yngle- eller forurageringsområde for fuglearterne på udpegningsgrundlaget. Det vurderes derfor, at det ansøgte ikke vil beskadige eller påvirke arterne, som det beskyttede Natura 2000-område F60 "Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen" er udpeget for. Kommunen har endvidere oplyst, at der ikke registreret er bilag IV dyrearter ved eller i umiddelbar nærhed af toiletbygningen ved Vidåslusen. Odder er registreret i Vidå og i klæggravene i Margrethe Kog. Snæbel forekommer i Vidå. Grøn mosaikguldsmed forekommer i Gl. Frederikskog. Vand-, brun-, syd-, trolde- og pipistrelflagermus, markfirben, løgfrø og spidssnudet frø kan muligvis forekomme i en radius af 10 km fra bygningen. Ingen bilag IV-dyrearter bliver påvirket af ændring af facaden, da facaden ikke fungerer som habitat for bilag IV dyrearter. Der er ikke registreret bilag IV plantearter på eller i nærheden af toiletbygningen. Tønder Kommune vurderer derfor, at ændring af facaden ved Vidåslusen ikke vil påvirke bilag IV plantearter eller ødelægge deres voksesteder.

Kommunen har anført følgende om ansøgningen:

" ...

I forbindelse med formidlingsprojektet "Velkommen til Nationalpark Vadehavet" – "Infosted Vidåslusen" er det ønsket at ændre på vestfacaden på garagebygning og afskærmende mur ved toiletbygningen.

Konkret ønskes det at bruge facaden som formidlingssted for området. I nuværende situation fremstår facaden i grå beton med enkelte informationstavler. Ønsket er at montere et trærelief af brædder i forskellige dybder, som viser Vadehavskysten og tidevandstabellen. Videre vil man gerne opsætte skilte med fortællinger om Vadehavet.

Den nye formidling skal supplere den øvrige formidling på stedet. Dette ved at fokusere på formidlingen af tidevandet, hele Vadehavskysten og en formidling om naturoplevelser i lokalområdet / Tøndermarsken.

Brædderne er delvis ubehandlede og delvis malede i mørkt brun – samme farvekode som det øvrige træværk på bygningen og det eksisterende hegn omkring slusemesterboligen. Skiltene er aluminiumsskilte med folietryk.

...”

Fredningsnævnets behandling af sagen:

Fredningsnævnet har ved mail af 10 oktober 2022 til Tønder Kommune, Miljøstyrelsen, Slot- og Kulturstyrelsen, Museum Sønderjylland, Danmarks Naturfredningsforening/København, Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet centralt, Friluftsrådet Tønder, anmodet om eventuelle bemærkninger til ansøgningen med høringsfrist den 24. oktober 2022.

Der er ikke indkommet bemærkninger til sagen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredningsnævnet kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, såfremt det ansøgte ikke strider mod formålet med fredningen. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og helt eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger. Som følge af beliggenheden skal betingelserne i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 tillige være opfyldt. Ifølge denne bestemmelse kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Fredningen har til formål under respekt af digesikkerheden og indvandsløsningen bedst muligt at sikre området som levested for vandfugle, at beskytte de botaniske og salt- og ferskvandsbiologiske interesser, og at sikre arealerne nord for Højer Kanal som et åbent område.

Fredningsnævnet finder ikke, at de ønskede ændringer af facaderne er i strid med fredningens formål og ændringerne vil efter kommunens oplysninger ikke være i strid med naturfredningslovens § 50, stk. 2.

Fredningsnævnet meddeler derfor Tønder Kommune dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og 2, på vilkår, at facaderne ændres i overensstemmelse med ansøgningen.

Klagevejledning:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er meddelt, klages til Miljø- og fødevareklagenævnet over afgørelsen. Hvis afgørelsen er offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Borgere, virksomheder, myndigheder og organisationer skal indsende klagen til Miljø- og fødevareklagenævnets klageportal via borger.dk eller virk.dk.

Der er et direkte link til borger.dk og virk.dk via Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb.

En klage skal være tilgængelig for førsteinstansen i Klageportalen senest kl. 23:59 på den dag, hvor klagefristen udløber. Det indebærer, at klager har godkendt og betalt gebyr/bestilt faktura i Klageportalen.

Klageren skal oplyse sit CPR-nummer eller CVR-nummer.

Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside indeholder information om beregning af klagefrister i de tilfælde, hvor en klager anmoder om at blive undtaget fra brug af Klageportalen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret udgør for privatpersoner 900 kr. Virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder skal betale 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Det nævnte gebyr reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Gebyret er endnu ikke reguleret for 2017, men vil blive teknisk efterreguleret.

Miljø- og fødevareklagenævnet påbegynder først behandlingen af en klage, når gebyret er modtaget.

Klagegebyr opkræves af Miljø- og fødevareklagenævnet. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved indbetalingskort til Miljø- og fødevareklagenævnet. Gebyr skal indbetales indenfor en af Miljø- og fødevareklagenævnet fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk/planklagenaevnet.

Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist, fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klage-berettiget eller fordi Miljø- og fødevareklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen.

Gebyret tilbagebetales også, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen. Hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og fødevareklagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Hvis klager trækker klagen tilbage, mens sagen er under behandling i nævnet, vil gebyret som udgangspunkt også blive betalt tilbage. Miljø- og fødevareklagenævnet kan dog beslutte, at gebyret ikke tilbagebetales, hvis klagen trækkes tilbage på et tidspunkt, hvor nævnet allerede har foretaget en stor del af sagsbehandlingen.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 7, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Såfremt projektets gennemførelse kræver tilladelse eller dispensation efter anden lovgivning, skal ansøgerne rette henvendelse til den myndighed, der administrerer tilladelser eller dispensationer i henhold til denne lovgivning.

Fredningsnævnet for Sydjylland, Sydlig del
Esbjerg den 15. november 2022

Margit O. Laub
formand

Denne afgørelse er sendt til:

Tønder Kommune, teknisk@toender.dk; cb1@toender.dk
Miljøstyrelsen, mst@mst.dk;
Slot- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
Museum Sønderjylland, planer@msj.dk
Danmarks Naturfredningsforening/København, dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening/Tønder, jan@havejan.dk
Dansk Botanisk Forening Jyllandskredsen, finn.borchsenius@sm.au.dk
Dansk Ornitologisk Forening, toender@dof.dk
Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
Friluftsrådet Tønder: sydvestjylland@friluftsradet.dk